

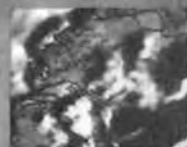

683-130
2e

Nota van aanpassing

Meerjarenplan
gevaarlijke
afvalstoffen II

Nota van aanpassing
Meerjarenplan gevaarlijke afvalstoffen II

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Interprovinciaal Overleg
juni 1997

Inhoudsopgave

A SAMENVATTING:

1 Inleiding

2 Inspraak

- 2.1 Hoofdpunten inspraak
- 2.2 Advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage
- 2.3 Reactie van de Europese Commissie en het Verenigd Koninkrijk in het kader van de notificatie 960245/NL

3 Reacties/Aanpassingen plan

- 3.1 Beantwoording hoofdpunten/ belangrijkste planaanpassingen
- 3.2 Beantwoording Commissie voor de milieu-effectrapportage
- 3.3 Antwoord op de reactie van Europese Commissie en het Verenigd Koninkrijk in het kader van de notificatie 960245/NL
- 3.4 Belangrijkste planaanpassingen

B UITGEBREIDE BEANTWOORDING:

4 Samenvatting inspraak/ beantwoording inspraakreacties

- 4.1 Inleiding
- 4.2 Lijst van insprekers
- 4.3 Samenvatting inspraakreacties
- 4.4 Samenvatting verslag hoorzitting
- 4.5 Beantwoording inspraakreacties tabellen:
 - Algemeen deel
 - Sectorplannen
 - Bijlagen
 - MER + Trendstudie

A SAMENVATTING

1

Inleiding

Van 15 mei tot en met 9 juli 1996 heeft het ontwerp MJP-GA II te samen met het MER en de Trendstudie ter visie gelegen. Op 27 juni 1996 heeft een hoorzitting over het ontwerp en bijbehorend MER plaatsgevonden. In totaal zijn bijna honderd schriftelijke commentaren op het ontwerp ontvangen. Het merendeel van de commentaren is afkomstig van individuele bedrijven. Verder zijn commentaren ontvangen van de milieugroeperingen, Kamers van Koophandel, gemeenten, de NVCA en een aantal andere branche- of belangenorganisaties. Uit een deel van de commentaren blijkt tevredenheid met de grote lijnen van het ontwerp en in het bijzonder met de voorgestelde wijzigingen van het beleid. Veel insprekers hebben gedetailleerd gereageerd. Op alle reacties is een antwoord opgesteld en indien dit heeft geleid tot aanpassing van het plan is dit aangegeven. Van de Commissie voor de milieu-effectrapportage is op 16 september 1996 advies ontvangen. De belangrijkste punten van dit advies zijn in deze notitie opgenomen. Het ontwerp MJP-GA II is op 1 juli 1996 door de Europese Commissie ter notificatie ontvangen (verplichting op grond van richtlijn 83/189/EEG) hierop is op 7 oktober 1996 een reactie van de Commissie ontvangen. Tevens is een reactie ontvangen van het Verenigd Koninkrijk. De beantwoording door de Nederlandse Regering van de door de Commissie en door het Verenigd Koninkrijk in het kader van notificatie 96/0245/NL uitgebrachte reacties zijn in deze nota opgenomen.

Bij de berekeningen in het MER van de ecotoxiciteit van de verwerkingstechnieken is een fout gemaakt bij het normaliseren van de scores. De inmiddels herziene berekeningen veranderen de eindconclusies niet. Daarnaast is in aanvulling op het MER een onderzoek verricht naar de relevantie van milieueffecten van zware metalen in het eindtraject afvalverwijdering, dat in de uitgave met de errata zal worden opgenomen. De herziene berekeningen, de ontbrekende bladzijden uit de Trendstudie en het aanvullend onderzoek zijn opgenomen in "Errata MER en Trendstudie; aanvullend onderzoek MER".

Op 17 februari 1997 is een brief uitgegaan aan alle insprekers op het ontwerp-MJP-GA II waarin zij geïnformeerd zijn over de stand van zaken betreffende de afhandeling van het MJP-GA II.

2.1 Hoofdpunten inspraak

De belangrijkste punten van inspraak zijn in deze paragraaf samengevat. Daarnaast wordt aandacht geschonken aan punten van het beleid die, gezien de inspraakreacties, toelichting behoeven. Een volledige samenvatting van alle inspraakreacties is opgenomen in onderdeel 4.3.

Gebruikte gegevens/ cijfers LMA 1993

Gevraagd wordt waarom cijfers uit 1993 gebruikt worden. Opgemerkt wordt dat deze cijfers te oud zijn om gehanteerd te worden in het MJP-GA II, zeker als dit in 1997 wordt vastgesteld.

Invloed Adviescommissie Toekomstige organisatie voor de afvalverwijdering (Commissie-Epema Brugman)

Enkele insprekers vragen of het niet beter is te wachten met vaststelling van het MJP-GA II totdat het advies van de Adviescommissie Toekomstige organisatie voor de afvalverwijdering bekend is. Uit de inspraak blijkt, dat de verwachting is dat de Adviescommissie de oplossing zal aangeven voor veel afvalproblemen.

Juridische status van de procedure afwijken van het MJP-GA

Een aantal insprekers heeft gereageerd op de in het plan beschreven procedure voor afwijken van het MJP-GA II. Gevraagd wordt om ook het advies van de Stuurgroep MJP bekend te maken en de rechtsbescherming van derden te verzekeren.

Minimumstandaard

Onduidelijkheid blijkt te bestaan over wat moet worden verstaan onder de minimumstandaard en of vergunningverlening voor technieken die even hoogwaardig of hoogwaardiger zijn dan de minimumstandaard ook mogelijk is. Verder zijn vragen gesteld over hoe de verschillende aspecten van hoogwaardigheid tegen elkaar worden afgewogen. Daarnaast wordt opgemerkt dat ook de situatie in het buitenland moet worden meegenomen en dat sturing naar de minimumstandaard niet gewenst is.

Capaciteitsregulering

Op het loslaten van de capaciteitsregulering bij het be- en verwerken is veelal positief gereageerd. In hoeverre capaciteitsregulering nog plaatsvindt is niet voor iedereen duidelijk. Capaciteitsregulering zou volgens enkele insprekers de markt voor definitieve verwijdering, die voornamelijk in handen van overheidsbedrijven is, beschermen waardoor oneerlijke concurrentie plaatsvindt met het bedrijfsleven.

In- en uitvoerbeleid

Het hoofdstuk in- en uitvoerbeleid heeft nader toelichting. Het betreft dan met name de invulling door Nederland van de weigeringsgronden voor in- en uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen zoals vermeld in Verordening 259/93/EEG. Verder zijn kanttekeningen geplaatst en vragen gesteld over de verhouding tussen het Nederlands beleid voor (gevaarlijke) afvalstoffen in relatie tot het Europees beleid zoals neergelegd in genoemde Verordening en diverse richtlijnen. Een aantal insprekers heeft ook gereageerd op de procedures die gehanteerd worden ter uitvoering van de Verordening. De invulling van een aantal criteria waaraan aanvragen voor in- en uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen worden getoetst, behoeven verduidelijking. Enkele vragen zijn gesteld over van welk bevoegd gezag de mening doorslaggevend zou moeten zijn over de vraag of er sprake is van nuttige toepassing of definitieve verwijdering bij aanvragen voor in- of uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen. De toepassing van het zelfvoorzieningsbeginsel op nationaal niveau roept regelmatig vragen op bij de insprekers.

Sectorplan te verbranden afvalstoffen

De in dit sectorplan voorgestelde invulling voor onderscheid tussen definitieve verwijdering en nuttige toepassing heeft veel reacties opgeroepen, alsmede verzoeken om toelichting, vooral het onderscheid tussen "nuttige toepassing" en "definitieve verwijdering". Naast het criterium van 15.000 KJ/kg (gebaseerd op chloorhoudend afval) moet ook een criterium van 11.500 KJ/kg voor niet-chloorhoudend afval (< 1 % Cl) worden opgenomen. Ook wordt het onlogisch gevonden om de aggregatietoestand van het afval bij de beoordeling te betrekken.

Fotografisch gevaarlijk afval

De voorgestelde minimumstandaard leidt tot veel reacties en voorstellen tot herformulering dan wel herziening. Meer technieken moeten worden toegestaan. De voorwaarden die aan de alternatieve verwerkingsmogelijkheden worden verbonden zijn ten onrechte gesteld. Ook zwart-wit-baden kunnen verwerkt worden via verdamping gevolgd door omgekeerde osmose. Daarnaast worden vragen gesteld over de sturing naar de minimumstandaard.

Oliehoudende afvalstoffen en Besluit organisch halogeengehalte van brandstoffen

De gevolgen en de inwerkingtreding (datum) van het Besluit organisch halogeengehalte van brandstoffen voor oliehoudende afvalstoffen blijkt nog niet voldoende duidelijk voor een aantal insprekers en insprekers geven aan het niet eens te zijn met het besluit.

Bijlagen

Aangegeven wordt dat het begrippenkader niet voldoet en niet in overeenstemming is met de binnen de EU gehanteerde terminologie. Gevraagd is om aan te geven wanneer een afvalstof een grondstof, bouwstof, meststof of brandstof wordt.

MER

Opmerkingen worden gemaakt over de gehanteerde methodiek. Daarnaast wordt de reikwijdte van het MER te beperkt geacht. Verbranding van Specifiek Ziekenhuisafval en de verwerking van afgewerkte olie zijn niet meegenomen in het MER en verzocht wordt om dit nader te onderbouwen. Gesteld wordt dat de overheid in strijd met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel handelt als zij op basis van dit MER en het daarop gebaseerde MJP-GA II beschikt op vergunningaanvragen. Veel opmerkingen zijn gemaakt over fotografisch gevaarlijk afval en te verbranden afvalstoffen.

2.2

Advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage

Op 16 september 1996 is door de Commissie voor de milieu-effectrapportage een toetsingsadvies over de inhoud van het MER uitgebracht.

De Commissie is van mening dat het MER voldoende informatie biedt voor de besluitvorming voor het MJP-GA II. Volgens de Commissie wordt de informatie op overzichtelijke wijze gepresenteerd waardoor het MER goed leesbaar is. Wel merkt de Commissie op dat de kwantitatieve vergelijkingen van de be-/verwerkingstechnieken moeilijk controleerbaar zijn. Dit MER moet worden gezien als een eerste goede stap in een traject dat moet gaan leiden tot een volledige, kwantitatief onderbouwde vergelijking van de milieu-effecten van verwerkingstechnieken voor gevaarlijk afval, waarbij rekening wordt gehouden met milieu-effecten in alle schakels van de verwijderingsketen. Dit MER geeft dit inzicht niet volledig, met name door het buiten beschouwing laten van ecotoxische effecten van reststoffen in het eindtraject van de verwerking (kennisleemte). Dit dient consequenties te hebben voor de hardheid waarmee de minimumstandaard als referentietechniek wordt gehanteerd bij de vergunningverlening. Van belang hierbij zijn onder meer het uitlooggedrag bij hergebruik en storten en de samenstelling van het te verwerken afval. De Commissie adviseert hierover een toelichting op te nemen.

Bij de berekening van de ecotoxiciteit van de verwerkingstechnieken is een fout gemaakt bij het normaliseren van de scores. De inmiddels herziene berekeningen veranderen de eindconclusies niet. De Commissie adviseert de herziene berekeningen openbaar te maken.

2.3 Reactie van de Europese Commissie en het Verenigd Koninkrijk in het kader van de notificatie 960245/NL

Reactie van de Europese Commissie

De Commissie heeft op 1 juli 1996 het ontwerp ontvangen, dat overeenstemt met kennisgeving 96/0245/NL.

Na bestudering van het ontwerp heeft de commissie besloten de volgende opmerkingen in de zin van artikel 8, lid 2, van richtlijn 83/189/EEG, als gewijzigd bij de richtlijnen 88/182/EEG en 94/10/EG te maken.

Definitie van afvalstof

In paragraaf 2.5 en in bijlage XII van het ontwerp waarvan kennisgeving is gedaan, wordt een definitie van "afvalstof" gebruikt die niet verenigbaar lijkt met de relevante bepalingen van de gemeenschapswetgeving.

Volgens de tekst van het ontwerp wordt een vaste afvalstof (geen bouwstof) als grondstof beschouwd wanneer:

- de stof niet verwerkt wordt in een installatie bestemd voor de verwijdering van afval als afvalstof;
- de stof onbedoeld geproduceerd is;
- de inzet gelijkwaardig is aan de inzet van alternatieve primaire grond-/hulpstoffen.

Deze definitie komt niet overeen met de betreffende definitie in artikel 1 van richtlijn 75/442/EEG, zoals gewijzigd door richtlijn 91/156/EEG. In genoemde richtlijn wordt onder "afvalstof" elke stof of elk voorwerp verstaan, behorende tot de in bijlage 1 van die richtlijn genoemde categorieën, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

Het feit dat de afvalstof onbedoeld geproduceerd wordt, is niet relevant en de mogelijkheid de afvalstof als secundaire grondstof te gebruiken, impliceert niet dat het hergebruikte voorwerp of de hergebruikte stof geen afvalstof is maar een grondstof. Het is inderdaad zo dat een van de passende maatregelen van artikel 3, lid 1, punt B, van voornoemde richtlijn tot doel heeft "de nuttige toepassing van de afvalstoffen door recycling, hergebruik, terugwinning dan wel andere handelingen gericht op het verkrijgen van secundaire grondstoffen" te bevorderen.

Bovendien heeft het Hof van Justitie bepaald dat uit de definitie van het begrip "afvalstof", zoals genoemd in artikel 1 van voornoemde richtlijn, niet mag worden afgeleid dat stoffen en voorwerpen uitgesloten zijn die geschikt zijn

voor economisch hergebruik, en dat in de definitie niet aangenomen wordt dat de houder die zich van een stof of voorwerp ontdoet, van plan is elke vorm van economisch hergebruik van die stof of dat voorwerp door derden uit te sluiten.

Om de bovengenoemde redenen is de Commissie van mening dat de betrokken ontwerp-voorschriften een schending zouden betekenen van de richtlijn 75/442/EEG, indien tot goedkeuring zou worden overgegaan zonder rekening te houden met voorgaande opmerkingen.

Mate van herbruikbaarheid

In paragraaf 1.9.1 van het ontwerp staat dat mede door een gewijzigde opstelling van de Europese Commissie de uitvoer van afvalstoffen ten behoeve van nuttige toepassing toegestaan wordt, "tenzij de mate van herbruikbaarheid in het buitenland lager is." Nu rijst de vraag of de bepaling ("mate van herbruikbaarheid") verenigbaar is met het standpunt dat de Commissie innam ten aanzien van toepassing van het nabijheidsbeginsel.

In paragraaf 1.9.2 staat dat de "mate van herbruikbaarheid" emissies omvat. Dit zou kunnen leiden tot beperkingen ten aanzien van de export van herbruikbare afvalstoffen naar een land waar de emissiegrenswaarden minder streng zijn dan die in Nederland. De Commissie zal elk geval waarin sprake is van dergelijke beperkingen en dat onder haar aandacht wordt gebracht, onderzoeken in het licht van de relevante bepalingen van de gemeenschapswetgeving.

Definities en opgestelde lijst met gevaarlijke afvalstoffen

In de laatste alinea van paragraaf 2.8 van het ontwerp staat dat de begrippen "(definitieve) verwijdering" en "nuttige toepassing" in de EG-regelingen wat anders geformuleerd zijn dan wat in Nederlandse regelingen onder (definitieve) verwijdering en nuttige toepassing verstaan wordt. De Commissie adviseert dringend de in de gemeenschapswetgeving gebruikte begripsomschrijvingen letterlijk om te zetten in nationale wetgeving, om elke verstoring van het communautaire beleid op het gebied van afvalbeheer, dat de gemeenschap op unie-niveau wil realiseren, te voorkomen. Bovendien kan elke afwijking in deze begripsomschrijving van invloed zijn op de toepassing van verordening (EEG) nr. 259/93 van 1 februari 1993 betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap, waarin verschillende regimes opgenomen zijn voor de overbrenging van afvalstoffen uitgaande van het feit dat de afvalstoffen bestemd zijn voor verwijdering of hergebruik.

Op grond van de tweede alinea van paragraaf 4.2.2 van het ontwerp lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat de door de Nederlandse autoriteiten opgestelde lijst met gevaarlijke stoffen niet overeenkomt met de lijst in beschikking 94/904/EG. Indien de Nederlandse lijst uitgebreider is dan de lijst van de Gemeenschap, dan dient Nederland aan de Commissie kennisgeving te doen van de betreffende maatregelen (op grond van de afvalstoffenwetgeving, zoals beschreven in punt 4 van de inleiding bij de bijlage bij beschikking 94/904/EG, of op grond van artikel 130 T van het EG-verdrag).

Notificatie-eisen van richtlijn 83/189/EEG

De Commissie wil de Nederlandse autoriteiten erop wijzen dat het Hof van Justitie van de EG op 30 april jongstleden een uitspraak heeft gedaan in een arrest waarin wordt aangegeven welke de consequenties zijn van de aanneming van een technisch voorschrift in strijd met de eisen van richtlijn 83/189/EEG.

De conclusie van het Hof van Justitie luidt dat particulieren zich kunnen beroepen op richtlijn 83/189/EEG tegenover de nationale rechter, die een nationaal technisch voorschrift niet mag toepassen indien deze niet conform de richtlijn ter kennis is gebracht.

Binnen deze context, en om particulieren in staat te stellen om te weten of een nationale maatregel die een technisch voorschrift inhoudt, aan de Commissie ter kennis is gebracht in de hoedanigheid van ontwerp in het kader van richtlijn 83/189/EEG, herinnert de Commissie de Nederlandse autoriteiten aan de eisen waaraan zij moeten voldoen op grond van artikel 12 van de richtlijn. Dit artikel bepaalt dat de lid-staten bij aanneming van een technisch voorschrift ervoor zorg moeten dragen dat het voorschrift verwijst naar voornoemde richtlijn of dat daarnaar wordt verwezen bij de officiële bekendmaking van het voorschrift.

De Commissie stelt vast dat in het ter kennis gebrachte ontwerp niet wordt verwezen naar richtlijn 83/189/EEG. Zij wijst de Nederlandse autoriteiten op de verplichting om een dergelijke verwijzing op te nemen in de aangenomen of bekendgemaakte definitieve tekst, onderwerp van de onderhavige kennisgeving.

Reactie van het Verenigd Koninkrijk

Naar aanleiding van het toezenden van het ontwerp-plan is een kennisgeving van Groot-Brittannië aan de Commissie gezonden krachtens richtlijn 83/189/EEG.

Belemmering vrij verkeer van goederen

Het Verenigd Koninkrijk stelt dat bepaalde maatregelen in het ontwerp-MJP-GA II belemmeringen kunnen vormen voor het vrije verkeer van goederen binnen de interne markt, hetgeen in strijd zou zijn met het gemeenschapsrecht. Ter verduidelijking wordt aangegeven dat met name het Nederlandse voorstel als toetsingscriterium voor aanvragen voor in- of uitvoer van gevaarlijk afval ten behoeve van nuttige toepassing "de mate van herbruikbaarheid" te hanteren, gezien wordt als een belemmering van het vrije verkeer van goederen.

Het Verenigd Koninkrijk merkt op dat de verordening beoogt een evenwicht te bieden tussen beperkingen van het vrij verkeer van goederen binnen de Gemeenschap om redenen van milieubescherming enerzijds en het vrij verkeer van afval als "goed" anderzijds. De verordening geeft, zo stelt het Verenigd Koninkrijk, een sluitend en uitsluitend systeem voor overbrenging van afvalstoffen binnen de Gemeenschap. Het MJP-GA II moet volgens die Lid-Staat dan ook in het kader van titel II van hoofdstuk B van de verordening worden besproken.

Bezwaargrond ingevolge artikel 7, vierde lid van de Verordening

Het Verenigd Koninkrijk vestigt er de aandacht op dat de verordening een flexibel systeem vereist, waarin individuele gevallen op hun eigen verdienste worden beoordeeld. Beslissingen moeten gemotiveerd zijn en voor beroep vatbaar. Een regeling die de bevoegde autoriteit verhindert de milieuaspecten en de economische aspecten met betrekking tot een bepaalde overbrenging volledig in beschouwing te nemen, kan naar mening van het Verenigd Koninkrijk niet worden toegepast als bezwaargrond ingevolge artikel 7, vierde lid, onderdeel a, van de verordening.

Verordening (EEG) Nr.259/93 voorziet in een volledig raamwerk voor grensoverschrijdend transport van afval. Het Verenigd Koninkrijk geeft in de laatste alinea van haar commentaar aan dat het weliswaar denkbaar zou kunnen zijn volgens het gemeenschapsrecht dat als gevolg van een Nederlandse maatregel hogere normen in Nederland worden gehanteerd dan elders in de Gemeenschap. Echter, een maatregel die voorkomt dat personen profiteren van minder strenge normen in andere Lid-Staten zou voor het Verenigd Koninkrijk niet acceptabel zijn.

3

Reacties/Aanpassingen

3.1 Beantwoording hoofdpunten

Gebruikte gegevens/ cijfers LMA 1993

Ten tijde van het opstellen van het ontwerp MJP-GA II waren de cijfers van 1993 de meest recent beschikbare cijfers. Voor de definitieve versie van het MJP-GA II zullen meer recente cijfers (1994 en/of 1995) gehanteerd worden. Het overzicht over een bepaald jaar kan door het LMA pas een jaar na afloop vastgesteld worden. De voorbereidingen voor het ontwerp zijn begin 1995 aangevangen zodat deze meer actuele informatie niet kon worden meegenomen in het ontwerpplan.

Invloed Adviescommissie Toekomstige organisatie voor de afvalverwijdering (Commissie-Epema Brugman)

De Adviescommissie Toekomstige organisatie voor de afvalverwijdering is gevraagd antwoord te geven op de volgende vraag: "Hoe moet, gelet op de geschetste ontwikkelingen en trends, de organisatie van de eindverwijdering van afvalstoffen er op middellange en lange termijn uitzien, wat is de rol van de verschillende overheden daarbij en moet dit leiden tot een andere verdeling van bevoegdheid en verantwoordelijkheden dan thans het geval is?". Tijdens de totstandkoming van het plan heeft de Commissie Toekomstige Organisatie Afvalverwijdering (Commissie-Epema Brugman) advies uitgebracht over de toekomstige organisatie van de afvalverwijdering in Nederland. Naar aanleiding van het advies van de commissie Epema-Brugman heeft de minister van VROM in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat de bestaande afvalbeheersplannen, zijn het Tienjarenprogramma Afval (TJP-A) en het Meerjarenplan Gevaarlijke afvalstoffen (MJP-GA) zullen worden geïntegreerd tot één afvalbeheersplan. Ter voorbereiding op de nieuwe situatie wordt een Landelijke commissie ingesteld die de nodige voorbereidingen zal treffen voor de eindsituatie. Deze voorbereidingen betreffen het oplossen van de actuele problematiek bij de eindverwerking van niet-gevaarlijk afval en het voorbereiden van het integrale afvalbeheersplan. Bij deze voorbereidingen zullen uiteraard de reeds opgedane ervaringen en bereikte resultaten van het TJP-A en het MJP-GA worden betrokken. Dit advies heeft geen gevolgen voor het MJP-GA II omdat in het advies een overgangperiode naar het nieuwe plan is opgenomen die overeenkomt met de looptijd van dit plan.

Juridische status van de procedure afwijken van het MJP-GA

De in het ontwerp MJP-GA II beschreven procedure voor afwijken van het MJP-GA II is een bestuurlijke afstemmingsprocedure waar door derden geen rechten aan ontleend kunnen worden. De bedoeling is dat deze procedure duidelijkheid schept hoe te handelen bij een voorstel tot afwijking van het MJP-GA II, waarmee beoogd wordt zoveel mogelijk uniformiteit bij toepassing van het MJP-GA II te garanderen. Daarbij is gezocht naar een evenwicht tussen rechtszekerheid en flexibiliteit. Naar aanleiding van de binnengekomen reacties is nogmaals kritisch bekeken welke punten aangemerkt moeten worden als kernpunten. Derden kunnen bedenkingen inbrengen binnen de vergunningprocedure van de Wet milieubeheer.

Minimumstandaard

Het begrip minimumstandaard is naar aanleiding van de inspraak verder uitgewerkt en verduidelijkt. De minimumstandaard wordt omschreven als een technologie, maar legt eigenlijk het integrale milieueffect vast. De minimumstandaard is nadrukkelijk niet bedoeld als de enig toegelaten technologie, maar als referentiepunt. Door de keuze van een bepaalde technologie wordt een referentiepunt vastgelegd ten aanzien van de acceptabel geachte emissies, grondstof- en energieverbruik etcetera voor de verwerking van een bepaalde soort afval. Dit zal in paragraaf 6.3.1 en de begrippenlijst duidelijker aangegeven worden. Alleen voor een technologie die ten minste even hoogwaardig is als de minimumstandaard, kan vergunning verleend worden.

Capaciteitsregulering

Capaciteitsregulering is nog slechts aan de orde voor storten, verbranden, ONO en immobilisatie van afvalstoffen voor zover er geen sprake is van nuttige toepassing. Capaciteitsregulering vindt niet plaats omdat het overheidsbedrijven betreft, maar omdat het noodzakelijk wordt geacht in verband met het streven naar nationale zelfvoorziening voor definitieve verwijdering. Dat deze voorzieningen voor het grootste deel in handen zijn van overheidsbedrijven is historisch zo gegroeid. Er wordt dan ook geen speciale bescherming aan overheidsbedrijven toegekend, maar aan bedrijven die zorg dragen voor definitieve verwijdering.

In- en uitvoerbeleid

Naar aanleiding van de inspraakreacties is één van de weigeringsgronden voor in- en uitvoer, de mate van herbruikbaarheid, zonder daarmee een beperking van de inhoudelijke aspecten van enige bezwaargrond aan te brengen, als volgt nader uitgewerkt:

- a. In die gevallen waarin in het land van herkomst minder dan 20 % (massaprocenten) van de voor grensoverschrijdende overbrenging aangemelde hoeveelheid afvalstoffen nuttig wordt toegepast, zal – gelet op de omvang van de dan definitief te verwijderen hoeveelheid – de toepasselijkheid van de in art. 7 van de Verordening 259/93/EEG genoemde bezwaargronden op basis van de concrete aanvragen afzonderlijk worden beoordeeld. De hieronder bij b. te vermelden marge is dan niet van toepassing.
- b. In de overige gevallen zal, indien in het land van bestemming een kleiner deel van de afvalstoffen nuttig kan worden toegepast dan in het land van herkomst tegen de overbrenging in principe bezwaar worden gemaakt. Ter voorkoming van een veelheid van bezwaar- en beroepsprocedures zal bij de toetsing van de concrete gevallen – uitgaande van het beginsel dat bezwaar zal worden gemaakt tegen overbrenging indien het ontvangende land een lagere mate van nuttige toepassing wordt gerealiseerd – een marge kunnen worden gehanteerd. Deze marge dient er toe om in gevallen dat er verschil van mening zou zijn over de vraag of in het ontvangende land een lagere mate van nuttige toepassing wordt gerealiseerd, een beperkt verschil van mening niet te laten leiden tot tijd en menskracht eisende bezwaar- en beroepsprocedures. De marge mag de 20% (massaprocenten) niet overschrijden. Indien de 20% wordt overschreden zal de toetsing altijd leiden tot het maken van bezwaar. Een en ander wordt telkens aan de hand van het concrete voornemen tot overbrenging beoordeeld.

De onder a. en b. weergegeven invulling van de genoemde bezwaargrond wordt samengevat onder de term "mate van nuttige toepassing". Deze invulling geldt voor alle vormen van nuttige toepassing, dus ook voor hoofdgebruik als brandstof zoals nader uitgewerkt in het sectorplan Te verbranden afvalstoffen. De invulling wordt gehanteerd, tenzij ook de andere genoemde bezwaargronden zodanig van belang zijn dat een nadere afweging gewenst is.

In het ontwerp werd nog de term "mate van herbruikbaarheid" gehanteerd. Deze term is, zoals uit bovenstaande blijkt, vervangen door "mate van nuttige toepassing", conform het woordgebruik in de Verordening 259/93/EEG.

In het sectorplan C₃-afvalstoffen is aangegeven dat in- en uitvoer van asbesthoudende afvalstoffen niet is toegestaan op grond van de bestaande Nederlandse wet- en regelgeving.

Sectorplan te verbranden afvalstoffen

Noch in het EURITS rapport noch in andere rapportages is een goede basis te vinden om generieke criteria te geven voor de beantwoording van de vraag wanneer (binnen de categorie "nuttige toepassing") van materiaalhergebruik gesproken kan worden. Dit zal van geval tot geval worden beoordeeld. Voor nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof is wel een goed onderbouwd criterium te gebruiken. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de EURITS-studie waar op basis van de EG-randvoorwaarden voor het verbranden van afvalstoffen is berekend welke calorische waarde de afvalstof minimaal nodig heeft om de vereiste temperatuur in het verbrandingsproces te handhaven. In de EG-richtlijn is voor het verbranden van afval onderscheid gemaakt in de minimale procescondities waaronder het chloorhoudend (> 1 % Cl) en het niet-chloorhoudend afval (≤ 1 % Cl) moet worden verbrand teneinde dit milieuhygiënisch verantwoord te laten plaatsvinden. Hierbij geldt voor het chloorhoudend afval een minimale verbrandings-temperatuur van 1100 °C en voor het niet-chloorhoudend een minimale temperatuur van 850 °C. Dit onderscheid is ook doorgerekend in de EURITS-studie en heeft geresulteerd in een criterium voor de calorische waarde gekoppeld aan het chloorgehalte van de afvalstof. Dit criterium voor het onderscheid nuttige toepassing en definitieve verwijdering is voor chloorhoudend afval 15.000 kJ/kg en voor niet-chloorhoudend afval 11.500 kJ/kg. Aangezien de grens tussen "nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof" en "definitieve verwijdering" is gebaseerd op de eisen die zijn gesteld in de EG-richtlijn en goed zijn onderbouwd in de EURITS-studie is dit criterium in het beleid voor gevaarlijk afval overgenomen. In principe geldt het criterium voor alle te verbranden gevaarlijke afvalstoffen. Aangezien partijen verpakt afval van enige omvang veelal zeer heterogeen zijn wordt uit praktisch oogpunt er vanuit gegaan dat het verpakt afval slechts voor definitieve verwijdering in aanmerking komt. Hiervan kan alleen worden afgeweken indien kan worden aangetoond dat iedere verpakking voldoet aan het eerder genoemde criterium. Ook voor PCB-houdende olie (meer dan 0,5 mg/kg PCB's per congener) is een uitzondering gemaakt. Het verbranden van deze afvalstof wordt altijd aangemerkt als definitieve verwijdering. Nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof van PCB-houdende afvalstoffen, wordt niet wenselijk geacht omdat dit te grote risico's met zich mee brengt in verband met nieuwvorming en/of onvolledige verbranding van milieuschadelijke stoffen. Tevens is in het plan expliciet opgenomen dat verbranding van hoog calorisch gevaarlijk afval in een AVI altijd wordt aangemerkt als definitieve verwijdering.

AVI's zijn namelijk opgericht voor de definitieve verwijdering van niet-gevaarlijk afval en de inzet van hoog calorisch gevaarlijk afval is niet noodzakelijk voor het instandhouden van het verbrandingsproces.

Fotografisch gevaarlijk afval

De minimumstandaard en de alternatieve verwerkingsmogelijkheden zullen op enkele punten aangepast worden, zodat beter wordt aangesloten bij de conclusies van de MER. Verder wordt ingegaan op de intentieverklaring van de producenten, waarbij invulling wordt gegeven aan de 60% reductiedoelstelling voor Fga. Voorts is expliciet opgenomen dat verbranding van vloeibaar Fga alleen dan toegestaan zal worden, als geen hoogwaardige verwerking mogelijk is.

Oliehoudende afvalstoffen en Besluit organisch halogeengehalte van brandstoffen

Gelet op uitspraken van het Hof van Justitie in Luxemburg (het Securitel-arrest) is het noodzakelijk geworden het Besluit houdende wijziging van het besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen (Stb.1994, 854) opnieuw vast te stellen. Inmiddels is de notificatieprocedure bij de Europese Commissie met betrekking tot het ontwerp besluit afgehandeld en is het ontwerp-besluit voor de vaststelling in Nederland in procedure gebracht. Het besluit zal vermoedelijk niet eerder dan 1 januari 1998 in werking treden.

In het gewijzigde Besluit organisch halogeengehalte van brandstoffen (Bohb) zijn een aantal eisen vastgelegd waaraan oliehoudende stoffen dienen te voldoen om als brandstof of als halffabrikaat te worden aangemerkt. Door de aanscherping van het gehalte aan organische halogeenvverbindingen tot 50 mg/kg in brandstoffen wordt een betere afbakening tussen afvalstof/brandstof bewerkstelligd, met name ten aanzien van een stof die voorkomend in brandstoffen milieurisico's met zich mee brengt. Invoering van het gewijzigde Bohb betekent dan ook niet meer dan dat be-/verwerking van oliehoudende afvalstoffen tot brandstoffen dient plaats te vinden met een technologie die geschikt is om eventuele organische halogeenvverbindingen te verwijderen. Het mengen met als doel de concentratiegrenswaarden te verlagen zal na het inwerking treden van het Bohb niet meer zijn toegestaan. De vergunningen van de bewerkers van oliehoudende afvalstoffen zullen op dit punt worden aangepast. Dit zal expliciet in de tekst worden vermeld.

Bijlagen

Het is van belang onderscheid te maken tussen het totaal van verwijderingsactiviteiten en het verwijderen zoals omschreven in richtlijn 75/442/EEG, zoals gewijzigd door richtlijn 91/156/EEG. In het eerste geval wordt de term verwijdering gebruikt, in het tweede geval de term definitieve verwijdering. De begrippenlijst en het gebruik van de begrippen is naar aanleiding van de inspraak nogmaals kritisch bekeken. In bijlage XII wordt bij het schema Criteria afvalstof/niet afvalstof een uitgebreide toelichting opgenomen die is gebaseerd op de IPO-notitie van 8 juni 1995.

MER

De LCA-methodiek van het Centrum Milieukunde Leiden is algemeen aanvaard in Nederland en geldt ook internationaal als één van de breedst gehanteerde methoden. Alle m.e.r.-plichtige beleidsbeslissingen zijn behandeld in het MER. Voor continuering van bestaand beleid is geen m.e.r. vereist. Met betrekking tot de in beschouwing genomen alternatieven geldt dat een ieder in de gelegenheid is gesteld opmerkingen en wensen kenbaar te maken met betrekking tot de inhoud van de richtlijnen. De minister van VROM en het IPO zijn van mening dat het MER voldoende informatie biedt ten behoeve van besluitvorming in het MJP-GA II. Deze mening wordt door de Commissie voor de milieu-effectrapportage gedeeld.

Bij de berekeningen van de ecotoxiciteit is een fout gemaakt. Er zijn nieuwe berekeningen uitgevoerd. Deze berekeningen veranderen de eindconclusies niet. Deze berekeningen zijn opgenomen in "Errata MER en Trendstudie; aanvullend onderzoek MER".

Bij het opstellen van het MER is uitgegaan van de daarvoor opgestelde richtlijnen. De ontwerp-richtlijnen zijn gebaseerd op de Startnotitie, waarin was aangegeven dat niet alle beleidsstandpunten gewijzigd zouden worden. De richtlijnen zijn vastgesteld na een periode waarin een ieder zijn opmerkingen en wensen kenbaar kon maken. Met betrekking tot de onderdelen waar geen wijziging nodig was zijn geen opmerkingen gekomen naar aanleiding van de startnotitie. Voor specifiek ziekenhuisafval is bijvoorbeeld geen beleidswijziging voorzien en daarom is de verbranding van specifiek ziekenhuisafval ook niet meegenomen in het MER. De bouw van de ZAVIN is speciaal gebeurd voor specifiek ziekenhuisafval en breed bediscussieerd en goedgekeurd door de Tweede Kamer. De verbranding door de ZAVIN gebeurt naar alle tevredenheid. De reden om verbranding bij de ZAVIN ter discussie te stellen, zijn veelal de tarieven. Daarom is besloten om bij de ZAVIN in de komende planperiode een audit uit te voeren.

3.2 Beantwoording Commissie voor de milieu-effect-rapportage

Naar aanleiding van het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage zal het onderdeel "vergunningverlening" van paragraaf 6.3.1 van het MJP-GA II aangepast worden.

Aangegeven zal worden dat in de volgende gevallen niet alleen een vergelijking van de voorgenomen activiteit met de minimumstandaard, maar een volledig nieuwe vergelijking van alle in het MER beschreven technieken met de minimumstandaard uitgevoerd dient te worden:

- bij nieuwe relevante inzichten over uitlooggedrag bij hergebruik en storten;
- indien de samenstelling van de afvalstoffen sterk afwijkt van de samenstelling zoals gehanteerd in het MER.

De ecotoxiciteit is niet bij alle sectoren relevant (alleen bij die sectorplannen waar de afweging nuttige toepassing versus storten plaatsvindt). Bovendien is bij de totstandkoming van het Bouwstoffenbesluit en het Stortbesluit bodembescherming er van uitgegaan dat deze effecten marginaal zijn. Vooralsnog is er geen aanleiding dit standpunt te herzien. Als de kennisleemte ingevuld wordt en blijkt dat de ecotoxiciteit niet verwaarloosbaar is, dan zal dit meegenomen moeten worden in milieu-effectrapportages voor inrichtingen. Daarnaast zal in het plan aangegeven worden dat de meest recente LCA-methodiek gehanteerd moet worden.

De herziene berekeningen zijn samen met de ontbrekende bladzijden van de Trendstudie en het onderzoek dat verricht is naar de relevantie van milieu-effecten van zware metalen in het eindtraject afvalverwijdering opgenomen in "Errata MER en Trendstudie; aanvullend onderzoek MER".

3.3 Antwoord op de reactie van de Commissie en het Verenigd Koninkrijk in het kader van de notificatie 960245/NL

Definitie van "afvalstof"

De definitie van afvalstoffen is in het Nederlandse recht neergelegd in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer. Deze luidt: "afvalstoffen: alle stoffen, preparaten of andere producten, waarvan de houder zich - met het oog op de verwijdering daarvan - ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen". Deze definitie komt overeen met de Europese definitie zoals neergelegd in artikel 1, eerste lid, van richtlijn 75/442/EEG, zoals

gewijzigd door richtlijn 91/156/EEG.

In gevallen waarin niet aanstonds duidelijk is of er sprake is van zich ontdoen van een stof als een afvalstof, zal de betrokkene (de houder van de stof of het bevoegd gezag) deze term dienen te interpreteren. Of er in een bepaalde situatie sprake is van zich ontdoen, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval.

Een samenstel van objectieve en subjectieve factoren moet hierbij in ogenschouw worden genomen. Aard en samenstelling, herkomst en toepassing alsmede wijze van overdracht kunnen daarbij een rol spelen. De vraag die hierbij centraal staat, is of de houder van de stof het oogmerk heeft zich daarvan te ontdoen met het oog op de verwijdering daarvan. In dat geval is in beginsel sprake van een afvalstof, hetgeen met zich brengt dat het regime dat geldt voor de verwijdering van afvalstoffen van toepassing is.

Bij de interpretatie speelt, zoals hiervoor gezegd, onder meer een rol de vraag of de stof gelet op zijn herkomst kan worden aangemerkt als een afvalstof. Hierbij is van belang de omstandigheid dat een stof al dan niet onbedoeld en onvermijdelijk bij een productieproces is vrijgekomen.

In haar opmerkingen stelt de Commissie echter dat het feit dat de afvalstof onbedoeld geproduceerd wordt hierbij niet relevant is. Voorts merkt zij op dat de mogelijkheid de stof als secundaire grondstof te gebruiken niet impliceert dat er geen sprake is van een afvalstof.

Het proces waaruit de stof voortkomt, kan wel degelijk relevant zijn. Indien een stof bewust voor de markt is geproduceerd, is er bij een overdracht aan een ander van die stof in de regel immers geen sprake van "zich ontdoen van". Indien een stof onbedoeld is geproduceerd, zal deze in de regel op grond van zijn herkomst kunnen worden aangemerkt als een afvalstof.

De omstandigheid dat een stof onbedoeld is geproduceerd op zich is echter niet voldoende om een stof tot afvalstof te maken. Ook aan de overige relevante factoren moet worden getoetst om te beoordelen of in een specifiek geval al dan niet sprake is van een afvalstof. Er kunnen zich bijvoorbeeld omstandigheden voordoen waarin de beoogde wijze van toepassing erop wijst dat er geen sprake is van het toepassen van een afvalstof. Dit kan met name het geval zijn indien de stof wordt ingezet in een productieproces, waarbij de toepassing gelijkwaardig is aan de toepassing van een primaire grondstof.

De Nederlandse Regering is van mening dat er in gevallen waarin onbetwistbaar duidelijk is dat de stof op een vergelijkbare wijze als, of in plaats van, een primaire grondstof wordt toegepast, geen sprake is van zich ontdoen van een afvalstof. Het gaat hier immers om een wijze van toepassing die niet vergelijkbaar is met een gangbare wijze van afvalverwerking.

Bij het uitbrengen van het ontwerp-MJP-GA II zijn deze criteria geactualiseerd. Zo is verduidelijkt dat van toepassing gelijkwaardig aan die van een primaire grondstof slechts sprake is als de stof geen andere voorbewerking heeft ondergaan dan die welke normaal zou zijn bij een vergelijkbare primaire grondstof. Uit reacties op de bij dit plan behorende Bijlage XII is gebleken dat het aanbeveling verdient niet te volstaan met een schema maar de criteria net als voorheen volledig uit te schrijven. Voorts heeft de Commissie een tweetal uitspraken aangehaald van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen. In deze uitspraken wordt gesteld dat het begrip afvalstoffen niet moet worden opgevat als zouden daar in algemene zin van zijn uitgezonderd stoffen of voorwerpen die voor economisch hergebruik geschikt zouden kunnen zijn. Daarbij is niet vastgesteld dat niet van geval tot geval moet worden beoordeeld of sprake is van afvalstoffen. Naar de mening van de Nederlandse Regering kan dat uit deze uitspraken ook niet worden geconcludeerd. Voorts kan uit deze jurisprudentie niet worden afgeleid dat de toepassing van een stof geen rol zou kunnen spelen bij de bepaling van de vraag of er sprake is van afvalstoffen of niet.

De conclusie van de Nederlandse regering is dan ook dat deze jurisprudentie en de overige door de Commissie in haar reactie aangevoerde argumenten de gevolgtrekking dat vaststelling van de betrokken voorschriften (de niet-van-toepassing-criteria) een schending zou betekenen van richtlijn 75/442/EEG niet rechtvaardigen.

Opgemerkt wordt verder dat Nederland zich heeft gevoegd in een zaak die aanhangig is bij het Hof van Justitie der Europese Gemeenschappen en die verband houdt met het onderwerp dat nu aan de orde is. Nederland heeft daarbij kenbaar gemaakt dat bij de vraag of er sprake is van "zich ontdoen van" de toepassing wel degelijk een rol kan spelen. Verwacht wordt dat over niet al te lange tijd het Hof hierin uitspraak zal doen. Kortheidshalve zij hier voor zover nodig naar de Nederlandse inbreng in deze zaken verwezen.

Mate van herbruikbaarheid

Ten aanzien van de constatering van de Commissie dat "de mate van herbruikbaarheid" emissies zou omvatten, waardoor export van herbruikbare afvalstoffen naar een land waar de emissiegrenswaarden minder streng zijn dan die welke in Nederland gelden, beperkt zou kunnen worden, merkt de Nederlandse Regering het volgende op.

De door de Commissie geciteerde tekst is niet correct weergegeven. In de laatste alinea van paragraaf 1.9.2. van het MJP-GA II staat dat (Nederlandse) installaties voor be- of verwerking van gevaarlijke afvalstoffen moeten voldoen aan de minimumstandaard, vastgelegd in het MJP-GA II. Voorts is aangegeven dat bij aanvragen voor uitvoer met name wordt getoetst op de mate van herbruikbaarheid. Daarbij worden emissies in het buitenland door de Nederlandse overheid niet getoetst. Er staat dan ook in de laatste alinea van paragraaf 1.9.2 aangegeven dat dit kan betekenen dat voor een inrichting in Nederland waar een bepaalde techniek wordt toegepast, geen vergunning wordt verleend omdat deze niet voldoet aan de minimumstandaard, terwijl uitvoer met als bestemming een installatie met dezelfde techniek wel toegestaan moet worden omdat de mate van herbruikbaarheid even hoog of hoger is.

In dit kader vestigt de Nederlandse Regering er de aandacht op dat de keuze van de op nationaal niveau geldende minimumstandaard met de uiterste zorgvuldigheid is bepaald.

Zoals ook in de toelichting in paragraaf 6.3.1. beschreven is, zijn bij het bepalen van de in Nederland toe te passen minimumstandaard verscheidene aspecten in de afweging betrokken. Er is namelijk gebruik gemaakt van de uitkomsten van het aan het MJP-GA II ten grondslag liggende milieu-effectrapport, waarin op basis van de vergelijking van de milieubelasting van de alternatieven voor be- en verwerking van gevaarlijke afvalstoffen het meest milieuvriendelijk alternatief is bepaald. Daarbij is voor zover mogelijk op basis van beschikbare gegevens de kwantitatieve milieugerichte levenscyclusanalyse (LCA) uitgevoerd. Bij de LCA-methodiek worden ook de emissies in de afweging betrokken. Dit betekent echter niet dat de emissies als criterium worden gehanteerd bij de toetsing op aanvragen voor grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen. De emissies vormen dus slechts een element bij de bepaling van de minimumstandaard voor be- of verwerking van gevaarlijke afvalstoffen in Nederland.

Overigens is "de mate van herbruikbaarheid" gewijzigd in "de mate van nuttige toepassing" waardoor een betere aansluiting bij de EG-terminologie is bewerkstelligd.

Ook zal in het definitieve MJP-GA II een nadere uitleg gegeven worden aan het begrip "mate van nuttige toepassing".

Dit begrip "mate van nuttige toepassing" is een uitwerking van de bezwaargrond genoemd in artikel 7, vierde lid, onder a, vijfde gedachtenstreepje van verordening (EEG) Nr.259/93, waarin is aangegeven dat het onder meer mogelijk is gemotiveerd bezwaar te maken tegen voorgenomen overbrengingen van afval, bestemd voor nuttige toepassing, indien de verhouding tussen de wel en niet nuttig toe te passen afvalstoffen, de geschatte waarde van het materiaal dat uiteindelijk nuttig wordt toegepast of de kosten van de nuttige toepassing en de kosten van verwijdering van het niet nuttig toe te passen gedeelte de nuttige toepassing uit economisch en milieutechnisch oogpunt niet rechtvaardigen.

De ontvangen inspraakreacties hebben ertoe geleid dat deze bezwaargrond, zonder daarmee een beperking van de inhoudelijke aspecten van enige bezwaargrond aan te brengen, nader is uitgewerkt: In de reactie op de inbreng van het Verenigd Koninkrijk wordt hierop nader ingegaan.

Het beleid zoals geformuleerd in het MJP-GA II, leidt ertoe dat een export naar een andere EU-lidstaat niet geweigerd zal worden op grond van de emissie-eisen die in die lidstaat gelden.

De vrees van de Commissie dat de invulling die met "mate van nuttige toepassing" wordt gegeven aan artikel 7, vierde lid, onderdeel a, vijfde gedachtenstreepje, zou kunnen leiden tot beperkingen van de export van herbruikbare afvalstoffen naar landen met minder strenge emissie-eisen, is dan ook volgens de Nederlandse Regering niet gegrond.

Definities en opgestelde lijst met gevaarlijke afvalstoffen

De Nederlandse Regering wijst op de brief van 17 januari 1996, no. 3455, gericht aan de Europese Commissie, Directeur-Generaal DG XI, de heer Enthoven. Daarin is uitgebreid ingegaan op de door Nederland gehanteerde definities in relatie tot EG-regelingen, alsmede op de wijze waarop de Nederlandse lijst met gevaarlijke afvalstoffen aan de Commissie ter kennis is gebracht.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Commissie zijn in het MJP-GA II voor zover mogelijk aanpassingen in de gehanteerde definities aangebracht waardoor deze meer in lijn zijn gekomen met de EG-terminologie.

Zoals hiervoor ook reeds is aangegeven, is daarom bijvoorbeeld de term "mate van herbruikbaarheid" gewijzigd in "mate van nuttige toepassing".

Notificatie-eisen van richtlijn 83/189/EEG

In deze nota van aanpassing en bij het vaststellen van het MJP-GA II zal de verwijzing naar richtlijn 83/189/EEG worden opgenomen.

Antwoord op de reactie van het Verenigd Koninkrijk

Belemmering vrij verkeer van goederen

De term "mate van herbruikbaarheid" (in het uiteindelijke MJP-GA II "mate van nuttige toepassing") vormt een nadere invulling van het criterium voor het maken van bezwaren dat in artikel 7, vierde lid, onder a, vijfde gedachtenstreepje, van de Verordening is geformuleerd. Het is volgens die bepaling mogelijk gemotiveerd bezwaar te maken tegen voorgenomen overbrengingen van afval, bestemd voor nuttige toepassing, indien de verhouding tussen de wel en niet nuttig toe te passen afvalstoffen, de geschatte waarde van het materiaal dat uiteindelijk nuttig wordt toegepast, of de kosten van de nuttige toepassing en de kosten van verwijdering van het niet nuttig toe te passen gedeelte de nuttige toepassing uit economisch en milieutechnisch oogpunt niet rechtvaardigen.

Anders dan het Verenigd Koninkrijk meent, zal toepassing van het MJP-GA II dus niet leiden tot beperking van het vrij verkeer van goederen binnen de interne markt voor zover die beperking niet in het communautaire recht en met name door artikel 7, vierde lid, van de verordening is toegestaan.

Bezwaargrond ingevolge artikel 7, vierde lid van de Verordening

De uitwerking die het MJP-GA II geeft van artikel 7, vierde lid, onder a, vijfde gedachtenstreepje, stemt geheel overeen met de reactie van het Verenigd Koninkrijk.

Steeds heeft immers een individuele beoordeling van de voorgenomen overbrenging plaats. Er is slechts een algemeen kader geschetst dat een richtsnoer vormt bij de toetsing van iedere individuele aanvraag voor in- of uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen. Bij de beslissing wordt gemotiveerd aangegeven op grond van welke overwegingen de bevoegde autoriteit tot zijn besluit is gekomen. Zoals uit het onderstaande blijkt, is het MJP-GA II er niet op gericht de uitkomst van de overwegingen eenzijdig naar het milieubelang te doen omslaan, tenzij dat binnen het kader van de toepasselijke communautaire wetgeving gepast is.

Tegen het besluit van de bevoegde autoriteit staat beroep open op de afdeling bestuurs-rechtspraak van de Raad van State.

De regeling voor grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen bestemd voor nuttige toepassing past in het streven van de Europese Unie naar een zo hoogwaardig mogelijke wijze van verwijdering. Nuttige toepassing heeft daarbij de voorkeur boven definitieve verwijdering.

De mogelijkheid de verhouding tussen de wel en niet nuttig toe te passen afvalstoffen bij de beslissing omtrent een overbrenging mee te wegen, zal worden gebruikt om deze voorkeur te realiseren. De in het kader van de inspraak over het ontwerp-MJP-GA II ontvangen reacties hebben er toe geleid dat de bezwaargrond "mate van herbruikbaarheid" - zonder daarmee een beperking van de inhoudelijke aspecten van enige bezwaargrond aan te brengen - als volgt nader is uitgewerkt:

a. In die gevallen waarin in het land van herkomst minder dan 20% (massaprocenten) van de voor grensoverschrijdende overbrenging aangemelde hoeveelheid afvalstoffen nuttig kan worden toegepast, zal - gelet op de omvang van de dan definitief te verwijderen hoeveelheid - de toepasselijkheid van de in de verordening genoemde bezwaargronden op basis van de concrete aanvragen afzonderlijk worden beoordeeld.

b. In de overige gevallen zal, indien in het land van bestemming een duidelijk kleiner deel van de afvalstoffen nuttig kan worden toegepast dan in het land van herkomst, tegen de overbrenging veelal bezwaar worden gemaakt. Onder "een duidelijk kleiner deel" wordt daarbij verstaan een verschil van 20% (massaprocenten) of meer. Indien van een ter overbrenging aangemelde partij afvalstoffen de hoeveelheid nuttig toe te passen afvalstoffen in het land van bestemming ten minste 20 procent lager ligt dan de hoeveelheid die in het land van herkomst nuttig kan worden toegepast, zal in beginsel bezwaar worden gemaakt tegen de overbrenging. Een en ander wordt telkens aan de hand van het concrete voornemen tot overbrenging beoordeeld.

Deze onder a en b weergegeven invulling van de bezwaargrond die is omschreven onder het vijfde gedachtenstreepje van onderdeel a van het vierde lid van artikel 7 van de verordening, wordt in het MJP-GA II samengevat onder de term "mate van nuttige toepassing". Deze invulling geldt voor alle vormen van nuttige toepassing, dus ook voor hoofdgebruik als brandstof. De invulling wordt gehanteerd, tenzij ook de andere genoemde bezwaargronden

zodanig van belang zijn dat een nadere afweging gewenst is. In het ontwerp werd nog de term "mate van herbruikbaarheid" gehanteerd. Deze term is, zoals in de reactie op de opmerkingen van de Commissie onder B1 is vermeld, vervangen door "mate van nuttige toepassing", conform het woordgebruik in de verordening.

In bepaalde gevallen wordt uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen dus niet toegestaan naar Lid-Staten waar de verhouding tussen de wel en niet nuttig toe te passen afvalstoffen in de hierboven aangegeven mate in negatieve zin afwijkt van de verhouding die zou gelden, indien de desbetreffende afvalstof in Nederland zou worden verwerkt. Dit sluit, zoals hiervoor onder 3.1 is gezegd, naar de mening van de Nederlandse Regering aan bij artikel 7, vierde lid, onderdeel a, van de verordening, met name bij het vijfde gedachtenstreepje van dat onderdeel. Hieruit volgt dat juist de mate van nuttige toepassing een milieu-argument van doorslaggevend belang kan vormen voor weigering van overbrenging van afval-transporten ten behoeve van nuttige toepassing.

Indien het voorgaande gerelateerd wordt aan de richtlijn betreffende milieu-effectrapportage en de wijze waarop dit instrument door Nederland is toegepast op het ontwerp-MJP-GA II, kan slechts de conclusie getrokken worden dat aan alle vereisten om een hoog niveau van milieu-bescherming te garanderen in dit ontwerp-MJP-GA II is voldaan. Immers op grond van een milieu-effectrapport zijn de milieu-effecten van bepaalde wijzen van verwerking van gevaarlijk afval kritisch bekeken op hun milieu-effecten en op grond daarvan is een minimumstandaard vastgesteld. Deze minimumstandaard wordt in Nederland gehanteerd bij de toetsing voor vergunning-aanvragen voor be- en/of verwerking van gevaarlijke afvalstoffen in Nederland. Deze minimumstandaard is dus niet gelijk aan het criterium "mate van nuttige toepassing" (voorheen aangeduid als "mate van herbruikbaarheid"), dat gebruikt wordt voor toetsing van aanvragen voor in- en uitvoer.

Er heeft dus een beoordeling van geval tot geval plaats, waarbij zowel milieuaspecten als andere aspecten volledig tot hun recht kunnen komen. De beslissingen zijn - zoals de Algemene wet bestuursrecht voorschrijft - gemotiveerd en zij zijn voor beroep vatbaar. Naar de mening van de Nederlandse Regering kan hetgeen het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot deze punten naar voren heeft gebracht, dan ook geen grond voor bezwaren tegen het MJP-GA II vormen.

De opmerking van het Verenigd Koninkrijk dat Verordening (EEG) Nr.259/93 voorziet in een volledig raamwerk voor grensoverschrijdend transport van afval, onderschrijft de Nederlandse regering overigens niet volledig. Er zij op gewezen dat de door het Verenigd Koninkrijk aangehaalde arresten van het Europese Hof van Justitie slechts stellen dat de voorganger van de Verordening een compleet systeem voor grensoverschrijdende overbrengingen van gevaarlijke afvalstoffen tot stand had gebracht. Sindsdien is de doelstelling "een hoge mate van milieubescherming" expliciet in het verdrag opgenomen. Voor de Verordening zelf is dan ook, na een daartoe strekkende uitspraak van het Hof, artikel 130 S als rechtsbasis gekozen.

De formele procedures voor grensoverschrijdend transport van afval zijn inderdaad neergelegd in de verordening. Maar deze verwijst ook naar richtlijn 75/442/EEG, en in het bijzonder naar de bepaling die verplicht tot het opstellen van afvalbeheersplannen. Het ontwerp-MJP-GA II en het daarin neergelegde voorgenomen Nederlands beleid ten aanzien van gevaarlijk afval en het toetsingskader voor grensoverschrijdende afvaltransporten moeten dan ook in relatie tot elkaar worden gezien. De Verordening bepaalt niets over de inhoud van de afvalstoffenbeheersplannen. Daarvoor wordt in de Verordening verwezen naar richtlijn 75/442/EEG. Het Verenigd Koninkrijk geeft in de laatste alinea van haar commentaar aan dat het weliswaar denkbaar zou kunnen zijn volgens het gemeenschapsrecht dat als gevolg van een Nederlandse maatregel hogere normen in Nederland worden gehanteerd dan elders in de Gemeenschap. Echter, een maatregel die voorkomt dat personen profiteren van minder strenge normen in andere Lid-Staten zou voor het Verenigd Koninkrijk niet acceptabel zijn. Zoals onder punt 3.2 eerder al aangegeven wordt bij aanvragen voor uitvoer met name getoetst op de mate van nuttige toepassing, waarbij emissies in het buitenland door de Nederlandse overheid niet worden getoetst. Dit kan betekenen dat voor een inrichting waar een bepaalde techniek wordt toegepast, in Nederland geen vergunning wordt verleend omdat deze niet voldoet aan de minimumstandaard, terwijl uitvoer met als bestemming een installatie met dezelfde techniek wel toegestaan moet worden omdat de mate van nuttige toepassing even hoog of hoger is. Anders dan het Verenigd Koninkrijk vreest, is er dus in het MJP-GA II geen sprake van bepalingen met een "extra-jurisdictioneel" effect.

3.4

De belangrijkste planaanpassingen

Samenvatting van de belangrijkste planaanpassingen:

- Algemeen: de tekst is nog eens goed doorgenomen en er zijn tekstverduidelijkingen en correcties aangebracht die veelal de leesbaarheid vergroten. Ook is nauwgezet de lijst van gebruikte begrippen doorgenomen en waar nodig herzien.
- In het sectorplan "te verbranden afvalstoffen" is het onderscheid tussen "nuttige toepassing, hoofdgebruik brandstof" en "definitieve verwijdering" gebaseerd op het criterium calorische waarde: $\leq 1\% \text{ Cl: } 11.500 \text{ kJ/kg}$ en $> 1\% \text{ Cl: } 15.000 \text{ kJ/kg}$. Verpakt afval (tenzij door de ontdoener voor elke verpakking wordt aangetoond dat wordt voldaan aan het criterium) en PCB-houdende olie komen uitsluitend voor "definitieve verwijdering" in aanmerking. Ook verbranding bij AVI's wordt per definitie aangemerkt als definitieve verwijdering.
- Verduidelijking van het begrip minimumstandaard en aanduiding hoe in de praktijk met de minimumstandaard moet worden omgegaan;
- In- en uitvoer beleid: Verduidelijking van het begrip "mate van herbruikbaarheid", dat overigens gewijzigd is in "mate van nuttige toepassing" waarmee een betere aansluiting op de EU-terminologie is bewerkstelligd. Voorts is een nieuwe paragraaf EG-grensoverschrijdende in-, uit en doorvoer opgesteld, waarin aangegeven wordt welk beleid gehanteerd wordt voor in- en uit- en doorvoer van gevaarlijke afvalstoffen van en naar landen die geen deel uitmaken van de EU.
- In Bijlage XII waarin de criteria voor het onderscheid "afvalstof/niet afvalstof" is opgenomen, is de tekst verduidelijkt en zijn enkele aanvullingen waaronder een procedurebeschrijving aangebracht.
- De minimumstandaard en de alternatieve verwerkingsmogelijkheden voor Fga zullen op enkele punten aangepast worden, zodat beter wordt aangesloten bij de conclusies van de MER. Voorts is expliciet opgenomen dat verbranding van vloeibaar Fga alleen dan toegestaan zal worden, als geen hoogwaardige verwerking mogelijk is.
- Het aantal kernpunten zijn sterk ingeperkt zodat meer mogelijkheden ontstaan om wijzigingen door middel van de afwijkingsprocedure door te voeren.
- De minimumstandaard voor het be-/verwerken van oliehoudende sludges is gewijzigd. Het nuttig toepassen, door verbranding met energierugwinning, van oliehoudende sludges wordt tevens aangemerkt als minimumstandaard voor zover wordt voldaan aan de emissie-eisen voor het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen.

De herziene berekeningen van het MER zijn samen met de ontbrekende bladzijden van de Trendstudie en aanvullend onderzoek naar de relevantie van milieu-effecten van zware metalen in het eindtraject afvalverwijdering opgenomen in "Errata MER en Trendstudie; aanvullend onderzoek MER", dat toegezonden is aan diegenen die reeds in het bezit waren van het volledige MER en/of de Trendstudie.

B UITGEBREIDE BEANTWOORDING

4

Samenvatting inspraak/ beantwoording inspraakreacties

4.1 Inleiding

Van 15 mei tot en met 9 juli 1996 heeft het ontwerp MJP-GA II ter visie gelegen. Op 27 juni 1996 heeft een hoorzitting over het ontwerp plaatsgevonden. In de voorliggende nota van aanpassing zijn alle binnen de gestelde termijn ontvangen inspraakreacties alsmede de reacties gegeven tijdens de hoorzitting opgenomen. De reacties zijn terug te vinden als samenvatting per inspreker en per onderdeel van het ontwerp MJP-GA II. Bij deze indeling per onderdeel is commentaar op de inspraak (tenzij instemming met het voorgenomen beleid wordt uitgesproken) gegeven en indien dit leidt tot aanpassing van het definitieve MJP-GA II, is aangegeven of de tekst zal worden gewijzigd. Een aantal inspraakreacties is niet binnen de gestelde termijn binnengekomen en daarom op formele gronden buiten de officiële inspraak gehouden. Dat neemt niet weg dat ook deze inspraakreacties doorgenomen zijn. Gezien de uitgebreidheid en het detailniveau van de overige inspraakreacties bestaat de indruk dat ook de te laat ontvangen reacties in de tabellen met commentaar worden behandeld en daar een antwoord op de door hen gestelde vragen of opmerkingen kunnen vinden.

De lijst van insprekers is opgenomen onder 4.2; de samenvatting van de inspraakreacties onder 4.3 en een samenvatting van het verslag van de hoorzitting van 27 juni 1996 onder 4.4.

Onder 4.5 is het hart van de Nota van Antwoord opgenomen: de tabel met de samengevatte inspraakreactie en de beantwoording; de eventuele tekstaanpassingen van het ontwerp zijn met een "*" in de eerste kolom aangegeven.

Voorafgaand aan de tabellen waarin uitgebreid commentaar op de inspraakreacties wordt gegeven is een leeswijzer opgenomen waarmee aangegeven wordt hoe de tabellen zijn samengesteld.

Gelijkluidende inspraakreacties zijn zoveel mogelijk bij elkaar gevoegd in de tabellen waar tevens het commentaar/beantwoording op de inspraakreacties vermeld staat. Deze tabellen zijn opgesteld conform de indeling van het MJP-GA II. Tevens zijn reacties gegeven op het MER en de Trendstudie als apart onderdeel opgenomen.

4.2 Lijst van insprekers

Hieronder is de lijst met insprekers op het ontwerp MJP-GA II en het MER opgenomen met daarachter op welke onderdelen ze commentaar hebben geleverd. In totaal zijn 114 externe inspraakreacties binnengekomen. Hiervan zijn er 16 te laat binnengekomen en zijn niet in deze Nota meegenomen.

Insprekers

- 1 Engelhard CLAL (Drijfhout)
- 2 FME-CWM
- 3 Van Vliet groep milieudienstverleners
- 4 Recyclingbedrijf Reçag B.V.
- 5 Esso Nederland B.V. (EBB)
- 6 NVBI
- 7 CBE
- 8 Ministerie van Defensie
- 9 Ecoservice
- 10 KvK Overijssel
- 11 Witco B.V.
- 12 Ing. A.M.L. van Rooij
- 13 De Groenen Gelderland
- 14 Milieu Logistiek Stadskanaal B.V.
- 15 Gemeente Staphorst
- 16 FME-CWM
- 17 Material Supply Veendam
- 18 Afvalbeheer
- 19 Milieu Platform Zorgsector
- 20 De Groenen Eindhoven
- 21 Pelt en Hooykaas
- 22 O.L.A.Z.
- 23 DSM Andeno
- 24 KvK Utrecht
- 25 Metalchem DRS B.V.
- 26 Argentia B.V.
- 27 BFI Holding
- 28 Stadsgewest Breda
- 29 ATF Chemie
- 30 KvK Flevoland
- 31 Medisch Spectrum Twente
- 32 NVCA
- 33 Transport en Logistiek Nederland
- 34 CUR
- 35 Van Vlodrop Processing B.V.
- 36 Environmental Consultancy
- 37 VVAV
- 38 Leto Recycling B.V.
- 39 Federatie van Belgische Cementnijverheid
- 40 E. Merck Nederland B.V.
- 41 Edelchemie Panheel B.V.
- 42 Gemeente Arnhem
- 43 Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam
- 44 VNO-NCW, Bureau Milieuzaken BMRO
- 45 Academisch ziekenhuis Vrije Universiteit
- 46 Academisch ziekenhuis Nijmegen

- 47 KvK Noordoost Brabant
- 48 G.W. Bos
- 49 Ruhr-Carbo Milieu B.V.
- 50 KvK Gelderland
- 51 Muntinga Milieubeheer Management B.V.
- 52 VSN
- 53 BRBS sorteren
- 54 Gemeente Zundert
- 55 Paktank Oil Nederland B.V.
- 56 Van Gansewinkel
- 57 Stiba
- 58 Streekgewest Westelijk Brabant
- 59 Provinciaal samenwerkingsorgaan KvK Noord Brabant
- 60 Vogan B.V. Afvaloliecentrale
- 61 M.C.J. B.V.
- 62 Verol Recycling Limburg B.V.
- 63 Esso Nederland B.V.
- 64 Ziekenhuis Eemland
- 65 Fapona Milieu service en Neproma B.V.
- 66 Afvalverwerking Botlek B.V., ATM B.V., Ruhr-Carbo Milieu, Verstraete Verbrugge Watco B.V. en North Refinery Refining & Trading Holland B.V.
- 67 AVB B.V.
- 68 Fuji Photo Film B.V.
- 69 Bakker Milieu Service
- 70 Scoribel en Ciments d'Obourg N.V.
- 71 Polychrome Chemco
- 72 Ecotechniek B.V.
- 73 Ecotechniek B.V. (aanvulling ziekenhuisafval)
- 74 Teeuwissen Rioolreiniging B.V.
- 75 KvK Gooiland Hilversum
- 76 Verol Recycling Limburg B.V.
- 77 Interchemic B.V.
- 78 Verstraeten Verbruggen Watco B.V.
- 79 AVR Chemie C.V.
- 80 ATM B.V.
- 81 ROVA Holding
- 82 Dusseldorp
- 83 Akzo Nobel
- 84 Vereniging van Noordhollandse gemeenten
- 85 Waste Management Nederland B.V.
- 86 J. van der Veen
- 87 Metaalunie
- 88 VNG
- 89 Stichting Natuur en Milieu
- 90 KvK Zuid-Holland
- 91 Van der Velden Afvalverwerking B.V.
- 92 General Electric Plastics B.V.
- 93 TTS Milieu
- 94 Mirec
- 95 BOVAG
- 96 Afvalverwerking Botlek B.V., ATM B.V., Ruhr-Carbo Milieu, Verstraete Verbrugge Watco B.V. en North Refinery Refining & Trading Holland B.V.
- 97 Nefibat
- 98 Zuid-oost Utrecht

4.3 Samenvatting inspraakreacties

1. Engelhard-Clal Drijfhout B.V.

De stelling, dat door indamping fixeer en kleur-ontwikkelaar "verwerkt" wordt, is onjuist. Indamping vermindert uitsluitend het volume en concentreert de als gevaarlijk aangemerkte stoffen in het residu. Omdat voor de verwerking van het residu geen nadere minimumstandaard wordt aangegeven, is de genoemde minimumstandaard (het indampen) onjuist, dan wel onvolledig. Onbekend is op grond van welke feiten het "verglazen" van fotografisch gevaarlijk afval (Fga) als minimumstandaard werd aangemerkt. Het schrijven van de commissie van onafhankelijke deskundigen van 4 augustus 1993 aan de minister van VROM is niet bij de opstelling van het ontwerp MJP-GA II betrokken. Het feit dat uitsluitend één bedrijf, naar eigen bewering, aan voornoemde minimumstandaard voldoet, geeft aan dat de verwerkingscapaciteit voor geheel Nederland niet toereikend is of indien dit wel het geval is, er een verwerpelijke monopoliesituatie bestaat. Dit laatste gegeven dient als knelpunt aangemerkt te worden. De omschrijving van de minimumstandaard voor de verwerking van vast Fga is onzorgvuldig omdat hierbij uitsluitend onbelicht en niet ontwikkeld fotopapier en film bedoeld kan worden. Belicht en/of ontwikkeld fotopapier en film is geen gevaarlijk afval omdat er sprake is van metallisch zilver in plaats van zilververbindingen. Het is onbegrijpelijk dat voor een koppeling van Fga en poetsdoeken wordt gekozen omdat juist de scheiding van afvalstoffen aan de bron, tijdens transport en bij de verwerking, een belangrijke voorwaarde is om tot hoogwaardige verwerking te komen. Bij de alternatieven en de beschrijving daarvan wordt de terugwinning van zilver door gebruikmaking van een verbrandings- c.q. pyrolyseproces niet genoemd. Dit uiterst efficiënte proces met een lage milieubelasting wordt reeds tientallen jaren door ons toegepast. Bij de beschrijving van het proces shredderen, ontzilveren en al dan niet wassen, wordt niet gerept over enige emissie. Vanzelfsprekend gaat ook dit proces gepaard met emissies omdat de wasvloeistof nabewerkt moet worden en vervolgens lozing en/of restverwerking plaatsvindt. De totale afvalstroom papier en film die als gevaarlijk afval wordt aangemerkt, is slechts een deel van de gehele afvalstroom. Een afwijkende regelgeving hiervoor is ridicul. De stelling dat alternatief 4 (pyrolyse en verglazing) reeds sinds jaren operationeel en de enige bewezen techniek is, wordt ten stelligste tegengesproken. Met de nadelen van deze techniek zoals hoog energieverbruik, emissies en economische bezwaren wordt onvoldoende dan wel helemaal geen rekening gehouden.

De gegevens over de verwachte afname van het aanbod, met en zonder preventie, kunnen juist zijn als uitsluitend naar het volume gekeken wordt. De hoeveelheid werkzame en/of schadelijke stoffen zal naar de mening van de producenten nauwelijks verminderen of zelfs kunnen toenemen. Cijfermatig lijkt een volumevermindering mogelijk, maar de milieubelasting zal niet evenredig afnemen omdat voor het binden van een zilver-ion een vast equivalent thiosulfaat nodig is. De vervanging van de "natte fotografie" door elektronische beeldvastlegging staat thans nog in de kinderschoenen en is vanwege de hoge investeringen economisch gezien nog niet haalbaar. Bovendien bestaan er kwalitatieve bedenkingen bij mogelijke gebruikers. Voorgesteld wordt aan de geformuleerde minimumstandaard voor vast Fga toe te voegen: verbranden/pyrolyse met aansluitende zilverterugwinning. Na verbranding is immers geen sprake meer van gevaarlijk afval en het proces is hetzelfde als door inspreker wordt uitgevoerd bij belicht en ontwikkeld fotopapier en filmafval. Gevraagd wordt wat wordt bedoeld met de zinsnede "Verbranden van Fga wordt aangemerkt als definitieve verwijdering" (volumereductie).

2. FME CWM

Verzocht wordt om de mogelijkheid open te houden voor export van hardingszouten naar de Kali und Salz. In geval van mogelijke stagnatie van immobilisatie bij Edelchemie of ongunstige prijsontwikkelingen dient een soort calamiteitenregeling in werking te treden. Het uitvoerverbod is in strijd met EU-recht, zie ook de prejudiciële vragen gesteld in de zaak Dusseldorp. Verzocht wordt om concept-tekst van het definitieve MJP tijdig toe te sturen.

3. Van Vlietgroep

In geval van de afwijkingsprocedure moet het besluit van het bevoegd gezag en het advies van de Stuurgroep bekend worden gemaakt en een ieder in de gelegenheid worden gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken. De Provincies en het Ministerie van VROM zouden, in geval het bevoegd gezag afwijkt van het advies van de Stuurgroep, altijd beroep moeten instellen. Voor een langere vergunningstermijn dan 5 jaar zijn de criteria te vaag. Het is onduidelijk of een Kga-inzamelvergunning ook gekoppeld kan zijn aan een extra bewaarlocatie van een andere vergunninghouder. Dit moet duidelijk worden aangegeven. Omdat er ook gemeentelijke depots zijn die over een inzamelvergunning beschikken, is het onwenselijk dat er verschillende vergunningstermijnen worden gehanteerd voor depots van de overheid en particuliere bedrijven. De lijst van afvalstoffen die gescheiden moeten worden gehouden, is arbitrair, sluit niet aan bij de huidige verwerkingsmogelijkheden, is onuitvoerbaar en onduidelijk. De regeling is onwenselijk.

4. Recyclingbedrijf Reçag B.V.

In het ontwerp MJP-GA II staat aangegeven dat Fga dient te worden verwerkt conform de minimumstandaard zoals vastgelegd in het MJP-GA I. Bezwaar wordt gemaakt tegen het feit dat er geen ruimte wordt geboden voor die bedrijven die met een andere verwerkingstechniek dan bij de minimumstandaard aangegeven is, wel aan de milieuranvoorwaarden en de emissies naar lucht, bodem en water voldoen. De minimumstandaard biedt nauwelijks ruimte voor technologische ontwikkelingen. Bij de vergunningverlening kunnen beter doelvoorschriften dan middelvoorschriften gesteld worden. Zoals de zaken er nu voor staan voldoen alle zeven vergunninghoudende bedrijven aan de gestelde lozings- en emissie-eisen en beschikt er slechts één over de gestelde technologische minimumstandaard. De voorgestelde ambtshalve wijziging van de vergunningen van de zeven Fga-verwerkende bedrijven zal tot een monopolie van een bedrijf leiden dat overigens niet over voldoende capaciteit beschikt om de totale hoeveelheid te verwerken. Tevens doet de ambtshalve wijziging geen recht aan gedane investeringen om aan de minimumstandaard te voldoen. Bezwaar wordt derhalve aangetekend tegen de voorgenomen ambtshalve wijziging van de verwerkingsvergunningen van Fga-bedrijven.

5. Esso Nederland B.V. namens de Stichting Europaort Botlek Belangen (EBB)

In het algemeen is het ontwerp MJP-GA II een goed en toegankelijk stuk, waarin een groot aantal onduidelijkheden wordt weggenomen. Benadrukt wordt dat een aantal passages (onder meer definiëring, toetsingskader in- en uitvoer en beleid ten aanzien van te verbranden afvalstoffen) afhankelijk is van de uitkomst van de commissie Epema. Bedrijven die hun eigen bedrijfsinterne milieuzorg goed op orde hebben, moeten eenvoudiger voor een vergunning in aanmerking komen. Loondestillatie is geen bewerking van afvalstoffen, maar inzet van een grondstof/product.

Duidelijker dient te worden beschreven wanneer verwerking in het buitenland is toegestaan. Het is niet acceptabel dat raffinaderijen en andere bedrijven, louter door het innemen van natte ladingrestanten, aangemerkt worden als afvalverwerker. De natte ladingrestanten worden immers in het productieproces gebruikt. Gelet op de actiepuntenlijst is het van belang dat er op korte termijn duidelijkheid komt over de rechten en plichten van deze bedrijven. In de praktijk blijkt geen afdoend systeem voor scheepvaart-Kga beschikbaar te zijn.

Met betrekking tot gebruikte chemicaliënverpakkingen wordt er van uitgegaan dat het "convenant verpakkingen" en het MJP-GA II op elkaar afgestemd worden. Verontreinigde grond afkomstig van het eigen bedrijfsterrein dient bij voorkeur ter plaatse gereinigd te worden (bij voorkeur door het bedrijf zelf) voor zover de grond nodig is voor hergebruik binnen hetzelfde bedrijfsterrein. Het op eigen locatie reinigen en het binnen eigen terrein toepassen na externe reiniging zouden uit de afvalstoffenregelgeving gehaald moeten worden. Het aantal vergunninghouders voor straalgrit dient te worden uitgebreid. Het arbitraire criterium van 15 MJ/kg wordt afgewezen (11 MJ/kg zou te verdedigen zijn). De aanbeveling uit het EURITS-rapport om deze grens ook voor chloorarme afvalstoffen te gebruiken, gaat te kort door de bocht. C₁-afvalstoffen worden tijdelijk opgeslagen. Ten alle tijde dient opslagcapaciteit voor C₃-afval beschikbaar te zijn. De benaming bij de kaartjes (bijlage IB) zou inzamelregio's moeten zijn. De literatuurlijst is niet volledig. Bijlage XII (criteria afvalstof/grondstof) zou uitgebreid moeten worden met criteria voor brandstof, meststof en bouwstof. Bovendien is vraag 2 overbodig en kunnen de vragen 3 en 4 worden gecombineerd. Uitvoeren van een voorbewerking houdt nog niet in dat er sprake is van een afvalstof. Bepaalde begrippen in bijlage XII zijn onduidelijk.

6. NVBI

Uit de kerngegevens blijkt niet het allesoverheersende knelpunt van de lage afgifte. Ook de betrouwbaarheid van de gegevens wordt betwijfeld; in elk geval is het hergebruikpercentage hoger. Uit recente rapporten is gebleken dat ondanks het beleid van de overheden het nauwelijks gelukt is de afgiftekosten te verlagen, de serviceverlening in de haven te verbeteren en strenger te controleren op lozingen op zee en in de havens. Dit komt omdat de overheden de hoop hadden dat met omvangrijke startsubsidies een structuur tot stand zou komen, die zich vervolgens zelf in stand zou houden. De verwijdering van scheepsafvalstoffen is echter een verliesgevende activiteit. Strengere overheidsmaatregelen en hoge legeskosten leiden tot kostenverhoging en zijn dus contraproductief t.o.v. het beoogde doel, want doorberekening van de kosten in de tarieven leidt tot lagere afgifte. Van het in het MJP-I opgenomen voornemen om een integrale beleidsvisie op te stellen, is niets terechtgekomen. Het ontwerp levert geen zinvolle bijdrage aan een oplossing voor de versnippering van het beleid. Het beleid is niet aan de hand van milieueffecten onderbouwd en een integrale afweging van de milieueffecten ontbreekt. Dit geldt zeker voor de consequenties van het voorgestane dan wel gevoerde beleid op de afname dan wel toename van de illegale lozingen.

Alle maatregelen moeten worden getoetst aan de allesoverheersende prioriteit: het op een aanvaardbaar niveau brengen van de afgifte, zonder dat de in deze sector actieve bedrijven het kind van de rekening worden. Zonder ingewikkelde wetgevingstrajecten is een aantal positieve zaken tot stand gebracht (visserij-convenant) en deze methode verdient navolging. Daarnaast is het knelpunt van de lage afgifte niet in het ontwerp genoemd. Gevraagd wordt of de onder kerngegevens genoemde gegevens kloppen, omdat een nuttige toepassing van 0,05% niet juist kan zijn. Het gescheiden aanbieden en houden van de afvalstoffen moet alleen gelden indien er sprake is van een duidelijk voordeel voor het milieu en dit relatief weinig kosten met zich meebrengt. De tegenstrijdigheid dat inzamelbedrijven met een HOI-aanwijzing wel in aanmerking komen voor een bewaarvergunning, terwijl inzamelvergunninghouders die uitsluitend actief zijn voor de binnenvaart zo'n vergunning niet kunnen krijgen, is merkwaardig. Om logistieke redenen (efficiënte afvoer Kga en meer afgiftemogelijkheden) moet ook de laatste categorie een bewaarvergunning kunnen krijgen. Een vergunningstermijn van vijf jaar is te kort omdat dit kostenverhogend werkt. Dit geldt zeker voor een sector waarin kostenverlaging en drempelverlaging van belang zijn. De scheiding van land- en waterstromen mag alleen gebaseerd zijn op de kwaliteit van de afvalstoffen. Het is jammer dat het noodzakelijke onderzoek nog niet is uitgevoerd. Het is ongewenst dat er tot het MJP-GA III geen vergunningen kunnen worden verleend op basis van kwaliteitscriteria. Dit brengt het risico met zich mee dat een meer doelmatige verwerking niet tot stand komt. Ook werkt de strikte scheiding slecht bij de scheepswerven. Een inzamelaar van scheepsafval mag wel afval direct uit of van een schip halen, maar hetzelfde afval dat in een vat op de scheepswerf staat, niet meenemen. Dit is een onlogische en slecht handhaafbare situatie, waarvoor een oplossing in het MJP moet worden opgenomen. De overcapaciteit van de verwerking brengt de continuïteit van de bedrijven wel in gevaar: de verwerking is al jaren verliesgevend. Het vergunningvoorschrift voor de schoonmaakbedrijven inzake het overleggen van gespecificeerde rekeningen zou niet moeten gelden voor bedrijven met een "normale" inzamelvergunning. Voor de schoonmakers zou dit voorschrift moeten worden uitgebreid met de vermelding van hoeveelheid en samenstelling. Het apart houden van afgewerkte olie is onvoldoende onderbouwd. Aangezien geen onderzoek is gedaan naar de kosten en het milieurendement, is ook niet bekend of het apart houden van afgewerkte olie doelmatig is.

De afgifte ervan moet mogelijk zijn aan ieder bedrijf dat hiervoor een vergunning heeft. De monopoliepositie van de SAB moet als knelpunt worden opgenomen. Het niet-contracteren van een inzamelvergunninghouder door de SAB staat gelijk met een intrekking van de vergunning, zonder dat er rechtsmiddelen ter beschikking staan. Verdere uitbreiding van de monopoliepositie door combinatie met zeevaart en visserij is ongewenst. Het afbouwen van de overcapaciteit van de inzameling is ten onrechte opgenomen, aangezien er ten opzichte van het potentiële aanbod geen overcapaciteit bestaat en de inzamelmiddelen ook voor andere doeleinden kunnen worden ingezet. Voor natte ladingrestanten moeten geen vergunningen voor nieuwe afgiftepunten worden verleend aan bedrijven die verder geen rol spelen in de verwijderingsstructuur. Dit zal de goede bezetting van de verwijderingsfaciliteiten bevorderen en de afgiftekosten en de afgiftedrempel verlagen. Daarentegen moeten bedrijven die een rol spelen in de verwijderingsstructuur ook de mogelijkheid krijgen om bij de verwijdering van natte ladingrestanten actief te zijn. Een vergunningstermijn van tien jaar voor terminals, raffinaderijen en op- en overslagbedrijven en een vergunningstermijn van vijf jaar voor de gespecialiseerde verwijderingsbedrijven leidt tot ongewenste rechtsongelijkheid. Ladingrestanten die gevoegd zij bij de lading moeten niet als afvalstoffen worden beschouwd. Het is onduidelijk wat het toekomstig beleid voor droge ladingrestanten zal zijn. Daarin moet een rol zijn weggelegd voor de bedrijven die daarin reeds actief zijn. Aan de afgifte van Kga moet prioriteit worden gegeven, waarbij aangesloten moet worden bij de bestaande verwijderingsstructuur, omdat dat verlaging van de afgiftekosten als gevolg heeft. De bereidheid tot afgifte tegen betaling is het knelpunt. Voor de recreatievaart moet worden aangesloten bij de bestaande verwijderingsstructuur. Het creëren van aparte voorzieningen werkt kostenverhogend. De in jachthavens ingezamelde afvalstoffen moeten afgegeven worden aan inzamelaars van scheepsafvalstoffen. Versterking van de handhaving moet absolute prioriteit hebben. Dit is te weinig in het MJP terug te vinden. Vastgesteld kan worden dat het handhavingsbeleid niet adequaat is geweest. Een grotere handhavingsinspanning samen met goede systemen van indirecte financiering kan een wezenlijke bijdrage leveren voor het terugdringen van illegale lozingen.

7. Centrale Bewerkingseenheid B.V.

Bezwaar wordt gemaakt tegen de minimumstandaard voor afgewerkte olie, omdat hiervoor geen onderbouwing wordt gegeven. Uit een tweetal MER's blijkt zelfs dat genoemde minimumstandaard niet de meest doelmatige oplossing is. De Europese richtlijn over afgewerkte olie wordt niet genoemd.

In het MJP dient te worden aangegeven welke randvoorwaarden op basis van deze richtlijn gelden voor het beleid met betrekking tot afgewerkte olie en in hoeverre daaraan wordt voldaan. Gevraagd wordt waarom niet als criterium is opgenomen dat aan de brandstofspecificaties wordt voldaan (techniek aan de markt overlaten). Met de term "in verpakking" worden waarschijnlijk geen verpakkingen van meer dan 200 liter bedoeld. Het wekt verbazing dat de toekomstige structuur is vastgesteld na overleg met de VSN. Onduidelijk is welke criteria gelden voor het voorzieningenniveau. Met de vergunningtermijn van maximaal vijf jaar voor het inzamelen, opslaan en bewerken wordt niet ingestemd, omdat er een onverbreeklijk verband is met de vergunningtermijn van een Centrale Bewerkingseenheid. Dat bewaren als zelfstandige activiteit niet wordt toegestaan, geldt waarschijnlijk niet voor die bedrijven die over vergunde opslagfaciliteiten beschikken, waarbij de vergunning op naam is gesteld van een andere rechtspersoon dan de houder van de inzamelvergunning. Dat Kga-inzamelaars voor de inzameling van afgewerkte olie in verpakking een plichtgebied krijgen, heeft geen toegevoegde waarde omdat de inzamelaars voor afgewerkte olie hiervoor al een inzamelplicht hebben. Het verdelen van de bevoegdheden met betrekking tot afgewerkte olie over de rijksoverheid en de provincies is ongewenst; daardoor ontstaat onduidelijkheid over het bevoegd gezag en een ondoorzichtige regelgeving. Doordat bij zowel de provincies als het ministerie een vergunning moet worden gevraagd, leidt dit tot een onnodige en onaanvaardbare kosten- en lastenverhoging. Verzocht wordt om de bevoegdheid voor het inzamelen van afgewerkte olie geheel bij de rijksoverheid te laten. Voordat het gewijzigde Besluit organisch halogeengehalte van brandstoffen (BOHB) van kracht wordt, dient de overheid de mogelijke consequenties in beeld te brengen (in ieder geval voor het ontdoeners-tarief). De berekeningsformule voor het maximumtarief moet voor het in werking treden van het besluit aangepast worden dan wel dient het maximumtarief te komen vervallen. Daarnaast zijn de gemaakte afspraken omtrent de herziening van de berekeningsformule niet juist weergegeven. Op grond van EG-regelgeving mag afgewerkte olie die als brandstof wordt gebruikt geen toxische of gevaarlijke afvalstof zijn. Of het tot nu toe gehanteerde bewerkingsproces niet meer toereikend is om aan de eisen voor brandstoffen te voldoen, is afhankelijk van de ingaande stroom. Naast voorbewerking dient dan ook de bestaande be-/verwerking toegestaan te blijven. Een verplichting tot filtreren is ongewenst.

Verzocht wordt expliciet op te nemen dat uitvoer als brandstof toegestaan blijft. Het opwerken van oliehoudende afvalstoffen tot brandstof wordt bemoeilijkt door de aanscherping van het Bohb. Opwerken van de oliefractie tot brandstof die voldoet aan buitenlandse specificaties (ten behoeve van uitvoer) moet mogelijk blijven. Hierdoor wordt de inzet van reguliere brandstof beperkt en wordt tariefsverhoging voorkomen. Bezwaar wordt gemaakt tegen de minimumstandaard voor brandstofrestanten die niet voldoen aan de productspecificaties (destillieren). Destillatie is niet in alle gevallen noodzakelijk. Bovendien is destillatie niet in het MER behandeld, waardoor deze bewerking niet als minimumstandaard kan worden aangemerkt. Verzocht wordt de passage met betrekking tot ontwateren en sedimentverwijdering van brandstofrestanten die voldoen aan brandstofspectificaties, te schrappen. Verzocht wordt de maximale vergunningtermijn voor boor-, snij-, slijp- en walsolie te vervangen door 10 jaar. Bij de definitie van halogeengehoudende olie dient aangegeven te worden dat deze definitie geen betrekking heeft op afgewerkte olie. Bezwaar wordt gemaakt tegen de minimumstandaard voor halogeengehoudende olie. Verzocht wordt om in de plaats van de minimumstandaard de milieu-hygiënische randvoorwaarden te formuleren. Daarnaast kan de volledige minimumstandaard nooit van toepassing zijn op voorbewerking. Afgifte van oliehoudende scheepsafvalstoffen (al dan niet na bewerking) aan inzamelaars en bewerkers van afgewerkte olie zou toegestaan moeten worden.

8. Ministerie van Defensie

Verzocht wordt de tekst over de taken van de EOD te wijzigen. Verzocht wordt het woord "voorheen" te schrappen in tabel A omdat hierdoor geen juiste weergave van het vigerende beleid wordt gegeven.

9. Ecoservice Nederland B.V.

Ecoservice acht een algemeen uitvoerverbod voor afvalstromen, die in het buitenland op een gelijkwaardige wijze worden verwerkt, onwenselijk en strijdig met het verdrag van Maastricht. Een uitvoerverbod kan alleen indien er sprake is van ernstige bedreiging van het milieu, de volksgezondheid en de veiligheid. Het verbranden van verpakt gevaarlijk afval, steekvast afval en sludges mag niet worden aangemerkt als definitieve verwijdering. Het terugwinnen van energie in combinatie met de nuttige toepassing van de minerale fractie zou hiermee het predikaat nuttige toepassing hebben verloren. Dit is een ernstige belemmering voor het hoogwaardig inzetten van gevaarlijk afval en leidt tot een spanningsveld in de harmonisatie met de Europese wet- en regelgeving. In het commentaar op de conceptnotitie "inzet van afvalstoffen in thermische processen" is reeds aangegeven dat de daarin verwoorde calorische waarde en de nuttige asrest arbitrair zijn en neveneffecten kennen.

Het huidige onderscheid bij nuttige toepassing en definitieve verwijdering houdt deze bezwaren. Het onderscheid tussen de verschillende aggregatietoestanden van de afvalstoffen is niet onderbouwd en geheel onnodig. Het door de Nederlandse overheid ontwikkelde beleid dient te rekenen op voldoende draagvlak in de andere lidstaten van de Europese Unie.

10. Samenwerkende Kamers van Koophandel in Overijssel

Bij de grens tussen brandstof en afvalstof moet de doelmatigheid voor het bedrijfsleven centraal staan. De meer marktconforme aanpak van het beleid, waarbij zelfregulering van bedrijven een meer centrale plaats krijgt, is een positieve ontwikkeling. Ook de versoepeling van het landsgrens overschrijdend afvaltransport is positief. Via voorlichting moet bedrijven duidelijk worden gemaakt wat wel en niet gevaarlijk afval is. Bij de uitvoering van het beleid moet meer aandacht worden gegeven aan de uniformiteit van regelgeving, vooral ten aanzien van de financiële continuïteitstoets. De bestaande structuur voor huishoudelijk Kca moet worden opengesteld voor Kga van kleine bedrijven. Detaillisten die de klant de mogelijkheid bieden huishoudelijk Kca af te geven, worden gestraft met extra afgiftekosten. De bovengrens aan het aantal inzamelvergunninghouders is niet-marktconform. Strikte milieuhygiënische voorwaarden en goede controle daarop maken een bovengrens overbodig. Onduidelijk is wat bedoeld wordt met het "inzamelrecht". Een nadere uitwerking van het onderscheid tussen plichtregio en plichtgebied is nodig. Marktconform inzamelen in Nederland moet mogelijk zijn.

11. Witco B.V.

Verheugd wordt geconstateerd dat bij de uitvoer voor nuttige toepassing het criterium dat de verwerking in het buitenland hoogwaardiger moet zijn dan in Nederland, is komen te vervallen. Ernstig wordt getwijfeld aan de juistheid van het nieuwe criterium dat wordt gehanteerd bij uitvoer voor nuttige toepassing, namelijk de "mate van herbruikbaarheid". Het stellen van nadere regels op basis van het zelfvoorziening- of nabijheidsbeginsel is strijdig met artikel 34 van het EG-verdrag (zie uitspraak en prejudiciële vragen Raad van State, 23-04-1996). Hangende de beantwoording van deze vragen zou de in- en uitvoer voor nuttige toepassing geheel vrijgelaten moeten worden. Laagwaardige nuttige toepassing is eveneens niet strijdig met beginselen van zelfvoorziening en nabijheid. De Nederlandse overheid mag geen oordeel geven over de hoogwaardigheid van verwerking in andere landen. Het gekozen criterium "mate van herbruikbaarheid" is

onvoldoende duidelijk, het ontwerp geeft niet aan op welke aspecten gelet moet gaan worden. Onduidelijk is hoe dit zich verhoudt met het onderscheid in sectorplan 18 (verbranden) tussen nuttige toepassing en definitieve verwijdering. Uit het MER blijkt niet dat er nadelige gevolgen verbonden zijn aan het openen van de grenzen voor het milieu. Artikel 7 lid 4 onder a van de EVOA zegt dat van nuttige toepassing sprake blijft, ook in geval in het buitenland een mindere mate van herbruikbaarheid wordt behaald, zolang dit niet verder gaat dan de in artikel 7 geformuleerde ondergrens. Het niet openstellen van de grenzen is onvoldoende onderbouwd. In het MER verschilt slechts de mate van innovatiebevordering tussen de alternatieven. De afweging in de tekst met betrekking tot innovatiebevordering is geheel onduidelijk. Witco is het oneens met conclusie dat innovatie op een afgeschermd markt beter is. Het criterium voor onderscheid nuttige toepassing en definitieve verwijdering is volstrekt onjuist. Men vraagt zich af in hoeverre wordt bedoeld dat uitvoer van bleekarde en filtercakes naar de cementindustrie wordt verboden, want steekvast gevaarlijk afval, waarbij verbranding definitieve verwijdering is, wordt verboden. Het betreffende afval wordt verbrand, omdat de cementindustrie het goed kan inzetten. De omschrijving van nuttige toepassing op pagina 111 is veel minder ruim dan op pagina 112. Gevraagd wordt hoe pagina 111 zich verhoudt tot pagina 110 waar, bij materiaalhergebruik, gewezen wordt op het nut van een hoge anorganische fractie. Als het de bedoeling is dat het "kilojoule/kilogramcriterium" ook wordt toegepast op steekvast gevaarlijk afval dat wordt ingezet in de cementindustrie, dan wordt het belang van de asrest miskent. De verbranding van laag calorisch afval kan geen definitieve verwijdering zijn zolang de ondergrens uit art 7 lid 4 sub a van de EVOA niet wordt doorbroken. Verzocht wordt het sectorplan te wijzigen zodat de uitvoer van bleekarde en filtercakes mogelijk blijft.

12. A.M.L. van Rooij

In het ontwerp MJP-GA II staat nergens dat gewolmaniseerd hout in de afvalfase dat minimaal 1100 mg/kg arseen en 1500 mg/kg chroom VI bevat, als gevaarlijk afval moet worden verwijderd. Gewolmaniseerd hout zal in de toekomst in grote hoeveelheden als bouw- en sloopafval vrijkomen. Verzocht wordt om het MJP-GA II hierop aan te passen.

13. De Groenen Gelderland

In het ontwerp MJP-GA II staat nergens dat gewolmaniseerd hout in de afvalfase dat minimaal 1100 mg/kg arseen en 1500 mg/kg chroom VI bevat, als gevaarlijk afval moet worden verwijderd. Dit hout zal in de toekomst in grote hoeveelheden als bouw- en sloopafval vrijkomen. Verzocht wordt om het MJP-GA II hierop aan te passen.

14. Milieu Logistiek Stadskanaal B.V.

Door het aantal Kga-inzamelaars vast te leggen ontstaat een inzamelstructuur met een kartel-achtige werkwijze. Het aantal moet open gelaten worden, mede met het oog op de kleine hoeveelheden. Het genoemde aantal Kga-inzamelaars is niet reëel. Een groot deel van de vergunninghouders is overgenomen door andere vergunninghouders. Hierdoor is er een zeer geringe keuze aan inzamelaars met een totaalpakket. Door de acceptatieprocedure voor kleine partijen straalgrit moeten hoge kosten worden gemaakt. Bij de opmerking "indien reiniging 150% duurder is dan storten, mag worden gestort", wordt hiermee geen rekening gehouden. Ook de kosten voor de niet-reinigingsverklaring zijn onnodig, omdat de inzamelaar uit de zeefanalyse de acceptatievoorwaarden kan interpreteren.

15. Burgemeester en wethouders van Staphorst

In het STIBAT is de afvoer geregeld van batterijen tot 1 kg. Verzocht wordt alle batterijen (ook de zware weide-batterijen) onder de STIBAT-regeling te brengen.

16. FME-CWM

In de vergunningen van de huidige inzamelaars/bewaarders is er vanuit gegaan dat de samenstelling van het gebruikte straalgrit per partij bekend moet zijn. Dit brengt voor kleinere partijen hoge analysekosten met zich mee en is niet zinvol, omdat de partijen vervolgens worden opgeboukt. Voorgesteld wordt om in een actiepoint op te nemen dat regelgeving en/of vergunningen zodanig worden aangepast dat de plicht tot bemonstering en analyse beperkt blijft tot grotere partijen en wordt afgestemd op het verwijderingsproces. Het verbod op provinciegrensoverschrijdend transport en vergunningplicht in alle provincies zijn belemmerende factoren voor hergebruik/nuttige toepassing. Deregulering en vereenvoudiging moet als actiepoint worden opgenomen. Het per definitie aanwijzen van straalgrit werkt als blokkade om gebruikt straalgrit als bouwstof nuttig toe te passen en is een onnodige rem voor potentiële reinigers, vanwege de mer-plicht. In een wijziging van het Baga moet de aanwijzing alleen gebaseerd zijn op samenstelling. Het is onduidelijk of de techniek of de reinigungsgraad wordt aangemerkt als minimumstandaard. Hierdoor zullen interpretatieproblemen ontstaan. De minimumstandaard moet omschreven worden als: fysisch-chemische dan wel thermische reiniging of immobilisatie tot een materiaal dat conform het Bouwstoffenbesluit kan worden toegepast. Voor het realiseren van alternatieve reinigungsprocessen is het zeer gewenst dat de bedrijven zelf kunnen inzamelen.

Vergunningverlening voor inzamelen en bewaren moet mogelijk zijn voor bedrijven die reinigen.

17. Material Supply Veendam

In het ontwerp MJP-GA II wordt geen aandacht geschonken aan de milieuproblematiek van het gebruik van ontwikkelmachines (minilabs) door duizenden fotografen in Nederland. De daarbij toegepaste kunststoffilters zitten vol met verschillende chemicaliën en komen na gebruik ongecontroleerd in het milieu aanzien er voor het gebruik van deze kunststoffilters geen registratieplicht bestaat. Het milieuprobleem van het gebruik van voornoemde kunststoffilters kan worden opgelost door toepassing van het metalen M.S.V. Eco-labfilter dat zich niet volzuigt met chemicaliën en voor 100% recyclebaar is.

18. Afvalbeheer

Voorgesteld wordt om de inspraaktermijn met enkele maanden te verlengen omdat naar verwachting de EU in juli de Waste Strategy zal vaststellen en de commissie Epema in augustus advies zal uitbrengen. Het meer markt-conforme beleid wordt ondersteund. Aangedrongen wordt op aansluiting bij de definities die in Europees verband worden gehanteerd.

19. Milieu Platform Zorgsector

Met het streven om het beleid zoveel mogelijk te continueren, wordt ingestemd. Gepleit wordt voor het inbouwen van een zodanige flexibiliteit dat nieuwe effectieve en efficiënte technieken (zoals apparaten die het afval vermalen, versmelten of vergruizen en ontsmetten) niet worden geblokkeerd. De achterliggende gedachte van regels is vaak niet meer te achterhalen. Het verdient aanbeveling om dit toetsingskader expliciet te maken als referentiepoint waarop steeds kan worden teruggegrepen om oude en nieuwe regels te toetsen. Gepleit wordt voor vergunningen op hoofdlijnen en het benutten van milieuzorgsystemen. Ziekenhuizen moet de mogelijkheid worden geboden om zelf gevaarlijk afval onschadelijk te maken. Meerdere AVI's moeten de mogelijkheid krijgen om specifiek ziekenhuisafval te verwerken. De tarieven van de ZAVIN zijn erg hoog. Indien de ZAVIN toch blijft aangewezen als primaire verwerker, wordt verzocht om een toetsing/audit. Verzocht wordt om een onderzoek naar de mogelijkheid van prijsreductie door het verbranden van andersoortig afval bij de ZAVIN. Aanbevolen wordt expliciet aan te geven dat de huidige regels ten aanzien van specifiek ziekenhuisafval zijn ontleend aan overwegingen op het terrein van besmetting, esthetica en veiligheid. Bij Sza doen zich definitieproblemen voor, met name bij de begrippen "grote hoeveelheden" en "afval". Verzocht wordt om uitvoer toe te staan. Tevens wordt verzocht om de Europese regelingen voor specifiek ziekenhuisafval te vergelijken.

Het is onjuist dat veel specifiek ziekenhuisafval als bedrijfsafval wordt afgevoerd. Verzocht wordt de aanwijzing voor kapotte instrumenten uit het Baga te schrappen.

20. De Groenen Eindhoven

De EU-richtlijnen over het inzamelen en verwijderen van (gevaarlijke) afvalstoffen zijn nog niet in de Nederlandse milieuwetgeving geïmplementeerd. Het uitbrengen van een MJP-GA staat niet gelijk aan implementatie. In het ontwerp MJP-GA II ontbreekt het beleidsvoornemen om de Wet milieubeheer nog verder aan de Europese regelgeving aan te passen. Het ontwerp MJP-GA II geeft geen beleidsmatige onderbouwing van de werkwijze van Budel Zink B.V. en Hoogovens met betrekking tot het bewaren van jarosiet en oxykalkslib die tijdens het productieproces in grote hoeveelheden ontstaan. Dit is bedenkelijk omdat er momenteel alweer beroepsprocedures lopen tegen het bewaren van jarosiet in Budel en er in strijd met de uitspraak van het schorsingsverzoek wordt gehandeld. In het ontwerp MJP-GA is niet te achterhalen of de Europese Unie een standpunt heeft ingenomen over duurzame ontwikkeling van de basismetallindustrie. Uit de rapporten van de Enquêtecommissie Opsporingsmethoden (commissie van Traa) is gebleken dat er in de afvalverwerkingsbranche ongezonde monopolievorming plaatsvindt. De sector is ondoorzichtig en verweven met de overheid. Tevens wordt uit de bevindingen van voornoemde commissie duidelijk dat er een scherpe scheiding moet komen tussen de verwerkers van afval en de controle daarop door de overheid. Het afstoten van die controle van Rijk naar provincies komt het democratisch functioneren niet ten goede omdat de beraadslagingen van het IPO achter gesloten deuren plaatsvindt en de inspraak op de PMV in veel provincies niets voorstelt. Het ontwerp MJP-GA II noch de bijbehorende MER geven enig inzicht in de omvang en structuur van de Nederlandse afvalverwerkingsbranche. Kritiek wordt geleverd op het gebruik van de LCA-methode. Bij de toepassing van de LCA-methode kan een integraal ketenbeheer worden opgezet dat alle fasen omvat namelijk, grondstoffen-, productie-, consumptie- en verwijderingsfase. De voor het MJP-GA II toegepaste LCA is niet compleet. Zo zou ook preventie van afval kunnen worden meegenomen.

21. Pelt & Hooykaas B.V., wegen- en waterbouwmaterialen

Gevraagd wordt of notificatie in Brussel zal plaatsvinden. Gevraagd wordt bij welke punten het risicobeleid de basis is (bijvoorbeeld bij de LCA). Het volledig afscheiden van asbest uit bouw- en sloopafval is niet mogelijk.

Handhaven van de nul-norm hiervoor leidt tot toename storten. Niet ingestemd wordt met de wijze van verwijdering van jarosiet; deze is niet in overeenstemming met de doelstelling "lekvrrije verwijdering". De passage met betrekking tot de oprichting van overheidsbedrijven is niet in overeenstemming met het opvoeren van de elektriciteitsprijs en de overname van bedrijven door semi-overheidsbedrijven. Gezien een recente uitspraak van het Europese hof is het niet toegestaan dat de IPO-nota "werken met secundaire grondstoffen" wordt gehanteerd. De regelgeving is onduidelijk. De overheid dient zich ook zelf aan de regelgeving te houden (dit heeft tevens een relatie met het terugdringen van het gedogen van milieu-overtredingen). Bij de totstandkoming van beleidsplannen dient uitgegaan te worden van "gelijke monniken, gelijke kappen". Voor benutting van technologische mogelijkheden dient het beleid niet om de 4 of 5 jaar te worden herzien. Voor benutting van technologische mogelijkheden dient de vergunningstermijn niet te kort te zijn. Gevraagd wordt of het beleid (onder meer bijlage XII) in overeenstemming is met de beschikking van de EC van 24 mei 1966 inzake artikel 17 van Richtlijn 75/442/EEG. Preventie van gevaarlijk afval is niet altijd mogelijk (bijvoorbeeld bouw- en sloopafval). Gevraagd wordt welke gegevens worden gebruikt inzake humane en ecotoxiciteit. Gevraagd wordt wat verstaan wordt onder minimumstandaard. Naast verbranden en storten is ook het "opkrikken" van een gevaarlijke afvalstof een cruciaal onderdeel van de verwijdering. Met betrekking tot invoer wordt opgemerkt dat afzet van bewerkte producten de markt(en) in Nederland kan doen overlopen en dat het buitenland opgelucht kan zijn "ervan af te zijn". Kwikhoudend afval kan door koude immobilisatie goed worden behandeld. Gevraagd wordt waarom verwerking van fluorescentiepoeder in Nederland niet wordt toegestaan. Gevraagd wordt of de volumetoename van maximaal 25% bij C₂-afvalstoffen betrekking heeft op te storten producten. Bij het storten geldt vaak de eis dat het gehalte aan organisch stof niet meer mag bedragen dan 5-10%. Dit is in tegenspraak met het storten van bijvoorbeeld hout. Door koude immobilisatie kan het vrijkomen van organisch materiaal worden voorkomen. Gevraagd wordt of zuurter na bewerking, evenals teer-asfalt, in de buitencategorie wordt geplaatst. Gevraagd wordt of bij immobilisatie uitgegaan wordt van moleculaire bewerking. Slopen zou opgenomen moeten worden in de lijst van gevaarlijke afvalstoffen waarvoor inzameling vergunningplichtig is. Voor zover bekend heeft geen overleg met de branche plaatsgevonden.

22. Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Midden- en Noord-Zeeland

Bezwaar wordt gemaakt tegen de stelling dat er voldoende stortcapaciteit is voor C₃-afvalstoffen en er daarom geen extra vergunninghouders meer worden toegelaten. In Zeeland is nog geen C₃-deponie gerealiseerd, maar is in overleg met de provincie besloten om de C₃-deponie te realiseren op de vuilnisstortplaats Midden- en Noord-Zeeland. Binnen afzienbare termijn zal hiervoor een vergunning worden aangevraagd. Indien de stelling in het MJP-GA II onveranderd blijft, zal dit de plannen tot realisering van een C₃-stortlocatie in Zeeland frustreren.

23. DSM Andeno

Biologisch zuiveringsslib dat op grond van het gehalte aan aromatische halogeenverbindingen als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt, wordt na indikking bij een specifiek afvalverwerkingsbedrijf opgeslagen, waardoor de aromatische halogeenverbindingen onder anaërobe omstandigheden zodanig worden afgebroken dat er geen sprake meer is van gevaarlijk afval. Het voorbehandelde zuiveringsslib wordt vervolgens gecomposteerd en daarna gestort. De provincie Limburg vindt deze verwerkingsmethode milieuverantwoord en heeft daarvoor vergunning verleend. De techniek heeft zich reeds in de praktijk bewezen. Verzocht wordt om deze verwerkingsmethode op te nemen in de als minimumstandaard geformuleerde voorkeursvolgorde voor de be- en verwerking van C₃-afvalstoffen met een organische stofgehalte van meer dan 10%.

24. Samenwerkende Kamers van Koophandel en Fabrieken Utrecht

Bij de grens tussen brandstof en afvalstof moet de doelmatigheid voor het bedrijfsleven centraal staan. De meer marktconforme aanpak van het beleid, waarbij zelfregulering van bedrijven een meer centrale plaats krijgt, is een positieve ontwikkeling. Ook de versoepeling van het landsgrens overschrijdend afvaltransport is positief. Via voorlichting moet bedrijven duidelijk worden gemaakt wat wel en niet gevaarlijk afval is. Bij de uitvoering van het beleid moet meer aandacht worden gegeven aan de uniformiteit van regelgeving, vooral ten aanzien van de financiële continuïteitstoets. De bovengrens aan het aantal inzamelvergunninghouders is niet-marktconform. Strikte milieuhygiënische voorwaarden en goede controle daarop maken een bovengrens overbodig. Onduidelijk is wat bedoeld wordt met het "inzamelrecht". Een nadere uitwerking van het onderscheid tussen plichtregio en plichtgebied is nodig. Marktconform inzamelen in Nederland moet mogelijk zijn.

De bestaande structuur voor huishoudelijk Kca moet worden opengesteld voor Kga van kleine bedrijven. Detaillisten die de klant de mogelijkheid bieden huishoudelijk Kca af te geven, worden gestraft met extra afgiftekosten.

25. Metalchem DRS B.V.

In het MER wordt het shredder/was-proces voor vast Fga als MMA aangewezen en hebben zowel het ministerie van VROM als het IPO dit shredder/was-proces tot voorkeursbeleid benoemd. Deze voorkeur komt niet tot uitdrukking in het sectorplan Fga waarin de technieken als gelijkwaardig worden beschouwd. De volgorde waarin de technieken worden opgesomd, is dan ook niet juist. Vastgesteld is dat er te weinig kennis beschikbaar is om de verglazingstechniek tot minimumstandaard te verheffen voor de verwerking van vloeibaar Fga en/of de reststoffen daarvan (zie brief van commissie van deskundigen aan de minister van VROM van 4 augustus 1993). Uit het MER blijkt dat de verglazingstechniek ten onrechte in het ontwerp MJP-GA II tot minimumstandaard is verheven en dat er teveel kennis ontbreekt om nu al een MMA of een minimumstandaard voor de verwerking van Fga te kunnen vaststellen. De verglazingstechniek voor de verwerking van Fga is als aparte techniek niet operationeel. Een van de verwerkers beweert op korte termijn met de techniek te gaan werken, maar de installatie is nog niet gebouwd. Men dient zich te realiseren dat bij de verglazingstechniek slechts een zeer klein percentage van het Fga in het glas terechtkomt en vrijwel alle bestanddelen van het Fga (meer dan 90%) in de lucht verdwijnen. De verschillende technieken dienen eerst door bijvoorbeeld proefprojecten te worden uitgetest waarna het verwerkingsbeleid kan worden vastgesteld. Het bewust doordrukken van de onderhavige minimumstandaard door de overheid heeft tot gevolg dat slechts één bedrijf (Edelchemie) met een milieuhygiënisch omstreden technologie aan deze standaard kan voldoen, met alle risico's van dien. De verwerkers van Fga worden gedwongen hun reststromen aan de concurrent af te geven. Uit het MER blijkt dat het niet verantwoord is een minimumstandaard of MMA vast te stellen voor het verwerken van Fga, omdat o.a. over de emissies van het pyrolyse- en verglazingsproces geen gegevens beschikbaar zijn. De opmerking in het MER dat het pyrolyseproces het enige volledig bewezen proces is, is dan ook strijdig met eerdere uitlatingen in het MER-rapport. Het feit dat nog steeds niet duidelijk is of het verglaasde product voor bouwdoeleinden gebruikt kan worden en men niet in staat is de emissies bij het pyrolyse- en verglazingsproces te kwantificeren, geeft aan dat de techniek nog niet bewezen is. In elk geval blijkt duidelijk dat de kennisleemtes veel te groot zijn om nu al een minimumstandaard of MMA vast te stellen.

Een bijstelling van het MER en een restrictief overheidsbeleid zijn op dit punt dan ook op zijn plaats.

26. Argentia B.V.

De weergave dat alle inzamelaars tevens verwerker zijn van het afval is niet correct. Kga-inzamelaars zijn geen verwerkers. De achtervangfunctie van Kga-inzamelaars voor hoeveelheden tot 200 kg Fga per maand wordt in toenemende mate genegeerd. In de praktijk blijkt dat Kga-inzamelaars aanzienlijke hoeveelheden groter dan 200 kg per maand inzamelen. Het zilverhoudend Fga van Kga-inzamelaars kan, vanwege de vaak vervuilde fotobaden, niet altijd door Fga-verwerkers ontzilverd worden. In andere situaties wordt zilverhoudend en niet zilverhoudend Fga ter verbranding aangeboden, waardoor het zilver verloren gaat en wordt de ongewenste situatie inzake het verbranden van waterige afvalstromen gehandhaafd. Alleen onbelicht filmmateriaal en soms onbelicht fotopapier zijn aan te merken als gevaarlijk afval. Belichte films en fotopapier zijn geen gevaarlijk afval. De restfractie, genoemd bij alternatief 1, die ontstaat na shredderen en ontzilveren en de restfractie genoemd bij alternatief 2 na een wasstop, behoeft niet te worden gestort maar kan verwerkt worden in een verbrandingsinstallatie met energierugwinning. Hergebruik van de kunststoffractie van Fga, genoemd bij alternatief 2, is vanwege de diversiteit van de aangeboden soorten kunststof, de aanwezigheid van allerlei verontreinigingen en de grote onzekerheid met betrekking tot de afzet, nog niet haalbaar. De kunststoffracties kunnen veelal alleen gestort of verbrand worden. In zijn algemeenheid kan niet gesteld worden dat zwart-witbaden biologisch-chemisch gereinigd kunnen worden. Er bestaan zwart-witbaden die vanwege de aard en samenstelling niet biologisch-chemisch gereinigd kunnen worden. De weergave van alternatief 3 is niet correct, als hiermee het proces van Argentia wordt bedoeld. Het proces bij Argentia verloopt als volgt: ontzilvering, vacuüm-verdamping, omgekeerde osmose van het condensaat en verglazing met terugwinning van zwavelzuur uit het concentraat. Het verglaasde product is geschikt als bouwstof en voldoet aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit. Met dit proces kunnen alle kleur- en zwart-witbaden worden behandeld. Tot de belangrijkste afvalstoffen behoren tevens bleekfixeer, kleurontwikkelaar, plaatontwikkelaar, bleekbad, activator en stabilisator. De cijfers met betrekking tot de hoeveelheden komen niet overeen met de cijfers uit de Trendstudie en het MER. Onduidelijk is wat onder het percentage nuttige toepassing 1993 wordt verstaan.

Knelpunt A is onjuist omdat niet al het ingezameld afval zilver bevat. Inspreker stelt voor het knelpunt als volgt te formuleren: De verwerking van Fga is primair gericht op het onttrekken van gevaarlijk afval uit het milieu, waarbij zilver een component is. De term dekkend vermogen van lichtgevoelig materiaal is pertinent onjuist. Het is onjuist dat natte fotografie in de toekomst vervangen zal worden door elektronische beeldvastlegging. De vergunningstermijn dient, vanwege de noodzakelijke investeringen en ter voorkoming van te hoge verwerkingstarieven als gevolg van gedwongen versnelde afschrijving, 10 i.p.v. 5 jaar te zijn. Bezwaar wordt gemaakt tegen de minimumstandaard voor vast Fga. Er bestaat nog geen bewezen techniek om de volledige kunststoffractie nuttig toe te passen. Naast storten zou ook verbranden (met energierugwinning) van de kunststoffractie mogelijk moeten zijn. Het is nog niet bewezen dat het verglaasde afval tot een nuttig toe te passen product verwerkt kan worden en kan worden afgezet. Bezwaar wordt gemaakt tegen de vermelding dat alle zwart-witbaden in een biologisch-chemische zuivering verwerkt kunnen worden. Tevens wordt bezwaar gemaakt tegen de formulering dat voor de verwerking van Fga van kleurbaden, omgekeerde osmose gevolgd door verdamping en immobilisatie, is toegestaan. De formulering is niet correct omdat het feitelijk gaat om verdamping gevolgd door omgekeerde osmose. Bezwaar wordt gemaakt tegen het feit dat de hiervoor genoemde techniek alleen voor kleurbaden is toegestaan. Argentia heeft bijna 3 jaar gewerkt aan een MER en een vergunningaanvraag voor de verwerking van alle fotobaden (kleur en zwart-wit) door middel van verdamping, omgekeerde osmose en verglazing. In 1994 is hiervoor vergunning verleend. Bezwaar wordt gemaakt tegen de voorwaarden die aan indampen/omgekeerde osmose/verglazen worden gesteld, namelijk dat het verglaasde concentraat als toepasbare grondstof moet worden toegepast en dat de verwerking minder energie vereist dan volgens de verwerking van de minimumstandaard benodigd is. Deze nadere eisen zijn nooit gesteld in de aan Argentia verleende vergunning. Bezwaar wordt gemaakt tegen de verplichting dat de reststromen alleen mogen worden afgevoerd naar een verwerker die het Fga verwerkt conform de minimumstandaard. Het zou tevens mogelijk moeten zijn om naar een vergunninghouder af te voeren die op korte termijn aan de minimumstandaard voldoet. Tevens wordt bezwaar gemaakt tegen het afvoeren van reststromen van Argentia naar een vergunninghouder die Fga verwerkt conform de minimumstandaard. Argentia wenst de reststromen in eigen beheer op te slaan in afwachting van de realisatie van de eigen verglazingsoven waarin de reststoffen zullen worden verwerkt.

27. BFI Holding

BFI onderschrijft het commentaar van de NVCA behoudens de onderstaande punten. Om te bereiken dat de doelmatigheidstoets in het kader van de vergunningverlening door de verschillende bevoegde instanties in vergelijkbare gevallen tot eenzelfde resultaat leidt, is het noodzakelijk dat het MJP concreet, compleet en eenduidig is geformuleerd. Bij hoogwaardigheid van de verwijdering is het onduidelijk hoe de aspecten ten opzichte van elkaar moeten worden gewogen. Daartoe kan een voorkeursvolgorde worden gehanteerd. Emissies of reststoffen moeten ook onderling worden gewogen. Hierbij zou voor de gangbare verwerkingsmethodes een onderlinge rangorde moeten worden bepaald. De minimumstandaard is soms te globaal geformuleerd. De afwijkingsbesluiten moeten aan derden bekendgemaakt worden en de rechtsbescherming van deze derden moet worden gewaarborgd. De vergunningtermijn moet tien jaar zijn, tenzij de vergunde activiteit (slechts) de minimumstandaard betreft (vijf jaar). In de vervolgvergunning zou dan met name aandacht moeten worden besteed aan de voorgenomen verwerkingstechniek gerelateerd aan de dan geldende stand ter techniek. Er bestaat nu nog be- en verwerkingscapaciteit die niet aan de minimumstandaard voldoet. In het MJP is niet vermeld hoe met deze bestaande be-/verwerking moet worden omgegaan. Ten einde op grond van het vrije markt-principe een hoogwaardiger be- en verwerking te realiseren, moeten vergunningen voor die inrichtingen voor korte tijd worden verleend. De audit en het advies van de Stuurgroep moeten aan derden bekendgemaakt worden en de rechtsbescherming moet worden gewaarborgd. De zinsnede "...dat steeds minimalisatie van transportafstanden wenselijk is" is onduidelijk. Bij het streven naar eenvoudiger milieuvergunningen op hoofdlijnen moet aandacht worden besteed aan recente jurisprudentie en de mogelijke gevolgen daarvan. Er is niet onderbouwd waarom gekozen is bij de inzameling van specifiek ziekenhuisafval voor zowel totaalpakket-inzamelaars als specifieke inzamelaars. Het is onduidelijk of een o/w/s-inzamelaar de o/w/s mag afvoeren naar een andere bewerkingsinrichting. Omdat de inzamelmethodiek en -frequentie per gemeente kan verschillen, zou een minimumstandaard in sectorplan 1 moeten worden opgenomen. De gebezigde tekst wekt de indruk dat de Wellesnietes-lijst enige juridische status heeft. Indien dat het geval is, moet worden aangegeven waar die status is vastgelegd. Bij de afweging met betrekking tot het verbranden van sommige Kca-stromen in een AVI moeten twee aspecten worden meegenomen:

- de inzameling en verbranding moet niet in één hand komen;
 - voorkomen moet worden dat Kca een integraal bestanddeel van het huishoudelijk afval wordt, omdat de bestemming toch dezelfde is.
- De toegevoegde waarde van de separate inzameling voor de controle en het op specificatie brengen moeten in het oog worden gehouden. De gebrekkigheid van de inzamelstructuur is niet het knelpunt, maar de ontdoeners zijn onvoldoende bereid om van de bestaande inzamelstructuur gebruik te maken. Voorlichting en handhaving verdienen meer aandacht. Eenzelfde benadering als bij Specifiek Ziekenhuisafval wordt voorgestaan. Het begrip "herververwerken" is onduidelijk en moet vervangen dan wel toegelicht worden. Plichtgebied 5 bestaat uit twee regio's. Deze regio's zijn beide aan een onderdeel van BFI vergund. Het bedrijf ziet graag, om de bedrijfsvoering te optimaliseren, dat de regio's ieder een apart plichtgebied worden. Die twee gebieden zouden dan aan twee verschillende onderdelen van BFI moeten worden toegewezen. Gesteld wordt dat het MJP-GA II door het benoemen van de vergunninghouders een functie als naslagwerk voor primaire ontdoeners kan vervullen. In de begrippenlijst moet duidelijkheid worden gegeven omtrent de vraag of bedrijven Kca kunnen afgeven en of een (gemeentelijk) depot altijd Kga afgeeft. Voor de definitie van nuttige toepassing wordt voorgesteld de definitie uit NVN 5880 te hanteren.

28. Stadsgewest Breda

Het onderscheid tussen kleine hoeveelheden bedrijfs-Kga en huishoudelijk Kca is moeilijk te maken. Zo worden aanzienlijke hoeveelheden bedrijfs-Kga gratis aangeboden. Daarom wordt gepleit voor invoering van producentenverantwoordelijkheden, zodat particulieren en bedrijven al bij aankoop van een product een bijdrage leveren aan de verwijderingskosten. De terughoudendheid in het MJP is bevreemdend omdat het hier gaat om hoge verwijderingskosten en milieuschadelijkheid. De bijdrage zal zo ook een prikkel zijn tot aanschaf van minder milieubelastende artikelen. De administratieve afhandeling van bedrijfs-Kga is een knelpunt. Gelet op de omvang van de partijen moet de afgiftemelding door de depots met ingang van 1 januari 97 worden afgeschaft. Het standpunt dat storten van C₂-afvalstoffen in big-bags niet wordt aangemerkt als immobilisatie, is niet gestaafd met de resultaten van een uitgebreid onderzoek naar de milieuhygiënische gevolgen. Indien er een verbod op het storten van C₂-afval op deze wijze afgekondigd wordt, moet dit verbod ook integraal toegepast en gehandhaafd worden. Export van C₃-afvalstoffen en AVI-reststoffen vanuit de provincie dan wel afvalregio moet verboden worden en dit verbod moet gehandhaafd worden, indien er voldoende stortcapaciteit beschikbaar is.

29. ATF Chemie

Het ontbreken van inzicht in het potentieel aanbod van Kga en het verzamelrendement van zeer kleine partijen bedrijfs-Kga afkomstig van bedrijven en de KWD-sector kan waarschijnlijk worden opgelost door een mengstroom Kga een afvalstroomnummer toe te staan, waarbij de totale hoeveelheid (max 50 kg) als één afvalstroom wordt gemeld. Koolwaterstofmengsels met een droge stof % < 30 en een mengsamenstelling van minimaal spoelkwaliteit kunnen goedkoper gedestilleerd dan verbrand worden, vanwege de restwaarde van het destillaat. Koolwaterstofmengsels met een droge stofgehalte van meer dan 30% kunnen uit financieel en milieutechnisch oogpunt beter worden opgemengd met laagcalorisch materiaal of worden ingezet voor het spoelen van metaalhoudende chemicaliënverpakkingen. Het spoelen en vervolgens verbranden in een DTO van nieuw of vervuild oplosmiddel met een droge stofgehalte van minder dan 30% (minimumstandaard Gcv) is strijdig met de minimumstandaard voor verontreinigde oplosmiddelen (destillatie). Het toestaan van mobiele scheidingsinstallaties voor verwerking van o/w/s-mengsels leidt tot verwarring en slecht handhaafbare situaties aangezien analyse van het afvalwater niet op locatie, maar in een goed uitgerust laboratorium moet geschieden. Het onderscheid tussen de verschillende oliestromen is alleen op grond van de samenstelling van de olie met behulp van specifieke analyse-technieken in een goed uitgerust laboratorium vast te stellen. De analyseresultaten bepalen dan of de afvalstof voor destillatie dan wel voor ondersteuningsbrandstof wordt aangeboden. Hierdoor wordt de hoogwaardige verwerking gestimuleerd en wordt onduidelijkheid over de inzameling en verwerking voorkomen. Installateurs en schoonmaakbedrijven kunnen fungeren als inzameltussenstations met verplichte afgifte aan vergunninghouders, zodat de registratie en afvoer van gasontladingslampen correct wordt verzorgd. Alleen zo kan een lekvrije verwijdering worden gewaarborgd. Bij de verwerking van metaal- en kunststofverpakkingen in een cryogene installatie worden in een veilig proces metalen, kunststoffen, oplosmiddelen en pigmenten gescheiden en vervolgens als secundaire grondstoffen weer ingezet. Deze methode scoort hoger op de ladder van Lansink dan spoelen en verbranden. Ook bij de LCA-methode scoort de cryogene bewerking hoger, behalve op energieverbruik. Indien de onbenutte koude uit de stikstof voor of na cryogene bewerking wordt ingezet ten behoeve van diepkoeling in het destillatieproces van oplosmiddelen, wordt tevens een aanzienlijke reductie van het energieverbruik en een reductie van VOS-emissie van dit proces

bewerkstelligd. De vergelijking van de cryogene- en oplosmiddel-scheidingsstappen bij VBI's en de daaruit voortvloeiende minimumstandaard is onjuist. De betreffende scheidingsstappen dienen op basis van juiste (eco)-indicatoren vergeleken te worden, waarbij het juiste gewicht aan de afzonderlijke parameters toegekend dient te worden. Zolang dit niet in een vergelijkend procesonderzoek op basis van actuele gegevens is uitgevoerd, lijkt de vastgestelde minimumstandaard vooralsnog voorbarig.

30. Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Flevoland

Het knelpunt rond de inzameling van de kleine partijen Kga wordt onderschreven. Dit speelt vooral bij de KWD-bedrijven. Gelijktelling van dit Kga met Kca uit huishoudens kan het probleem oplossen. Van belang is dat de afschaffing van de verplichte financiële continuïteitstoets door alle provincies op dezelfde wijze wordt geïnterpreteerd.

31. Medisch Spectrum Twente

Het is onjuist dat een groot deel van het Specifieke Ziekenhuisafval als bedrijfsafval wordt afgevoerd. Bij betere scheiding zal de hoeveelheid Specifiek Ziekenhuisafval juist afnemen. Het feit dat de ZAVIN als enige (met AVR als achtervang) een vergunning heeft voor het verbranden van Specifiek Ziekenhuisafval is merkwaardig in een vrije markteconomie. Dit leidt tot grotere transportafstanden en hoge tarieven. In het ontwerp MJP-GA II wordt niet gesproken over alternatieven voor de ZAVIN, zoals steriliseren en shredderen. Daarnaast rechtvaardigt de huidige stand van de techniek bij recent gebouwde AVI's een nader onderzoek naar de mogelijkheden hier Specifiek Ziekenhuisafval te verbranden. De begrippen "grote hoeveelheden" en "andere pasteuze en vloeibare afvalstoffen van patiënten" zijn onduidelijk.

32. NVCA

Voor commentaar op de Trendstudie wordt verwezen naar eerder commentaar. De NVCA behoudt zich het recht voor om nog nader te reageren. De m.e.r.-procedure heeft een te beperkte opzet. In het MER worden niet dezelfde toetsingskaders gebruikt voor het beoordelen van algemene beleidsalternatieven en minimumstandaards (het beoordelingskader voor algemene beleidsalternatieven bevat geen directe milieu-effecten). De algemene beleidsalternatieven vormen een ongewenste beperking van mededinging. De redeneringen bij de vergelijking van de algemene beleidsalternatieven zijn veelal niet consistent. Ten aanzien van de standaardvergunningstermijn is de keuze van alternatieven te beperkt. Het MER weerspiegelt de problemen met de LCA-methodiek. De gebruikte methodiek leidt ertoe dat de uitgespaarde emissies vrijwel steeds doorslaggevend zijn.

Een evaluatie van de gebruikte methodiek wordt gemist. De overheid handelt in strijd met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel als zij op basis van dit MER en het daarop gebaseerde MJP-GA beschikt op vergunningaanvragen. De doelstelling uit het NMP zijn niet terug te vinden in het ontwerp MJP-GA II. Een evaluatie van de doelstellingen van het beleid van de afgelopen jaren wordt gemist. Mede door het ontbreken van integrale milieutaakstellingen op langere termijn is er geen duidelijkheid op de (middel)lange termijn en past het plan niet in het in de Tweede Kamer vastgestelde milieubeleid. De keuzes in het MER en het plan zijn niet gebaseerd op het door de Tweede Kamer vastgestelde beleid. Zelfregulering blijft op de achtergrond. Geconcludeerd wordt dat het plan niet geactualiseerd is en in die zin niet kan voldoen als beleidskader. Als titel wordt voorgesteld: "Vergunningenbeleid gevaarlijk afval 1996-2006". Verzocht wordt om een toelichting op de formeel-juridische aspecten van de totstandkomingsprocedure. Met name wordt gevraagd na welke procedurele stap het MJP-GA II gaat gelden en hoe de procedure tot overname van het MJP in de PMP's en PMV's verloopt. De reikwijdte van het plan is te beperkt. Van belang is dat het advies van de commissie Epema in het plan wordt verwerkt. Bezwaar wordt gemaakt tegen de positie van de Stuurgroep bij de afwijkingsprocedure. De openbaarheid en rechtsbescherming bij afwijkingsprocedures moet verzekerd worden. Onduidelijk is welke criteria gebruikt zijn voor de vaststelling van de kernpunten. In hoofdstuk 3 is geen volledig overzicht van de actiepunten uit het MJP-GA I opgenomen. Slechts een marginale verbetering van de nuttige toepassing van Kga is realiseerbaar. Ten onrechte wordt de indruk gewekt dat de NVCA geen actie heeft ondernomen in het kader van de VAMIL-regeling. De tabellen 2 en 3 wekken onnodige verwarring. Met het oog op marktwerving, optimale benutting van installaties en milieueffecten wordt niet ingestemd met de prioriteit voor nationale zelfvoorziening voor definitieve verwijdering. Zelfvoorziening op Europese schaal moet het uitgangspunt zijn. Beleidsmatig een volledige capaciteitsbenutting van Nederlandse afvalverwijderingsinstallaties afdwingen, gaat verder dan strikt noodzakelijk om de binnenlandse verwijderingsinfrastructuur in stand te houden. De verwijderingsladder dient gerelativeerd te worden en is niet overeenkomstig de systematiek van de Europese regelgeving. Met het uitgangspunt van provinciale zelfvoorziening wordt niet ingestemd. Gewenst is om de internationale dimensie van het stortverbod mee te nemen.

Bezwaar wordt gemaakt tegen het opnemen van de regeling over scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. Toepassen van producentenverantwoordelijkheid als hiertoe geen aantoonbare noodzaak voor is, wordt afgewezen. Er bestaat geen behoefte aan apart inzamelings- en verwerkingsbeleid in het kader van producentenverantwoordelijkheid. De aanpak ten aanzien van deregulering is veel te vrijblijvend. Consequent zou nagegaan moeten worden op welk niveau regelgeving moet worden neergelegd. Certificering verdient aandacht als alternatief voor overheidsregulering. Het is onjuist dat de NVCA het huidige milieuzorgsysteem uitbouwt tot een systeem gebaseerd op de EMAS-Verordening. De handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van regelgeving laat nogal eens te wensen over. De AMvB financiële zekerstelling is onwenselijk. Bij continuïteit en hoogwaardigheid dient ook de situatie in het buitenland meegenomen te worden. Het begrip hoogwaardigheid is niet gedefinieerd. Ook is onduidelijk hoe de verschillende aspecten tegen elkaar afgewogen moeten worden. Slechts met twee aspecten, namelijk emissies en gebruik van schaarse voorraden, wordt ingestemd. Een definitie van proefverwerking ontbreekt. De LCA-methodiek is niet algemeen aanvaard. Blijvend opwaarderen van de minimumstandaard leidt tot rechtsonzekerheid, willekeur en inconsistentie. De criteria voor vergunningentermijn zijn niet eenduidig. Sturing in de vergunningen naar specifieke verwijderingsfaciliteiten is ongewenst. Een aanzet om mededingingsbeperkende elementen definitief te beëindigen, wordt gemist. Het enige algemene erkende milieuzorgsysteem voor de verwijderingsbedrijven van gevaarlijk afval wordt gemist. Verlenen van inzamelvergunningen op basis van producentenverantwoordelijkheid wordt afgewezen. Gelet op jurisprudentie wordt gevraagd hoe bewaarfaciliteiten in het buitenland worden gekwalificeerd. Onduidelijk is hoe voorbereiding zich verhoudt tot de minimumstandaard. Verzocht wordt voorstellen op te nemen om ongelijke concurrentie door verschil in normen, op te heffen. De gronden voor het maken van bezwaar tegen in- en uitvoer ten behoeve van nuttige toepassing zijn absoluut niet duidelijk. De prioriteit voor materiaalhergebruik vindt in Europeesrechtelijk opzicht geen wettelijke basis. Uit de passages over in- en uitvoer in de sectorplannen blijkt hoe onduidelijk de criteria/begrippen zijn. De criteria die gebruikt worden om het onderscheid tussen nuttige toepassing en verwijdering te maken, wijken af van die in de EU. In plaats van aard van het procédé wordt bijvoorbeeld aard van een afvalstroom gebruikt. Een beoordeling van combinaties van procédés ontbreekt. De keuze voor de EURITS-methodiek behoeft een draagkrachtige motivering. Vastgehouden wordt aan het commentaar op de notitie "Inzet van afvalstoffen in thermische processen".

Onduidelijk is op welke wijze het beleid wordt toegepast als het beleid zoals weergegeven in deel II in tegenspraak is met deel I. Een aantal begrippen wijkt af van in de vergunningen gebruikte definities of is niet opgenomen.

33. Transport en Logistiek Nederland

Het MJP-GA II is in het algemeen niet in strijd met het belang van de aangesloten transport-bedrijven. Verzocht wordt om op de hoogte te worden gebracht van de stand van zaken met betrekking tot actiepunten II.1.D. Verzocht wordt om betrokken te worden bij de discussie over certificering. Verzocht wordt het bewaren als zelfstandige activiteit tevens toe te staan voor het bewaren van asbest en asbesthoudend afval door transportbedrijven. Tevens bestaat behoefte aan bewaarcapaciteit voor verontreinigde grond. Verzocht wordt de inzamelvergunningen ambtshalve te wijzigen zodat het mogelijk is gebruik te maken van derde transportbedrijven. Tevens wordt verzocht te bevorderen dat in vergunningen voor be- en verwerkingsinstallaties geen beperkingen worden gesteld aan de aanlevertijden.

34. Civieltechnisch Centrum Uitvoering Research en Regelgeving

Voor de certificering van de kwaliteit van te storten geïmmobiliseerde afvalstoffen ontbreekt het milieuhygiënisch kader. Dit belemmert de toepassing van immobilisatietechnieken. Productkwaliteitsverklaringen zijn noodzakelijk voor een algemene acceptatie van de immobilisatietechnologie. Aanbevolen wordt om in het kader van het Stortbesluit Bodem-bescherming voor gevaarlijke afvalstoffen die in geïmmobiliseerde vorm worden gestort, een studie te laten maken ten behoeve van kwaliteitsborging en productcertificatie. In het Ontwerp MJP-GA II wordt gesteld dat het volume van de afvalstof ten gevolge van immobilisatie met niet meer dan 25% mag toenemen. Hierbij is onvoldoende aangegeven ten opzichte van welk referentievolume (al af niet verdicht) deze 25% volumetoename wordt beoordeeld. Aanbevolen wordt om een korte studie te laten uitvoeren naar het bulkgedrag van niet geïmmobiliseerde afvalstoffen. Naast de in het ontwerp MJP-GA II aangegeven Europese richtlijnen bestaat er een aantal internationale conventies met betrekking tot afvalstoffen zoals opgesteld door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), Marine Pollution (MARPOL) en London Dumping Convention (LDC). Er wordt in overweging gegeven om ook deze internationale regelgeving als randvoorwaarde voor het te voeren beleid te hanteren.

35. Van Vloder Processing B.V.

Vermeld is dat 7,9 Kton fga (48%) een nuttige toepassing kent. Dit cijfer is in tegenspraak met knelpunt A. Dit cijfer dient buiten beschouwing te worden gelaten, omdat dit op onjuiste (interpretatie van meldinggegevens) is gebaseerd. Nuttige toepassing wordt bij de kerngegevens op één lijn gesteld met productthergebruik. Volgens de voorkeursvolgorde van verwijdering wordt productthergebruik hoger gerangschikt dan nuttige toepassing. Deze volgorde dient ook in de rangschikking van de kerngegevens toegepast te worden. Met betrekking tot de vermelding dat het MJP-GA I-beleid slechts ten dele is gerealiseerd, wordt opgemerkt dat dit met name een gevolg is van het zwalkende beleid van het Ministerie van VROM. De vermelde reductie van 2 tot 10% is een schatting die niet onderbouwd kan worden. Gesteld wordt dat een reductie van hooguit 2%, voornamelijk ten gevolge van de inspanningen van Van Vloder, is gerealiseerd. Vanuit organisatorisch oogpunt is het aanvragen van een inzamelvergunning in geen enkele provincie een probleem, echter het totaal aan legeskosten wel. Bezwaarde hoopt dat het IPO hiervoor een oplossing zal vinden. In het hoofdstuk Preventie en nuttige toepassing wordt productthergebruik ten onrechte niet als mogelijkheid genoemd. Dit moet gecorrigeerd worden. De benadering dat technieken vergeleken zullen worden op basis van het emissiepakket en andere relevante parameters zoals energie- en grondstoffenverbruik wordt toegejuicht. Geadviseerd wordt aan te geven dat niet de techniek zelf maar het totale emissiepakket van de als minimumstandaard aangegeven techniek maatgevend is bij de beoordeling van de vraag of een vergunning verleend kan worden. Inspreker bevreemdt het dat het verglazen als minimum-standaard wordt beschouwd. De conclusies in het MER zijn zodanig dat er geen milieutechnische basis is voor een dergelijke keuze. De feitelijke emissies en het energieverbruik van het pyrolyseproces zijn niet bekend en er bestaat onduidelijkheid over de toepassingsmogelijkheden van geïmmobiliseerde producten als bouwstof. De indruk is ontstaan dat er een gevoelsmatige voorkeur bestaat voor verglazen vanwege de opties van een betrokken onderneming. Het standpunt in het MER dat er onzekerheden bestaan met betrekking tot de afbraak van milieugevaarlijke stoffen bij microbiologische verwerking wordt niet gedeeld. Uit onderzoek is gebleken dat zwart-wit baden voldoende afgebroken worden. Naar de microbiologische verwerking van kleurbaden dient nog nader onderzoek plaats te vinden. Gelet op de door de fotografische industrie aangekondigde receptuurwijziging is het aannemelijk dat ook deze baden binnen afzienbare tijd biologisch afbreekbaar zullen zijn.

Inspreker is van mening dat de alternatieve verwerkingsmogelijkheid van biologisch-chemische zuivering van Fga, ook in andere dan speciaal daarvoor bestemde installaties moet kunnen plaatsvinden. De hieromtrent gestelde voorwaarde dient te worden aangepast en wel zodanig dat het effluent dient te voldoen aan de minimumstandaard. De voorwaarde bij biologisch-chemische zuivering dat de reststoffen ter vervanging van grondstoffen dienen te worden afgezet, is te vergaand en niet in overeenstemming met de minimumstandaard. Als voorwaarde dient te worden gesteld dat de reststoffen nuttig toegepast worden. De voorwaarde bij biologisch-chemische zuivering dat het energie- en grondstoffenverbruik minder moet zijn dan bij de verwerking volgens de minimumstandaard, dient zodanig gewijzigd te worden dat een vergelijkbaar energie- en grondstoffenverbruik is vereist. De diverse verwerkingsmogelijkheden van Fga dienen nader onderzocht en geïnterpreteerd te worden. De zware metaalverwijdering en lozing op een afvalwaterzuiveringsinstallatie mogen daarbij niet buiten beschouwing gelaten worden. Het aangekondigde voornemen dat met ingang van 1 januari 1997 de verwerking conform de in het MJP-GA I geformuleerde minimumstandaard zal worden afgedwongen, wordt niet reëel geacht. Een vergunningstermijn van 5 jaar is, gelet op de noodzakelijke investeringen bij de verwerking van Fga, te kort en leidt tot een onnodige verhoging van de verwerkingstarieven. Geadviseerd wordt een vergunningstermijn van 10 jaar te hanteren. In het ontwerp MJP-GA II mist inspreker een beleidsvoornemen met betrekking tot de in- en uitvoer van reststromen ten behoeve van producthergebruik. Momenteel worden deze reststromen als afvalstoffen beschouwd, hetgeen productrecycling ernstig benadeeld.

36. Environmental Consultancy

De definitie monitoring zou als volgt moeten worden uitgebreid: Monitoring is het systematisch en gedurig verzamelen, bewerken en verstrekken van gegevens om de beslissingen ten behoeve van de taakstellingen van het milieubeleid te ondersteunen en om na te gaan of en in welke mate de doel- en taakstellingen worden gehaald. De gegevens karakteriseren het gevaarlijk afval op onder meer samenstelling, kwantiteit, heterogeniteit, fysisch-chemische eigenschappen en gevaarklasse. Het is niet duidelijk waarom zo lang gewacht is met monitoring van gevaarlijk afval. Daarnaast dient te worden aangegeven hoe de beleidsbeslissingen binnen het MJP-GA II genomen worden op basis van de monitoringgegevens. De referenties dienen te worden bijgewerkt.

37. VVAV

Op basis van het MER wordt geen voorkeur uitgesproken voor DTO, AVI, energiecentrale of cementoven. Het lijkt gerechtvaardigd om te stellen dat cementovens en energiecentrales nog dienen aan te tonen dat verwerking milieuhygiënisch gelijkwaardig of beter is, met name ten aanzien van emissies. Het MER maakt expliciet een voorbehoud ten aanzien van dit punt. Uitvoer wordt toegestaan zonder te verwijzen naar dit voorbehoud. Gevraagd wordt of uitvoer van AVI-reststoffen gevolgd door bewerking tot bouwstof voor opvulling van verlaten mijnschachten wordt toegestaan. Het ingenomen standpunt met betrekking tot koude immobilisatie zal ertoe leiden dat het lopende traject van thermische verwerking van AVI-vlieggas gefrustreerd wordt. De constatering dat het hergebruik van AVI-vlieggas als vulmiddel in asfalt als verbetering ten opzichte van storten wordt genoemd, is een ondersteuning van de inspanning om deze toepassing te continueren. Het stortverbod voor AVI-vlieggas per 1 januari 1996 is niet verenigbaar met het uitgangspunt dat voor categorieën afvalstoffen die nuttig kunnen worden toegepast een stortverbod wordt ingesteld zodra een systeem van scheiding aan de bron, bewerkingsmogelijkheden en afzetmogelijkheden in voldoende mate is verzekerd. Aan deze voorwaarden uit het NMP I wordt nog niet voldaan. Zolang geen of onvoldoende bewerkingscapaciteit tegen redelijke kosten beschikbaar is, dient deponie mogelijk te blijven. Opgemerkt wordt dat op korte termijn in Nederland teveel stortcapaciteit beschikbaar is. Het is moeilijk om de stortplaatsen bij het sterk afnemende aanbod van te storten afvalstoffen, rendabel te exploiteren zonder concessies te doen aan de bescherming van het milieu. Dit is ongewenst. In het kader van de verbreding van het dienstenpakket past het milieuhygiënisch verantwoord storten van C₂- en C₃-afvalstoffen op een aantal reguliere stortplaatsen. Beschikbare stortcapaciteit dient desnoods aan een andere exploitant te worden vergund, daar het in Nederland niet makkelijk is om nieuwe stortlocaties te vinden. Om dezelfde reden wordt gepleit voor een langere vergunningstermijn voor stortplaatsen. Een monopoliepositie van de C₂-deponie voor C₂-afval is niet gerechtvaardigd. De inhoud van de herziening Grenswaardennotitie is nog niet bekend. Verder uitstel van de herziening Grenswaardennotitie is in verband met het stortverbod niet acceptabel. Onderzoek toont aan dat koude immobilisatie van AVI-vlieggas tot C₃-afvalstof conform de eisen van de Grenswaardennotitie niet haalbaar is. Nadien uitgevoerd onderzoek heeft inmiddels wel tot positieve resultaten geleid. Dit vormt echter nog geen garantie dat alle AVI-vliegassen via deze methodiek kunnen worden opgewerkt tot C₃-afvalstof.

Gevraagd wordt of het volume-criterium een voldoende duidelijk criterium is om vanuit milieuhygiënisch oogpunt onderscheid te maken tussen te prefereren verwerkingsmogelijkheden. Gevraagd wordt of de volumetoename van maximaal 25% bij C₂-afvalstoffen betrekking heeft op te storten producten of ook geldt als het immobiliseert als bouwstof nuttig wordt toegepast. Het geformuleerd beleid zal ertoe leiden dat C₃-afvalstoffen ten behoeve van nuttige toepassing worden gereinigd, waarbij als C₂-afvalstof reinigingsresidu ontstaat dat vervolgens tot C₃-afvalstof moet worden geïmmobiliseerd. Dit lijkt economisch niet verantwoord. Het leidt tot energieverstopping en heeft een niet-substantieel milieuhygiënisch rendement. Tot C₃-afval geïmmobiliseerd C₂-afval mag slechts in separate compartimenten van een beperkt aantal C₃-stortplaatsen worden gestort. Als getwijfeld wordt aan de immobilisatieresultaten kan immobilisatie beter achterwege worden gelaten. Of is na immobilisatie niet werkelijk sprake van C₃-afval? Aangedrongen wordt op betrokkenheid bij onderzoek naar geschikte C₃-locaties indien gemeend wordt dat toch een selectie gemaakt moet worden.

38. Leto Recycling B.V.

De regeling ten aanzien van in- en uitvoer wordt niet in alle sectorplannen op dezelfde wijze toegepast. Zo wordt de invoer van galvanische stromen niet toegestaan. Indien de rest-producten naar het land van herkomst gaan, kan de invoer worden toegestaan. Het verbod dat geldt voor de AVR voor het accepteren van destilleerbare oplosmiddelen zou ook moeten gelden voor de andere verbrandingsinstallaties. De LCA-methodiek zou onder andere ook moeten worden toegepast op de be-/verwerkingsmethoden voor specifiek ziekenhuisafval en afgewerkte olie. De installatie van de AVR zou mogelijk beter scoren dan respectievelijk de ZAVIN en de CBE. De benodigde energie is in de LCA-berekeningen van het MER het meest zwaarwegend en is gebaseerd op veel aannames en beperkingen. Deze LCA-methode kan dan ook niet het meest bepalend zijn voor de toetsing op doelmatigheid. Voor een evenwichtige besluitvorming zou de LCA-methodiek moeten worden uitgebreid met de criteria: de opbouw van de kostenstructuur van een installatie, de kwalitatieve aspecten van de eindproducten en de veiligheids- en Arbo-aspecten. Het totaal resulteert in de kostprijs die bij de afweging moet worden meegenomen. Het plan ademt een sfeer uit dat het merendeel van de afvalstoffen kan worden verbrand (in cementovens). Een dergelijk beleid staat innovatie en een hoogwaardigere verwijdering in de weg.

De scheidingsplicht zou voor alle sectoren moeten gelden. Hierdoor kunnen de afvalstoffen op de meest hoogwaardige wijze worden verwerkt. Minder scheiden leidt tot meer storten en verbranden. Uit tabel 2 blijkt dat in het jaar 2000 er minder afval wordt hergebruikt (en meer wordt verbrand). Dit duidt op een falend hergebruiksbeleid. De inzameling van afgewerkte olie zou in de Kga-inzamelstructuur moeten worden opgenomen. De aparte inzamelstructuur voor afgewerkte olie leidt tot rechtsongelijkheid en bevoordeling van een kleine groep inzamelaars. De monopoliepositie van de ZAVIN staat haaks op de wetgeving inzake economische mededinging. Ondanks de leemtes in kennis worden verstrekkende conclusies getrokken met betrekking tot bepaalde verwerkingsmethodieken. Daarnaast is de betrouwbaarheid van gegevens niet getoetst. De gegevens die zijn gebruikt bij het MER voor Gcv lijken niet betrouwbaar. De scheidingsplicht die is opgenomen in sectorplan oplosmiddelen en koude middelen komt in een aantal andere sectorplannen geheel niet voor. De berekening van de besparing van de energie bij destillatie is in het MER strijdig. In het MER staat ten onrechte dat bij de destillatie bij LETO geen energierugwinning plaatsvindt. Het verschil in verwerkingstechnieken voor fluorescentiepoeder komt in het MER niet aan de orde. De Herborn-installatie resulteert in een kleinere hoeveelheid niet verwerkbaar poeder. De verbrandingsinstallaties van ATM en Edelchemie zijn niet in het MER betrokken als alternatief voor te verbranden gevaarlijke afvalstoffen. Voor de verwerking van batterijen is niet stilgestaan bij de voorgenomen bouw van de CIVK-installatie voor kwikhoudende batterijen. In het MER is het veiligheidsaspect in zijn geheel ten onrechte buiten beschouwing gelaten. De EU-variant van de LCA-methodiek die momenteel in ontwikkeling is, kan uiteindelijk afwijken van de voor dit plan gehanteerde LCA-methodiek. Bij de LCA-methodiek zou de elektriciteitsweging volgens het Europese model moeten plaatsvinden. Het is onjuist dat de productie van stikstof bij de cryogene techniek voor Gcv verhoudingsgewijs een grotere hoeveelheid energie vergt dan de spoeltechniek. De totale elektriciteitsconsumptie mag niet alleen maar toegerekend worden aan de productie van vloeibare stikstof maar die energie wordt ook gebruikt voor de productie van zuurstof en stikstofgas. Voor zover het elektriciteitsverbruik een wegingsfactor van belang is, dient gekeken te worden naar het totale elektriciteitsverbruik.

39. Federatie van de Belgische cementnijverheid vzw

Van het MJP-GA II kan slechts worden afgeweken na het doorlopen van een planwijzigingsprocedure. Hetzelfde geldt voor het toetsingskader in- en uitvoer.

Het plan en dus ook de planwijzigingsprocedure moeten in overeenstemming zijn met het Gemeenschapsrecht. Daarom dient in het MJP-GA II een apart hoofdstuk of punt te worden opgenomen waarin uitdrukkelijk wordt vermeld welk standpunt de Nederlandse overheid inneemt ten aanzien van hetgeen door de Europese Commissie in haar brief inzake het Nederlandse afvalstoffenbeleid naar voren is gebracht, alsmede welk standpunt zij inneemt ten aanzien van de in de zaak Dusseldorp gestelde prejudiciële vragen. Voorts dient te worden vermeld of bij twijfel of een criterium of uitleg in overeenstemming is met het Gemeenschapsrecht, voorrang zal worden gegeven aan het vrije verkeer van goederen. Tevens dient te worden voorzien in een bijzondere (versnelde) aanpassingsprocedure voor gevallen waarin de rechtspraak van het Hof van Justitie dwingt tot een aanpassing van het plan. Op grond van artikel 7, lid 4, van Verordening 259/93/EEG kan bezwaar worden gemaakt tegen overbrenging van voor nuttige toepassing bestemde afvalstoffen als de overbrenging niet in overeenstemming is met een plan voor het beheer van afvalstoffen. Voorgesteld wordt om deze passage te herformuleren omdat genoemd artikel 7 alleen verwijst naar artikel 7 van richtlijn 75/442/EEG niet kan worden uitgelegd als een ongeclausuleerde bezwaargrond en bovendien uitsluitend kan worden ingeroepen indien de in het plan voor beheer vervatte regels voldoende nauwkeurig zijn en niet strijdig zijn met het Gemeenschapsrecht. Beginsel van zelfverzorging geldt in de eerste plaats op het niveau van de Gemeenschap en pas in de tweede plaats op het niveau van de lidstaten afzonderlijk. Zowel bij nuttige toepassing als bij verwijdering is sprake van een economische invalshoek en gaat Verordening 259/93/EEG uit van vrij verkeer. Op dit punt behoeft het ontwerp MJP-GA dus aanpassing. De bezwaargronden van artikel 7, lid 4, van de Verordening 259/93/EEG worden nagenoeg allemaal genoemd. De enige niet genoemde grond is het bezwaar dat de overbrenging in strijd zou zijn met verplichtingen die voortvloeien uit vóór de Verordening 259/93/EEG gesloten internationale overeenkomsten. Het is beter een volledige opsomming te geven van alle bezwaargronden. Daarnaast is de formulering van de eerste bezwaargrond in het MJP-GA dat "de voorgenomen overbrenging niet in overeenstemming is met afvalbeheersplannen, zoals dit MJP-GA" te absoluut. De "mate van herbruikbaarheid" is als bezwaargrond niet terug te vinden in artikel 7, lid 4, van de Verordening 259/93/EEG. In het MJP-GA II wordt gerefereerd aan de mate van herbruikbaarheid in Nederland in vergelijking met het buitenland.

Met andere woorden: gevraagd wordt op welke grond dit additioneel criterium wordt opgenomen. Hiermee wordt het beginsel van zelfvoorziening geïntroduceerd en toegepast op de uitvoer van voor nuttige toepassing bestemde afvalstoffen. De uitvoer ten behoeve van nuttige toepassing wordt niet toegestaan indien de nuttige toepassing uit economisch en milieutechnisch oogpunt in het land van bestemming niet leidt tot hetzelfde economische en milieutechnische resultaat dat kan worden behaald bij be- of verwerking in Nederland. Gevraagd wordt of de toestemming voor uitvoer in geval van nuttige toepassing wordt bepaald door de mogelijkheid van "bewerken" of "verwerken" in Nederland. Gevraagd wordt concreet aan te geven welke toets wordt gehanteerd en of dit in overeenstemming met het Gemeenschapsrecht is. Gevraagd wordt in welk kader de criteria worden ontwikkeld om duidelijkheid te scheppen omtrent de vraag wanneer een afvalstof als brandstof kan worden ingezet. Bij de kerngegevens moet behalve "ondersteuningsbrandstof voor cementbereiding" ook vermeld worden "grondstofbenutting bij de cementbereiding". Bij materiaalhergebruik moet eveneens melding gemaakt worden van grondstofbenutting. Materiaalhergebruik en energiebenutting zijn gelijkwaardige vormen van nuttige toepassing. Het aanbrengen van een rangorde is niet in overeenstemming met de verordening. De indruk wordt gewekt dat verbranding van verpakt en steekvast afval, sludges en laag-calorisch vloeibaar afval per definitie wordt aangemerkt als definitieve verwijdering, waardoor alleen verbranding van hoog-calorisch vloeibaar afval aangemerkt wordt als nuttige toepassing. Dit is niet in overeenstemming met het gemeenschapsrecht omdat hierin het onderscheid tussen verwijdering en nuttige toepassing uitsluitend wordt gebaseerd op de aard van de afvalstof en niet op hetgeen men met de afvalstof doet. Het MJP moet op dit punt aangepast worden. Onderscheid tussen verwijdering of nuttige toepassing kan niet alleen worden gebaseerd op de calorische waarde van een afvalstroom. Gevraagd wordt waarom het rapport "Methodology for the determination of technical co-incineration criteria" wordt gehanteerd. Dit rapport is opgesteld door belanghebbenden die concurreren met de cementindustrie. Het stellen van grenswaarden en het daaraan verbinden van conclusies ten aanzien van de gerechtvaardigheid van de uitvoer van afvalstoffen is in strijd met Gemeenschapsrecht en de Verordening. Het mengverbod is in strijd met het gemeenschapsrecht en levert een belemmering op voor het vrije verkeer van goederen.

40. E. Merck Nederland B.V.

Merck is van plan een terugnamesysteem te introduceren in Nederland voor (laboratorium)-chemicaliën ten behoeve van maximaal hergebruik.

In het ontwerp MJP-II is aangegeven dat service-inzameling alleen wordt toegestaan als dit leidt tot een hoogwaardigere verwerking dan via totaalpakket-inzamelaars. Echter, daarna wordt een opsomming gegeven voor welke gevaarlijke afvalstoffen specifieke inzameling toegestaan wordt. Onduidelijk is of deze opsomming een weergave is van de huidige vergunnings situatie of dat specifieke inzameling bij voorbaat beperkt is tot deze categorieën. Indien dit laatste het geval is, worden ontwikkelingen op het gebied van service-inzameling, hoogwaardige verwerking en producentenverantwoordelijkheid geblokkeerd. In dat geval wordt verzocht de tekst zo aan te passen dat het terugnamesysteem van Merck inpasbaar is. Aangegeven is dat in principe geen inzamelvergunning wordt verleend wanneer een bewaarvergunning ontbreekt en andersom. Indien het huidige beleid vereist dat Merck ter verwezenlijking van haar plannen een bewaar-inrichting nodig heeft om een inzamelvergunning te verkrijgen, zal dat overwogen worden.

41. Edelchemie Panheel B.V.

Het MER is, met betrekking tot de stand der technieken aangaande verwerkingen, deels onjuist en wordt als basis voor het ontwerp MJP-GA II op onderdelen afgekeurd waar het gaat om de vergelijking van verwerkings-technologieën. In het MJP-GA I is de Nuloptie-technologie reeds als minimumstandaard aangegeven. In diverse sectoren worden zogenaamde knelpunten opgevoerd die, gelet op de stand der techniek, niet bestaan. Als voorbeeld van een van de vele niet bestaande knelpunten wordt het hardingszoutenafval genoemd. Hardingszouten zijn gestolde oppervlakte-behandelingsbaden en kunnen via de Nuloptie-technologie al jarenlang worden verwerkt. In het ontwerp MJP-GA II wordt vooruitgelopen op in wezen niet bestaande mogelijkheden voor biologische verwerking van afvalstoffen. In het bijzonder gaat het om afvalstoffen die anorganische anionen bevatten, zoals bromide en fluorboraten. Er wordt onvoldoende aangegeven dat dit soort stoffen niet in het rioolstelsel of in het oppervlaktewater terecht mag komen, als er technologie bestaat om dit tegen aanvaardbare kosten te voorkomen.

42. Burgemeester en Wethouders van Arnhem

Het is positief dat gemeentelijke en regionale depots in aanmerking komen voor een bewaarvergunning. Een probleem hierbij is echter dat voor het transport van het Kga van een gemeentelijk depot naar een regionaal depot een inzamelvergunning is vereist.

Er is voor de gemeente behoefte aan een duidelijke hoeveelheidsgrens voor de acceptatie van kleine partijen Kga. Het ziekenhuisafval van particulieren moet niet onder het gevaarlijk afval worden gebracht. Dit afval kan beter als een bijzondere Kca-categorie worden beschouwd en kan verwijderd worden via de apothekers, ziekenhuizen, e.d. Het onderscheid in bevoegd gezag tussen provincie en Rijk voor wat betreft afgewerkte olie blijft nodeloos ingewikkeld. Er bestaat onduidelijkheid omtrent de realisatie van de CBE en tot wanneer de huidige wijze van verwerken mogelijk blijft. Ondanks de toelichting is het nog steeds niet echt duidelijk wanneer GCV nu wel of geen gevaarlijk afval zijn.

43. Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam

Het GHR pleit ervoor om in één document een totaaloverzicht te hebben van al hetgeen op het gebied van de scheepsafvalstoffen aan beleid is geformuleerd en wie voor welk deel verantwoordelijk is. Dit wordt in het ontwerp gemist, waardoor ook de consequenties van een aantal aspecten in dit ontwerp onduidelijk blijven. De term haven-beheerders wordt diverse malen gebruikt, terwijl onduidelijk is wie hiermee wordt bedoeld. Te weinig aandacht wordt in het sectorplan gegeven aan de zeescheepvaart, met name de internationale ontwikkeling ter bevordering van de afgifte door de zeevaart. Niet is opgenomen dat in het Marpol-verdrag geen duidelijke scheiding is gelegd tussen scheepsgebonden en ladinggebonden afval. Verder wordt de Vereniging van Onafhankelijke Tank-opslagbedrijven (VOTOB) niet genoemd. Verzocht wordt om droge ladingrestanten en spoelwater uit de ruimen van binnenschepen als gevaarlijk afval aan te wijzen. Bij het beleid binnenvaart is het onduidelijk wie de "havenbranche" vertegenwoordigt.

44. Bureau Milieuzaken BMRO van VNO-NCW

Onlangs is de 2e versie van de European Waste strategy verschenen. Momenteel vindt intensief overleg plaats over dit document. Verder wordt medio augustus het advies van de Commissie-Epema verwacht. In overweging wordt gegeven om het MJP-GA I uitsluitend op enkele milieu-inhoudelijke punten aan te passen en de grotere aanpassingen uit te stellen tot bovengenoemde beleidsvisies zijn uitgewerkt en kunnen worden meegenomen. Verzocht wordt om met de gehanteerde definities aan te sluiten bij de definities zoals deze in Europees verband worden gebruikt. Met betrekking tot het onderscheid tussen afvalstof/grondstof wordt verwezen naar eerder gevoerde correspondentie. Met betrekking tot de grens van 15.000 kJ/kg wordt opgemerkt dat dit criterium niet is onderbouwd. Het MER geeft geen aanleiding tot het maken van deze keuze. Gepleit wordt om de resultaten van het MER in het plan op te nemen.

Tenslotte wordt opgemerkt dat de trend naar decentralisatie van bevoegdheden moet worden teruggebogen, gelet op het internationaal georiënteerde karakter van de afvalstoffen-branchen.

45. Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit

In het plan wordt ten onrechte ervan uitgegaan dat nog veel Sza als bedrijfsafval wordt afgevoerd. Door een goede voorlichting zou de inzamelrespons kunnen worden vergroot. Uit een onderzoek bij het VU-ziekenhuis is echter gebleken dat veel bedrijfsafval juist bij het Sza terecht kwam. Door een voorlichtingscampagne is in 1995 een afname van het Specifiek Ziekenhuisafval van 25 % gerealiseerd. De ZAVIN heeft voor de verwerking van Sza een ongewenste monopoliepositie. De prijs voor het verwerken van Sza is in de laatste 3 jaar met 30 % gestegen. Nu de grote regionale verbrandingsinstallaties voldoen aan de strenge emissie-eisen kan deze monopoliesituatie bij de ZAVIN worden opgeheven. Verwerking in een regionale verbrandingsinstallatie past ook goed in het nabijheidsbeginsel dat als uitgangspunt wordt gehanteerd. Over alternatieve verwerkingstechnieken wordt niet gesproken. Het steriliseren en shredderen van Sza en afvoer als bedrijfsafval zijn goede alternatieven. Aangezien het Sza in goed gesloten verpakking ter verbranding wordt aangeboden spelen ethische en technische overwegingen voor een gescheiden verbranding nog maar een beperkte rol. Alleen voor categorie 46.1 van bijlage I van het Baga (menselijke anatomische resten, e.d.) is een speciale verwerkingsmethode gewenst. In de zomermaanden moeten vanwege arbeidsomstandigheden vaak halfvolle containers naar de ZAVIN worden afgevoerd. Dit is vanuit milieu- en kostenoverwegingen geen optimale situatie. Ook dit pleit voor verwerking in een nabijgelegen verbrandingsinstallatie.

46. Academisch Ziekenhuis Nijmegen

De ziekenhuizen en zorginstellingen zijn slechts beperkt geïnformeerd over het ontwerpplan en de inspraakmogelijkheden. Uit onderzoek is gebleken dat door onduidelijkheid in de definitie Sza een aanzienlijke hoeveelheid van het bedrijfsafval ten onrechte als Sza wordt afgevoerd. Een nadere specificatie van wat met Sza wordt bedoeld, is gewenst. De verwerkings-tarieven voor Sza bij de ZAVIN zijn aanzienlijk gestegen. Het lijkt of de financiële knelpunten van de ZAVIN door onderbezetting worden doorberekend aan de zorginstellingen. Het Sza zou ook bij de AVI's verbrand mogen worden. Voor een aantal instellingen betekent dit dat de transportkosten gereduceerd kunnen worden.

47. Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Noordoost-Brabant

Op hoofdlijnen wordt ingestemd met het plan. Vooral de meer marktconforme aanpak, de versoepeling van in- en uitvoer voor nuttige toepassing en het loslaten van de capaciteits-regeling voor be-/verwerken wordt onderschreven. Alleen als nieuwe technieken gelijkwaardig zijn aan of beter zijn dan bestaande technieken (te vergelijken met de LCA-methodiek), worden zij vergund. Dit gaat verder dan de normale toetsing in het kader van de Wm. Deze toetsing wordt alleen in Nederland gehanteerd. Daardoor ontstaat het risico dat nieuwe activiteiten zich zullen verplaatsen naar andere landen. Deze bedrijven kunnen dan wel afval uit Nederland ontvangen, daar de criteria voor de uitvoer zich niet richten op de milieuhygiënische aspecten van de be-/verwerking, maar op de mate van herbruikbaarheid. Een milieuwinst wordt hierdoor niet bereikt, maar wel een economisch nadeel voor Nederland. Hiertegen wordt bezwaar gemaakt (tenzij deze toets in alle EU-landen tegelijkertijd wordt ingevoerd). Gepleit wordt voor harmonisatie van het beleid, bijvoorbeeld ten aanzien van de financiële continuïteitstoets. De bestaande structuur voor huishoudelijk Kca moet worden opengesteld voor Kga van kleine bedrijven. Voorgesteld wordt bij afgifte van kleine hoeveelheden Kga aan een chemokar af te stappen van de registratieplicht voor de inzamelaar. In het plan wordt ingegaan op de vraag wanneer er sprake is van definitieve verwijdering door verbranding of nuttige aanwending als brandstof. Hiermee wordt vooruitgelopen op de discussies die over het verbranden van afval worden gevoerd. Voorgesteld wordt hieraan op korte termijn, samen met het betrokken bedrijfsleven, nadere invulling te geven. De EU beschouwt verbranding met energierugwinning als nuttige toepassing. Via voorlichting moet bedrijven duidelijk worden gemaakt wat wel of niet gevaarlijk afval is. De bovengrens aan het aantal inzamelvergunninghouders is weinig marktconform. Milieuhygiënische voorwaarden maken een bovengrens overbodig.

48. G.W. Bos

Het ontwerp MJP-GA II beperkt het bedrijf om het door haar te produceren granulaat afkomstig van communaal zuiveringsslib te exporteren binnen de EG en te verwerken binnen de cementindustrie. Deze verwerking wordt binnenkort ook binnen Nederland voorgestaan.

49. Ruhr-Carbo Milieu B.V.

Rode draad bij verwijdering van oliehoudende afvalstoffen vormt het BOHB. De voorgestane reductie van de dioxine-emissie brengt kosten met zich mee. De kosten bedragen HFL 51 miljoen per gram niet-geëmitteerde dioxine, hetgeen een hoog kosten-niveau voor een gering milieurendement is.

Uit de Nota van toelichting van het BOHB lijkt het alsof de Tweede Kamer onjuist is geïnformeerd over het milieurendement van de genomen maatregel, omdat geen andere mogelijkheden om de dioxine-uitstoot te reduceren aangegeven of benut worden. Oplossing voor knelpunt II.4.2 van het MJP-GA I lijkt dan ook primair bedoeld om een CBE te rechtvaardigen en niet om dioxine-emissies te reduceren. Nu de realisatie van de CBE van de baan is, rijst de vraag of het BOHB nog van toepassing is. In de ons omringende landen zijn toegestane concentraties aan TOCl's hoger dan in Nederland en wat na invoering van het BOHB in Nederland een afvalstof is, is in het buitenland een reguliere brandstof. Restricties op de verhandelbaarheid van behandelde afvalolie die voldoet aan de in het buitenland gestelde specificaties voor de inzet als grondstof zijn in strijd met het EG-verdrag. Exploitatietekorten van de HOI's worden veroorzaakt door slechte afgifte van zeescheepvaartafvalstoffen. Concrete maatregelen om deze slechte afgifte tegen te gaan, ontbreken. Een vergunningstermijn van vijf jaar voor het verwerken van scheepsafvalstoffen is te kort. Terminals en raffinaderijen krijgen vergunning voor 10 jaar hetgeen ongelijkheid betekent. Een korte vergunningstermijn werkt door in de verwerkingskosten.

50. Samenwerkende Kamers van Koophandel Gelderland

In het algemeen zijn in het ontwerp-plan voor het bedrijfsleven positieve verandering ingevoerd. Meer marktconforme aanpak van beleid, waarbij zelfregulering van bedrijven een centralere plaats krijgt, is een positieve ontwikkeling. Versoepeling van het landsgrensoverschrijdend afvaltransport is ook positief. Onvoldoende onderbouwing waarom nationale zelfvoorziening vanuit milieu-optiek noodzakelijk is. Te weinig wordt rekening gehouden met de samenwerking in grensregio's die leidt tot betere benutting van de be-/verwerkingsmogelijkheden. Bij de uitvoering van beleid moet meer aandacht worden gegeven aan de uniformiteit van regelgeving, bijvoorbeeld ten aanzien van de financiële continuïteitstoets. De bovengrens aan het aantal inzamelvergunninghouders is niet-marktconform. Strikte milieuhygiënische voorwaarden en goede controle daarop maken een bovengrens overbodig. Onduidelijk is wat bedoeld wordt met het "inzamelrecht". Een nadere uitwerking van het onderscheid tussen plichtregio en plichtgebied is nodig. De bestaande structuur voor huishoudelijk Kca moet worden opengesteld voor Kga van kleine bedrijven.

Detailisten die de klant de mogelijkheid bieden zijn huishoudelijk Kca bij hem af te geven, worden gestraft met extra afgiftekosten. Via voorlichting moet bedrijven worden duidelijk gemaakt wat wel of niet gevaarlijk afval is. Bij de grens tussen grondstof en afvalstof moet de doelmatigheid voor het bedrijfsleven centraal staan.

51. Muntinga Milieu Beheer Management B.V.

Gevraagd wordt of alle straalmiddelen onder de term straalgrit zijn geschoven. Beleid voeren op oude cijfers (1993) is niet juist. Bij in- en uitvoer kunnen afspraken gemaakt worden over controle waardoor het vervoer niet bezwaarlijk meer zal zijn. Kosten mogen niet meewegen, alleen doelmatigheid telt. Afspraken tussen landen onderling moeten gemaakt worden als in eigen land geen verwerkingsmogelijkheid is en buitenlandse verwerkingsrichtingen moeten kunnen worden aangewezen om afval te verwerken. Dit zou buiten de EG richtlijnen om moeten kunnen. Er moeten meer afspraken tussen landen komen over verwijdering en herinzet. Afspraken moeten eenvoudiger zijn dan de EG-regeling, mede in verband met de kosten. Een apart hoofdstuk moet worden gewijd aan het opzetten van overleg tussen Nederland (ook de provincies) en andere EG-landen om te komen tot samenwerking bij de inzet van afvalstoffen, ook als grondstof. Het is nodig dat bedrijven een eenvoudige registratie voeren met 1 of 2 keer per jaar een totaal melding. Daarnaast is het nodig afspraken te maken over controles. Sectorplan straalgrit spreekt alleen over smeltslakken en niet over andere straalmiddelen en hun mogelijkheden. Gezien het ijzergehalte van het staalstraalmiddel en de reststof kan dit ook vallen onder sectorplan ferro en non-ferro).

52. VSN

Kern van het voorstel van de VSN is, dat de particuliere huishoudens hun afgewerkte olie in verpakking kunnen afgeven bij Kga/Kca-depots en dat deze afvalstroom om niet bij deze depots zal worden opgehaald ter verwerking in de CBE. Verzocht wordt de tekst aan te passen.

53. BRBS Sorteren

De samenstellers worden gecompimenteerd met het verrichte werk. BRBS is tevreden met het feit dat zeefzand niet meer in het sectorplan C₃-afvalstoffen is opgenomen. De koppeling van inzamel- en bewaarvergunningen past niet in het algemene beginsel van vrije vergunningverlening. Sorteerbetriebe kunnen als logistieke centra een belangrijke bijdrage leveren aan de inzamelstructuur voor gevaarlijk afval vanaf bouw- en sloopplaatsen. Gevraagd wordt gevolg te geven aan het voorstel van de Stuurgroep MJP d.d. 11 september 1995 om de terughoudendheid ten aanzien van bewaarvergunningen voor sorteerbetriebe los te laten.

Bewaren van bouw- en sloopafval wordt ten onrechte als zelfstandige activiteit gezien. Zelfs al zou de huidige inzamel functie vanaf de bouwplaats van sorteerbedrijven niet worden gekoppeld aan een bewaarfunctie, dan zou bewaren van bouw- en sloopafval uitgezonderd moeten worden van het verbod op bewaren als zelfstandige activiteit. Voorgesteld wordt om de bewaarvergunning voor asbesthoudende afvalstoffen te verbreden met andere afvalstromen die vanaf de bouwplaats door sorteerbedrijven kunnen worden ingenomen, zoals kitkokers en spuitbussen. Sorteerbedrijven moeten hun inzamel- en bewaarfunctie voor teermastiek kunnen behouden, omwille van verantwoorde scheiding ten behoeve van nuttige toepassing. Bezwaar wordt gemaakt tegen het arbitraire karakter van de grens van 15 MJ/kg. Gevreesd wordt dat deze grens ook in Nederland gaat gelden en wellicht ook voor andere stromen dan gevaarlijk afval. Gelet op de in de wet verankerde voorkeursvolgorde wordt bezwaar gemaakt tegen het bevoordelen van laagwaardige verwerkingsopties van (gevaarlijk) afval, zoals verbranden in AVI's. Voorgesteld wordt om expliciet aan te geven dat voor verbranden het zelfvoorzieningsbeginsel op Europees niveau geldt. Verzocht wordt om - conform het MJP-GA I - te verwijzen naar de notitie "Bouw- en sloopafval in Baca" waarin wordt aangegeven welk deel van het bouw- en sloopafval als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt.

54. Burgemeester en Wethouders van Zundert
De inspraakreactie van het Stadsgewest Breda wordt onderschreven.

55. Paktank Oil Nederland B.V.
Afgewerkte olie is een afvalstof die op de oranje lijst voorkomt. Gezien de hoogwaardige verwerking van afgewerkte olie bij een CBE in Nederland kan door de Nederlandse overheid bezwaar worden gemaakt tegen uitvoer als de verwerking in het buitenland laagwaardiger plaatsvindt, zoals verbranding onder omzetting van energie.

56. Van Gansewinkel Groep B.V.
Van Gansewinkel kan zich in grote lijnen vinden in het uitgestippelde beleid. De reactie van de NVCA wordt onderschreven. De in bijlage IXB opgenomen lijst voor het scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen dient te worden vervangen door de lijst die door de NVCA is beoordeeld. Voor de financiële zekerstelling kunnen bij de acceptatie van gevaarlijke afvalstoffen ook boekhoudkundige voorzieningen worden getroffen voor de nog (extern) te maken verwerkingskosten.

Bij de sturing naar de minimumstandaard via de secundaire weg dienen ook PMV-o/w/s mengsels te worden vermeld. De in bijlage IB gepresenteerde overzichten van plichtgebieden zijn niet actueel. Informatie over de plichtgebieden met de namen van de vergunninghouders dient ten behoeve van voorlichting beschikbaar te zijn. Aangezien de begrippen bewaren en overslaan een overlap vertonen, dient de definitie overslaan zodanig te worden aangepast dat bij overslag de herkenbaarheid van de oorspronkelijke afvalstromen (verpakking en ontdoenersgegevens) onaangetaast blijft. De opslag van Kga op een overslaglocatie wordt niet gemeld. Evenals voor gemeentelijke Kga-depots (en accu's) zou voor de bewaardepots van de Kga-inzamelaars een vergunningstermijn van 10 jaar moeten gelden. Aangezien de MER-systematiek aan kritiek onderhevig is en de cryogene techniek voor de bewerking van GCV nog in ontwikkeling is, wordt verzocht om in het plan nog geen voorlopig standpunt in te nemen met betrekking tot de cryogene techniek voor GCV.

57. STIBA

Gevreesd wordt dat het loslaten van het doelmatigheidscriterium bij de vergunningverlening voor bepaalde bedrijven die gevaarlijk afval be- en verwerken, zal leiden tot het loslaten van het doelmatigheidscriterium bij vergunningverlening in de autodemontagebranche. In dat geval zouden zich weer nieuwe bedrijven op de (gesaneerde) autodemontagemarkt kunnen begeven waardoor bestaande bedrijven reeds gedane (milieu)investeringen niet meer kunnen opbrengen en in de problemen komen.

58. Streekgewest Westelijk Noord-Brabant

De hoofdlijnen van het ontwerp MJP-GA II en de beleidsuitgangspunten worden onderschreven. In het ontwerp MJP-GA II wordt voorgesteld een krappe planning te hanteren voor de verbrandingscapaciteit en vermindering van de overcapaciteit primair over te laten aan de bedrijven die in de sector actief zijn. Mocht dit onvoldoende resultaat opleveren dan wordt de capaciteit verminderd bij de (gezamenlijke) verlenging van de vergunningen in de sector. Bezwaarde is van mening dat, gelet op het grote belang van een toegesneden planning, de overheid en het AOO in deze een meer pro-actieve houding dient in te nemen. Het wordt wenselijk geacht dat in de toekomst een viertal gesloten stortplaatsen, te weten Kragge I, Bavel-Dorst, Voortse Heide en Gansoyensesteeg bij een mogelijk op te richten nazorgorganisatie van "oude" stortplaatsen worden ondergebracht. Gevraagd wordt naar de gevolgen op de prijsstelling van de beleidslijn dat het aantal houders van inzamelvergunningen vanwege schaalgrootte en benutting van inzamelmiddelen niet wordt uitgebreid.

Toegejuicht wordt dat elke regio of provincie beschikt over een inrichting waar in geval van calamiteiten gevaarlijke afvalstoffen kunnen worden opgeslagen. Voorgesteld wordt dat de Noord-Brabantse gewesten in samenwerking met de provincie en het bedrijfsleven het initiatief nemen tot het vinden van een of meerdere locaties. Het streven om de inzameling van de allerkleinste partijen klein gevaarlijk afval van bedrijven te verbeteren, wordt onderkend. De vraag wordt gesteld of de kosten van het innemen van de kleine partijen klein gevaarlijk afval niet doorberekend kunnen worden aan het bedrijfsleven. Er wordt vanuit gegaan dat, met het realiseren van de C₃-deponie op de stortlocatie Zevenbergen, voldoende C₃-stortcapaciteit in West Brabant is gerealiseerd.

59. Kamers van Koophandel en Fabrieken Noord-Brabant

Op hoofdlijnen wordt ingestemd met het plan. Vooral de meer marktconforme aanpak, de versoepeling van in- en uitvoer voor nuttige toepassing en het loslaten van de capaciteitsregeling voor be-/verwerken worden onderschreven. Alleen als nieuwe technieken gelijkwaardig of beter zijn dan bestaande technieken (te vergelijken met de LCA-methodiek), worden zij vergund. Dit gaat verder dan de normale toetsing in het kader van de Wm. Deze toetsing wordt alleen in Nederland gehanteerd. Daardoor ontstaat het risico, dat nieuwe activiteiten zich zullen verplaatsen naar andere landen. Deze bedrijven kunnen dan wel afval uit Nederland ontvangen, daar de criteria voor de uitvoer zich niet richten op de milieuhygiënische aspecten van de be-/verwerking, maar op de mate van herbruikbaarheid. Een milieuwinst wordt hierdoor niet bereikt, maar wel een economisch nadeel voor Nederland. Hiertegen wordt bezwaar gemaakt (tenzij deze toets in alle landen van de EU tegelijkertijd wordt ingevoerd). Gepleit wordt voor harmonisatie van het beleid, bijvoorbeeld ten aanzien van de financiële continuïteitstoets. De bestaande structuur voor huishoudelijk Kca moet worden opengesteld voor Kga van kleine bedrijven. Voorgesteld wordt bij afgifte van kleine hoeveelheden Kga aan een chemokar af te stappen van de registratieplicht voor de inzamelaar. In het plan wordt ingegaan op de vraag wanneer er sprake is van definitieve verwijdering door verbranding of nuttige aanwending als brandstof. Hiermee wordt vooruitgelopen op de discussies die over het verbranden van afval worden gevoerd. Voorgesteld wordt hier op korte termijn, samen met het betrokken bedrijfsleven, nadere invulling aan te geven. De EU beschouwt verbranding met energie-terugwinning als nuttige toepassing.

Via voorlichting moet bedrijven duidelijk worden gemaakt wat wel of niet gevaarlijk afval is. De bovengrens aan het aantal inzamelvergunninghouders is weinig marktconform. Milieuhygiënische voorwaarden maken een bovengrens overbodig.

60. VOGAN B.V.

In het plan dient te worden gemotiveerd waarom wordt vastgehouden aan maximaal 6 inzamelvergunninghouders voor afgewerkte olie terwijl in het door de Grontmij in opdracht van het Ministerie van VROM opgestelde rapport "Voorstel inzamelstructuur afgewerkte olie" wordt geconcludeerd dat er ruimte is voor maximaal 8 vergunninghouders.

61. MCJ

Momenteel wordt een apparaat ontwikkeld voor de bewerking van bepaalde categorieën specifiek ziekenhuisafval (waaronder naalden, scalpels, glas e.d.). Dit apparaat kan bij ziekenhuizen en extramurale instellingen voor de gezondheidszorg worden geplaatst en kent enkele specifieke voordelen ten opzichte van de huidige verwijdering, waaronder het voorkomen van overbodig transport, volumereductie tot 80%, geen emissies en een reductie van de verwijderingskosten met een factor 20. Het specifiek ziekenhuisafval kan na verwerking in dit apparaat als gewoon bedrijfsafval worden afgevoerd.

62. Verol Recycling Limburg B.V.

Verol kan zich op onderdelen niet met het ontwerp verenigen. Het bedrijf behoudt zich alle rechten voor. Het MJP-II is strijdig met het Europees en het nationaal recht. Nader dient te worden uitgewerkt hoe het MER is opgenomen in het beleid. In het MER worden verschillende beoordelingskaders gebruikt en het MER neemt de directe milieueffecten niet mee. Er bestaat een discrepantie tussen het MER en het MJP II. Na twee jaar dient het MJP te worden herzien. Er moet een verkorte afwijkingsprocedure komen. Bij afwijking dient het uitgangspunt te zijn dat bestaande structuren moeten worden gewaarborgd. Een Amvb-financiële zekerheid maakt een onevenredige inbreuk op het marktpincipe. Het standpunt van de Europese Commissie is niet gewijzigd. De Commissie heeft Nederland over haar standpunt geïnformeerd. Het MJP-I strookt niet met het communautaire recht. Het begrip "hoogwaardigheid" is niet gedefinieerd. Het "Waste to product"-principe moet worden opgenomen. Vastgelegd moet worden op welke wijze en in welke mate toetsing door het Ministerie van VROM in het kader van het verstrekken van een VVGB mag plaatsvinden. Bij voldoende capaciteit kan de VVGB-toets vervallen. Uitgewerkt moet worden dat gemeenten zich aan het MJP moeten houden. Toepassing van het MJP-II mag pas plaatsvinden na ontvangst van het oordeel van de Tweede Kamer en de Europese Commissie.

Vóór het opstellen van een AMvB afvalstof/grondstof moeten de criteria uit de IPO-nota "Herziening criteria afvalstof/grondstof" volledig worden getoetst. De voorgestelde regeling scheiden en gescheiden houden heeft geen meerwaarde. Daarnaast is deze regeling, volledig tegen gemaakte afspraken in, opgenomen. Gevraagd wordt of een Kca-depot gelijk is te stellen met een vergunninghouder. Het overleg met de NVCA over een kaderrichtlijn voor de acceptatie- en administratieprocedures moet weer worden opgestart. Het advies van de Commissie-Epema moet worden afgewacht, alsmede de uitkomst van de discussie over de European waste strategy. Het begrippenkader voldoet niet. Het wordt betreurd dat het bedrijfsleven niet betrokken is geweest bij de evaluatie van het MJP-GA I. Tevens wordt een afschrift van de enquêteresultaten gevraagd. AVR-chemie dient op één lijn te worden gesteld met andere afvalverwerkende bedrijven. Niet iedere slibfractie van pmv-o/w/s is reinigbaar, dus daarvoor dient een andere minimumstandaard te worden opgenomen. Reststoffen van vloeibaar fga worden verbrand en niet geïmmobiliseerd. Er moet dus geen verplichting worden opgenomen om deze partijen af te voeren naar Fga-verwerkers. Fga met een laag zilvergehalte moet kunnen worden verbrand. Vloeibare HKW's kunnen beter als brandstof worden verwerkt en niet worden gedestilleerd. Overheidsbedrijven mogen geen voorkeurspositie krijgen. Gevraagd wordt of de huidige marktpartijen onvoldoende bijdragen aan de ontwikkeling van een doelmatige verwerking. De producentenverantwoordelijkheid moet binnen de bestaande verwijderingsstructuur worden opgezet. De deregulering moet voortvarender worden aangepakt, in relatie tot zelfregulering. Er dient thans geen verplichting te worden opgelegd om te voldoen aan Emas. Het handhavingsinstrument moet zorgvuldig worden uitgewerkt. Er moet een coördinatie met vergunningverleners tot stand worden gebracht. De wijze waarop de administratie zou moeten plaatsvinden is volstrekt onwerkbaar. De standaardisatie van de minimumstandaard dient in internationaal verband plaats te vinden. Gevraagd wordt hoe de kosteneffectiviteit is meegenomen bij de bepaling van de minimumstandaard. Onderbouwd moet worden waarom in Nederland de LCA de stand der techniek is. Een sturing naar de minimumstandaard is ongewenst. Een nadere onderbouwing van de vergunningentermijn is noodzakelijk. Door de monopoliepositie van de AVR bestaat er geen vrije markt voor het verbranden, hetgeen de doelmatigheid van de verwijdering ongunstig beïnvloedt.

Gevraagd wordt onder welke condities de acceptatieplicht van toepassing zal zijn. De mate van herbruikbaarheid is als zodanig geen EG-rechtelijk toetsingscriterium en mag in ieder geval niet het nationaal vergunningenbeleid doorkruisen. Niet alleen bij nuttige toepassing, maar ook bij verwijdering dient een economische toets plaats te vinden. Het multi-interpretabele criterium "mate van herbruikbaarheid" kan redelijkerwijs geen generiek criterium zijn. In beginsel geldt volgens het MJP-GA II een verbod voor uitvoer. Dit vindt echter geen steun in de Verordening. Voor de verwijdering van afvalstoffen wordt vastgehouden aan het beginsel van nationale zelfvoorziening, terwijl zelfvoorziening op Europese schaal het uitgangspunt moet zijn. Uitvoer beperkende maatregelen om volledige capaciteitsbenutting te realiseren van Nederlandse afvalverwijderingsinstallaties gaat verder dan strikt noodzakelijk om de binnenlandse verwijderingsstructuur in stand te houden. In- en uitvoer wordt mede beoordeeld aan de hand van het MJP-GA II. Dit plan dient dan wel in overeenstemming te zijn met het Europese kader. De nuttige toepassing van de organische en anorganische fractie in industriële processen dient in de kerngegevens te worden opgenomen. Bij knelpunt B moet worden gerefereerd aan het hoofdgebruik als brandstof "of als ander middel voor energieopwekking", conform Richtlijn 75/442. Onduidelijk is of voor bepaalde afvalstromen de mogelijkheid tot in- en uitvoer vanwege materiaalhergebruik wordt toegestaan, temeer nu geen kwantitatieve toets wordt genoemd. Ook het schema op pagina 171 biedt geen duidelijkheid. Ook dient rekening te worden gehouden met combinaties van behandelingen. Grondstofvervanging in een productieproces is een vorm van nuttige toepassing. Indien het Ministerie de toetsing op materiaalhergebruik wenst door te zetten, is het uit een oogpunt van rechtszekerheid gewenst dat nadere specificaties volgen in het MJP. Ten onrechte wordt verbranden als definitief verwijderen gezien. Europees rechtelijk is verbranden met energie- of grondstoffenbenutting nuttige toepassing. Het Combi-procédé is door de Europese Commissie aanvaard als een volledige vorm van nuttige toepassing, maar wordt niet behandeld. Het onderscheid verwijdering - nuttige toepassing wordt gemaakt op basis van de aard van de afvalstroom in plaats van de aard van het procédé, zoals Europeesrechtelijk wordt aangehouden. De begrippen "gevaarskarakteristieken", "beperking van het nog te storten volume", "slecht en goed brandbaar" en "aanmerkelijke volumereductie" zijn niet ingevuld, noch wordt de wettelijke basis aangegeven. De arbitaire grens van 15 MJ/kg is gebaseerd op het EURITS-rapport. Aan een rapport van een rechtstreeks belanghebbende mag beleidsmatig geen beslissende betekenis toegekend worden. De 15 MJ/kg-grens gaat volledig voorbij aan de nuttige toepassing bij derden.

De bezwaren zoals ingediend naar aanleiding van de concept-notitie van december 1995 betreffende "Inzet van afvalstoffen in thermische processen" gelden nog steeds. Met de grenstelling wordt inbreuk gemaakt op de inhoud van de rechtstreeks werkende Verordening 259/93 juncto de Richtlijn 75/442. Nederland dient zich te conformeren aan het begrippenkader dat in Europees verband is vastgesteld. De uitgangspunten van de Eurits-studie zijn discutabel, het rapport is niet objectief. Door het streven naar overheidssturing bij verbranding is er slechts een gebrekkige marktwerking. Dat hoogcalorisch vloeibaar afval nuttig kan worden ingezet bij de verbranding van slecht brandbare afvalstromen bij AVR Chemie behoeft nadere toelichting. Een voorkeursvolgorde voor nuttige toepassing in een DTO, AVI, energiecentrale of cementoven ontbreekt. Aangegeven moet worden dat bij een verschil in kwalificaties in binnen- en buitenland aan het oordeel van de lidstaat van bestemming de doorslag wordt gegeven. Het standpunt dat uitbreiding van de Nederlandse verbrandingscapaciteit niet wenselijk is en het voornemen tot opheffen van de afvalmanagementfunctie, wordt onderschreven. Niet de positie van AVR, maar van AVR Chemie C.V. moet in kaart worden gebracht. Het mengverbod miskent dat gekeken moet worden naar de graad van terugwinning, waarbij én energie én materiaal worden teruggewonnen. Het ten opzichte van uitvoer veel ruimere invoercriterium illustreert het protectionistische karakter van het beleid. Gevraagd wordt welke certificatie nodig is voor planwijziging. Er moet worden ingegaan op de audit bij de AVR. Gevraagd wordt om een afschrift van de bevindingen en de resultaten. Gevraagd wordt waarom de gegevens van 1994 onvoldoende betrouwbaar zijn. Het RIVM-rapport dient als bijlage te worden opgenomen. Gevraagd wordt relevante monitoringgegevens aan het bedrijf toe te zenden en hoe deze kunnen worden becommentarieerd. Gevraagd wordt wat wordt bedoeld met de anti-mengclausule. Gevraagd wordt te bevestigen dat de scheidingsplicht slechts geldt voor ontdoeners. Reservering van financiële middelen of een amvb financiële zekerstelling is niet nodig. Gevraagd wordt welke audit wordt bedoeld. De proefprojecten met milieuzorgsystemen moeten worden vermeld. Gevraagd wordt hoe het inzamelrecht in geheel Nederland dient te worden opgevat in relatie tot de plichtgebieden. Het percentage anorganisch materiaal in teermastiek dient meer specifiek te worden aangegeven. Preventie van C₂-afvalstoffen is wel mogelijk, bijvoorbeeld via nuttige toepassing en het genereren van C₂-afvalstoffen door AVR. Duidelijk moet worden aangegeven of MJP-I of MJP-II wordt bedoeld.

63. Esso Nederland B.V.

Het is niet duidelijk hoe definities van "nuttige toepassing" en "definitieve verwijdering" die in het ontwerp-MJP-GA II worden gebruikt (waarmee terecht is aangesloten bij de Europese definities) afwijken van definities van "nuttige toepassing" en "definitieve verwijdering" die in bepaalde nationale wetten en regelingen worden gebruikt, zoals in hoofdstuk 2 (Inleiding) wordt opgemerkt. De kaderrichtlijn 75/442 is recent gewijzigd in de zin dat "handelingen waardoor nuttige toepassing mogelijk wordt" gewijzigd is in "nuttige toepassing". De categorie "hoofdgebruik als brandstof of een andere wijze van energie-opwekking" is in diezelfde kaderrichtlijn gewijzigd van R9 naar R1. Hieruit blijkt dat het hoofdgebruik van afval als brandstof als nuttige toepassing wordt beschouwd. Hiermee wordt in het ontwerp onvoldoende rekening gehouden. Uit pagina 8, middelste kolom en uit pagina 21, tabel 3 zou kunnen worden opgemaakt dat verbranden iets anders is dan een handeling voor nuttige toepassing. Op pagina 37 is daarentegen vermeld dat per sectorplan moet worden bepaald of verbranden wordt beschouwd als nuttige toepassing of als definitieve verwijdering. Op pagina 111 wordt het verbranden van een aantal stromen gevaarlijk afval aangemerkt als "definitieve verwijdering". Het is in strijd met richtlijn 75/442/EEG om het verbranden van de genoemde stromen bij voorbaat uit te sluiten van nuttige toepassing, omdat daarmee het oogmerk van de verbranding buiten beschouwing wordt gelaten. De limitatieve omschrijving van de afvalstof (verpakt gevaarlijk afval, steekvast gevaarlijk afval, sludges en laag calorisch vloeibaar gevaarlijk afval) is te algemeen en is onvoldoende onderbouwd. Omdat er geen nadere onderscheidende criteria zijn opgesteld (met uitzondering van laag calorisch vloeibaar afval) is het niet zinvol de betreffende categorieën te verbranden afvalstoffen bij voorbaat van nuttige toepassing uit te sluiten. Het hanteren van een calorische waarde voor het onderscheid tussen nuttige toepassing en definitieve verwijdering bij laag calorisch vloeibaar afval is eveneens onjuist. Richtlijn 75/442/EEG, waarin is vermeld dat het hoofdgebruik als brandstof bepalend is of er sprake is van nuttige toepassing of definitieve verwijdering, is duidelijk genoeg. In het geval dat verbranding van afvalstoffen primair een ander oogmerk heeft dan het op pagina 111 omschreven oogmerk, bijvoorbeeld als vervanging van een primaire brandstof, zou de calorische waarde wel een rol kunnen spelen. In dat geval zou een waarde van 8100 kJ/kg kunnen worden gehanteerd, zoals wij reeds eerder bij brief hebben medegedeeld. Het EURITS-rapport, waarop de gehanteerde bovengrens voor laag calorisch vloeibaar gevaarlijk afval (15.000 kJ/kg) is gebaseerd, is geen objectief rapport omdat het in opdracht van Europese afvalverwerkers is opgesteld.

Deze waarde dient te worden vervangen door een (lagere) waarde, zoals die bijvoorbeeld in Duitsland en de Verenigde Staten wordt gehanteerd. De inzet van brandbare afvalstoffen in een productieproces kan soms leiden tot materiaalhergebruik. In dergelijke gevallen kan niet meer worden gesproken over definitieve verwijdering door verbranding, los van de vraag of de afvalstof al dan niet als brandstof wordt ingezet. Bijlage XII, gebaseerd op de IPO-notitie, is niet van toepassing op de inzet van afvalstoffen als brandstof. Tot het in werking treden van de op pagina 11 aangekondigde AMvB bestaat er derhalve onzekerheid over de inzet van afvalstoffen als brandstof. Esso BV verzoekt om meer duidelijkheid te verschaffen over de inzet van afvalstoffen als brandstof. Het nabijheidsbeginsel moet niet nationaal maar communautair worden uitgelegd volgens de Kaderrichtlijn. De Afdeling Bestuursrechtspraak heeft een viertal voor het MJP-GA II belangrijke vragen voorgelegd aan het Europese Hof van Justitie. De definitieve vaststelling van het MJP-GA II moet wachten totdat het Hof hierover uitsluitsel heeft gegeven, teneinde aansluiting met het Europese beleid te garanderen.

64. Ziekenhuis Eemland

Proces 46 (van het Baga) moet worden opgesplitst in esthetisch/ethisch ga en gecontamineerd/farmaceutisch ga zodat voor een ieder duidelijk is wat de overwegingen zijn voor de speciale verwerking. Proces 46.4 is onduidelijk en moet worden verwijderd of nader ingevuld met de ziekten waarnaar in proces 46.3 wordt verwezen. Proces 46.5 moet worden uitgebreid met de toevoeging "niet geautoclaveerd" zodat duidelijk is dat geautoclaveerd microbiologisch afval als bedrijfsafval kan worden afgevoerd. Voor alle duidelijkheid moet bij proces 46.6 worden toegevoegd dat het om "niet stomp-gemaakte" scherpe voorwerpen gaat. Proces 46.7 "grotere hoeveelheden bloed, enz" moet worden verwijderd omdat verbranding door de aanwezigheid van veel water en zouten milieutechnisch niet de voorkeur geniet. Sza moet, behalve in de ZAVIN, ook in andere geschikte AVI's worden verbrand in verband met het beperken van transportbewegingen. Het Ministerie van VROM moet richtlijnen opstellen waaraan innovatieve technieken voor het bewerken van specifiek ziekenhuisafval tot bedrijfsafval moeten voldoen.

65. Fapona Milieu Service B.V. en Neproma B.V.

In het Sectorplan 1 worden poetsdoeken aangemerkt als afvalstof. Deze aanname wordt ter discussie gesteld en hierbij wordt verwezen naar de bijlage XII bij het MJP.

Met name de beantwoording van vraag 4 uit deze criteria geeft aan dat poetsdoeken geen afvalstoffen kunnen zijn, maar grondstoffen zijn. In het sectorplan wordt verder geen onderscheid gemaakt tussen poetsdoeken voor eenmalig gebruik en reinigbare poetsdoeken. Nederland is het enige land in Europa dat vervuilde poetsdoeken voor buitenlandse wasserijen beschouwd als vallend onder de Verordening 259/93. Hiertegen wordt bezwaar gemaakt. In het sectorplan 1 worden poetsdoeken aangemerkt als afvalstof. Deze aanname wordt ter discussie gesteld en verwijst hierbij naar de bijlage XII bij het MJP (criteria voor afvalstof-grondstof). Met name de beantwoording van vraag 4 uit deze criteria geeft aan dat poetsdoeken geen afvalstof kunnen zijn, maar een grondstof is. In het sectorplan wordt verder geen onderscheid gemaakt tussen poetsdoeken voor eenmalig gebruik en reinigbare poetsdoeken. Dit is wel degelijk van belang, want de gereinigde poetsdoeken gaan weer terug naar de gebruiker. Nederland is het enige land in Europa dat vervuilde poetsdoeken voor buitenlandse wasserijen beschouwd als vallend onder de E.G.-Verordening. Hiertegen wordt bezwaar gemaakt.

66. Afvalverwerking Botlek B.V., Afvalstoffen-terminal Moerdijk B.V., Ruhr-Carbo Milieu B.V., Verstraeten Verbrugge Watco B.V en North Refinery Refining & Trading Holland B.V.

De onderkenning dat de exploitatie van haven-ontvangstinstallaties (HOL's) een verliesgevende activiteit betreft, ontbreekt. In het ontwerp MJP-GA II zou een aparte paragraaf gewijd moeten worden aan de HOL's, waarin van overheidswege een ondersteunende rol wordt aangeboden ter verbetering van de rendementspositie. Hiertoe is alle reden, aangezien het gaat om de invulling van een publieke functie door private afvalverwijderingsbedrijven. Als concrete punten van de ondersteuning kunnen worden genoemd: het inzetten van het financiële instrumentarium ter verbetering van de tarieven (bijvoorbeeld toepassing artikel 6 Wvvs voor scheepsafvalstoffen); het bevorderen van de afgifte door middel van een strikte toepassing van MARPOL en de wijziging van MARPOL, voorzover onder MARPOL lozing op zee is toegestaan; het hanteren van een zo lang mogelijke vergunningstermijn (tenminste 10 jaar), waardoor de continuïteit gegarandeerd is en het kostenniveau kan dalen, hetgeen leidt tot een lagere afgifte-drempel. De HOL's pleiten ervoor dat de overheid een audit laat houden om de tariefstructuur vast te stellen. Op basis daarvan dienen concrete maatregelen te worden genomen om zaken structureel te verbeteren. Bij de opsomming van de belangrijke internationale besluiten ontbreekt het MARPOL-verdrag. Daarnaast dient te worden aangegeven welke concrete plannen van overheidszijde bestaan om de doelstelling van MARPOL te verwezenlijken.

Gelet op de terugverdiëntijd en de rentabiliteit dienen HOI's en North Refinery in beginsel een vergunning voor 10 jaar te krijgen, zeker nu een minimumstandaard voor de verwerking wordt vastgesteld. Bij een lange vergunningstermijn worden nieuwe investeringen niet ontmoedigd. Bovendien heeft een lange vergunningstermijn een positieve invloed op het tarief en daardoor ook op de afgifte. Doordat voor bepaalde activiteiten wel vergunningstermijnen van 10 jaar worden vastgesteld, worden bepaalde industrietakken bevoordeeld ten opzichte van afvalverwerkingsbedrijven. Gevreesd wordt dat de invoering van een AMvB voor het reserveren van gelden om afvalstoffen na een faillissement te kunnen vernietigen, een zeer zware financiële belasting zal kunnen zijn voor de HOI's. Indien een vergelijkbare opzet als de borgstelling van de Verordening 259/93/EEG wordt voorgestaan, leidt deze AMvB tot absurd hoge investeringen waardoor een ontoelaatbaar beslag wordt gelegd op de liquiditeiten en het vermogen van een HOI. Gepleit wordt voor een algemene vrijstelling voor de reeds vergunde bedrijven. Op grond van het ontwerp MJP-GA II zullen vergunningen worden afgegeven als zij voldoen aan de minimumstandaard. Voor HOI's en North Refinery zijn de nog resterende afschrijvingsstermijn, terugverdiëntijd etc. van investeringen in bestaande technieken van zeer groot belang. Een garantie op een realistische vergunningstermijn (minimaal 10 jaar) om een reeds vergunde installatie terug te kunnen verdienen, moet worden geboden. De paragrafen 6.3.1 en 6.4.1 zijn met elkaar in tegenspraak voor wat betreft het gestelde dat buitenlandse bedrijven niet gehouden zijn aan de in Nederland gehanteerde minimumstandaard. Wijziging van de minimumstandaard door middel van een herziening van het MJP betekent dat de tijdspanne van mogelijk toepasbare technieken niet langer zal zijn dan 4 of 5 jaar. Deze periode is te kort om een investering af te kunnen schrijven. De HOI's en North Refinery verzoeken een voorziening op te nemen om technieken gedurende de gehele afschrijvingstermijn te kunnen benutten. Bovendien moet er een duidelijke samenhang zijn tussen wijzigingen van het beleid en de gevolgen daarvan voor vergunningverlening. Een bedrijf mag naar aanleiding van een beleidswijziging niet tussentijds geconfronteerd worden met een wijziging van de vergunning. Een acceptatieplicht voor Nederlandse gevaarlijk afval is in strijd met het vrije marktbeleid en de EEG-regelingen voor in- en uitvoer van gevaarlijk afval. Het is niet aanvaardbaar dat Nederlands gevaarlijk afval tegen een lagere prijs zou moeten worden geaccepteerd, terwijl de marktprijs of prijs in het buitenland hoger is.

De bezwaargronden op basis waarvan in- en uitvoer ten behoeve van nuttige toepassing worden beoordeeld, met name de criteria "mate van herbruikbaarheid" en "beslag leggen op definitieve verwijderingscapaciteit" zijn strijdig met de Europese regelgeving. Met de inwerkingtreding van het BOHB wordt voor alle afvaloliën en oliefracties van slibs en scheepsafvalstoffen als minimumstandaard destillatie aangewezen (sectorplannen 5, 6 en 7). Hierdoor wordt de verbranding van deze oliën met terugwinning van energie onmogelijk. Voor de HOI's en North Refinery heeft deze wijziging enorme financiële gevolgen. De HOI's en North Refinery zijn van mening dat in het MJP-II moet worden opgenomen dat het gebruik van gerecycleerde olie met een organisch chloorgehalte van maximaal 500 ppm mag worden voortgezet. Gesteld wordt dat vergunninghouders voor het inzamelen van scheepsafvalstoffen geen bewaarvergunning nodig hebben, omdat de afvalstoffen in het inzamelmiddel worden opgeboukt. Dit is in strijd met de huidige regels voor het gescheiden houden van afvalstoffen bij het inzamelen. Gevraagd wordt of de in het ontwerp MJP-GA II opgenomen uitzondering alleen geldt voor inzamelaars of ook voor de inzamelaars/be-/verwerkers. In de vergunningen van de inzamelaars wordt de verplichting opgenomen dat ingezamelde oplosmiddelen voor destillatie moeten worden afgegeven. Het opmengen van afvalstromen voor verbranding en het sturen op calorische waarde van oplosmiddelen zal daardoor in de toekomst niet meer mogelijk zijn. Dit leidt tot een verhoging van de kosten voor de HOI's en daardoor tot een hogere afgifdrempel voor scheepsafval. In het ontwerp MJP-GA II is opgenomen dat het aantal inzamelaars van afgewerkte olie niet wordt uitgebreid. Daarnaast zullen alleen de inzamelaars in aanmerking komen voor een vergunning voor het voorbereiden van afgewerkte olie. Niet wordt ingezien waarom de HOI's geen afgewerkte olie afkomstig van de scheepvaart mogen inzamelen en voorbereiden. Uitsluitend bedrijven die voldoen aan de minimumstandaard mogen afgewerkte olie be-/verwerken tot marine dieselolie, vergelijkbare brandstoffen of basis smeerolie. Bijlage X bevat echter geen eisen waaraan marine dieselolie moet voldoen. Het ontwerp MJP-GA II dient zodanig te worden aangepast dat opwerking van afgewerkte olie mag plaatsvinden tot producten die voor eigen gebruik zijn toegestaan. Deze vorm van nuttige toepassing moet door de HOI's gecontinueerd kunnen worden. Uit het sectorplan oliehoudende afvalstoffen blijkt dat de koppeling tussen inzamelen en bewerken wordt losgelaten. Doordat het aantal vergunninghouders niet mag worden uitgebreid, ontstaat een ongelijke situatie. Daarnaast mogen inzamelaars met een mobiele installatie o/w/s-fracties scheiden, waarbij de waterfractie op het riool mag worden geloosd.

Hierdoor zal het volume oliehoudend afval dat aan de HOI's wordt aangeboden, afnemen. Ook hierdoor worden de eindverwerkers van oliehoudende afvalstoffen benadeeld. Nadeel zal worden ondervonden van de onduidelijkheid die er bestaat over het verschil in kwaliteit van pmv o/w/s en niet-pmv o/w/s. De bewerkers van scheepsafvalstoffen moeten ook de mogelijkheid krijgen om pmv o/w/s te bewerken. De minimumstandaard voor de verwerking van oliehoudende afvalstoffen leidt tot onzekerheid, aangezien niet duidelijk is waar de in bijlage X opgenomen specificaties hun oorsprong vinden. Voor de HOI's en North Refinery zal een vrijstelling moeten worden opgenomen van de in deze bijlage opgenomen specificaties. Daarnaast is niet duidelijk hoe de acceptatieplicht voor het aangeboden pmv olie, water en slib voor de verwerkers uitwerkt. Een duidelijke afbakening ontbreekt tussen de sectorplannen 5 en 6 enerzijds en 7 anderzijds, aangezien afgewerkte olie en oliehoudende afvalstoffen ook van de scheepvaart afkomstig kunnen zijn. De HOI's dienen bij zowel de inzameling als bij de be-/verwerking een onbelemmerde toegang tot de scheepsafvalstoffen te hebben, omdat zij een verplichting hebben om deze in ontvangst te nemen. Hetzelfde geldt voor met scheepsafvalstoffen op één lijn te stellen landstromen. Het vasthouden aan de gescheiden bewerking van scheeps- en landstromen is niet zinvol en leidt tot verhoogde kosten. Als de scheiding tussen scheeps- en landstromen wordt losgelaten, mogen inzamelaars van pmv o/w/s wel scheepsafvalstoffen bewerken, maar het omgekeerde is niet mogelijk. Dit leidt tot een ernstige ongelijkheid. Daarnaast blijkt uit sectorplan 6 dat oliehoudend scheepsafval is ondergebracht in de categorie o/w/s. De HOI's kunnen zich niet met deze uitgangspunten verenigen. Voorkomen moet worden dat de terminals en raffinaderijen waar schepen worden gelost, naast lading-restanten ook andere gevaarlijke afvalstoffen innemen en vervolgens bewerken. Daarnaast wordt de positie van de HOI's uitgehold doordat vergunningen worden verleend aan op- en overslagbedrijven. De HOI's zijn van mening dat een oplossing moet worden gezocht voor de vergroting van de service aan schepen, waarbij de positie van de HOI's niet verder wordt aangetast. Vanwege hun belangrijke functie zijn de HOI's van mening dat in het sectorplan scheepsafvalstoffen eerst aandacht moet worden besteed aan de positie en functies van de HOI's en vervolgens pas aan de scheepsafvalstoffen. De HOI's en North Refinery verzoeken een schadevergoedingsregeling in het MJP op te nemen, waarmee eventuele schadelijke gevolgen van het plan (financieel) worden weggenomen.

67. Afvalverwerking Botlek B.V.

AVB wenst de overheid toe dat de wijze van inbinden van het ontwerp niet tekenend is voor de hechtheid van het MJP-GA II. Het zou aanbeveling verdienen het streven naar de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën te benadrukken. Het plan kent nog steeds fundamentele strijdpunten met de Europese regelgeving; onder andere wordt niet aangesloten bij de Europese terminologie. Het afvalbeheersplan heeft ook betrekking op nuttige toepassing. Het criterium mate van herbruikbaarheid is in strijd met artikel 7 van de Verordening 259/93/EEG. De vermelding dat de Europese Commissie een gewijzigde opstelling heeft ingenomen, is misleidend. De vermelding van de Draft Strategy on Waste van de Europese Commissie en de hoofdpunten daaruit, worden gemist. Het zou vermelding verdienen dat door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State op 23 mei 1996 een verwijzingsuitspraak is gedaan naar het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen. Een algemeen verbod voor uitvoer voor definitieve verwijdering is niet acceptabel. Verduidelijkt moet worden wat de aanleiding is voor het gewijzigde in- en uitvoerbeleid. Onduidelijk is de relatie tussen aanpassing van het in- en uitvoerbeleid en de capaciteitsregulering van de be-/verwerkingscapaciteit in Nederland. De markt van nuttig toepasbare stoffen is niet dezelfde markt als de markt van te verwijderen stoffen. Een acceptatieplicht voor Nederlandse gevaarlijke afvalstoffen is in strijd met het Europees recht. Dit impliceert immers een in- of uitvoerverbod. Voor zover dit plan de bestaande belangen van marktdeelnemers op onevenredige wijze aantast zonder dat in een adequate schadeloosstelling wordt voorzien, voldoet het plan niet aan de normen die aan dergelijke plannen gesteld worden. Een dergelijke waarborg dient in het plan te worden opgenomen. In het plan is een voorkeursvolgorde opgenomen die niet in overeenstemming is met artikel 10.1 van de Wet milieubeheer. Verbranding zonder omzetting van energie bestaat niet. Gevraagd wordt welke verwijderingssoorten bedoeld worden met "andere verwijderingswijzen dan storten". Er wordt vanuit gegaan dat de verbrandingsoptie als bedoeld in artikel 10.1.e van de Wm hoger op de ladder staat dan andere verwijderingswijzen en dat daarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen de wijze van verbranden en de verbrandingsinstallaties. Indien dit anders is, wordt daartegen bezwaar gemaakt. Een definitie van laagdrempeligheid ontbreekt. In het plan wordt onvoldoende ingegaan op de economische factoren die in het kader van afvalverwijdering en nuttige toepassing van afvalstoffen een rol spelen. Ook de kostenfactor dient in beschouwing te worden genomen bij de beoordeling of bepaalde verwijderingsfaciliteiten de voorkeur verdienen.

Indien door de invoering van de AMvB "financiële zekerheid" zwaardere financiële eisen zullen worden gesteld, is dit slechts aanvaardbaar indien dit geen onevenredig beslag legt op de financiële middelen. Bankgaranties en borgtochten leggen een onevenredige last op de liquiditeit. Alvorens de capaciteitsregulering losgelaten wordt, zou eerst de bestaande overcapaciteit gesaneerd moeten worden en schadevergoedingen uitgekeerd moeten worden aan bestaande be- en verwerkers die aanzienlijk hebben geïnvesteerd in capaciteit op basis van het huidige beleid. Bij het loslaten van de capaciteitsregulering wordt gediscrimineerd tussen be- en verwerkers enerzijds en inzamelaars en definitieve verwijderaars anderzijds. Dit speelt met name de inzamelaars in de kaart, die reeds be-/verwerkingscapaciteit hebben gesticht onder het oude beleid doordat inzameling en be-/verwerking gekoppeld was. De onderhavige beleidswijziging zou in ieder geval moeten betekenen dat alle be-/verwerkers ook een inzamelvergunning moeten kunnen krijgen om het verstoorde evenwicht enigszins te herstellen. Afbakening tussen afvalstof en niet-afvalstof is essentieel. Bijlage XII bevat criteria voor het onderscheid afvalstof/grondstof. Van belang is dat ook een standpunt wordt geformuleerd waar de afbakening ligt tussen afvalstof en bouwstof, meststof en brandstof. Gevraagd wordt of bijlage XII wel in alle opzichten voldoet aan de criteria die in de jurisprudentie zijn ontwikkeld. De vraag is wat de relatie is tussen bijlage XII en het Baga. Van groot belang is, om in de AMvB die terzake in voorbereiding is, ook de inspraak van verwijderingsbedrijven te betrekken. Aangegeven is dat brandstoffen geen afvalstoffen zijn en buiten de werking van het plan vallen. Aangekondigd wordt dat criteria zullen worden ontwikkeld. Dit betekent rechts-onzekerheid. Onduidelijk is wat de functie in dit verband is van bijlage X. Het BOHB voorziet in de mogelijkheid dat vergunning wordt verleend voor (eigen) gebruik tot een hoger organisch halogeengehalte. Deze faciliteit zou in sectorplan 6 of 18 moeten worden genoemd. Reiniging van de slibfractie van PMV-o/w/s in grondreinigingsinstallaties zou niet de enige minimumstandaard moeten zijn. Vermelding verdient dat vloeibare Fga-reststromen, naast verdampen, na voorbereiding biologisch kunnen worden verwerkt en eventueel ook kunnen worden verbrand. Tevens verdient vermelding dat AVB vergunning is toegezegd voor het verbranden van gevaarlijk afval en dat met realisering van deze verbrandingsoven voldoende verbrandingscapaciteit in Nederland bestaat. De indirecte financiering voor scheepsafvalstoffen heeft alleen betrekking op bilges uit de binnenvaart.

Het is gewenst dat concreet wordt aangegeven welke andere soorten scheepsafvalstoffen onder de indirecte financiering zullen gaan vallen. Aan de monitoring-procedure zou moeten worden toegevoegd dat verplicht overleg met belanghebbenden wordt gevoerd. Verzamelde informatie zou ook ter beschikking moeten worden gesteld aan belanghebbenden. Ook het MARPOL-verdrag is van belang voor verwerking van scheepsafvalstoffen en moet daarom vermeld worden in de paragraaf "belangrijke internationale besluiten". De overheid zou structureel een marktondersteunende rol moeten spelen en niet afwachten of marktpartijen hun taak goed vervullen. Deze concrete ondersteuning kan zijn: een vergunningstermijn van 10 jaar, inzetten van financieel instrumentarium ter verbetering van de tarieven, het bevorderen van afgiften, etc. Twijfel bestaat over de praktische uitvoerbaarheid van de in afvalstof-codes gescheiden afvalstofsoorten. De veronderstelling dat melangeren van afvalstoffen zou leiden tot minder hoogwaardige verwijdering is te gemakkelijk. Verzocht wordt om overleg met de branche de regeling scheiden en gescheiden uit te voeren. Bekeken moet worden of ook vertegenwoordigers van specifieke groepen bedrijven bij de projectgroep vergunningsvoorschriften betrokken moeten worden. Gepleit wordt voor vergunningstermijnen van maximaal 10 jaar voor de verwijdering van afvalstoffen. Vergunningstermijnen van 5 jaar mogen slechts bij wijze van uitzondering worden gehanteerd. Korte vergunningstermijnen leiden tot hoge kosten die weer gevolgen hebben voor het verwerkingstarief en het afgiftevolumen waardoor de doelstellingen van het MARPOL-verdrag c.q. Wvvs niet worden gehaald. Kosten efficiëntie moet dus betrokken worden bij het bepalen van de vergunningstermijn. Gevraagd wordt of voldoende onder ogen is gezien dat overgaan naar een landelijk inzamelrecht betekent dat er overcapaciteit ontstaat. Service-inzameling van Kga tot minder dan 200 kg per afgifte zou zonder aparte inzamelvergunning moeten kunnen. Fga kan na voorbereiding biologisch gezuiverd worden en ook als koelvloeistof in de Combi-oven worden ingezet. Verzocht wordt deze mogelijkheden aan de minimumstandaard toe te voegen. Tevens kunnen de drie voorwaarden voor alternatieve verwerkingsmogelijkheden vervallen. In sectorplan afgewerkte olie staat dat de CBE ook afvalolie en HKW's mag bewerken. Dit is in strijd met eerder beleid en gedane toezeggingen. AVB gaat er vanuit dat zij in de kerngegevens als enige vergunninghouder voor het be- en verwerken van afgewerkte olie wordt aangemerkt. Oliehoudende afvalstromen moeten behandeld worden in de sectorplannen oliehoudende- en scheepsafvalstoffen en niet onder afgewerkte olie. Inzameling van afgewerkte olie mag niet alleen door Kga-inzamelaars worden uitgevoerd, maar ook door bestaande inzamelaars en be- en verwerkers.

Het be- en verwerken van afgewerkte olie moet op de huidige wijze worden gecontinueerd en de verplichte aanlevering bij de CBE moet vervallen. De opwerking naar marine-diesellole mag geen minimumstandaard zijn en opwerking tot stookolie moet als minimumstandaard worden toegelaten. Gevraagd wordt waarom de specificaties in bijlage X zijn verscherpt. Een afbakening ontbreekt tussen de sectorplannen oliehoudende- en scheepsafvalstoffen. Inzamelers van oliehoudende afvalstoffen wordt ten onrechte een voorkeurspositie gegeven. Een afbakening is nodig tussen de sectorplannen afgewerkte olie en scheepsafvalstoffen. AVB behoort tot de in de kerngegevens genoemde zes verwerkers. Gevraagd wordt wat wordt verstaan onder "ladinggebonden afvalstoffen uit zeevaart". HOI's hebben reeds overcapaciteit en vervaging tussen de vergunningen voor terminals, raffinaderijen enerzijds en HOI's anderzijds is niet acceptabel. Als bewerkers van PMV-(o/w/s-)mengsels ook scheepsafval-o/w/s mogen gaan be- en verwerken, moet er eerst gesaneerd worden, omdat er nu reeds sprake is van overcapaciteit. De stelling dat er geen aanwijzingen zijn dat overcapaciteit de continuïteit van de bedrijven in gevaar brengt of een bedreiging vormt voor de effectiviteit van de verwijdering is niet juist. HOI-activiteiten zijn nu reeds verliesgevend. Gevraagd wordt hoe de betrokken overheden de afgifte van afval afkomstig van de zeevaart willen stimuleren. Afgiftebevordering kan een wezenlijke verbetering opleveren van de rendementspositie van de HOI. Gevraagd wordt naar het standpunt van de overheden met betrekking tot toepassing op grond van Wvvs teneinde verliezen af te dekken welke optreden bij de verwerking van scheepsafvalstoffen. Er is geen enkele aanleiding om de strikte scheiding tussen oliehoudende afvalstoffen van land en schepen te laten voortbestaan. In de kerngegevens ontbreekt AVB als vergunninghouder en ontbreekt een referentie aan de door AVB op te zetten proefinstallatie voor het ONO+-project. AVB wil in het kader van serviceverlening de bevoegdheid om kleinere hoeveelheden lood-accu's, batterijen, gasontladingslampen, olie-filters en gebruikte chemicaliënverpakkingen in te nemen. Er moet nader worden aangegeven welke drukhouders bedoeld worden. In het sectorplan worden alleen AVR en DTO's genoemd, terwijl AVB vergunning is toegezegd voor de Combi-oven. Na realisatie van de verbrandingscapaciteit bij AVB is er voldoende capaciteit voor verbranding van alle categorieën gevaarlijke afvalstoffen in Nederland. Gevraagd wordt welke criteria worden gebruikt voor het acceptatieverbod in vergunningen voor het verbranden van afvalstoffen waarvoor

hoogwaardiger wijze van verwijdering mogelijk is. Kosteneffectiviteit zal hierbij een belangrijk beoordelingsaspect moeten zijn. Geen voorkeur voor AVR mag worden uitgesproken bij de verwerking van afvalstoffen voor nuttige toepassing of verwijdering. De tabellen 2.1 en 2.2 zijn identiek. De afvalstofcodes zijn niet correct en het gebruik is af te raden omdat gebruik en toewijzing niet eenduidig zijn. Onduidelijk is waarop de brandstofspectificaties zijn gebaseerd. In tabel B ontbreekt onder de rubriek "kwalitatieve taakstellingen hoogwaardige verwijdering" de toepassing van de Combi-oven en het gebruik van stoffen in eigen verbrandingsketels.

68. Fuji Photo Film B.V.

De gebruikte definitie van verwijdering wijkt af van de Europese richtlijn. Verordening 259/93/EEG geeft aan dat uitvoer van afvalstoffen, bestemd voor nuttige toepassing, zelfs bij een lagere mate van herbruikbaarheid ook niet verboden kan worden, tenzij de kosten zodanig hoog zijn dat artikel 7, lid 4a, vierde streepje, van toepassing wordt. Uitgangspunt bij nuttige toepassing is het economisch aspect, waarbij het land van invoer uitmaakt of de verwerkte de nodige vergunningen heeft en de verwerking uit milieuhygiënisch oogpunt acceptabel is. Met de continuïteit van de ontdoener wordt te weinig rekening gehouden. Gevraagd wordt of de ontdoener gedwongen kan worden haar afval, bestemd voor nuttige toepassing, aan te bieden aan een bedrijf dat er financieel slecht voorstaat als dat bedrijf de enige verwerker in Nederland is. Gevraagd wordt wat gebeurt bij faillissement of bedrijfsbeëindiging. Ten aanzien van de verwerking van vloeibaar Fga geeft het MER aan geen keuze te kunnen maken. Voorgesteld wordt de keuze voor verglazing als minimumstandaard te schrappen. Fuji heeft een recyclingactiviteit gestart voor camera's voor eenmalig gebruik met een flitser. Deze camera's, die nog batterijen bevatten, moeten uit efficiency en economische overwegingen vrij in- en uitgevoerd kunnen worden om geen afbreuk te doen aan de recycling. Op grond van de herbruikbaarheid van de camera's (80%) en het feit dat de recycling van deze camera's niet elders in de EU plaatsvindt, verwacht Fuji dat invoer wordt toegestaan.

69. Société de Traitement de Produits Industriels sprl. (STPI)

STPI conformeert zich volledig aan het commentaar van Scoribel en Ciments d'Obourg. Een algemeen uitvoerverbod voor afvalstromen die in het buitenland gelijk- of hoogwaardiger worden verwerkt, is onwenselijk en in strijd met het Verdrag van Maastricht. Sturing van uitvoer op basis van calorische waarde is te eenzijdig. Ook de samenstelling van de asrest is van belang. Het onderscheid in de nuttige inzetbaarheid van vloeibare, steekvaste, verpakte en sludge-achtige

afvalstromen is onlogisch. Het criterium dat de afvalstoffen aan deingangsspecificaties kunnen voldoen zonder mengen vooraf, gaat voorbij aan het procédé van STPI, waarbij gevaarlijk afval nuttig inzetbaar gemaakt wordt door het waste-to-waste principe en toevoeging van zaagsel. De investeringen en contractuele verplichtingen komen in het gedrang indien het ontwerp MJP-GA II blijft gehandhaafd.

70. Scoribel N.V. en Ciments d'Obourg N.V.

Allereerst wordt een beschrijving gegeven van de activiteiten van Scoribel N.V. en Ciments d'Obourg. Uit het MER komt de cementoven als meest geschikt verwerkingsalternatief naar voren, doch dit is niet adequaat uitgewerkt in het ontwerp MJP-GA II. Bij de beoordeling van de beleidsalternatieven worden verschillende beoordelingskaders gebruikt. Bij de beoordeling van de beleidsalternatieven wordt niet op directe milieu-effecten getoetst. Verbranden van gebruikte chemicaliënverpakkingen bij Ciments d'Obourg is aan te merken als nuttige toepassing vanwege energiebenutting en/of gebruik als secundaire grondstof. Niet alleen bij nuttige toepassing, maar ook bij verwijdering dient een economische toets plaats te vinden. Het multi-interpretabele criterium "mate van herbruikbaarheid" kan redelijkerwijs geen generiek criterium zijn. In beginsel geldt volgens het MJP-GA II een verbod voor uitvoer. Dit vindt echter geen steun in de Verordening. Voor de verwijdering van afvalstoffen wordt vastgehouden aan het beginsel van nationale zelfvoorziening, terwijl zelfvoorziening op Europese schaal het uitgangspunt moet zijn. Uitvoer beperkende maatregelen om volledige capaciteitsbenutting te realiseren van Nederlandse afvalverwijderingsinstallaties gaan verder dan strikt noodzakelijk om de binnenlandse verwijderingsstructuur in stand te houden. In- en uitvoer wordt mede beoordeeld aan de hand van het MJP-GA II. Dit plan dient dan wel in overeenstemming te zijn met het Europese kader. Grondstofbenutting bij de cementbereiding is niet bij de kerngegevens vermeld. Onduidelijk is of voor bepaalde afvalstromen de mogelijkheid tot in- en uitvoer vanwege materiaalhergebruik wordt toegestaan, temeer nu geen kwantitatieve toets wordt genoemd. Ook het schema op pagina 171 biedt geen duidelijkheid. Ook dient rekening te worden gehouden met combinaties van behandelingen. Het onderscheid verwijdering - nuttige toepassing wordt gemaakt op basis van de aard van de afvalstroom in plaats van de aard van het procédé, zoals Europees-rechtelijk wordt aangehouden. De begrippen "gevaarskarakteristieken" en "beperking van het nog te storten volume" zijn niet ingevuld noch wordt de wettelijke basis aangegeven.

De arbitraire grens van 15 MJ/kg is gebaseerd op het EURITS-rapport. Aan een rapport van een rechtstreeks belanghebbende mag beleidsmatig geen beslissende betekenis toegekend worden. De 15 MJ/kg-grens gaat volledig voorbij aan de nuttige toepassing bij Scoribel en Ciment d'Obourg. De coëfficiënten voor grondstofverbruik en energiebenutting in het concept TNO-rapport "The materials and energie Potential methode for the quantitative distinction between valorisation and elimination" bieden de mogelijkheid om op technische basis tot kwalificatie te komen. Bij Ciment d'Obourg is reeds bij 4.5 MJ/kg sprake van een energetische waarde. De bezwaren zoals ingediend naar aanleiding van de conceptnotitie van december 1995 betreffende "Inzet van afvalstoffen in thermische processen" gelden nog steeds. Met de grenstelling wordt inbreuk gemaakt op de inhoud van de rechtstreeks werkende Verordening 259/93/EEG juncto de Richtlijn 75/442/EEG. Nederland dient zich te conformeren aan het begrippenkader dat in Europees verband is vastgesteld. Door het streven naar overheidssturing bij verbranding is er slechts een gebrekkige marktwerking. Dat hoogcalorisch vloeibaar afval nuttig kan worden ingezet bij de verbranding van slecht brandbare afvalstromen bij AVR Chemie behoeft nadere toelichting. Een voorkeursvolgorde voor nuttige toepassing in een DTO, AVI, energiecentrale of cementoven ontbreekt. Gevreesd wordt dat de verwijderingsstructuur voor niet-gevaarlijk afval op grond van het MJP-GA II wordt beschermd. Aangegeven moet worden dat bij een verschil in kwalificaties in binnen- en buitenland het oordeel van de lidstaat van bestemming de doorslag geeft. Het standpunt dat nuttige toepassing van teermastiek in de cementindustrie moet plaatsvinden, wordt onderschreven, maar het is opmerkelijk dat voor deze, energetisch niet aantrekkelijke, stroom wel een prioriteit voor de cementoven wordt toegekend. Het standpunt dat uitbreiding van de Nederlandse verbrandingscapaciteit niet wenselijk is en het voornemen tot opheffen van de afvalmanagementfunctie, wordt onderschreven. Niet de positie van AVR, maar van AVR Chemie C.V. moet in kaart worden gebracht. Het mengverbod miskent dat gekeken moet worden naar de graad van terugwinning, waarbij én energie én materiaal worden teruggewonnen. Het ten opzichte van uitvoer veel ruimere invoercriterium illustreert het protectionistische karakter van het beleid.

71. Polychrome Chemco

Er wordt voorbijgegaan aan de kennis welke bij het bedrijfsleven aanwezig is. Inspreker is van mening dat, gelet op de financiële belangen voor de overheid en de industrie en de milieubelangen, de industrie actief bij het overleg over de totstandkoming van het beleid betrokken moet worden.

Onduidelijk is hoe de onder kerngegevens vermelde cijfers tot stand zijn gekomen. Knelpunt A is te eenzijdig geformuleerd, alsof alleen zilver aandacht krijgt bij de terugwinning van stoffen uit Fga. De constatering dat de preventiedoelstellingen met betrekking tot Fga uit het MJP-GA I niet gehaald worden, is overtrokken gezien de uitkomsten van het rapport "Investigation Note on Photographic Chemicals" van januari 1995. Bij knelpunt B wordt aangetekend dat zilverterugwinning ook uit een mengsel van ontwikkelaar en fixeër mogelijk is mits de juiste technieken worden toegepast. De producenten van lichtgevoelig materiaal hebben zich niet verantwoordelijk, maar mede-verantwoordelijk gesteld voor de verwijdering van Fga. Gesproken wordt over een verwijderingsplan, alsmede over gemaakte afspraken tussen de Minister van VROM en de producenten. In beide gevallen wordt waarschijnlijk gedoeld op de door de producenten afgegeven Declaration of Intent van juni 1996, alsmede op een aantal in 1995 en 1996 uitgevoerde onderzoeken inzake Fga. De doelstelling voor preventie en nuttige toepassing van Fga is absoluut weergegeven. In de declaration of Intent komt een betere, relatieve doelstelling voor, die andere wegen tot afvalbeperking alsmede economische groei toelaat. Geen rekening wordt gehouden met de mogelijkheid dat voorbehandeld Fga (onder meer zilverterugwinning) ook direct op de riolering geloosd kan worden. Bij de kunststof fractie-behandeling van film komt geen polyethyleen vrij. De gekozen minimumstandaard van verglazen komt in het MER minder stellig naar voren. Bezwaar wordt gemaakt tegen het middelvoorschriften karakter van het sectorplan. Een doelvoorschriftengerichte aanpak, met meer vrijheid aangaande innovatie en procesverbetering, heeft de voorkeur. De voorwaarden voor de alternatieve verwerking van Fga zijn onduidelijk en gaan te veel uit van de middelvoorschriftenbenadering. Gevraagd wordt of een RWZI ook een speciaal daartoe bestemde biologisch-chemische zuivering is. Gevraagd wordt wat wordt bedoeld met de zinsnede dat reststoffen (inclusief slibben) grondstoffen moeten vervangen en of na immobilisatie een toepasbare grondstof voor de vervaardiging van fotobaden verkregen kan worden. Gevraagd wordt waarom een nieuwe alternatieve techniek hoogwaardiger moet zijn dan de minimumstandaard. Een onvolledig overzicht wordt gegeven van de reductiemogelijkheden van Fga. Inspreker gaat slechts akkoord met een vergunningstermijn van 10 jaar voor inrichtingen t.b.v. de verwerking van Fga. Dit vanwege de hoge investeringen die niet in een periode van 5 jaar of minder afgeschreven kunnen worden.

Alleen dan is het verantwoord om investeringen te doen ter vermindering van de milieubelasting. Inspreker is niet gelukkig met de opmerking dat de nat-chemische fotografie in de zeer nabije toekomst waarschijnlijk vervangen zal worden door de elektronische fotografie. Hoewel er sectoren zijn waarin een dergelijke ontwikkeling zal optreden, zijn de verschillen in kwaliteit en toepassingsmogelijkheden nog dermate groot dat het de komende decennia niet tot volledige overname zal komen. Een belemmering van innovaties met betrekking tot Fga verwerking is derhalve uit den boze. De preventiecijfers uit het rapport van het Ministerie van VROM zijn niet correct in de Trendstudie overgenomen. Inspreker stelt voor geen waarschijnlijkheden maar feiten te presenteren in de Trendstudie. Een CUWVO-rapport is niet correct geciteerd. Uit dit rapport blijkt volgens inspreker dat de lozing van zwart-wit fotochemicaliën op het riool onder voorwaarden niet bezwaarlijk is. De inhoud van het commentaar van Fuji Photo Film BV op het ontwerp MJP-GA II wordt onderschreven met de kanttekening dat ook export van camera's voor eenmalig gebruik mogelijk is. Onduidelijk is hoe de cijfers tot stand zijn gekomen. De som van de percentages is meer dan 100%. Het percentage preventie komt niet overeen met die van de Motie van Van Rijn Vellekoop. Houdt dit in dat het ministerie van VROM tegen de wens van de kamer in toch akkoord gaat met 40% reductie?

72. Ecotechniek B.V.

Met betrekking tot de financiële zekerstelling moet in het plan worden aangegeven op grond waarvan en in welke gevallen het bevoegd gezag investeringsplannen, exploitatieplannen en/of liquiditeitsprognoses kan verlangen en hoe en door wie de informatie zal worden beoordeeld. In hoeverre kan de borgstelling voor de invoer van verontreinigde grond vervallen of worden verlaagd als de financiële continuïteit van de be-/verwerker is gewaarborgd. In het plan staan nog te veel middelvoorschriften. Een voorbeeld daarvan zijn de voorschriften met betrekking tot de herkenbaarheid van de inzamelmiddelen. Dit staat haaks op de doelvoorschriften die zijn verbonden aan vergunningen op hoofdlijnen. De herschikking van plichtgebieden voor Kga moet in het plan worden beargumenteerd. Ecotechniek vraagt hoe zal worden omgegaan met haar inzamelvergunning, nu per plichtgebied slechts één bedrijf wordt aan-gewezen dat een inzamelplicht heeft in dat gebied. De Landelijke lijst van inzamelregio's die op 18 april 1996 door IPO is vastgesteld, correspondeert niet met bijlage IB van het plan. Duidelijkheid over welke lijst bij vergunningverlening wordt gebruikt, is gewenst. In het plan moet een regeling worden opgenomen waardoor het niet meer noodzakelijk is om in meerdere provincies een inzamelvergunning aan te vragen voor het invullen van een plichtgebied dat zich uitstrekt over meerdere provincies.

In het plan moeten beoordelingscriteria worden opgenomen op grond waarvan een provincie een extra bewaarlocatie voor een inzamelaar kan vergunnen indien die bewaarlocatie in een andere provincie is gelegen dan het plichtgebied. Dit om rechtsongelijkheid te voorkomen. In het plan moet duidelijkheid worden verschaft op grond van welke wettelijke regeling een maximum tarief voor de inzameling van afgewerkte olie mag worden gesteld. Uit het plan blijkt niet dat het maximum inzameltarief voor afgewerkte olie eveneens geldt voor afgewerkte olie in verpakking die door Kga-inzamelaars zal worden ingezameld. Indien voor afgewerkte olie in verpakking ook een maximum tarief wordt opgelegd, wordt dan ook rekening gehouden met de kosten voor verwijdering van het verpakkingsmateriaal. In het plan is niet duidelijk welke categorieën van explosieven de Kga-inzamelaars mogen bewaren. Deze categorieën dienen alsnog te worden opgenomen in het plan. Niet duidelijk is of het bewaren van verontreinigde grond bij de gespecialiseerde grondreinigingsbedrijven doelmatig wordt geacht. Deze bedrijven beschikken over alle fysieke en administratieve voorzieningen. Het criterium van 25 % volumetoename dat wordt toegepast bij het immobiliseren van C₂-afvalstoffen is niet duidelijk omdat een definitie van volumetoename ontbreekt. Deze dient alsnog te worden opgenomen in het plan en te worden gemotiveerd. Geldt de volumebeperking ook als het immobiliseert wordt hergebruikt als categorie II niet-vormgegeven bouwstof? Heeft voor C₂-afval warme immobilisatie gevolgd door hergebruik als categorie I materiaal de voorkeur boven koude immobilisatie tot categorie II materiaal? De inhoud van de geactualiseerde Grenswaardennotitie is niet bekend. De implicatie van de laatste twee alinea's van pagina 118 en de derde alinea van pagina 119 is daardoor niet te bepalen. Is uitvoer van AVI-reststoffen gevolgd door bewerking tot bouwstof en hergebruik als opvulling van verlaten mijnschachten toegestaan? In dit sectorplan moet worden opgenomen dat naast gemeentewerven en gespecialiseerde asbestverwijderingsbedrijven ook vergunning kan worden verleend aan de Kga-inzamelaars voor het bewaren van asbesthoudende afvalstoffen. Ecotechniek sluit zich aan bij de door de NVCA ingebrachte reactie op het plan.

73. Ecotechniek B.V.

Er wordt in het MER en plan geen aandacht geschonken aan alternatieve be-/verwerkingsstechnieken voor Sza. Binnen Europa zijn bedrijven actief die bepaalde categorieën Sza zodanig kunnen behandelen dat het als bedrijfsafval kan worden afgevoerd.

Bezwaar wordt gemaakt tegen de monopoliepositie van de ZAVIN. Deze monopoliepositie leidt tot ongecontroleerde prijsverhogingen en oneerlijke concurrentie. De belangrijkste aandeelhouders van de ZAVIN zijn zelf particuliere inzamelaars van gevaarlijk afval en krijgen van de ZAVIN een kwantumkorting op het verbrandingstarief. Bovendien ontbreekt de noodzaak voor een monopoliepositie van de ZAVIN, omdat er geen capaciteitsgebrek meer aanwezig is bij de AVI's. Het capaciteitsgebrek van de AVI's was destijds de voornaamste reden voor het oprichten van de ZAVIN, zo wordt gesteld.

74. Theeuwissen Rioolreiniging B.V.

Teeuwissen ondervindt als pmv-o/w/s inzamelaar bij de inzameling een knelpunt omdat de ontdoeners geen Kga mogen meegeven met de o/w/s-inzamelaar. Het is dan ook gewenst om voor die ontdoeners de mogelijkheid te bieden om aan de pmv-o/w/s inzamelaar het Kga (kleine hoeveelheden afgewerkte olie) mee te geven. Op dit punt is er rechtsongelijkheid omdat er enkele totaal o/w/s-inzamelaars wel Kga bij deze bedrijven mogen inzamelen.

75. Kamer van Koophandel en fabrieken voor Gooiland

De meer marktconforme aanpak van het beleid, waarbij zelfregulering van bedrijven een meer centrale plaats krijgt, is een positieve ontwikkeling. Ook de versoepeling van het landsgrens overschrijdend afvaltransport is positief. Bij de uitvoering van het beleid moet meer aandacht worden gegeven aan de uniformiteit van regelgeving, vooral ten aanzien van de financiële continuïteitstoets. De bestaande structuur voor huishoudelijk Kca moet worden opengesteld voor Kga van kleine bedrijven. Detaillisten die de klant de mogelijkheid bieden huishoudelijk Kca af te geven, worden gestraft met extra afgiftekosten. Via voorlichting moet bedrijven duidelijk worden gemaakt wat wel en niet gevaarlijk afval is. Bij de grens tussen brandstof en afvalstof moet de doelmatigheid voor het bedrijfsleven centraal staan. De bovengrens aan het aantal inzamelvergunningshouders is niet-marktconform. Strikte milieuhygiënische voorwaarden en goede controle daarop maakt een bovengrens overbodig. Onduidelijk is wat bedoeld wordt met het "inzamelrecht". Een nadere uitwerking van het onderscheid tussen plichtregio en plichtgebied is nodig. Marktconform inzamelen in Nederland moet mogelijk zijn.

76. Verol Recycling Limburg B.V.

Een wijziging van de welles/nietes lijst van Kca is ongewenst. Het doorkruist de huidige doelmatige inzameling.

Expliciet moet worden vermeld dat het opbulken van oplosmiddelen en koudemiddelen een hoogwaardigere verwerking (destillatie) niet in de weg staat. De zelfstandige bewaaractiviteit van afgewerkte olie dient voor Verol behouden te blijven. De formulering van de minimumstandaard moet worden aangepast. Bij Verol wordt de oliefractie niet tot brandstof verwerkt en dat moet mogelijk blijven. Gevraagd wordt hoe het Ministerie van VROM aankijkt tegen de in het buitenland gebruikte verwerkings-technieken en tegen voorbereiding. Gaarne een beleidsvisie opnemen terzake van partijen die Gcv-mengsels bevatten, alsmede mengsels die ontstaan bij het shredderen van metaal- of kunststofhoudend Gcv.

77. Interchemic B.V.

Vergunningen voor be-/verwerkingstechnieken ten minste gelijkwaardig aan de minimumstandaard dienen voor een periode van 10 jaar te worden afgegeven. Een vergunningstermijn van 5 jaar frustreert innovatie van interne processen. Indien voor Fga met de dynamiek wordt bedoeld de mogelijke vervanging van natte fotografie door elektronisch beeldvastlegging of de voortdurende wijziging van de samenstelling en eigenschappen van bestanddelen in de fotografische vloeistoffen, dan acht Interchem de limitering van de vergunningstermijn volstrekt overbodig. Ook voor technieken die laagwaardiger zijn dan de minimumstandaard moet een vergunning afgegeven kunnen worden indien er gegronde verwachtingen zijn dat het toekomstig aanbod aan afvalstoffen of de samenstelling zodanig is dat van het afval dat verwerking d.m.v. eenvoudiger (lees goedkopere) technieken tot een gelijkwaardig milieu-hygiënisch resultaat zullen leiden. Het plan zou duidelijker moeten verwoorden dat de Verklaring van geen bedenkingen zich dient te beperken tot doelvoorschriften i.p.v. middelvoorschriften.

78. Verstraeten Verbrugge Watco B.V.

Ernstige bedenkingen worden gemaakt tegen het anticiperen op het nog niet van kracht zijnde (gewijzigde) BOHB. Aanscherping van de normen zal leiden tot aanzienlijke kostenverhoging bij verwijderingsbedrijven, onzekerheid over de afzet, verzwakking van de internationale concurrentiepositie en een forse verhoging van de inzameltarieven, waardoor een lage afgiftebereidheid in de hand wordt gewerkt. Zodra de verscherpte eisen van kracht zijn, is in feite alleen nog de CBE in staat afgewerkte olie tot brandstof op te werken. De terminologie in sectorplan 4 is, gezien bijlage X, onduidelijk. Onduidelijk is waarom de mogelijkheid van voorbereiden alleen voorbehouden is aan inzamelers.

Uit het ontwerp MJP-GA II blijkt dat vooralsnog wordt vastgehouden aan gescheiden bewerking van pmv-o/w/s en overig o/w/s, tenzij uit onderzoek blijkt dat geen belangrijk kwaliteitsverschil bestaat tussen deze afvalstoffen. Tevens zal dan worden gezien of bewerkers van scheepsafvalstoffen ook pmv-o/w/s mogen verwerken en omgekeerd. Voor zover dit betekent dat VVW geen PMV-o/w/s mag verwerken, ongeacht de hoogwaardigheid daarvan, worden daartegen ernstige bedenkingen ingebracht. Verschillen in minimumstandaarden voor de oliehoudende afvalstoffen zijn onuitvoerbaar en onacceptabel. Onvoldoende duidelijk is of ook de regioplicht voor ladinggebonden scheepsafvalstoffen vervalt. Gesuggereerd wordt dat niet alleen de PMV-o/w/s gescheiden be-/verwerkt moet worden van oliehoudende scheepsafvalstoffen, doch tevens van alle overige oliehoudende afvalstromen van land. Dit is onacceptabel. Bedenkingen worden ingebracht tegen het gewijzigde beleid dat aan terminals en raffinaderijen vergunning kan worden verleend. Onbegrijpelijk is dat de vergunning aan terminals en raffinaderijen voor tien jaar kan worden verleend. Het criterium dat gebruikt wordt voor de beoordeling of er sprake is van nuttige toepassing, is gebaseerd op artikel 7.4.a van Verordening 259/93/EEG. Dit artikel is voor meerdere uitleg vatbaar en kan geen generiek criterium zijn. Een principe-verbod op grensoverschrijding voor definitieve verwijdering is niet mogelijk. Op grond van de verordening dient gemotiveerd bezwaar gemaakt te worden. Met de uitvoerbeperking voor definitieve verwijdering (teneinde volledige capaciteitsbenutting voor Nederlandse afvalverwerkers te realiseren) mengt de minister zich te veel in het marktmechanisme. De criteria om te bepalen of er sprake is van definitieve verwijdering zijn onduidelijk. De bovengrens van 15 MJ/kg voor de calorische waarde is onacceptabel. Individuele nadere uitwerking van het begrip "nuttige toepassing" is niet mogelijk. De gestelde minimumstandaard voor vloeibaar Fga en ontzilverd vloeibaar Fga is onacceptabel en in strijd met de in Europees verband gewenste middelbenadering. Betere verwerkingsmogelijkheden mogen niet worden uitgesloten.

79. AVR Chemie C.V.

Het verwerken van Gcv met restanten inkt, verf etc. in industriële processen moet als nuttige toepassing worden aangemerkt. De in het MER gebruikte LCA-methodiek geeft een principieel onjuist beeld van de verhouding van milieu-effecten van "bijstoken van afval" in cementovens en energie-centrales enerzijds en afvalverbranding in AVI's en DTO's anderzijds. Door het concept "vermeden emissies" scoren processen waarin normaliter sterk vervuilende brandstoffen worden gebruikt zonder adequate rookgasreiniging, per definitie hoog als in plaats daarvan afvalstoffen worden verbrand.

Investeren in een goede rookgasreiniging werkt negatief op de "milieu-score". De criteria die de Verordening 259/93 geeft voor de mate van herbruikbaarheid zijn erg vaag. In het plan wordt daaraan ook geen concrete invulling gegeven met uitzondering van enige zeer globale en arbitraire criteria voor "hoofdgebruik als brandstof". Aangegeven zou moeten worden of dit criterium ook toegepast wordt in geval van in- of uitvoer voor brandstof als hoofdgebruik en in geval van uitvoer naar verwerkingsbestemmingen die voldoen aan de Nederlandse minimumstandaard. Zodra het stortverbod voor brandbaar afval volledig is geïmplementeerd, zou de "welles-nietes-lijst" voor Kca worden herzien, zodanig dat daarop geen in AVI's te verbranden afvalstoffen meer voorkomen. Zodra de lijst is herzien, moet verwerking van Kca door AVI's worden verboden. In Kca bevinden zich dan immers alleen nog stoffen die niet door AVI's verwerkt kunnen worden. Onduidelijk is in hoeverre nog capaciteitsregulering plaatsvindt. Enerzijds wordt de monopoliepositie van ZAVIN gehandhaafd, terwijl anderzijds geen capaciteitsregulering voor AVI's is opgenomen. Gepleit wordt voor afschaffing van monopolies. Met het oog op flexibiliteit is het wenselijk dat het bewaren van gevaarlijke afvalstoffen wordt toegestaan als afzonderlijke activiteit, voorzover dit gebeurt in opdracht van be- of verwerkers. Ten onrechte wordt het verbod voor AVR op het accepteren van al dan niet geshredderd Gcv op metaalbasis gehandhaafd. Ook bij AVR vindt metaalterugwinning plaats. De minimumstandaard zou zodanig aangepast moeten worden, dat verbranden gevolgd door metaalterugwinning wordt toegelaten, in elk geval als onvoldoende capaciteit voor "spoelen" aanwezig is. AVR gebruikt verontreinigde grond als materiaal voor het vormen van een beschermende "pels" in haar DTO's. Deze nuttige toepassing dient te worden toegelaten. De weergave van de vergunnings situatie van DTO-7 is onjuist. De acceptatiecriteria voor verwerking van gevaarlijk afval door AVI's dienen gelijk te zijn.

80. Afvalstoffen Terminal Moerdijk B.V.

Een vergunningstermijn van 5 jaar is uit oogpunt van economische afschrijvingstermijn, verantwoorde tariefstelling en draagvlak meestal een te korte periode om als standaardtermijn te dienen. Voorgesteld wordt om een standaard vergunningstermijn van 10 jaar te hanteren en slechts in onderbouwde uitzonderingssituaties een termijn van 5 jaar te hanteren. Het is onacceptabel dat voor eenzelfde activiteit in verschillende branches verschillende vergunningstermijnen worden gehanteerd. Het voornemen bestaat om een AMvB "financiële zekerheidstelling" op te stellen.

Indien deze AMvB een groot beslag zal leggen op de liquiditeiten en het vermogen van bedrijven, wordt deze regeling niet acceptabel geacht. De voorgestelde acceptatieplicht voor Nederlands gevaarlijk afval is in strijd met de Europese regelgeving, waarvan een vrij verkeer van afvalstoffen het uitgangspunt is. Met de in het ontwerp MJP-GA II genoemde provinciale zelfvoorziening kan niet worden ingestemd, omdat het leidt tot concurrentievervalsing. Bovendien blijken niet alle provincies van hetzelfde principe van zelfvoorziening uit te gaan. Zeker voor landelijk opererende verwerkers van gevaarlijk afval zijn grote regionale verschillen ontoelaatbaar. Met de inwerkingtreding van het Bohb wordt destillatie als minimumstandaard aangewezen voor de verwerking van oliehoudende afvalstoffen. In Nederland is geen verwerkingsmogelijkheid aanwezig die aan de minimumstandaard voldoet en het is de vraag of deze er zal komen. Het voorschrijven van deze minimumstandaard maakt de verbranding van oliehoudende afvalstoffen met energieteerugwinning onmogelijk. Voor de HOI's heeft dit enorme financiële gevolgen. Daarnaast is het milieurendement gering, omdat de ter vervanging in te zetten schone brandstoffen zoals benzine en jetfuels uitgezonderd zijn van het Bohb. Bovendien is dit beleid volledig afwijkend van het beleid van de omliggende landen. Verzocht wordt om voor de verwerking van afvaloliën ook verbranding met opwekken van energie als minimumstandaard aan te wijzen. ATM ziet een te ver doorgevoerd beleid met betrekking tot het scheiden en gescheiden houden van afvalstoffen als een bedreiging. De sturing van afvalstoffen naar specifieke verwijderingsinstallaties is een ongewenste vorm van marktsturing. Het is onjuist om via de vergunning te sturen. Het import- en exportbeleid is erg ondoorzichtig en voor vele interpretaties vatbaar. ATM pleit voor duidelijke beleidskeuzen en duidelijke criteria. In het sectorplan oplosmiddelen dient concreet te worden aangegeven dat de inzet van (niet destilleerbare) oplosmiddelen bij het spoelen van Gcv en oliefilters ook als nuttige toepassing moet worden gezien en als minimumstandaard moet worden aangemerkt.

81. N.V. ROVA Holding

In het MJP moet de mogelijkheid worden ingebouwd die uitbreiding van het aantal inzamelvergunninghouders mogelijk maakt.

82. Chemische Afvalstoffen Dusseldorp B.V.

Het begrip "overslaan" is nieuw in het MJP. De meerwaarde van overlaadstations is niet duidelijk. Overlaadstations zijn niet doelmatig, omdat gebruik kan worden gemaakt van de huidige bewaardepots waar wordt opgebouwd. Het ligt meer voor de hand om af te zien van de verplichte aanlevering van het ingezamelde Kga bij het eigen depot van inzamelaar.

Gevraagd wordt om duidelijk aan te geven wat de voor overslag "gebruikelijke voorschriften" inhouden. Bezwaar wordt gemaakt tegen het onderscheid in de vergunningstermijn voor inzamelaars en gemeenten. Het verlenen van tijdelijke vergunningen is strijdig met artikel 8.17 van de Wm. Bewaarlocaties moeten een vergunning krijgen voor onbepaalde duur.

83. Akzo Nobel Chemicals B.V.

In sectorplan 8 dient vermeld te worden dat chloor en zwavelhoudende gevaarlijke afvalstoffen momenteel in een installatie kunnen worden verwerkt waarbij zwavel en chloor worden teruggewonnen en dat deze terugwinning voorkeur verdient boven het opmengen en vervolgens verbranden van chloor en zwavelhoudend gevaarlijk afval. In het MER is ten onrechte niet onderzocht onder welke omstandigheden de terugwinning van chloor en zwavel als minimumstandaard moet worden aangemerkt.

84. Vereniging van Noordhollandse gemeenten

De inhoud van de reactie van de VNG wordt onderschreven.

85. Waste Management Nederland B.V.

Door de capaciteitstoetsing wordt de markt voor definitieve verwijdering beschermd. Aangezien deze markt praktisch in handen is van overheidsbedrijven, wordt concurrentie de facto beperkt dan wel uitgesloten. Er bestaan geen redenen, die niet ook voor particuliere ondernemingen gelden, om overheidsbedrijven een speciale bescherming toe te kennen. Er bestaat concreet gevaar dat met behulp van wettelijke en beleidsmatig ondersteunde monopolies, het particuliere bedrijfsleven oneerlijke concurrentie wordt aangedaan. Doordat capaciteitstoetsing voor be-/verwerking achterwege blijft, wordt het particuliere bedrijfsleven opgezadeld met aanzienlijk grotere bedrijfsrisico's dan voorheen. Daarom dient een compensatieregeling in het vooruitzicht te worden gesteld. Gelet op de deregulering bestaat er geen reden meer om de vergunningsduur van inrichtingen te beperken tot vijf jaar. Ook op dit aspect worden overheidsbedrijven (stortplaatsen/AVI's) bevoordeeld. Provinciale zelfvoorziening is in strijd met het EU-recht. Economische regionalisering van de afvalverwijdering is onwenselijk en leidt tot monopolistische prijsniveaus. Bij in- en uitvoer (zowel voor nuttige toepassing als voor definitieve verwijdering) moeten de economisch te behalen voordelen prevaleren boven de overige belangen, zonder dat dit overigens ten koste van het milieu mag gaan. Ontvangst van de afvalstoffen dient rechtmatig te zijn in het ontvangende EU-land.

Een verdere toetsing is niet noodzakelijk noch wenselijk omdat daarmee op kunstmatige wijze de Nederlandse markt wordt beschermd. In dit verband dienen geen uitvoerbelemmingen te worden opgeworpen op basis van aard en samenstelling van afvalstoffen (bijvoorbeeld calorische waarde). In het bijzonder wordt bezwaar gemaakt tegen de prioritair aanspraken voor AVR en AVI's op hoog calorische afvalstromen. Activiteiten hiervan dienen per definitie als verbranding te worden aangeduid. Het criterium "continuïteit van de verwijderingsstructuur" dient nader te worden gespecificeerd. Met instemming wordt gereageerd op het loslaten van de afvalmanagementfunctie van AVR. Verkeerde uitgangspunten worden gebruikt voor de hoeveelheid vrijkomend zeefzand en de hoedanigheid van dit materiaal. Het instrument van financiële zekerheidstelling is een te zwaar middel en confronteert het particulier bedrijfsleven met hogere kosten en liquiditeitsbeslag. Risico's kunnen worden beheerst door goede handhaving/toezicht. Als toch een AMvB tot stand komt, is het gewenst dat hierin de mogelijkheid wordt opgenomen om via een zogenaamd artikel 2:403 BW-verklaring zeker te stellen. Vastgelegd dient te worden dat het gecombineerd storten van gevaarlijke en overige afvalstoffen niet is toegestaan.

86. J. van der Veen

Bij de verwijdering van (gevaarlijke) afvalstoffen moet primair rekening worden gehouden met het milieu en de gezondheid van de mens. Het hergebruik van afvalstoffen, bijvoorbeeld door het hergebruik van vliegashoudend slakken en rookgasreinigingsresidu (vrijgekomen bij de verbranding van (gevaarlijke) afvalstoffen) in cement, beton of in de weg- en waterbouw, mag niet plaatsvinden. Een dergelijk hergebruik leidt tot een diffuse verspreiding van afvalstoffen in het milieu met alle gezondheidsrisico's van dien. De risico's van diffuse verspreiding van afvalstoffen zouden wel eens veel groter kunnen zijn dan het risico van het gebruik van asbest, waar, geheel ten onrechte, zich vroeger niemand zorgen over maakte. Huisvuil moet worden gestort op zogenaamde megastortplaatsen in plaats van worden verbrand. Gevaarlijk afval dient, voor zover mogelijk, te worden verbrand. Niet-verbrandbaar gevaarlijk afval moet (per categorie gescheiden) worden gestort volgens de best toepasbare technieken. De verbranding van afvalstoffen in afvalverbrandingsinstallaties voldoet eindelijk aan de strengste anti-luchtvervuilingsnormen. Deze verwerking moet niet worden ontweken door verbranding in andere installaties toe te laten (cementovens). Niet alleen de lucht maar ook de cement wordt hierdoor vervuild. De strengste normen van de NER en de RV moeten van toepassing zijn voor alle verbrandingsinstallaties (incl. oude stookinstallaties).

87. Metaalunie

De stelling dat het storten van ONO-slib als C₂-afval de enige verwerkingsmogelijkheid blijft, is niet juist. Er wordt thans ONO-slib afgevoerd naar buitenlandse verwerkers die er bijvoorbeeld ertsgranulaat van maken. Het lijkt redelijk dat de kosten van nieuwe technieken voor de verwerking van niet reinigbaar straalgrit, gerelateerd worden aan de stortkosten (maximaal 150% van de stortkosten). Deze formule wordt echter geweld aangedaan doordat bepaalde beheerders van stortlocaties de tarieven drastisch verhogen. In dat licht bezien kan er ook in de toekomst geen totaal stortverbod voor verontreinigd straalgrit worden ingevoerd.

88. Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Ingestemd wordt met het beleid ten aanzien van in- en uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen. Er wordt vanuit gegaan dat het TJP overeenkomstig zal worden aangepast. In het ontwerp MJP-GA II is sprake van een veel terughoudender standpunt ten aanzien van de wenselijkheid van invoering van producentenverantwoordelijkheid ten opzichte van het MJP-GA I. Volgens het ontwerp MJP-GA II wordt de producentenverantwoordelijkheid voor afgewerkte olie niet meer gerealiseerd omdat de Centrale bewerkings-eenheid (CBE) van de Vereniging Smeerolie-ondernemingen Nederland (VSN) geen alleenrecht op de bewerking van afgewerkte olie kan krijgen. Dit wordt als merkwaardig beschouwd omdat, ook wanneer de producenten en importeurs van smeerolie de bewerking moeten uitbesteden (eventueel in het buitenland) alle, ook in het MJP-GA II genoemde, argumenten vóór invoering van producentenverantwoordelijkheid blijven gelden. Verzocht wordt om geïnformeerd te worden over inhoud en consequenties van het plan verwijderingsbijdrage VVVF voor verfvpakkingen. De introductie van producentenverantwoordelijkheid is juist bij Kca-stromen wenselijk. De aan de gemeenten toebedeelde rol bij inzameling van kleine partijen Kga afkomstig van bedrijven is alleen aanvaardbaar als zij dan ook instrumenten krijgen om hun taken goed uit te voeren. Omdat er te weinig inzicht bestaat in het potentieel aanbod van Kga, is het onduidelijk welke consequenties de voorgestelde structuur voor gemeenten zal hebben. Geconstateerd wordt dat er problemen zijn bij de inzameling van specifiek ziekenhuisafval afkomstig uit de thuiszorg. Onderzoek moet worden verricht naar een inzamelsysteem voor dit afval. Tot de mogelijkheid behoort een retoursysteem via de apotheken etc. Verzocht wordt om duidelijkheid over de consequenties voor de gemeentelijke Kca-inzamelstructuur die een heroverweging van de lijst van Kca-stromen met zich mee zal brengen.

Er moet duidelijkheid komen welke overheid verantwoordelijk is voor handhaving van illegaal buiten inrichtingen gestort (gevaarlijk) afval. Het verhogen van het storttarief voor gevaarlijk afval kan een illegale verwijdering van dit afval stimuleren. Een "Belasting op milieugrondslag" als financieel instrument is ongewenst omdat de gelden niet rechtstreeks kunnen worden benut binnen het afvalstoffenbeleid. Het gelijkstellen van Kca aan Kga op het moment dat het wordt afgegeven bij een Kca-depot is ongewenst omdat op dat moment een Kca-depot Kga zou bewaren.

89. Stichting Natuur en Milieu

Waardering voor de inzichtelijke opzet van het plan. In het algemeen leiden de wijzigingen van dit plan tot een afnemende invloed en controle van de overheden op de toepassing en verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. Redenen hiervoor zijn het streven naar vergroting van de marktwerking (Gevolg van EU-beleid) en de wens tot deregulering. Dat staat echter haaks op ervaringen zoals opgedaan bij TCR. Stringente regulering en controle zijn noodzakelijk om verdere toename van afvalcriminaliteit tegen te gaan en marktwerking zal leiden tot milieuhygiënisch minder gewenste praktijken. Verwijdering van afvalstoffen is een taak voor de overheid. Daarom moet de overheid minimaal de eindverwijdering van afvalstoffen in eigen hand houden, zeker bij stortplaatsen en verbrandingsinstallaties. Betreurd wordt dat vooralsnog geen uitbreiding van producentenverantwoordelijkheid aan de orde is. Het MJP-II bevat te weinig voorstellen voor de wijze van subsidieverlening zoals voorgesteld door prof. Ten Heuvelhof. Te weinig aandacht is gegeven aan preventie. Een striktere koppeling tussen MJP en preventieprojecten wordt bepleit. Er is geen kwantitatieve doelstelling opgenomen en weinig aandacht voor kwalitatieve preventie. De uitkomsten van de LCA-studie zoals gebruikt voor het MER moeten gezien worden in het licht van de beperkingen van deze methodiek. Bijstelling van de minimumstandaard moet minimaal elk nieuw MJP-GA plaatsvinden en verder moeten bedrijven gestimuleerd worden om nieuwe technologieën uit te werken. Het vervallen van de capaciteitsregulering bij het be- en verwerken en de terugkeer naar de vrije markt betekent een verslechtering van be- en verwerkingsstructuur. Overcapaciteit bij verbranden en storten is ongewenst. Omdat gevaarlijk afval ook in AVI's verbrand kan worden, zal overcapaciteit een aanzuigende werking hebben op gevaarlijk afval. Derhalve moet worden ingegaan op maatregelen om de verbrandingscapaciteit van AVI's terug te brengen. Een vergunning op hoofdlijnen kan alleen als voldaan wordt aan de voorwaarden dat de inzichtelijkheid gehandhaafd blijft, rechtsbescherming voor derden gewaarborgd is en dat de vergunning goed handhaafbaar is.

Betreurd wordt dat er minder restricties worden gesteld aan de in- en uitvoer van gevaarlijk afval. Het niveau van be- en verwerking gaat daardoor achteruit en het risico op weglekken van afval door toenemend transport neemt toe. Uitvoer van afval voor nuttige toepassing zou alleen moeten worden toegestaan bij een hogere mate van hergebruik of hoogwaardigere be-/verwerking. Bij toetsing in geval van export moet ook naar andere aspecten zoals emissies gekeken worden. Verzoek om hoogste prioriteit voor het actiepunt scheiden en gescheiden houden van Kca ten behoeve van hoogwaardiger hergebruik. Verbranding van Kca in AVI's is onwenselijk. Preventie en nuttige toepassing van Fga moeten beiden optimaal benut worden. Voor na 2000 moeten nieuwe verdergaande doelstellingen vastgelegd worden. Verwerking van Fga volgens de minimumstandaard mag alleen na optimaal gebruik van preventie en nuttige toepassing (hergebruik). Vergunningverlening ook voor hoogwaardiger technieken dan de minimumstandaard moet mogelijk zijn. Een groot deel van het Sza wordt nog steeds onjuist verwijderd. Hierop moet beter gehandhaafd worden. Gevraagd wordt of waarom ziekenhuizen nog zelf Sza mogen verbranden, terwijl de ZAVIN is aangewezen als verbrandingsmethode. Gevraagd wordt waarom voor Sza geen kwalitatieve doelstellingen zijn geformuleerd. De VSN heeft de producentenverantwoordelijkheid aanvaard en een plan uitgewerkt dat nu moet worden teruggedraaid. Dit zal leiden tot versnippering van de inzameling en verwerking alsmede tot overcapaciteit, druk op de kwaliteit van de verwerking en langere transportafstanden. De verwijderingsstructuur voor scheepsafvalstoffen kent grotere knelpunten dan aangegeven. Het beleid voor de inzameling van scheepsafval is versnipperd, niet uniform en er zijn problemen bij de handhaving. Voorstel voor opnemings in MJP van integrale aanpak, wettelijk kader, indirecte financiering, afgifteplicht, actieve rol van IMO voor preventie, HOI's, reguliere lozingen en het aanwijzen van de Noordzee als special area. Voor batterijen in apparaten moet nog een systeem opgezet worden. Gepleit wordt voor snelle vervanging van de oplaadbare cadmiumbatterij door de oplaadbare nikkel-metaalhydridebatterij en een verbod op cadmiumhoudende batterijen op afzienbare termijn. Duidelijk moet worden aangegeven waar zij vrijkomen en het beleid moet meer gericht zijn op preventie en hergebruik. Het aantal stromen dat wordt aangemerkt voor definitieve verwijdering lijkt te beperkt. Het MER spreekt geen voorkeur uit over keuze voor DTO, AVI, cementoven of energiecentrale door beperkingen van de LCA-methodiek en het belang van normatieve keuzen.

Verspreiding van milieugevaarlijke stoffen kan met de LCA-methodiek onvoldoende beoordeeld worden. Verbranding in een AVI is niet te verkiezen boven verbranding in een DTO. Stookproeven moeten worden gedaan per installatie en afvalstof om aan te tonen dat er geen toename van procesgebonden emissies optreedt bij inzet van afvalstoffen in cementoven of energiecentrale. Stookproeven moeten als randvoorwaarde voor de export van gevaarlijke afvalstoffen ten behoeve van verbranding worden opgenomen. De betrouwbaarheid en herkomst van cijfermateriaal ten behoeve van de berekening van emissies van de cementovens wordt betwijfeld. Een zorgvuldiger beoordelingsmethode is nodig voor het uitlogingspercentage van metalen en anionen in afvalstoffen. Gevraagd wordt waarom voor de afweging tussen cementovens en DTO niet is gekozen voor een vergelijking met vermeden emissies van de ENCI of Duitse cementovens. Concrete metingen bij cementovens bevestigen niet dat door de hoge temperatuur in de cementoven organische stoffen met een zeer hoog rendement worden vernietigd. De claim dat cementovens geen afvalstoffen produceren is onterecht want beton en cement slijten op termijn of worden gesloopt. Gevraagd wordt of massabalansen van Belgische cementproducenten voor 80% of meer niet sluitend zijn. Gevraagd wordt of het niet duidelijk is hoeveel afval als brandstof wordt gebruikt en hoeveel als grondstof als de inzet van afval als brandstof doorwerkt in wijzigingen in de importmix van brandstoffen en grondstoffen. Bij C₂-afvalstoffen is preventie mogelijk door het toepassen van schone grondstoffen, verandering in productieprocessen en het veranderen van producten.

90. Samenwerkende Kamers van Koophandel en Fabrieken van Zuid-Holland

In het algemeen zijn in het ontwerp-MJP-GA II voor het bedrijfsleven positieve veranderingen ingevoerd. Meer marktconforme aanpak van beleid, waarbij zelfregulering van bedrijven een meer centrale plaats krijgt, is een positieve ontwikkeling. Ook de versoepeling van het landsgrens overschrijdend afvaltransport is positief. Provinciegrenzen dienen eerder minder dan meer strikt te zijn. Bij de uitvoering van beleid moet meer aandacht worden gegeven aan de uniformiteit van regelgeving, bijvoorbeeld ten aanzien van de financiële continuïteitstoets. De bestaande structuur voor huishoudelijk Kca moet worden opengesteld voor Kga van kleine bedrijven. Detaillisten die de klant de mogelijkheid bieden zijn huishoudelijk Kca bij hem af te geven worden gestraft met extra afgiftekosten. Via voorlichting moet bedrijven worden duidelijk gemaakt wat wel of niet gevaarlijk afval is. Bij de grens tussen brandstof en afvalstof moet de doelmatigheid voor het bedrijfsleven centraal staan.

De uitkomst van de landelijke discussies en het advies van de commissie Epema zullen meer duidelijkheid geven over het onderscheid nuttige toepassing en definitieve verwijdering. De bovengrens aan het aantal inzamelvergunninghouders is weinig marktconform. Strikte milieu-hygiënische voorwaarden en goede controle daarop maakt een bovengrens overbodig. Onduidelijk is wat bedoeld wordt met het "inzamelrecht". Een nadere uitwerking van het onderscheid tussen plichtregio en plichtgebied is nodig. Het is niet terecht dat bedrijven die natte ladingresten innemen, worden aangemerkt als afvalverwerker. In de praktijk bestaat geen goed werkend verwijderingssysteem voor Kga uit de scheepvaart.

91. Van der Velden Afvalverwerking B.V.

De begrippen zand en slib worden niet structureel juist gebruikt. De reiniging van de zandfractie was al als minimumstandaard opgenomen in het MJP-GA I. Het gebruik van scheidingsinstallaties op het inzamelmiddel voor o/w/s wordt in het ontwerp MJP-GA II als een gewenste ontwikkeling beschouwd mits de verwijderingskosten voor de ontdoener worden verminderd. Aangezien aan voornoemde ontwikkeling de nodige bezwaren kleven, dient deze eerst onderzocht te worden op doelmatigheid. Het actiepunt II.6.2, aanpassing AMvB herstelinstallaties is voorbarig.

92. General Electric Plastics B.V.

Het criterium "mate van herbruikbaarheid" is vaag en multi-interpretabel en behoeft nadere onderbouwing. Vasthouden aan nationale zelfvoorziening is in strijd met het standpunt van de Europese Commissie. Voor prioriteit aan materiaalhergebruik boven energiebenutting is geen Europees wettelijke basis. Niet de aard van de afvalstroom maar van het verwijderings/verwerkingsprocédé zou bepalend moeten zijn voor het onderscheid tussen verwijdering en nuttige toepassing. Bij nuttige toepassing kan zowel van energie- als grondstofbenutting sprake zijn. De bovengrens voor local-vloeibaar (15.000 kJ/kg) is arbitrair en niet onderbouwd. Verwezen wordt naar eerder verzonden commentaar op de concept-notitie "verbranding: nuttige toepassing of definitieve verwijdering".

93. TTS Milieu

De reactie van de NVCA wordt onderschreven. De uitkomsten van de Commissie-Epema Brugman inzake de toekomstige organisatie van de afvalverwijdering in Nederland en de resultaten van de discussie over de European waste strategy in EU-verband dienen te worden afgewacht en te worden meegenomen in het definitieve MJP-GA II.

CERTIVA dient als gecertificeerd milieuzorgsysteem door de overheid zonder voorbehoud te worden geaccepteerd naast ISO-14001 en de mogelijkheid moet worden geboden het milieuzorgsysteem te koppelen aan een vergunning op hoofdlijnen. Te gemakkelijk wordt verondersteld dat het melangeren van afvalstoffen zou leiden tot een minder hoogwaardige verwijdering. Juist het oordeelkundig opbulken van kleine stromen leidt ertoe dat deze afvalstoffen op basis van nuttige toepassing kunnen worden verwerkt. Verzocht wordt deze mogelijkheid te onderkennen en op te nemen in het MJP-GA II. Bezwaar wordt gemaakt tegen de vergunningstermijn van 5 jaar. De financiële grondslag voor investeringen wordt ondergraven en er wordt afbreuk gedaan aan de rechtszekerheid van bedrijven. De vergunning dient voor onbepaalde tijd te worden verleend. Ten aanzien van het te voeren exportbeleid worden de reacties van Ciment d'Oubourg en STPI onderschreven. De onder In- en uitvoer opgenomen beperking dat afvalstoffen moeten voldoen aan deingangsspecificaties van de inrichting waar deze worden ingezet, zonder mengen voorafgaand aan die inzet, dient te vervallen. Deze beperking betekent dat bijvoorbeeld de sedimentstroom afkomstig uit een olie-recyclingstap niet mag worden afgevoerd naar de cementindustrie omdat de oorspronkelijke stroom niet aan de specificaties van de cementindustrie voldoet. De vervangende waarde die afval heeft voor fossiele brandstoffen is een zeer krachtig argument om inzet bij cementovens ook in Nederland toe te staan. Daarnaast dienen ook andere alternatieven te worden beoordeeld, zoals de toepassing van kunststof als reductiemiddel en de verbranding van slib en afvalhout in energiecentrales. Zolang onduidelijkheid bestaat over de uitgangspunten van de LCA-methodiek kan deze slechts een indicatieve waarde hebben en hoort de bespreking daarvan niet thuis in een beleidsbepalend document. Het MER dient gebaseerd te zijn op voldoende uitgekristalliseerde, wetenschappelijk en maatschappelijk erkende methodieken. De LCA-methodiek is daarvoor in potentie zeer geschikt en dient dan de basis te vormen voor de bepaling van de minimumstandaard.

94. Mirec

Bewaarders en be-/verwerkers dienen in aanmerking te komen voor een inzamelvergunning. Opgemerkt wordt verder dat de cryogene bewerking van Gcv minstens gelijkwaardig is aan verbranding in een AVI en ook na 2002 vergund moet blijven.

95. BOVAG

Verheugd wordt gereageerd op het loslaten van beperkte rechtgebieden voor de inzameling van afgewerkte olie. Ook het niet meer vasthouden aan één CBE zal bijdragen aan een gezonde marktconforme aanpak.

Het invoeren van het BOHB lijkt geen goede zaak, aangezien op dit moment geen verwerkingsmogelijkheden in Nederland aanwezig zijn waarmee aan de eis van 50 ppm kan worden voldaan. Voorgesteld wordt dit besluit in Europees verband in te voeren. Met het voorstel waarbij de particulier "gratis" de afgewerkte olie kan afgeven, kan de BOVAG zich niet verenigen. Hierdoor worden de kosten voor verwijdering van de olie van de doe-het-zelver betaald door de burgers. Er moet een systeem worden opgezet waarbij degene die smeerolie verkoopt deze ook weer in de originele verpakking inneemt.

96. ATM, AVB, RCM en VVW

De voorgenen wijziging van het BOHB betekent dat de door voornoemde bedrijven ingezamelde olie niet langer voor eigen gebruik kan worden ingezet. Dit heeft tot gevolg dat dure, primaire brandstoffen moeten worden aangekocht, hetgeen hogere kosten met zich mee zal brengen. Aangezien de HOL's in de huidige situatie reeds worden geconfronteerd met een sterk verliesgevend exploitatieresultaat dreigt een situatie waarin de HOL's hun scheepsgebonden activiteiten dienen te staken. Tariefsverhoging is niet wenselijk aangezien dit een lagere afgifte door de scheepvaart tot gevolg heeft, waardoor de verliezen nog groter worden, afgezien van de gevolgen van een lagere afgifte voor het milieu.

97. Nefibat

Niet alle batterijen kunnen bij AVR worden aangeboden. In het door Stibat met AVR afgesloten contract is opgenomen dat bij AVR geen batterijen kunnen worden aangeboden door andere dan de drie door Stibat gecontracteerde inzamelaars. Verzocht wordt dit in de tekst te wijzigen. Verder wenst Nefibat aanspreekpunt te zijn voor het Ministerie van VROM inzake de vervanging van nikkelcadmium batterijen door nikkelmetaalhydride batterijen.

98. Bestuur Regio Utrecht

De samenwerkende gemeenten in Zuid-Oost Utrecht hebben in 1995 het project Inzameling Klein Gevaarlijk Afval opgestart. De in het kader van dit project aangeboden voorziening biedt een zeer goede mogelijkheid voor de afgifte van kleine tot zeer kleine partijen Kga door bedrijven, zonder dat daarvoor een brengsysteem overeind gehouden hoeft te worden. Derhalve kan men zich niet vinden in de in het MJP-GA II genoemde uitgangspunten met betrekking tot het benadrukken van het brengsysteem en het bevorderen dat in elke gemeente of samenwerkende gemeenten een depot of vergelijkbare voorziening bestaat.

4.4

Samenvatting hoorzitting

De heer J. Freudenthal (Environmental Consultancy) vraagt zich af waarom in het ontwerp MJP-GA II de karakterisering van het afval door monsterneming en analyse niet naar voren komt. Mevrouw G. Nalis (Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit Amsterdam) vraagt zich af waarom de mogelijkheid om specifiek ziekenhuisafval in AVI's te verbranden niet meegenomen is. De heer Holle (AVR) meent dat op nogal paradoxale wijze is omgegaan met het marktmechanisme. Enerzijds wordt er voor bepaalde zaken naar het marktmechanisme verwezen, anderzijds wordt bij een aantal regelingen helemaal niet gekeken naar markteconomische effecten. Gewenst wordt dat door bepaalde economische sancties bedrijven (ook binnen Nederland) op dezelfde normstelling voor emissies worden gebracht. Met de huidige benadering worden goedkopere instellingen bevoordeeld. De heer J. Kann (Esso Nederland B.V.) vraagt of al onderzoek is uitgevoerd naar het onderscheid afvalstof/brandstof, zoals aangekondigd in de IPO-notitie "Herziening criteria afvalstof/grondstof". Tevens wordt gevraagd naar de status van het EURITS-rapport. De aanbevelingen in dit rapport zijn namelijk uitsluitend gebaseerd op AVI's onder extreem slechte condities en voor afval van slechte kwaliteit, terwijl de resultaten van het rapport nu worden veralgemeniseerd. Steekvast afval en sludges voor verbranding zijn blijkbaar per definitie bestemd voor definitieve verwijdering. Nadere definitivering zou moeten plaatsvinden. Tot slot vraagt de heer Kann of het advies van de Commissie Epema-Brugman nog verwerkt wordt in het MJP-GA II. De heer E. Verhamme (O'bourg/Scoribel) vraagt hoe de toetsing in Nederland plaatsvindt tussen nuttige toepassing en definitieve verwijdering. Verder merkt hij op dat het onderscheid tussen nuttige toepassing en definitieve verwijdering in principe alleen gedefinieerd is voor energie, terwijl voor be-/verwerking energie en grondstof niet meer aan de orde komen. De heer E. Waeyenbergh (Scoribel) vraagt welk MJP-GA nu van kracht is. Gevraagd wordt hoe de EURITS-studie tot een grens van 15 MJ/kg komt. Tot slot merkt de heer Waeyenbergh op dat - aangezien uit het MER blijkt dat een cementoven bij materiaal met een hogere asrest beter is - het toch te verwachten is dat dit ook geldt voor materiaal dat steekvast of slibachtig is, terwijl hierbij juist wordt gezegd dat per definitie sprake is van definitieve verwijdering (en deze dus niet naar de cementoven kunnen worden afgevoerd). De heer R. Laan (Russell Advocaten) vraagt wat het Ministerie van VROM doet in een situatie als iets in Nederland als definitieve verwijdering wordt gekwalificeerd terwijl het in het buitenland als nuttige toepassing wordt gezien.

Ten tweede merkt hij op dat volgens de EG-regelgeving de aard van het procédé beslissend is en niet de aard van de afvalstroom. Ook komen combinaties van procédés voor die met elkaar in ieder geval tot nuttige toepassing leiden.

Ten derde wordt gevraagd of de Minister zeer terughoudend omgaat met het criterium "mate van herbruikbaarheid" of dat dit in alle gevallen (ook ten aanzien van afvalstromen) een criterium wordt. De heer J. Hofmans (Verol Recycling) merkt op dat het MER heeft aangetoond dat een aantal stromen geschikt is voor de cementindustrie en vraagt zich af waarom deze niet zijn overgenomen in het ontwerp MJP-GA II. Tevens vraagt hij zich af waarom in het MER geen grens is aangegeven. De heer A. van Peski (Polychrome, vertegenwoordigt de fotochemische branche) vraagt waarom de fotochemische branche geen grotere zeggenschap krijgt in de totstandkoming van deze rapportages. Tevens vraagt hij waarom in de Commissie voor de milieu-effectrapportage geen enkele vertegenwoordiger van de industrie aanwezig is. De vergunningstermijn van vijf jaar voor de fotochemische branche is zeer krap, omdat de benodigde investeringen voor een goede afval-verwijdering groot zijn. De overheid zegt te streven naar doelvoorschriften, maar in het rapport komen te veel middelvoorschriften voor. Tot slot vraagt de heer Van Peski waarom nu een terughoudend beleid ten aanzien van producentenverantwoordelijkheid gevoerd wordt. De heer R. Wester (Fuji Photofilm B.V.) vraagt waarom afgeweken wordt van de terminologie van de EG-Richtlijn 75/442/EEG. Betreurd wordt dat de industrie te weinig gekend is. Gevraagd wordt hoe de mate van herbruikbaarheid afgewogen wordt tegen de prijs en of er een algoritme is waarin een aantal van dit soort zaken meegenomen wordt. Gevreesd wordt dat de overheid de continuïteit van de leveranciers van afval te weinig in het oog heeft, onder meer bij de sturing van afvalstromen naar specifieke verwerkers. De heer T. de Kok (DSM) merkt op dat het begrip verwijderen in de Europese regelgeving, de Wet milieubeheer en het ontwerp MJP-GA II verschillend gedefinieerd is. Onduidelijk is waarom gekozen is voor de grens van 15 MJ/kg voor laagcalorisch vloeibaar afval. In het MJP-GA II zit een interne tegenstrijdigheid. Op pagina 112 wordt gesproken over voldoen aan deingangsspecificaties zonder mengen vooraf, terwijl op pagina 35 het uitgangspunt waste-to-waste wordt genoemd. De heer F. van Tol (Heijmans Milieutechniek) vindt overleg met branche-organisaties essentieel. De overheid mist de capaciteit om te beoordelen of bedrijven op een goede wijze afval kunnen verwijderen, maar kan wel criteria aangeven. Bedrijven kunnen dan aantonen dat zij hieraan voldoen. Continuïteitstoetsing is daarbij wel van belang. Gepleit wordt om niet verder te gaan met regelgeving dan nodig is. Gepleit wordt voor gelijke criteria voor de reiniging van rookgassen.

De heer A. Houben (Leto Recycling B.V.) betreurt dat het veiligheidsaspect niet terug te vinden is in het MER. Tevens wordt betreurd dat de berekeningen alleen door TNO zijn uitgevoerd, en geen "second opinion" is gevraagd aan een tweede instantie. De Europese variant van de LCA-methodiek, waaraan nu gewerkt wordt, kan op een aantal essentiële punten afwijken van de methodiek die hier is gebruikt. Als het elektriciteitsverbruik doorslaggevend is voor de technologiekeuze, zou het verbruik nagemeten moeten worden. De berekeningen volgens de LCA-methodiek leiden ertoe dat veel gevaarlijk afval naar verbrandingsinstallaties zal worden afgevoerd, waardoor innovaties afgeremd worden. De heer R. van der Graaf (Van Vlodrop) merkt op dat gestreefd wordt naar doelvoorschriften in plaats van middelvoorschriften. Blijkbaar moet de minimumstandaard zo begrepen worden dat een vergelijking moet worden gemaakt tussen de emissies naar de diverse componenten. Als dit juist is, wordt dit gewaardeerd, maar dit zou wel duidelijker aangegeven moeten worden, omdat de handhaver in het veld daar in de praktijk anders mee omgaat. De heer J. Snellink (Leto Recycling B.V.) merkt op dat de AVR geen oplosmiddelen die kunnen worden gedistilleerd, ter verbranding mag accepteren. Bij andere installaties die oplosmiddelen verbranden, is dit niet opgenomen. Met het oog op eenduidigheid, kosteneffectiviteit en multifunctionaliteit zou afgewerkte olie ook ingezameld moeten kunnen worden via de verwijderingsstructuur voor andere oliehoudende afvalstoffen. Het zou logisch zijn ook de ZAVIN bij de LCA-berekeningen mee te nemen. Ook andere verbrandingsinstallaties uit het sectorplan te verbranden afvalstoffen zijn niet meegenomen bij de LCA-berekeningen. De gehanteerde emissie-waarden voor de productie van elektriciteit zijn gebaseerd op de gemiddelde E-centrale in Nederland, terwijl het logischer zou zijn deze te baseren op de gemiddelde E-centrale in Europa. De heer H. van Piekartz (Leto Recycling B.V.) merkt op dat aangegeven wordt dat geen beslag gelegd mag worden op schaarse inrichtingen (met name de C₂-deponie), maar ook indien de reststoffen teruggebracht worden naar het land van herkomst, biedt dit MJP-GA II geen mogelijkheid voor de invoer van deze afvalstoffen. In het sectorplan batterijen wordt niet stilgestaan bij de realisatie van de centrale inrichting voor de verwerking van kwik (ontkalken van batterijen).

4.5

Beantwoording

Hierna wordt een overzicht gegeven van de inspraakreacties op zowel het ontwerp MJP-GA II als het bijbehorende MER en de Trendstudie. Alle commentaren zijn gerangschikt in de volgorde van behandeling in het MJP-GA II. Zo zijn de inspraakreacties op het algemeen deel van het ontwerp MJP-GA II te vinden in de tabel die aangeduid wordt met "Algemeen deel". Het nummer in de eerste kolom van de tabel is het inspraaknummer voor deze Nota van Aanpassing. In de tweede kolom staan het hoofdstuk, en indien mogelijk, de subparagraaf, aangegeven waarop de inspraakreactie betrekking heeft. Vervolgens wordt in de derde kolom een samenvatting van de inspraakreactie of een samenvoeging van de gelijklopende inspraakreacties weergegeven gevolgd door een vierde kolom waarin de nummers van de insprekers horend bij die inspraakreactie worden weergegeven. Deze nummers corresponderen met de nummers van de insprekers zoals aangegeven in paragraaf 4.2. In de laatste kolom staat het commentaar van de minister van VROM en het IPO op de inspraakreactie.

Voorbeeld:

Nr.	Par. nr.	Commentaar	Insp nr.	Reactie
124 *	1441	Verzocht wordt niet alleen de NVCA te betrekken bij de projectgroep uniformering vergunningvoorschriften, maar te bezien of ook andere specifieke groepen bij het overleg betrokken moeten worden.	67	De NVCA wordt als branche-vereniging betrokken bij de projectgroep uniformering vergunningvoorschriften. Dit sluit echter niet uit dat in voorkomende gevallen ook andere belanghebbenden bij het overleg betrokken kunnen worden. Dit zal aan de tekst worden toegevoegd.

↓ ↓ ↓ ↓ ↓
1 2 3 4 5

↓
1 = Nummer van de inspraakreactie volgens de tabel in de NvA. Een "*" onder dit nummer geeft aan dat de tekst van het MJP-GA II is aangepast.

2 = Hoofdstuk en paragraaf waar inspraak betrekking op heeft, waarbij het eerste cijfer het betreffende deel van het MJP-GA II of het MER en de Trendstudie aangeeft, waarbij de volgende nummering gehanteerd wordt:

- 1 = algemeen deel MJP-GA II
- 2 = sectorplannen MJP-GA II
- 3 = bijlagen MJP-GA II
- 4 = algemene opmerkingen
- 5 = MER
- 6 = samenvatting MER
- 7 = bijlagen MER
- 8 = Trendstudie

In bovenstaand voorbeeld is een inspraakreactie op het algemeen deel van het ontwerp MJP-GA II gegeven. De inspraakreacties zijn in volgorde van de hoofdstukindeling van het MJP-GA II geplaatst.

Het tweede cijfer geeft het betreffende hoofdstuk aan, in dit geval hoofdstuk 4.

Het derde cijfer geeft de paragraaf van betreffend hoofdstuk aan, in dit geval paragraaf 4.

Het laatste cijfer geeft een eventuele subparagraaf aan en indien het cijfer "0" betreft is geen onderverdeling in subparagraaf aangeduid: Het hierboven beschreven voorbeeld "1411" in de tabel levert dan het volgende beeld op:

1 = algemeen deel, 4 = hoofdstuk 4, 4 = paragraaf 4, 1 = subparagraaf 1.

In de sectorplannen (begincijfer 2), werkt deze nummering anders. Na het begincijfer 2 (voor de sectorplannen) volgt het nummer van het sectorplan dat altijd uit 2 cijfers bestaat, gevolgd, indien aanwezig, door een nummer voor een subparagraaf. De aanduiding "2076" betreft sectorplan 7 (Scheepsafvalstoffen) en paragraaf 6 (recreatievaart).

- 3 = Is een samenvatting van de inspraakreactie of samenvoeging van samenvattingen van inspraakreacties.
- 4 = Het nummer van de inspreker die nader aangeduid wordt in paragraaf 4.2 van deze Nota van Aanpassing. Bij vermelding van meerdere nummers is de inspraak dus een samenvatting van veelal gelijklopende inspraakreacties.
- 5 = De reactie van de minister van VROM en het IPO op de inspraakreactie.

Nota van aanpassing Meerjarenplan Gevaarlijke Afvalstoffen II: Algemeen deel

nr.	Par. nr.	Commentaar	Insp. nr.	Reactie
1	1000	Geconcludeerd wordt dat het plan niet geactualiseerd is en in die zin niet kan voldoen als beleidskader.	1 26 27 32 56 62 77 82	Deze mening wordt niet gedeeld. Het feit dat op een aantal punten niet aan de wensen van insprekers tegemoet is gekomen, rechtvaardigt het ingenomen standpunt niet.
2	1000	Mede door het ontbreken van integrale milieutaakstellingen op langere termijn is er geen duidelijkheid op de (middel)lange termijn en past het plan niet in het in de Tweede Kamer vastgestelde milieubeleid. De keuzes in het MER en het plan zijn niet gebaseerd op draagvlak, uitvoerbaarheid, economische inpasbaarheid en milieurendement.	1 26 27 32 56 62 77 82 93	Het afvalstoffenbeleid is op grond van artikel 4.3. van de Wm vastgelegd in het nationale milieubeleidsplan (NMP, NMP+ en NMP-2). Hierin worden de integrale milieutaakstellingen op langere termijn vastgelegd. Voor de integrale milieutaakstellingen wordt hiernaar verwezen. In het MJP-GA II wordt het milieubeleidsplan nader uitgewerkt met betrekking tot gevaarlijke afvalstoffen. Bij het opstellen van het MER en het plan is terdege rekening gehouden met draagvlak, uitvoerbaarheid, economische inpasbaarheid en milieurendement. Dit speelt met name een rol bij het vaststellen van het voorkeursbeleid en de minimumstandaard.
3	1000	Als titel wordt voorgesteld: "Vergunningenbeleid gevaarlijk afval 1996-2006".	1 26 27 32 56 62 77 82	Naast toetsingskader voor de vergunningverlening is het plan tevens toetsingskader voor in- en uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen. Daarnaast geeft het plan ook het algemene beleid weer met betrekking tot gevaarlijke afvalstoffen. Het voorstel wordt dan ook niet overgenomen.

4	1000	De definitie van monitoring is te beperkt en zou als volgt moeten worden uitgebreid: Monitoring is het systematisch en gedurig verzamelen, bewerken en verstrekken van gegevens om de beslissingen ten behoeve van de taakstellingen van het milieubeleid te ondersteunen en om na te gaan of en in welke mate de doel- en taakstellingen worden gehaald. De gegevens karakteriseren het gevaarlijk afval op onder meer samenstelling, kwantiteit, heterogeniteit, fysisch-chemische eigenschappen en gevarenklasse. De karakterisering van het afval door monsterneming en analyse moet in het plan naar voren komen. Het is niet duidelijk waarom zo lang gewacht is met monitoring van gevaarlijk afval. Voorgesteld wordt in het plan de functie van monitoring kort te beschrijven en een paragraaf "Richtlijnen besluitvorming binnen MJP-GA II" op te nemen.	0 36	De definitie monitoring in het plan is voldoende ruim. Het betreft hier beleidsmonitoring. De monitoringdefinitie sluit aan bij andere beleidsmonitoringprojecten, zoals het IPO-monitoringproject (A900). De functie van monitoring binnen het MJP-GA II wordt in het plan duidelijk omschreven. Het aan de paragraaf monitoring toevoegen van richtlijnen voor de besluitvorming binnen het MJP-GA II wordt niet gewenst geacht. Uitvoeringsbeslissingen worden gebaseerd op beleid, waarbij monitoringresultaten ondersteunend zullen zijn. In de afgelopen periode zijn gegevens verzameld in de vorm van Basisdocumenten en Jaarrapporten van het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen. Met ingang van het MJP-GA II wordt de beleidsmonitoring projectmatig aangepakt. Monsterneming en analyse zijn met name van belang bij handhaving. In het kader van de vergunningverlening is de aanvrager verplicht een omschrijving van de acceptatieprocedure aan de aanvraag toe te voegen. Hierin worden de door vergunninghouder toegepaste analyse en monsternamen-methoden vastgelegd. Indien deze niet volledig is, kunnen in de vergunning aanvullende voorschriften worden gesteld. Met betrekking tot analyses en monsterneming wordt zoveel mogelijk aangesloten bij vastgestelde methoden.
5	1100	Het genoemde aantal Kga-inzamelvergunninghouders (20) wordt niet reëel geacht omdat een groot deel van de vergunninghouders is overgenomen door andere vergunninghouders. Hierdoor heeft de ontdoener een zeer geringe keuze aan inzamelaars met een totaalpakket.	14	Het is juist dat een aantal vergunninghouders is overgenomen (met de daarbij behorende rechten en plichten) door andere bedrijven. Voor de ontdoener is nog voldoende keuze aan inzamelaars met een totaalpakket. De inzamelstructuur zal in 1998 worden geëvalueerd. In de evaluatie zullen de gevolgen van bedrijfsovername als aandachtspunt worden meegenomen.
6	1190 1430	De standaardisatie van de minimumstandaard dient in internationaal verband plaats te vinden.	62	Een standaardisatie van de minimumstandaard in internationaal verband is voorlopig niet te verwachten. De wijze waarop de lidstaten uitvoering geven aan hun verantwoordelijkheid met betrekking tot de hoogwaardige verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen is de bevoegdheid van de individuele lidstaten. De EG-richtlijnen en het verdrag dienen daarbij als kader. De bereidheid bestaat om, zonder afbreuk te doen aan de hoogwaardigheid van de verwerking in Nederland, in contacten binnen de EU na te gaan of en zo ja op welke wijze op Europees niveau eisen gesteld kunnen worden aan de verwerking van gevaarlijke afvalstoffen.
7	1200	De reikwijdte van het plan is te beperkt.	1 26 27 32 56 62 77 82	De reikwijdte van het plan beperkt zich tot preventie, verwijdering en in- en uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen. Stoffen die niet als afvalstof maar als grondstof beschouwd worden, vallen niet onder de afvalstoffenwetgeving. Uitbreiding van de reikwijdte van het plan met een beleid voor grondstoffen kan niet aan de orde zijn omdat het plan daarvoor niet het juiste beleids- en toetsingskader is.
8 *	1200	Duidelijk moet in de tekst worden aangegeven of MJP-GA I of II wordt bedoeld.	62	Daar waar in het ontwerpplan onduidelijk is of gesproken wordt over het MJP-GA I of het MJP-GA II zal dit in het definitieve plan expliciet aangegeven worden.

9 *	1210	De doelstellingen uit het NMP zijn niet terug te vinden in het plan.	1 26 27 32 56 62 77 82	In paragraaf 2.1 is aangegeven dat het MJP-GA een uitwerkingsplan is van het NMP waarin het afvalstoffenbeleid op grond van artikel 4.3 van de Wm (op hoofdlijnen) is vastgelegd. Het MJP-GA II sluit aan bij de strategische beleidsdoelstellingen met betrekking tot afvalstoffen zoals die in het NMP zijn vastgelegd. Dit zal expliciet worden aangegeven in paragraaf 2.1.
10 *	1210	Het begrip "hoogwaardigheid" is niet gedefinieerd.	62	In paragraaf 6.3.1. van het MJP-GA II wordt uitgebreid ingegaan op de begrippen hoogwaardige verwijdering en hoogwaardigheid en de relatie met artikel 10.1 van de Wm. In de lijst van begrippen zal een definitie opgenomen worden.
11	1210	In de inleiding ontbreekt de vermelding dat het afval-beheerplan ook betrekking heeft op nuttige toepassing.	67	In paragraaf 2.5 van de inleiding is aangegeven dat het plan betrekking heeft op de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. De term verwijdering heeft tevens betrekking op nuttige toepassing van gevaarlijke afvalstoffen. In paragraaf 6.3.1 wordt hieraan expliciet aandacht besteed.
12	1220	Gevraagd wordt wat bedoeld wordt met de beleidsmatige wens dat ook gemeenten zich aan het MJP-GA houden. Aan gemeenten moet geen uitzonderingspositie toegekend worden.	62	Door het aangeven van deze wens worden gemeenten als lagere overheid aangespoord om het in het plan geformuleerde beleid daar waar mogelijk te ondersteunen. Gemeenten spelen namelijk een belangrijke rol bij de uitvoering van het in het plan geformuleerde beleid en het oplossen van bepaalde knelpunten. De gemeenten zijn immers het bevoegd gezag bij een groot aantal bedrijven die zich van gevaarlijke afvalstoffen ontdoen. In het kader van voorlichting, vergunningverlening, toezicht en handhaving kunnen gemeenten het vastgestelde beleid ondersteunen en stimuleren. Daarnaast zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk Kca en spelen een belangrijke rol bij het oplossen van de problemen met betrekking tot de inzameling van de allerkleinste partijen bedrijfs-Kga uit de KWD- en agrarische sector. Gemeenten worden niet bevoordeeld boven particuliere afvalverwijderaars. Indien een gemeente zich bezig houdt met het verwijderen van gevaarlijk afval, dient zij te beschikken over een Wm-vergunning. Hiervoor is de provincie het bevoegd gezag. De provincie is gebonden aan het MJP-GA en zal bij de vergunningverlening dan ook uitgaan van dit plan.
13	1230	Gevraagd wordt of notificatie in Brussel zal plaatsvinden.	21	Notificatie van het ontwerpplan bij de EU heeft reeds plaatsgevonden. Ook het definitieve plan zal aan de EU worden toegezonden.
14	1230	Verzocht wordt om een uitputtende toelichting op de formeel-juridische aspecten van de totstandkomingsprocedure (met name na welke procedurele stap het MJP-GA II gaat gelden).	1 26 27 32 56 62 77 82	Op grond van de Wm vormt het MJP-GA II pas het toetsingskader voor de Wm-vergunningverlening, zodra het door de minister van VROM als uitwerkingsplan van het NMP en door de individuele provincies als onderdeel van het PMP is vastgesteld. Na de vaststelling van het definitieve MJP-GA II door de minister van VROM en het IPO (namens alle provincies) zijn de provincies bestuurlijk gebonden aan het in het MJP-GA II vastgelegde beleid. De provincies dienen het vastgestelde beleid over te nemen in het PMP en voorzover nodig te vertalen in de PMV. Tot het moment dat de individuele provincies het MJP-GA II formeel als onderdeel van het PMP hebben vastgesteld en in de PMV hebben vertaald, hanteren de provincies het vastgestelde beleid al wel als toetsingskader bij de vergunningverlening. Juridisch gezien wordt daarmee geanticipeerd op het formeel nog door Provinciale Staten vast te stellen beleid. Het plan wordt aan de Tweede Kamer aangeboden. Deze kan, na bespreking van het plan, de minister van VROM verzoeken om door de Tweede Kamer aanvaarde moties uit te voeren.

15 *	1230	De uitkomsten van de commissie Epema-Brugman inzake de toekomstige organisatie van de afvalverwijdering in Nederland en de resultaten van de discussie over de European waste strategy in EU-verband dienen te worden afgewacht en te worden meegenomen in het definitieve MJP-GA II.	0 1 5 18 26 27 32 56 62 77 82 93	Voorzover mogelijk zal bij de vaststelling van het definitieve plan rekening gehouden worden met ontwikkelingen in het kader van de EU. Naar aanleiding van het advies van de commissie Epema-Brugman heeft de minister van VROM in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat de bestaande afvalbeheersplannen, te weten het Tienjarenprogramma Afval (TJP-A) en het Meerjarenplan Gevaarlijke afvalstoffen (MJP-GA) zullen worden geïntegreerd tot één afvalbeheersplan. Ter voorbereiding op de nieuwe situatie wordt een Landelijke commissie ingesteld die de nodige voorbereidingen zal treffen voor de eindsituatie. Deze voorbereidingen betreffen het oplossen van de actuele problematiek bij de definitieve verwijdering van niet-gevaarlijk afval en het voorbereiden van het integrale afvalbeheersplan. Bij deze voorbereidingen zullen uiteraard de reeds opgedane ervaringen en bereikte resultaten van het TJP-A en het MJP-GA worden betrokken.
16	1230	Gevraagd wordt waarom in de Commissie voor de milieu-effectrapportage geen enkele vertegenwoordiger van de industrie aanwezig is.	0	De Commissie voor de milieu-effectrapportage is een onafhankelijke commissie die bestaat uit deskundigen op verschillende terreinen. Voor iedere milieu-effectrapportage stelt de commissie zelf uit haar leden een werkgroep samen. Noch het ministerie van VROM, noch de provincies hebben invloed op de samenstelling van de werkgroep.
17	1230	Betreurd wordt dat de industrie (onder meer de fotochemische branche) te weinig gekend is. Voorbijgegaan wordt aan de kennis die bij het bedrijfsleven aanwezig is. Hierdoor bevat het MER en het MJP-GA II onnodige fouten. Overleg met branche-organisaties is essentieel voor het opstellen van het plan.	0 21 71	De fotografische branche is en wordt evenals andere branches en individuele bedrijven betrokken bij de totstandkoming van plannen en rapporten die te maken hebben met activiteiten van de branche. De voorbereiding van het MJP-GA II is begin 1995 gestart door het uitbrengen van de startnotitie MER die voor eenieder ter visie heeft gelegen. Na vaststelling van de richtlijnen voor het MER is in juli 1995 begonnen met de opstelling van het MER en concepten van het ontwerpplan. Concepten van het MER en het plan zijn besproken met een groot aantal betrokkenen van overheden en bedrijfsleven. Daarnaast is zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau overleg gevoerd met de NVCA. Vervolgens is het MER alsmede het ontwerpplan gedurende 8 weken ter visie gelegd om eenieder in de gelegenheid te stellen commentaar te leveren. Het bedrijfsleven en de branche-organisaties zijn daarmee voldoende betrokken bij de totstandkoming van het plan. Ontkend wordt dat voorbij wordt gegaan aan de kennis die bij het bedrijfsleven aanwezig is.
18	1240	Voor het benutten van technologische mogelijkheden dient het beleid niet om de vier of vijf jaar te worden herzien.	21	Op grond van de Wm zijn zowel rijk als provincies verplicht ten minste eenmaal in de vier jaar een milieubeleidsplan vast te stellen met het oog op de bescherming van het milieu (NMP en PMP). Voor gevaarlijk afval wordt hieraan invulling gegeven door iedere vier jaar het MJP-GA integraal te herzien. Bij deze herziening wordt terdege rekening gehouden met de ontwikkeling en het benutten van technologische mogelijkheden.
19	1240	Na twee jaar dient het MJP-GA te worden herzien.	62	De planherzieningsperiode van vier jaar is gekozen omdat: - deze periode het beste evenwicht biedt tussen de wens tot stabiliteit in beleid enerzijds en beleidsmatige vertaling van (markt)ontwikkeling anderzijds; - hiermee wordt aangesloten bij de planherzieningsperiode van de PMP's. Indien wenselijk kunnen ontwikkelingen leiden tot een tussentijdse wijziging van het plan.

20	1250	Gevraagd wordt of in paragraaf 2.5 het begrip Kca-depot gelijk te stellen is met vergunninghouder, aangezien ook gemeentelijke depots in dat geval de ontvangst van afvalstoffen moeten melden. Onduidelijk blijft of de afgifte door een particulier aan een inzamelaar gemeld moet worden.	62	Het begrip Kca-depot (de voorziening) is niet gelijk te stellen met vergunninghouder voor het bewaren van gevaarlijk afval. Indien uitsluitend Kca uit huishoudens wordt bewaard, is formeel sprake van het bewaren van huishoudelijke afvalstoffen. Afgifte van Kca door een particulier aan een Kca-depot of een inzamelaar behoeft niet gemeld te worden. Dit neemt niet weg dat eenmaal ingezameld of afgegeven huishoudelijk Kca, op grond van het Baga, als gevaarlijk afval moet worden beschouwd waarvoor de meldingsverplichtingen voor de afgiften en ontvangsten van gevaarlijke afvalstoffen gelden. Omdat in het onderhavige geval het Kca-depot wordt beschouwd als primaire ontdoener van gevaarlijk afval, is het depot vrijgesteld van de verplichting tot het doen van een afgiftemelding.
21 *	1250	De afbakening tussen afvalstof en niet-afvalstof is essentieel. Bijlage XII bevat criteria voor het onderscheid afvalstof/grondstof. Van belang is dat ook een standpunt wordt geformuleerd waar de afbakening ligt tussen afvalstof en bouwstof, meststof en brandstof. Bij de discussie grondstof/afvalstof/brandstof moet de doelmatigheid voorop staan. Onduidelijk is wat de functie in dit verband is van bijlage X.	10 24 50 67 75 90	De bijlage Criteria afvalstof/geen afvalstof is uitgebreid met een toelichting. Hierin wordt de gevraagde afbakening nader uitgewerkt. Verwezen wordt naar de nieuwe tekst van deze bijlage. Brandstofsificaties zijn opgenomen in bijlage X.
22 *	1250	Van groot belang is om in de AMvB afvalstof/grondstof ook de inspraak van verwijderingsbedrijven te betrekken.	67	Deze mening wordt gedeeld. Het bedrijfsleven zal betrokken worden bij het opstellen van deze AMvB. Het opstellen van een AMvB zal als een afzonderlijk actiepunt in het plan worden opgenomen.
23	1250	De uitkomst van de landelijke discussies en het advies van de commissie Epema-Brugman zullen meer duidelijkheid geven over het onderscheid nuttige toepassing en definitieve verwijdering.	90	In het plan is zoveel mogelijk duidelijkheid verschaft met betrekking tot het onderscheid nuttige toepassing en definitieve verwijdering. Verwezen wordt naar het gestelde in paragraaf 6.3.1 het sectorplan Verbranden. De commissie Epema-Brugman is geen advies gevraagd over het onderscheid tussen nuttige toepassing en definitieve verwijdering. Zie ook 15.
24 *	1260	Gevraagd wordt welk MJP-GA van kracht is.	0	Ten tijde van de hoorzitting waren het MJP-GA I (vastgesteld op 24 juni 1993), deels gewijzigd bij tussentijdse wijziging van het MJP-GA I (vastgesteld op 17 mei 1995) van kracht. Nadat het MJP-GA II is vastgesteld, vervangt het MJP-GA II het MJP-GA I en de tussentijdse wijziging daarvan. Dit zal in het plan worden vermeld. Zie verder 14.
25	1270	Het plan en dus ook de planwijzigingsprocedure moeten in overeenstemming zijn met het EU-recht. Daarom zou in het MJP-GA II moeten worden opgenomen welk standpunt de Nederlandse overheid inneemt ten aanzien van de brief van de Europese Commissie (EC) inzake het Nederlandse afvalstoffenbeleid en ten aanzien van de prejudiciële vragen in de zaak Dusseldorp. Bovendien zou aangegeven moeten worden dat bij twijfel of een criterium/uitleg in overeenstemming is met het EU-recht, voorrang gegeven zal worden aan het vrije verkeer van goederen. Tevens is gewenst te voorzien in een bijzondere (versnelde) aanpassingsprocedure voor gevallen waarin de rechtspraak dwingt tot een aanpassing van het plan.	39	Zoals in paragraaf 2.7 van het plan is aangegeven moet voor een planwijziging de normale lange Awb-procedure worden gevolgd. De Europese wet- en regelgeving op het gebied van afvalstoffen is daarbij een belangrijke randvoorwaarde voor het te formuleren beleid. Met de genoemde brief van de Europese Commissie inzake het Nederlandse afvalstoffenbeleid is bij de opstelling van het plan rekening gehouden. Met betrekking tot de prejudiciële vragen wordt de reactie van het Hof afgewacht. Het wordt niet noodzakelijk geacht hiervoor in het plan een bijzondere versnelde aanpassingsprocedure op te nemen. Zie ook 177.

26 *	1270	Onduidelijk is welke criteria gebruikt zijn voor de vaststelling van de kernpunten.	1 26 27 32 56 62 77 82	Bij het bepalen van de kernpunten is naar een evenwicht gezocht tussen de wens tot: - enerzijds een plan dat in de uitvoering voldoende flexibel is en voldoende ruimte laat om inhoud te geven aan de intenties van decentralisatie naar provincies en - anderzijds een plan dat voldoende waarborgen en rechtszekerheid voor marktpartijen biedt alsmede voldoende nationale afstemming en uniformiteit garandeert waardoor ook aan de eisen vanuit de EU voldaan wordt. Als hoofdlijn geldt dat landelijke uniformiteit uitgangspunt is, maar dat in die gevallen dat er geen landelijke motieven zijn voor gelijk handelen, individuele provincies - indien zij hiertoe gegronde redenen hebben - via een planafwijkingsprocedure ruimte hebben voor eigen beleidsuitvoering. Naar aanleiding van de reacties op dit punt, is nog eens kritisch bezien welke punten aangemerkt dienen te worden als kernpunten. Dit heeft geleid tot een aanpassing.
27	1270	Er moet een verkorte afwijkingsprocedure komen. Bij afwijking dient uitgangspunt te zijn dat bestaande structuren moeten worden gewaarborgd.	62	Het MJP-GA II voorziet in een afwijkingsprocedure voor die onderdelen van het MJP-GA II die niet als kernpunten van beleid zijn aangewezen. De procedure biedt voldoende waarborgen en rechtszekerheid voor marktpartijen. Hierbij wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van het plan. Voor planwijziging dient in verband met de zorgvuldigheid van de besluitvorming de in de Wm vastgelegde procedure te worden gevolgd.
28	1270	Toepassing van het MJP-GA II mag pas plaatsvinden na ontvangst van het oordeel van de Tweede Kamer en de Europese Commissie.	62	Het ontwerp MJP-GA II is genotificeerd bij de EU alsmede toegezonden aan enkele omringende Europese landen. Met de reacties is bij de opstelling van het definitieve plan rekening gehouden. Na vaststelling van het definitieve MJP-GA II vormt het plan voor het bevoegd gezag het formele beleids- en toetsingskader voor de vergunningverlening en het beoordelen van verzoeken met betrekking tot in- en uitvoer. Het definitieve MJP-GA II wordt door de minister van VROM aan de Tweede Kamer toegezonden. Formeel hoeft met de toepassing van het MJP-GA II door het bevoegd gezag niet te worden gewacht op de resultaten van de eventuele behandeling in de Tweede Kamer. De Tweede Kamer kan, na bespreking van het plan, de minister van VROM verzoeken om door de Tweede Kamer aanvaarde moties omtrent het gevaarlijke afvalstoffenbeleid, uit te voeren. Zie ook 14.
29 *	1270	Onduidelijk is welke vorm van certificatie vereist is voor planwijzigingen.	62	Voor een planwijziging is geen certificatie nodig. In het ontwerpplan is in de laatste zin van paragraaf 2.7 op pagina 12 abusievelijk een verkeerde formulering gebruikt. Bedoeld is aan te geven dat bij een planwijziging notificatie verplicht is op grond van de EU-regelgeving. Het plan zal hierop worden aangepast.

30 *	1270	Als de afwijkingsprocedure wordt gehanteerd, moeten het verzoek om afwijking, het besluit van het bevoegd gezag en het advies van de Stuurgroep bekend worden gemaakt en moet iedereen in de gelegenheid worden gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken. De rechtsbescherming van derden moet verzekerd worden. De provincies en het ministerie van VROM zouden altijd beroep in moeten stellen als het bevoegd gezag afwijkt van het advies van de Stuurgroep. Bezwaar wordt gemaakt tegen de formele positie van de Stuurgroep MJP-GA bij een planafwijkingsprocedure.	1 3 26 27 32 56 62 77 82	Beleidsplannen zoals het MJP-GA II dienen te worden aangemerkt als elementen die de beslissingsvrijheid beperken (zie nota van toelichting van de Wm). Dit brengt met zich mee dat het bevoegd gezag, indien zij van het plan wenst af te wijken, dit gemotiveerd moet doen. Zoals in het plan in paragraaf 2.7 is aangegeven, zal het bevoegd gezag bij het publiceren van een ontwerpbesikking aangeven dat van het MJP-GA II wordt afgeweken. In de ontwerpbesikking zal de afwijking van het MJP-GA II gemotiveerd worden. De Stuurgroep MJP-GA vervult uitsluitend een adviserende rol bij voorstellen tot afwijking van het MJP-GA II. Deze rol wordt van belang geacht voor de noodzakelijke uniformiteit bij de uitvoering van het beleid door het bevoegd gezag. De vermelde procedure in het MJP-GA II is een bestuurlijke en geen juridische procedure. Het bevoegd gezag kan van het advies van de Stuurgroep afwijken. Het advies van de Stuurgroep MJP zal worden betrokken bij het opstellen van de ontwerpbesikking en dient gezamenlijk met de ontwerpbesikking en de beschikking ter inzage te worden gelegd. Hiermee is openbaarheid van de adviezen van de Stuurgroep MJP-GA en de rechtsbescherming voor derden voldoende verzekerd. Het is de bevoegdheid van de individuele provincies en het ministerie van VROM om te bepalen of beroep zal worden ingesteld in situaties dat het bevoegd gezag tegen het advies van de Stuurgroep afwijkt van het MJP-GA II. Opgemerkt wordt dat ook individuele bedrijven of branche-organisaties beroep kunnen instellen, onafhankelijk of er sprake is van een positief of negatief advies van de Stuurgroep. In het plan zal duidelijker worden aangegeven dat de afwijking in de ontwerp(besikking) gemotiveerd dient te worden en dat gestreefd wordt het advies vóórafgaand aan de bekendmaking van de ontwerpbesikking uit te brengen.
31	1300	Bedrijven die hun eigen bedrijfsinterne milieuzorg goed op orde hebben, moeten eenvoudiger voor een vergunning in aanmerking komen.	5	Een bedrijf met een goed functionerend milieuzorgsysteem in combinatie met een door de overheid goedgekeurd bedrijfsmilieuplan, kan de overheid het vertrouwen geven dat het bedrijf voldoet aan de wet- en regelgeving en streeft naar continue verbetering van zijn milieuprestaties. Indien in het individuele geval sprake is van een gewijzigde relatie tussen bedrijf en overheid, wordt een vergunning op hoofdlijnen mogelijk. Dit is geen automatisme of een recht dat een bedrijf heeft, maar wordt overgelaten aan bevoegd gezag.
32	1300	Een evaluatie ten opzichte van de doelstellingen van het NMP wordt gemist.	1 26 27 32 56 62 77 82	In het NMP staan bij het thema verwijdering doelstellingen opgenomen voor de totaliteit van afvalstoffen. Deze doelstellingen zijn in het MJP-GA I vertaald naar de gevaarlijke afvalstoffen. Het MJP-GA I is in het plan geëvalueerd en daarmee zijn ook de voor het MJP-GA II relevante aspecten van het NMP geëvalueerd.
33	1300	In hoofdstuk 3 is geen volledig overzicht van de actiepunten uit het MJP-GA I opgenomen.	1 26 27 32 56 62 77 82	De resultaten van de uitwerking van alle actiepunten uit het MJP-GA I die betrekking hebben op deel I (algemene deel) zijn in hoofdstuk 3 opgenomen. Bij het opstellen van de sectorplannen is rekening gehouden met de resultaten van de uitvoering van de actiepunten van MJP-GA I die betrekking hebben op deel II. Hiervoor wordt verwezen naar de diverse sectorplannen.

34	1310	Gevraagd wordt om een afschrift van de enquêteresultaten.	62	De samenvatting van de enquêteresultaten is op verzoek verkrijgbaar bij de Stuurgroep MJP.
35	1320	Het overleg met de NVCA over een acceptatierichtlijn moet weer worden opgestart.	62	Een algemene richtlijn acceptatieprocedures is beschikbaar (TNO-rapport "Acceptatieprocedures Wca-vergunninghouders", maart 1992, en de daarop gebaseerde handleiding opstellen acceptatieprocedures van BVWca). In het MJP-GA I is het ontwikkelen van een specifieke richtlijn voor acceptatieprocedures voor klein gevaarlijk afval als actiepunt opgenomen (actiepunt II.1.9). Dit actiepunt is inmiddels uitgevoerd. De resultaten zijn vastgelegd in een rapport. In de begeleidingscommissie voor dit project was ook de NVCA vertegenwoordigd.
36	1320	Het bedrijf AVR-Chemie moet niet worden genoemd.	62	In het plan worden in het algemeen geen bedrijfsnamen gebruikt. Voor de duidelijkheid is voor een aantal bedrijven een uitzondering gemaakt omdat deze bedrijven een bijzondere positie innemen bij de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen.
37 *	1324	Ten onrechte wordt de indruk gewekt dat de NVCA geen actie heeft ondernomen in het kader van de VAMIL-regeling.	1 26 27 32 56 62 77 82	De tekst wekt inderdaad een verkeerde indruk. Op de VAMIL-lijst is een aantal verwerkingstechnieken voor gevaarlijke afvalstoffen opgenomen.
38 *	1330	Gevraagd wordt waarom de gegevens van 1994 onvoldoende betrouwbaar zijn.	62	De gegevens over de jaren 1994 en 1995 waren op moment van het uitbrengen van het ontwerp nog onvoldoende betrouwbaar doordat meldingen niet konden worden verwerkt omdat deze niet of niet tijdig zijn toegezonden. Door handhaving is hier inmiddels tegen opgetreden. In het definitieve MJP-GA II zullen de meest betrouwbare recente gegevens worden opgenomen.
39	1331	Verkeerde uitgangspunten worden gebruikt voor de hoeveelheid vrijkomend zeefzand en de hoedanigheid van dit materiaal.	85	Zeefzand valt niet onder de uitzondering Bouw- en sloopafval van het Baga. Indien de verontreinigingen in het zeefzand (met name PAK's) hoger zijn dan de concentratiegrenswaarden, wordt het zeefzand aangemerkt als een gevaarlijke afvalstof. De in tabel 1 van het algemeen deel genoemde hoeveelheid zeefzand van 100 kton/jaar is blijkens het Basisdocument gevaarlijk afval 1991-1993 een indicatie van de als gevaarlijk afval aan te merken hoeveelheid zeefzand.
40 *	1340	De tabellen 2 en 3 wekken onnodige verwarring, omdat niet consistent dezelfde terminologie wordt gebruikt, scheepsafval gestort wordt en onduidelijk is of de notitie nuttige toepassing / definitieve verwijdering erbij betrokken is.	1 26 27 32 56 62 77 82	Hieraan zal aandacht worden besteed. De notitie nuttige toepassing/definitieve verwijdering is niet bij het opstellen van de Trendstudie betrokken.
41	1350	Aan de monitoring-procedure zou moeten worden toegevoegd dat verplicht overleg met belanghebbenden wordt gevoerd.	67	Daar waar dit door het bevoegd gezag noodzakelijk wordt geacht, wordt overleg gevoerd met de betrokken bedrijven.

42 *	1350	Gevraagd wordt om toezending van de relevante monitoringgegevens en hoe deze kunnen worden becommentarieerd.	62 67	Jaarlijks zal er een monitoringrapportage MJP-GA worden opgesteld die voor een ieder op aanvraag beschikbaar is. Dit zal in de tekst worden vermeld.
43	1400	In het MJP-GA II moet een schadevergoedingsregeling opgenomen worden, waarmee eventuele schadelijke gevolgen van het plan (financieel) worden weggenomen. Ten minste is een schadevergoedingsregeling nodig voor be-/verwerkers die hebben geïnvesteerd op basis van de huidige capaciteitsregulering.	66 67 85	In het plan wordt geen schadevergoedingsregeling opgenomen. In voorkomende gevallen kan de schade worden vergoed op grond van de daarvoor in aanmerking komende regelingen als de Wet milieubeheer en het Burgelijk Wetboek. Degene die op die regelingen een beroep doet zal tenminste dienen aan te geven waaruit de geleden schade bestaat en het causale verband moeten aantonen. Voor het aanvragen en toekennen van schadevergoedingen horen de daarvoor geldende procedures te worden gevolgd.
44	1400	Het MJP-GA II is strijdig met het Europees en het nationaal recht.	62 67	Deze mening wordt niet gedeeld.
45	1420	De EU-richtlijnen over het verwijderen van (gevaarlijke) afvalstoffen zijn nog niet in de Nederlandse milieu-wetgeving geïmplementeerd. In het ontwerp MJP-GA II ontbreekt het beleidsvoornemen om de Wm verder aan de Europese regelgeving aan te passen.	20	De Europese richtlijnen op het terrein van (gevaarlijke) afvalstoffen zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Bij gebrek aan concretisering van het gestelde kan op het commentaar niet nader worden ingegaan.
46 *	1420	Naast de in het plan aangegeven Europese richtlijnen bestaat er een aantal internationale conventies zoals opgesteld door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), Marine Pollution (MARPOL) en London Dumping Convention (LDC). In overweging wordt gegeven om ook deze internationale regelgeving als randvoorwaarde voor het te voeren beleid te hanteren. Daarnaast dient te worden aangegeven welke concrete plannen van overheidszijde bestaan om de doelstelling van MARPOL te verwezenlijken.	34 66 67	In het sectorplan Scheepsafvalstoffen wordt aandacht gegeven aan het MARPOL-verdrag. Aan de tekst van het sectorplan zullen de overige van belang zijnde verdragen worden toegevoegd. Het MARPOL-verdrag is reeds geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In het Milieu Beleidsplan voor de Scheepvaart I (MBS I) is hierop ingegaan. In het MBS II zal een en ander integraal worden behandeld.
47	1421	Het is noodzakelijk om meer afspraken te maken tussen landen om tot een voor het milieu juiste energetische en economische doelmatige verwijdering te komen. Hierbij zal een afhandelingsformaliteit afgesproken moeten worden, die eenvoudiger is dan de EG-regeling (mede in verband met de kosten).	51	Internationaal overleg over diverse aspecten van de verwijdering van afvalstoffen vindt plaats in EU-verband. Een apart hoofdstuk over samenwerking bij inzet van afvalstoffen als grondstoffen is niet nodig. In het internationaal overleg wordt voldoende aandacht aan samenwerkings-aspecten geschonken. De Verordening 259/93/EEG is rechtstreeks bindend. De vereenvoudiging van procedures komt in het overleg binnen de EU regelmatig aan de orde.

48 *	1431	De voorkeursvolgorde in het plan is niet in overeenstemming met artikel 10.1 van de Wet milieubeheer. Verbranding zonder omzetting van energie bestaat niet. Gevraagd wordt welke verwijderingssoorten bedoeld worden met "andere verwijderingswijzen dan storten". Er wordt er vanuit gegaan dat de verbrandingsoptie als bedoeld in artikel 10.1.e hoger op de ladder staat dan andere verwijderingswijzen en dat daarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen de wijze van verbranden en de verbrandingsinstallaties. Indien dit anders is, wordt daar bezwaar tegen gemaakt. In de voorkeursvolgorde wordt verbranden dat tevens nuttige toepassing inhoudt, niet onderscheiden.	1 26 27 32 56 62 67 77 82	De voorkeursvolgorde in paragraaf 4.3.1. is gebaseerd op artikel 10.1 van de Wet milieubeheer. Dat betekent niet dat de letterlijke tekst is overgenomen. Voor het onderdeel d (materiaalhergebruik) van artikel 10.1 van de Wet milieubeheer is in het MJP-GA II een nadere verduidelijking gegeven voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen in d ₁ (materiaalhergebruik) en d ₂ (hoofdgebruik als brandstof). Deze verduidelijking wijkt inhoudelijk niet af van onderdeel d van artikel 10.1 van de Wet milieubeheer. Verbranding zonder omzetting van energie bestaat inderdaad niet. Punt e wordt als volgt aangepast: "definitieve verwijdering onder omzetting in energie". Punt f wordt als volgt aangepast: "definitieve verwijdering (anders dan storten) zonder omzetting in energie". Hieronder valt onder meer het immobiliseren van C ₂ -afvalstoffen tot C ₃ -afvalstoffen (ten behoeve van storten). Definitieve verwijdering onder omzetting van energie (e) staat inderdaad hoger op de ladder dan definitieve verwijdering zonder omzetting van energie, inclusief definitieve verwijdering door storten (f en g). Echter, telkens moet worden bezien op welke wijze, gegeven de karakteristieken van het desbetreffende afvalstoffenprobleem, het beste invulling gegeven kan worden aan deze prioriteitsstelling. Op grond van artikel 10.1 van de Wet milieubeheer is een flexibele opstelling mogelijk door het gebruik van de woorden "houdt rekening mee" in plaats van "neemt in acht". Dit betekent dat in bepaalde gevallen gemotiveerd van de voorkeursvolgorde afgeweken kan worden (zie onder meer de nadere memorie van antwoord van 6 mei 1992 met betrekking tot het hoofdstuk afvalstoffen en paragraaf 6.3.1 van het MJP-GA II).
---------	------	---	---	---

49 *	1432	Provinciale zelfvoorziening is in strijd met het EU-recht. Het leidt tot concurrentievervalsing en grote regionale verschillen doordat niet alle provincies van hetzelfde principe uitgaan. Economische regionalisering van de afvalverwijdering is onwenselijk en leidt tot monopolistische prijsniveaus.	1 26 27 32 56 62 77 80 82 85 90	Provinciale zelfvoorziening wordt voor het definitief verwijderen van C ₃ -afvalstoffen en bepaalde C ₂ -afvalstoffen wenselijk gevonden teneinde de doelmatigheid (met name de continuïteit) van de verwijdering van deze afvalstoffen in de provincies te kunnen waarborgen. Dit zal in de tekst worden aangegeven. Dit betekent dat de individuele provincies verantwoordelijk zijn voor de beschikbaarheid van stortcapaciteit voor bovengenoemde afvalstoffen die binnen de provincie vrijkomen. Dit kan door óf eigen stortfaciliteiten te realiseren óf zorg te dragen voor contractuele afspraken voor de verwijdering op stortfaciliteiten in een andere provincie. De provincies streven naar zo uniform mogelijke storttarieven in Nederland. Provinciale zelfvoorziening is niet in strijd met het EU-recht. Strijd met Richtlijn 75/442/EEG doet zich niet voor zolang bij de verwijdering in de provincies gebruik wordt gemaakt van best beschikbare technieken die geen overmatig hoge kosten veroorzaken (artikel 5, eerste lid) en de afvalstoffen worden verwijderd in een van de meest nabije, daartoe geschikte installaties met behulp van de meest geschikte methoden en technologieën om een hoog niveau van bescherming van het milieu en de volksgezondheid te waarborgen (artikel 5, tweede lid). Aangezien Richtlijn 75/442/EEG niet voorschrijft met welke instrumenten dit bereikt dient te worden en ook geen instrumenten verbiedt, kan provinciale zelfvoorziening gebruikt worden voor zover het niet in strijd is met andere bepalingen van EU-recht. Verordening 259/93/EEG is niet van toepassing op overbrenging van afvalstoffen binnen lidstaten. In artikel 13, tweede lid, wordt evenwel gesteld dat de lidstaten een passend stelsel invoeren van toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen hun rechtsgebied. Het is te verwachten dat gelet op de brief van de minister van VROM van 2 december 1996 aan de Tweede Kamer waarin zij haar standpunt heeft aangegeven naar aanleiding van het advies van de Commissie toekomstige organisatie afvalverwijderingsstructuur, de provinciale zelfvoorziening in de toekomst anders ingevuld gaat worden, omdat één van de kernpunten van het standpunt van de Minister het vervallen van de provinciegrenzen voor afval en het brengen van de planning op nationaal niveau betreft. Het is mogelijk dat gelet op het advies van de commissie Epema Brugman provinciale zelfvoorziening in de toekomst anders ingevuld gaat worden. Zie ook 15.
50 *	1440	Vastgelegd moet worden op welke wijze en in welke mate toetsing door VROM in het kader van het verstrekken van een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) mag plaatsvinden en dat de VVGB zich dient te beperken tot doelvoorschriften in plaats van middelvoorschriften. Bij voldoende capaciteit kan de VVGB-toets vervallen.	62 77	De toets die wordt uitgevoerd voor het afgeven van een VVGB is de doelmatigheidstoets die beschreven is in hoofdstuk 6. De wijze waarop de VVGB als instrument is gehanteerd wordt meegenomen in een evaluatie van de Wm die in 1997 zal plaatsvinden. Dan zal ook bezien worden of de VVGB in haar huidige vorm kan voortbestaan, of dat daar wijzigingen in aangebracht moeten worden. Onduidelijk is waarom de VVGB zich dient te beperken tot doelvoorschriften. In de bedenking wordt dit niet gemotiveerd. De tekst zal worden verduidelijkt.
51	1440	Gevraagd wordt wat de anti-mengclausule is.	62	De inhoud van de anti-mengclausule staat vermeld in bijlage II van het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen onder punt 2.2.
52	1440	Het handhavingsinstrument moet zorgvuldig worden uitgewerkt. Er moet een coördinatie met vergunningverleners tot stand worden gebracht.	62	Een goede coördinatie met de vergunningverleners en een goede oplevering van de vergunning is essentieel voor een optimaal werkend handhavingsinstrument. Eveneens moet er een terugkoppeling plaatsvinden wat er vanuit handhaving aan problemen wordt geconstateerd. De uitwerking van een en ander is de verantwoordelijkheid van de provincies en inspecties.
53	1440	Vóór het opstellen van een AMvB afvalstof/grondstof moeten de criteria uit de IPO-nota "Herziening criteria afvalstof/grondstof" volledig worden getoetst.	62	Bij de voorbereiding van de AMvB over dit onderwerp worden ervaringen opgedaan met de genoemde IPO-notitie meegenomen.

54 *	1440	Bezwaar wordt gemaakt tegen het opnemen van de regeling over scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. Gevraagd wordt om te bevestigen dat de scheidingsplicht geldt voor ontdoeners en niet voor vergunninghouders. Het gescheiden aanbieden en gescheiden houden van de afvalstoffen moet alleen gelden indien er sprake is van een duidelijk voordeel voor het milieu en relatief lage kosten. Verzocht wordt om overleg met branche ten aanzien van regelingen scheiden en gescheiden houden. Anderzijds wordt verzocht de in bijlage IX B opgenomen lijst voor het scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen uit te breiden met de lijst die momenteel wordt voorbereid voor de bewaarders en be-/verwerkers voor gevaarlijke afvalstoffen.	1 6 26 27 32 56 62 67 77 80 82	De ministeriële regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen (Stcrt. 1995, 121) is het gevolg van de implementatie in de Nederlandse wetgeving van artikel 2, tweede, derde en vierde lid, van de richtlijn gevaarlijke afvalstoffen (Richtlijn 91/669/EEG). De regelingen bevatten een instructie aan het bevoegd gezag in het kader van de Wm om in de vergunning vast te leggen dat in de inrichting aanwezige van buiten de inrichting afkomstige gevaarlijke afvalstoffen van elkaar en van andere afvalstoffen moeten worden gescheiden en gescheiden moeten worden gehouden (zie verder onder 'scheiden en gescheiden houden'). Deze ministeriële regeling ziet uitsluitend toe op vergunninghouders en niet op ontdoeners. Na overleg met de branche wordt in verband met een aantal praktische problemen voornoemde ministeriële regeling (Stcrt. 1995, 121) in 1997 aangepast. Bijlage IX B van het ontwerpplan heeft uitsluitend betrekking op primaire ontdoeners. Deze bijlage is in het definitieve plan komen te vervallen. Afgesproken is dat de regeling met betrekking tot het gescheiden houden van afvalstoffen voor primaire ontdoeners niet in de PMV maar op een andere wijze zal worden geregeld. Zie ook 473.
55	1440	De deregulering moet voortvarender worden aangepakt, in relatie tot zelfregulering. Er dient thans geen verplichting te worden opgelegd om te voldoen aan EMAS.	62	Een verplichting om te voldoen aan EMAS is niet in het plan opgenomen. Aangegeven is dat het gedeelte van deregulering dat betrekking heeft op globalere vergunningvoorwaarden en handhavingsinspanningen, is gekoppeld aan een milieuzorgsysteem gebaseerd op EMAS.
56	1440	De wijze waarop de administratie zou moeten plaatsvinden is volstrekt onwerkbaar.	62	Voorschriften met betrekking tot afvalstromenregistratie zijn reeds vanaf 1991 aan alle Wca-vergunningen verbonden. Het invoeren van een stoffenboekhouding was één van de aanbevelingen van de Uniser-commissie. Gelet op het grote aantal goedgekeurde administraties bij de verschillende categorieën bedrijven is niet aannemelijk dat deze registratie-eisen onwerkbaar zijn.
57	1440	De overheid zou structureel een marktondersteunende rol moeten spelen en niet moeten afwachten of marktpartijen hun taak goed vervullen. Deze ondersteuning kan onder meer inhouden: vergunningverlening voor tien jaar, inzetten van financieel instrumentarium ter verbetering van tarieven en bevorderen afgiften.	67	Bij de verwijdering van afvalstoffen is geen sprake van een marktondersteunende rol van de overheid, maar van een voorwaardenscheppende en randvoorwaardenstellende rol. Doelstelling is het realiseren van een doelmatige verwijderingsstructuur. De genoemde voorbeelden kunnen ter ondersteuning worden ingezet ten behoeve van de realisatie van een doelmatige verwijdering van afvalstoffen en niet als marktondersteuning. De markt kan wel inspelen op de ontstane situatie.
58	1440	Overheidsbedrijven mogen geen voorkeurspositie krijgen. Gevraagd wordt of de huidige marktpartijen onvoldoende bijdragen aan de ontwikkeling van een doelmatige verwerking.	62	Aangegeven is dat de oprichting van overheidsbedrijven aan de orde is als marktpartijen de uitvoering van de verwijdering niet of niet adequaat oppakken. Hieruit volgt reeds, dat van een voorkeurspositie voor overheidsbedrijven geen sprake is. In het verleden is het noodzakelijk gebleken een overheidsbedrijf op te zetten voor de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen. De marktpartijen bleken destijds niet in staat een doelmatige verwerking - via verbranding - van bepaalde categorieën gevaarlijke afvalstoffen tot stand te brengen. Ook de verwerking van bepaalde scheepsafvalstoffen heeft in het verleden bij sommige bedrijven problemen opgeleverd. Op de meeste andere terreinen zijn de huidige marktpartijen echter goed in staat een doelmatige verwerking te realiseren.

59	1440	Aan een apart inzamelings- en verwerkingsbeleid in het kader van producentenverantwoordelijkheid bestaat geen behoefte. Ook een verwerkingsstructuur moet binnen de bestaande verwerkingsstructuur worden opgezet.	1 26 27 32 56 62 77 82	Door een concretere invulling van de producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstoffen wordt de verantwoordelijkheid voor (een deel van) de verwijdering van bepaalde afvalstoffen bij de producenten en importeurs van de betreffende producten gelegd. Aangezien zij verantwoordelijk worden gesteld is het primair aan deze partijen om, binnen de randvoorwaarden die daarvoor door de overheid worden aangegeven, aan deze verantwoordelijkheid invulling te geven en te bepalen of en in welke mate daarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande verwerkingsstructuur.
60	1441	De aanpak ten aanzien van deregulering is veel te vrijblijvend; zelfregulering blijft op de achtergrond.	1 26 27 32 56 62 77 82	Deze mening wordt niet gedeeld. Zowel in paragraaf 4.4.1. als in paragraaf 6.6.2 wordt hierop uitvoerig ingegaan. Overigens zal van een geheel vrije markt geen sprake kunnen zijn omdat de markt zich moet bewegen binnen de voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen geldende kaders. Bij de verwijdering van afvalstoffen heeft de overheid een voorwaardenstellende en randvoorwaardenstellende rol. Doelstelling is het bevorderen van een zo hoogwaardig mogelijke en lekvrije doelmatige verwijderingsstructuur.
61 *	1441 1662	Het is onjuist dat de NVCA het huidige milieuzorgsysteem uitbouwt tot een systeem gebaseerd op de EMAS-Verordening. CERTIVA dient als gecertificeerd milieuzorgsysteem door de overheid zonder voorbehoud te worden geaccepteerd naast ISO-14001 en de mogelijkheid moet worden geboden het milieuzorgsysteem te koppelen aan een vergunning op hoofdlijnen.	1 26 27 32 56 62 77 82 93	Het genoemde initiatief van het ministerie van VROM om een project te starten om te bezien of deregulering kan plaatsvinden voor die bedrijven die beschikken over een milieuzorgsysteem, gaat ervan uit dat het huidige milieuzorgsysteem door de NVCA wordt uitgebouwd tot een systeem gebaseerd op de EMAS-verordening. Indien dit niet het geval blijkt te zijn, kan de bedoelde deregulering niet aan de orde zijn en komen de afspraken over globalere vergunningvoorschriften en handavingsinspanningen zoals door de NVCA aangegeven in een ander daglicht te staan. Ter verduidelijking zal in de tekst worden aangegeven dat het gedeelte van deregulering dat betrekking heeft op globalere vergunningvoorwaarden en handavingsinspanningen, is gekoppeld aan een milieuzorgsysteem gebaseerd op het EMAS-systeem.
62	1441	Door de werking van het stortverbod wordt de regulering van in- en uitvoer beïnvloed. Gewenst zou zijn de directe doorwerking van het stortverbod in het in- en uitvoerbeleid mee te nemen.	1 26 27 32 56 62 77 82	Het is onjuist dat door het Besluit stortverbod afvalstoffen regulering van de in- en uitvoer van afvalstoffen wordt beïnvloed. De mogelijkheden tot in- en uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen worden bepaald door het hieromtrent in het MJP-GA II opgenomen beleid.

63	1441	De regelgeving is onduidelijk.	1 21 26 27 32 56 62 77 82 136	In de afgelopen jaren zijn er veel (complexe) regels opgesteld voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. Deze regels zijn niet voor een ieder altijd duidelijk en kunnen averechts werken op een goede verwijdering. Het bevoegd gezag dient periodiek na te gaan of de bestaande regels nog strikt noodzakelijk zijn voor het realiseren van preventie en een zo hoogwaardige mogelijke lekvrije verwijdering en indien dit niet het geval is, over te gaan tot deregulering. In paragraaf 4.4.1 van het plan is aangegeven hoe voor gevaarlijk afval tot deregulering wordt overgegaan. Om de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van hetgeen in het plan staat verwoord te vergroten, zijn bij de totstandkoming van het plan handhavers betrokken. Interpretatieverschillen kunnen uiteraard optreden. In dergelijke gevallen zal een uitspraak van de rechter moeten worden afgewacht.
64	1441	Gezien een recente uitspraak van het Europese hof is het niet toegestaan dat de IPO-notitie "werken met secundaire grondstoffen" wordt gehanteerd.	21	Niet aangegeven is welke uitspraak van het Europese Hof hier bedoeld wordt. Het is toegestaan dat vooruitlopend op de inwerkingtreding van alle voorschriften van het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming gewerkt wordt met een door de gezamenlijke provincies vastgesteld beleid verwoord in genoemde IPO-notitie, die overigens zo veel mogelijk aansluit bij het Bouwstoffenbesluit. Het Bouwstoffenbesluit is destijds genotificeerd bij de Europese Commissie. Niet ingezien wordt waarom hantering van de IPO-nota niet zou zijn toegestaan.
65	1441	Certificering verdient aandacht als alternatief voor overheidsregulering.	1 26 27 32 56 62 77 82	Ingestemd wordt met de stelling dat certificering aandacht verdient. Certificering zal echter overheidsregulering niet volledig kunnen vervangen.
66	1441	De passage met betrekking tot het oprichten van overheidsbedrijven is niet te rijmen met het opvoeren van de elektriciteitsprijs en de overname van bedrijven door semi-overheidsbedrijven.	21	De overname van enkele verwijderingsbedrijven door elektriciteitsmaatschappijen heeft geen bijzondere relatie met de milieutoeslag van elektriciteitsbedrijven. Het gaat hier om een verbreding van de normale marktactiviteiten van deze bedrijven.
67	1441	Te gemakkelijk wordt verondersteld dat het melangeren van afvalstoffen zou leiden tot een minder hoogwaardige verwijdering. Juist het oordeelkundig opbulken van kleine stromen leidt ertoe dat deze afvalstoffen op basis van nuttige toepassing kunnen worden verwerkt. Verzocht wordt deze mogelijkheid te onderkennen en op te nemen in het MJP-GA II.	67 93	De wettelijke regelingen scheiden gevaarlijke afvalstoffen hebben als uitgangspunt om uitsluitend een scheidingsverplichting op te nemen voor die gevaarlijke afvalstoffen waarbij dit vanuit een oogpunt van hergebruik en/of veiligheid noodzakelijk dan wel gewenst is. De regelingen voorzien conform de Richtlijn in een ontheffingsmogelijkheid van de scheidingsverplichting. De richtlijn zegt dat ook mengen kan worden toegestaan, indien hierdoor onder meer nuttige toepassing kan worden verbeterd. Dit is reeds in het plan aangegeven (pagina 27 van het ontwerpplan).
68	1441	De stelling dat oprichting van overheidsbedrijven slechts aan de orde is als marktpartijen de verwijdering niet of niet adequaat oppakken, is onjuist. Verwijdering van afvalstoffen is een taak voor de overheid. De overheid moet de definitieve verwijdering in eigen hand houden.	89	Bij de invulling van definitieve verwijdering kunnen marktpartijen een rol vervullen binnen de door de overheid aangegeven kaders. De rol van de overheid bij definitieve verwijdering is historisch gegroeid. Beleidsmatig zijn geen redenen aanwezig om definitieve verwijdering geheel in overheidshanden te houden.

69 *	1441	Verzocht wordt niet alleen de NVCA te betrekken bij de projectgroep uniformering vergunningvoorschriften, maar te bezien of ook andere specifieke groepen bij het overleg betrokken moeten worden.	67	De NVCA wordt als branche-vereniging betrokken bij de projectgroep uniformering vergunningvoorschriften. Dit sluit echter niet uit dat in voorkomende gevallen ook andere belanghebbenden bij het overleg betrokken kunnen worden. Dit zal aan de tekst worden toegevoegd.
70 *	1441	De scheidingsplicht die is opgenomen in sectorplan oplosmiddelen en koude middelen komt in een aantal andere sectorplannen geheel niet voor. De scheidingsplicht zou voor alle sectoren moeten gelden. Hierdoor kunnen de afvalstoffen op de meest hoogwaardige wijze worden verwerkt. Minder scheiden leidt tot meer storten en verbranden	38	In bijlage IX B van het ontwerp-plan is opgenomen welke afvalstoffen door de primaire ontdoener gescheiden moeten worden gehouden (dit geldt dus niet alleen voor oplosmiddelen en koudemiddelen). De plicht tot gescheiden houden is één van de instrumenten om bepaalde hergebruiks- en andere beleidsdoelstellingen van het MJP-GA II te halen. De criteria zijn ontleend aan de sectorplannen van het MJP-GA II, dus aan de huidige of toekomstige verwijderings-trajecten. Deze bijlage komt in het definitieve plan te vervallen. Afgesproken is dat de verplichting tot het gescheiden houden van afvalstoffen door primaire ontdoeners niet in de PMV maar op een andere wijze zal worden doorgevoerd. Zie ook 54 en 473.
71 *	1441	Bestuur Transport en Logistiek Nederland wil betrokken worden bij discussie over de EMAS-verordening omdat gevreesd wordt dat dit een selectiemechanisme kan betekenen dat met name ten goede komt aan de grotere bedrijven.	33	De EMAS-verordening is gekoppeld aan de vergunning op hoofdlijnen en een vermindering van de handhavingsfrequentie bij bedrijven die gevaarlijke afvalstoffen verwijderen. Indien niet aan de EMAS-verordening wordt voldaan zal een conventionele vergunning worden afgegeven. Bij dit project wordt ook het bedrijfsleven betrokken. Dit zal in de tekst worden aangegeven. Niet in te zien is waarom sprake zou zijn van een selectiemechanisme dat ten goede komt aan de grotere bedrijven. Dit zal in de tekst worden aangegeven.
72	1441	Consequent zou nagegaan moeten worden op welk niveau regelgeving moet worden neergelegd.	1 26 27 32 56 62 77 82	Indien ontwikkeling van nieuwe regelgeving noodzakelijk is, wordt daarbij tevens nagegaan op welke niveau de taken en bevoegdheden dienen te worden neergelegd. Bestaande regelgeving wordt continu geëvalueerd. Gewezen wordt op het rapport van de commissie-Epema Brugman en het door de minister van VROM ingenomen standpunt. Zie ook 15.

73	1441	In het algemeen leidt dit plan tot een afnemende invloed en controle van de overheden op toepassing en verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. Redenen hiervoor zijn het streven naar vergroting van de marktwerking (als gevolg van het EU-beleid) en wens tot deregulering. Dat staat echter haaks op ervaringen zoals opgedaan bij TCR. Stringente regulering en controle zijn noodzakelijk om verdere toename van afvalcriminaliteit tegen te gaan. Marktwerking zal leiden tot milieuhygiënisch minder gewenste praktijken.	89	Regulering dient alleen plaats te vinden in situaties waarin dit beleidsmatig gewenst is en indien een verplichting bestaat op grond van bijvoorbeeld EU-regelgeving. Bij zich wijzigende situaties kan het voorkomen dat in het verleden gestelde regels inmiddels achterhaald zijn en dienen te worden aangepast of afgeschaft. In de mogelijkheden voor in- en uitvoer voor nuttige toepassing zijn veranderingen aangebracht waardoor uitvoer voor nuttige toepassing in een groot aantal gevallen zal worden toegestaan. Verwezen wordt naar de tekst van hoofdstuk 8 van het definitieve plan. Niet valt in te zien dat dit zal leiden tot milieuhygiënisch minder gewenste verwijderingspraktijken. Overigens zal van een geheel vrije markt geen sprake kunnen zijn omdat de markt zich moet bewegen binnen de voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen geldende kaders. De gevolgen van het EU-beleid hebben geen relatie met de TCR-zaak. De belangrijkste conclusies uit de TCR-zaak zijn dat de toen geldende regelgeving, vergunningen en handhavingsmogelijkheden onvoldoende juridische handvatten boden om ongewenste praktijken te voorkomen. De mogelijkheid dat ongewenste vermenging van gevaarlijke afvalstoffen gaat plaatsvinden dient te worden voorkomen door controleerbare en afdwingbare voorschriften te verbinden aan de Wm-vergunningen. Hierbij kan ook meer aandacht geschonken worden aan sturing van de door de afvalverwerker ontvangen afvalstromen, onder meer door het opleggen van verplichtingen in het kader van de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. Op deze wijze kan worden voorkomen, dat afvalstoffen die hetzij op hoogwaardiger wijze zouden kunnen worden be/verwerkt, hetzij gelet op aard en samenstelling niet geschikt zijn om in bepaalde installaties ingezet te worden, op niet correcte wijze verwijderd worden.
74	1441	De overheid dient zich ook zelf aan de regelgeving te houden (dit heeft tevens een relatie met het terugdringen van het gedogen van milieu-overtredingen).	21	Het spreekt vanzelf dat ook de overheid zich aan de regelgeving dient te houden. Gedogen vindt alleen plaats in overgangssituaties, overmachtssituatie en bij proefnemingen. Zie hiervoor de brieven van 28 mei 1990 en 10 oktober 1991 van de ministers van VROM en V&W aan de Tweede Kamer (DGM/B/JB nrs. 0640055 en Mbb 04o91001).
75	1441	De ministeriële Regeling scheiden gevaarlijke afvalstoffen is volledig tegen gemaakte afspraken in opgenomen. Voorkomen moet worden dat de definitieve regeling niet strookt met de in het MJP-GA II opgenomen regeling.	62	De ministeriële regeling scheiden gevaarlijke afvalstoffen (Stcrt. 1995, 121) voor aangewezen inrichtingen voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen is, vanwege de verplichtingen op grond van Richtlijn 91/689/EEG, formeel van kracht. De provincies moeten deze regeling implementeren door aanpassing van de Wm-vergunningen van de betreffende inrichtingen. De ministeriële regeling zal worden vervangen vanwege gerezen praktische problemen. In overleg tussen het ministerie van VROM en de provincies is besloten om met de implementatie van de regeling te wachten tot dat de ministeriële regeling is aangepast. De tekst in paragraaf 4.4.1 heeft betrekking op de regeling voor primaire ontdoeners. Hierover zijn met inspreker geen afspraken gemaakt.
76	1441	Met het marktmechanisme wordt op nogal paradoxale wijze omgegaan. Enerzijds wordt er voor bepaalde zaken naar het marktmechanisme verwezen, anderzijds wordt bij een aantal regelingen helemaal niet gekeken naar markteconomische effecten.	0	Het is juist dat het beleid ter verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen de uitwerking van het marktmechanisme beïnvloedt. Deze beïnvloeding beperkt zich daarbij tot het hoogstnoodzakelijke. Met betrekking tot de emissie-eisen wordt opgemerkt dat bedrijven die gevaarlijke afvalstoffen verbranden dienen te voldoen aan de Europese richtlijn inzake verbranden van gevaarlijke afvalstoffen. Zie ook 73.

77	1441	Bij de vergunningverlening dient er een verschuiving plaats te vinden van middelvoorschriften naar doelvoorschriften. In het plan staan nog te veel middelvoorschriften. Een voorbeeld daarvan zijn de voorschriften met betrekking tot de herkenbaarheid van de inzamelmiddelen.	0 72	Doel- of middelvoorschriften vormen een onderdeel van de vergunning. De IPO-projectgroep uniformering vergunningvoorschriften geeft de voorkeur aan het opnemen van doelvoorschriften in plaats van middelvoorschriften. In een aantal gevallen kan echter niet aan middelvoorschriften worden ontkomen, met name waar deze een beleidsmatige functie hebben. Dit is onder andere het geval bij voorschriften voor de herkenbaarheid van inzamelmiddelen.
78 *	1441	Gevraagd wordt waarom nu een terughoudend beleid ten aanzien van producentenverantwoordelijkheid gevoerd. Betreurd wordt dat uitbreiding van producentenverantwoordelijkheid vooralsnog niet aan de orde is. Ervaringen zijn positief en aan beleidswijziging lijken eerder budgettaire dan milieuhygiënische overwegingen ten grondslag te liggen. Bij kleine hoeveelheden bedrijfs-Kga en huishoudelijk Kca is moeilijk onderscheid te maken, waardoor aanzienlijke hoeveelheden bedrijfs-Kga gratis worden aangeboden. Anderzijds wordt gepleit voor invoering van producentenverantwoordelijkheden, waarbij bij aankoop al voor verwijdering wordt betaald.	0 26 27 28 32 56 62 77 82 88 89	Het is geenszins de bedoeling de producentenverantwoordelijkheid in te perken. De tekst in het ontwerpplan geeft blijkbaar aanleiding tot misverstanden en is derhalve aangepast. Daarbij wordt de inzet van het instrument, ook in situaties waar de producent niet de taak tot het zelf (doen) verwijderen van zijn product in de afvalfase krijgt opgelegd, een belangrijkere plaats toegekend. In enkele sectorplannen is aangegeven dat producenten ook kosten (en/of de organisatie) van de verwijdering van afvalstoffen voor hun rekening dienen te nemen. Het op deze wijze nader concretiseren van producentenverantwoordelijkheid kan met name daar aan de orde zijn waar dit een extra prikkel oplevert voor preventie, een milieuhygiënisch meer gewenste wijze van verwijdering (bijvoorbeeld hergebruik in plaats van definitieve verwijdering) of meer recht doet aan het beginsel "de vervuiler betaalt". Hierbij zal steeds per afvalstroom een afweging plaats moeten vinden tussen enerzijds de voordelen en anderzijds de inspanning en kosten. Van belang voor het nader concretiseren van producentenverantwoordelijkheid zijn de herkenbaarheid van de afvalstof, de herleidbaarheid van de afvalstof tot de producent en de uitvoerbaarheid van de regeling. Met het huidige pakket aan gevaarlijke en niet gevaarlijke afvalstoffen waarvoor producentenverantwoordelijkheid is of wordt geoperationaliseerd, zijn de in dit opzicht meest relevante afvalstromen gedekt. Ook dit zal in de tekst worden aangegeven.
79	1441	Gevraagd wordt of zuurteer na bewerking evenals teerastfalt in de buitencategorie wordt geplaatst.	21	Het is vooralsnog niet de bedoeling bewerkt zuurteer in de buitencategorie van het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterbescherming op te nemen.
80	1441	De overheid mist de capaciteit om te beoordelen of bedrijven op een goede wijze afval kunnen verwijderen, maar kan wel criteria aangeven. Bedrijven kunnen dan aantonen dat zij hieraan voldoen. Continuïteitstoetsing is daarbij wel van belang. Gepleit wordt om niet verder te gaan met regelgeving dan nodig is.	0	In paragraaf 4.4.1 zijn de voornaamste, in het plan opgenomen, dereguleringsvoorstellen samengevat. Daarmee wordt aan de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen een belangrijke dereguleringsstimulus gegeven. Met betrekking tot continuïteitstoetsing wordt verwezen naar paragraaf 6.2. Verdere deregulering is op dit moment niet aan de orde. Zie ook 73.
81	1442	Er moet duidelijkheid komen welke overheid verantwoordelijk is voor handhaving van illegaal buiten inrichtingen gestort (gevaarlijk) afval.	84 88	De vraag welk bevoegd gezag verantwoordelijk is voor het storten buiten inrichtingen zal op korte termijn duidelijk worden. Hiervoor zijn aanpassingen van de Wm geformuleerd, die nu in de procedure zijn.
82	1442	Meldingen moeten eenvoudiger kunnen, bijvoorbeeld éénmaal of tweemaal per jaar een totaal melding en eventueel afspraken over controles, bijvoorbeeld door middel van contracten.	51	Het meldingssysteem is na zorgvuldige procedures tot stand gekomen. Aangezien de melding één van de instrumenten is die gebruikt wordt bij de handhaving, is het doen van totaal meldingen of het maken van afspraken over controles niet aan de orde.

83	1442	Uit de rapporten van de Enquêtecommissie Opsporingsmethoden (commissie van Traa) is gebleken dat er in de afvalverwerkingsbranche ongezonde monopolievorming plaatsvindt. De sector is ondoorzichtig en verweven met de overheid. Zo ligt het ontwerp MJP-GA II ter inzage bij de NVCA, als ware het een overheidsinstelling. Tevens wordt uit de bevindingen van voornoemde commissie duidelijk dat een scherpe scheiding moet komen tussen de verwerkers van afval en de controle daarop door de overheid. Het afstoten van die controle van Rijk naar provincies komt het democratisch functioneren niet ten goede omdat het IPO achter gesloten deuren vergaderd en de inspraak op de PMV in veel provincies niets voorstelt. Het plan en het bijbehorende MER geven geen inzicht in de omvang en structuur van de Nederlandse afvalverwerkingsbranche.	20	Er zijn geen concrete situaties bekend waarbij monopolievorming binnen de Nederlandse afvalverwerkingsbranche aanleiding zou kunnen geven om ingrijpen te rechtvaardigen. Indien dergelijke feiten bekend zouden worden, wordt ingegrepen. Het is gebruikelijk dat een branche wordt betrokken bij het totstandkomen van beleidsplannen. Omdat de afvalverwerkingsbranche inspraakrecht heeft bij dit beleidsplan, is vanuit pragmatische redenen dit plan ook bij de NVCA ter inzage gelegd, zonder daarmee een bijzondere status aan de NVCA toe te kennen. De strikte scheiding tussen verwerkers van afval en de controle daarop door de overheid is geregeld en behoeft geen aanpassing. Het MER en met name de sectorplannen zijn geschreven om inzicht te geven in de omvang en structuur van de afvalverwerkingsbranche. De bestuurlijke besluiten in het kader van het IPO zijn gecoördineerde besluiten van de afzonderlijke Gedeputeerde Staten. Alle besluiten, ook de besluiten over controle en handhaving, van Gedeputeerde Staten kunnen democratisch gecontroleerd worden.
84	1442	Bij de totstandkoming van beleidsplannen dient uitgegaan te worden van "gelijke monniken, gelijke kappen".	21	Het uitgangspunt wordt onderschreven.
85	1443	Verhoging van het storttarief kan leiden tot illegale verwijdering. Inzet van de Belasting op Milieugrondslag is ongewenst omdat deze gelden niet worden benut binnen het afvalstoffenbeleid.	84 88	Illegale verwijdering kan onder meer inhouden het ontduiken van het Besluit stortverbod afvalstoffen (BSA) en het storten buiten legale stortplaatsen. Adequate handhaving van het BSA is het geëigende middel om tegen dergelijke overtredingen op te treden. Daarnaast kan het optrekken van het storttarief tot het niveau van het verbrandingstarief een ondersteuning van het BSA betekenen, aangezien de financiële prikkel om te storten in plaats van te verbranden wordt weggenomen, of althans verminderd. Illegale verwijdering van gevaarlijk afval op milieuhygiënisch onverantwoorde wijze als gevolg van een hoog storttarief zou mogelijk kunnen zijn voor wie van kwade wil is. Middels handhaving dient dit te worden voorkomen. De Belasting op Milieugrondslag beoogt een verbreding van de grondslag, en daarmee rechtvaardiger verdeling van de lasten, van wat voorheen de brandstofheffing op grond van de Wabm was. De achterliggende gedachte bij het heffen van de belasting op milieugrondslag is het principe dat de vervuiler (of gebruiker van hulp- of grondstoffen) betaalt. De belasting grijpt aan bij het verbruik van in de natuur schaars aanwezige grondstoffen, het veranderen van de natuurlijke stofkringlopen of het in het milieu brengen van verontreinigende stoffen. Ook bij het storten van afvalstoffen is sprake van dergelijke milieubezwarende activiteiten, waarvoor door de vervuiler betaald moet worden. Door het storten te belasten kan een ander secundair effect worden bereikt, namelijk het sturen van afvalstromen naar een meer gewenste verwijderingswijze, bijvoorbeeld verbranden in plaats van storten. De belasting is dus niet alleen op het genereren van middelen gericht, maar heeft tevens een regulerend karakter.
86	1443	Te weinig voorstellen worden aangetroffen naar aanleiding van recente onderzoeken zoals het onderzoek van prof. Ten Heuvelhof met betrekking tot de wijze van subsidieverlening.	89	Het betreft hier geen problematiek die specifiek is voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. De algemene voorwaarden voor subsidies worden in financiële kaders bezien. Daarbij wordt zeker rekening gehouden met resultaten van recente onderzoeken.

87	1444	Het zou aanbeveling verdienen het streven naar de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën te benadrukken.	67	In het plan wordt aan bevordering van innovatie op de volgende wijze aandacht geschonken: - In paragraaf 4.4.4. wordt uitvoerig aandacht gegeven aan het programma T-2000, gericht op de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën. - Daarnaast wordt in paragraaf 4.4.3. gewezen op de provinciale fondsen die milieuvriendelijke innovaties stimuleren, de VAMIL-regeling en op projectsubsidies ter stimulering van preventie. - In paragraaf 6.3.1 is aangegeven dat opwaardering van de minimumstandaard het streven van de overheid blijft. Vandaar dat gedurende de planperiode en ter voorbereiding op het MJP-GA III nader onderzoek zal worden gedaan gericht op het verminderen van kennisleemten en het beoordelen van nieuwe, zich ontwikkelende technieken. - Proefverwerkingen die tot doel hebben het ontwikkelen van een hoogwaardiger techniek zullen, gelet op het belang van innovatie, in beginsel positief worden beoordeeld. - Indien sprake is van een dynamische sector, wordt in principe de vergunning verleend voor een periode van vijf jaar. Na deze periode zal de activiteit getoetst worden aan de dan geldende minimumstandaard. Op deze wijze wordt de implementatie van innovatieve technieken bevorderd. - In het aan het plan ten grondslag liggende milieu-effectrapport is "bevordering innovatie" meegenomen als criterium bij de alternatievergelijking van de algemene beleidsbeslissingen.
88	1445	Via voorlichting moet bedrijven worden duidelijk gemaakt wat wel of niet gevaarlijk afval is.	10 24 47 50 59 75 90	Dit is correct. Een nieuw voorlichtingsproject is in voorbereiding. Dit project richt zich met name op het midden- en kleinbedrijf (MKB). Doel is om via intermediarissen als branche-organisaties, bevoegd gezag, afvalinzamelaars en adviserende organisaties het MKB informatie te geven over de volgende zaken: - welke afvalstoffen zijn gevaarlijk afval; - op welke wijze dienen deze te worden opgeslagen en te worden verwijderd.
89 *	1500	Aan preventie wordt te weinig aandacht besteed. Gepleit wordt voor een striktere koppeling tussen het MJP-GA II, preventiegerichte projecten en het doelgroep overleg industrie. Voor preventie is geen kwantitatieve doelstelling opgenomen en ook aan kwalitatieve preventie wordt onvoldoende "handen en voeten" gegeven.	89	In alle sectorplannen wordt aandacht geschonken aan preventie van desbetreffende categorie gevaarlijk afval. In het algemene deel van het plan wordt voor preventie verder verwezen naar andere kaders. Wel zal in het algemene deel van het definitieve plan aandacht worden geschonken aan kwalitatieve preventie.
90	1510	Preventie van gevaarlijk afval is niet altijd mogelijk (bijvoorbeeld bouw- en sloopafval).	21	Dit is juist.
91	1600	De logistiek kan verder worden geoptimaliseerd door het vervoer van gevaarlijk afval tijdens nachtelijke uren te laten plaatsvinden. Verzocht wordt om het MJP-GA zodanig aan te passen dat in de vergunningen van be-/verwerkers geen beperkingen aan de aanlevertijden worden gesteld.	33	Beperkingen in de vergunningen aan de openingsuren van inrichtingen worden niet om doelmatigheidsredenen opgenomen. Met name de geluidsaspecten zijn in de regel doorslaggevend bij de bepaling of nachtelijke transportbewegingen kunnen worden toegestaan. Er is dan ook geen aanleiding om het plan aan te passen.

92	1620	Bij de uitvoering van het beleid moet meer aandacht worden besteed aan de uniformiteit in de regelgeving, vooral ten aanzien van de financiële continuïteitstoets. Door verschillen in beoordeling tussen de provincies wordt de onzekerheid en de rechtsongelijkheid voor bedrijven vergroot.	10 24 30 47 50 59 75 90	Het is niet mogelijk om op voorhand expliciet aan te geven wanneer een financiële continuïteitstoets van belang is. In het plan is vermeld dat een financiële continuïteitstoets met name kan worden uitgevoerd bij de definitieve verwijdering van afval. Zoals in het plan is aangegeven zal, indien financiële continuïteitstoetsing aan de orde is, op dat moment worden besloten op welke wijze deze plaats vindt. Voor het overige wordt opgemerkt dat het plan juist is opgesteld om een zo uniform mogelijk beleid te formuleren op grond waarvan alle provincies en het Ministerie een doelmatigheidsbeoordeling zullen uitvoeren. Hiermee wordt gepoogd de onzekerheid en rechtsongelijkheid voor bedrijven te voorkomen.
93	1620	In paragraaf 6.2 dient bij continuïteit ook de situatie in het buitenland te worden meegenomen.	1 26 27 32 56 62 77 82	Gelet op de doelstellingen van de AMvB is het betrekken van de situatie in het buitenland niet relevant.
94	1620	De AMvB financiële zekerstelling is onnodig, omdat ook boekhoudkundige voorzieningen kunnen worden getroffen en risico's kunnen worden beheerst door goede handhaving/toezicht. Bovendien is deze AMvB ongewenst, omdat dit een onevenredige inbreuk maakt op het marktprincipe, tot hogere kosten leidt en een groot beslag legt op de liquiditeiten en het vermogen van bedrijven. Als toch een AMvB tot stand komt, is het gewenst dat hierin de mogelijkheid wordt opgenomen om via een zogenaamde artikel 2:403 BW verklaring zeker te stellen. Gepleit wordt voor een algemene vrijstelling voor de reeds vergunde bedrijven. Tevens wordt gevraagd naar de relevantie van een dergelijk AMvB.	1 26 27 32 56 62 66 67 72 77 80 82 85	Ondanks de bezwaren wordt het standpunt ingenomen dat genoemde AMvB gewenst is. Genoemde bezwaren zullen bij het opstellen van de AMvB worden betrokken.
95 *	1630	Aangeven is dat bij de LCA-methodiek nog niet alle voor het milieu relevante aspecten op een algemeen aanvaarde wijze zijn opgenomen. Verzocht wordt deze aspecten alsnog mee te beoordelen en te verwerken.	62	Met de betreffende passage is bedoeld aan te geven dat over de wijze waarop bepaalde aspecten moeten worden meegenomen, nog geen consensus bestaat. Dit betreft met name de emissies bij de winning of productie van ingezette brandstoffen. Geen consensus bestaat over de methode van allocatie van emissies (in het MER dat voor dit plan is opgesteld heeft de vermeden-emissiemethode de voorkeur gekregen). Daarnaast zijn aspecten als landschapsaantasting, geurhinder en geluid niet meegenomen in het MER, omdat dit vooral lokaal georiënteerde milieuproblemen zijn. De behandeling van een dergelijke lokale milieuhygiënische inpassing van een activiteit hoort thuis in een lokatiekeuze- of inrichtingen-MER. De tekst zal op dit punt verduidelijkt worden.

96 *	1630	Gepleit wordt voor vergunningen voor verwijdering van afvalstoffen van maximaal 10 jaar en bij uitzondering voor 5 jaar als daar bijzondere redenen voor zijn. Een nadere onderbouwing van de vergunningstermijn en de criteria op grond waarvan een langere vergunningstermijn wordt gehanteerd, is noodzakelijk. Een korte vergunningstermijn leidt tot hoge kosten (die weer gevolgen hebben voor de afgifte) en frustreert innovatie (o.a. implementatie van immobilisatietechnieken). De financiële grondslag voor investeringen wordt ondergraven en er wordt afbreuk gedaan aan de rechtszekerheid van bedrijven. De consequenties van een korte vergunningstermijn en een relatie met de milieudoelstellingen op de lange termijn ontbreekt. Ook op dit aspect worden overheidsbedrijven (stortplaatsen/AVI's) bevoordeeld.	1 3 21 26 27 32 37 56 62 67 77 80 82 85 93	Indien sprake is van een dynamische sector wordt in principe de vergunning voor een periode van vijf jaar verleend. Na deze periode zal de activiteit worden getoetst aan de dan geldende minimumstandaard. Op deze manier wordt de implementatie van innovatieve technieken bevorderd. Daarnaast wordt er rekening mee gehouden dat uit financiële overwegingen een langere termijn gewenst kan zijn. Per sector is gekeken of dat het geval is (toetsing vindt dan ook niet per aanvraag plaats). In de sectorplannen is concreet vermeld of en gemotiveerd waarom een vergunningstermijn van maximaal 10 jaar wordt gehanteerd. Voor een vergelijking van de milieugevolgen van alternatieve vergunningstermijnen wordt verwezen naar het MER. Het plan zal op dit punt worden verduidelijkt. Tevens zijn de in de sectorplannen genoemde termijnen opnieuw in overweging genomen. In een beperkt aantal gevallen (bewerken van BSSW, bewaren van asbest en deeltjesscheidningstechniek voor straalgrit en C ₃ -afvalstoffen) heeft dit geleid tot wijziging van de maximale termijn tot 10 jaar.
97	1630	De overheid dient randvoorwaarden te scheppen om de internationale concurrentie te kunnen doorstaan. Door de overheid is echter juist een monopoliepositie gecreëerd voor verbranden, waardoor AVR bij tariefbepaling vrijelijk kan opereren. Hierdoor wordt de doelmatigheid van de verwijdering ongunstig beïnvloed (ook in internationaal perspectief).	62	Voor de definitieve verwijdering van afvalstoffen blijft het zelfvoorzieningsprincipe gelden. Uit het sectorplan Verbranden blijkt dat nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof voor te verbranden gevaarlijke afvalstoffen wordt overgelaten aan de markt. Voor de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen als definitieve verwijdering, zal wel een capaciteitstoets worden uitgevoerd. Voor afvalstoffen die in een DTO moeten worden verbrand geldt op dit moment een uitzonderlijke positie voor AVR-Chemie. Dit betreft echter slechts een deel van de te verbranden afvalstoffen. Ook aan een andere initiatiefnemer kan vergunning worden verleend voor het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen in een DTO indien dit doelmatig wordt geacht.
98 *	1630	Het ontbreken van een sluitende definitie van het begrip hoogwaardigheid leidt tot rechtsonzekerheid. Emissies moeten worden getoetst in Europees verband. Naast het waste-to-waste principe moet plaats zijn voor het waste-to-product principe, bijvoorbeeld de inzet van afvalstoffen in industriële ovens.	62	Het begrip hoogwaardigheid wordt omschreven in paragraaf 6.3.1. en zal worden opgenomen in de definitielijst. De aldaar gegeven omschrijving geeft aan dat bij de invulling van dit begrip een aantal factoren van belang is. Deze factoren dienen in hun onderlinge samenhang te worden gezien. Overigens zal de tekst hiervan meer in overeenstemming met het MER gebracht worden. De implementatie van Richtlijn 94/67/EG betreffende de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen beoogt harmonisatie te bewerkstelligen van emissie-eisen voor installaties waar gevaarlijk afval wordt ingezet of bijgestookt. De Verordening 259/93/EEG kent geen mogelijkheid om emissies in het buitenland als weigeringsgrond voor uitvoer te hanteren. Aangenomen wordt dat met "waste to product" wordt bedoeld op materiaalhergebruik in de cementindustrie. Het plan ziet hier reeds op toe.

99	1630	Onderbouwd moet worden dat in Nederland de LCA de stand der techniek is.	1 26 27 32 56 62 77 82 93	In het vijfde Milieu-Actie Programma van de Europese Commissie ("Op weg naar duurzame ontwikkeling", 20 mei 1992) is aangegeven dat de toepassing van de levenscyclusanalyse bij afvalbeheer moet worden bevorderd. Het is overigens niet zo dat het uitvoeren van LCA's in alle gevallen de meest geëigende methode voor alternatievergelijking is. In het plan is dan ook niet aangegeven is dat de LCA de stand der techniek is, maar dat de methode van het Centrum Milieukunde Leiden de stand der techniek is voor het uitvoeren van LCA's. Deze methode geldt in Nederland als de standaard voor het uitvoeren van LCA's. Ook internationaal geldt deze methode als één van de breedst geaccepteerde methoden. In de brief van de 12 maart 1996 van de Commissie voor de milieu-effectrapportage, die als bijlage bij het toetsingsadvies van de Commissie is gevoegd, wordt aangegeven dat de LCA-methode als model in principe de beste basis biedt voor het systematisch vergelijken van milieu-effecten. In het plan is vermeld dat de LCA-methodiek een aantal beperkingen kent. Het is niet mogelijk deze beperkingen op korte termijn op te heffen. Bij het vaststellen van de minimumstandaard is rekening gehouden met de beperkingen van de LCA-methodiek.
100	1630	De gezondheid, het leefmilieu en de economie zijn de belangen die gediend moeten worden. Deze belangen mogen niet lijden onder de andere belangen zoals het sparen van landschap door het vermijden van stortplaatsen of het sparen van natuurlijke grondstoffen door hergebruik van afvalstoffen. Verbrandbaar gevaarlijk afval kan beter worden verbrand omdat dit veiliger is. De rest van het gevaarlijk afval moet zo goed mogelijk worden ingepakt en worden opgeslagen/gestort op grote bergingen.	86	Het milieubeleid is in het algemeen gericht op het minimaliseren van de invloed van de mens op het milieu. Een belangrijk onderdeel hiervan vormt de kringloop grondstoffen/afvalstoffen. In gevaarlijk afval voorkomende herbruikbare componenten moeten dan ook worden teruggewonnen en ter vervanging van grondstoffen ingezet. Gevaarlijke afvalstoffen die geen herbruikbare componenten bevatten dienen, indien mogelijk, te worden vernietigd in een verbrandingsinstallatie. Pas als dit niet mogelijk blijkt, dienen deze afvalstoffen te worden gestort. Deze voorkeursvolgorde voor de verwijdering is aangegeven in paragraaf 4.3.1 en is vastgelegd in artikel 10.1 van de Wm.
101	1630	Hergebruik is in beginsel uit den boze omdat daarbij verspreiding optreedt zoals bijvoorbeeld bij de inzet van verbrandingsresten in cement.	86	Hergebruik van gevaarlijk afval wordt, gelet op artikel 10.1 van de Wm, gestimuleerd. Ook op grond van artikel 3 van de Richtlijn 75/442/EEG dient (na preventie) de nuttige toepassing van afvalstoffen door recycling, hergebruik, terugwinning dan wel andere handelingen gericht op het verkrijgen van secundaire grondstoffen of het gebruik van afvalstoffen als energiebron bevorderd te worden. Toepassing van afvalstoffen dient plaats te vinden binnen de van toepassing zijnde regelgeving, zoals het Bouwstoffenbesluit.
102 *	1631	Onduidelijk is wat verstaan wordt onder minimumstandaard.	1 21 26 27 32 56 62 71 77 82 89	De minimumstandaard is de minimale hoogwaardigheid van de verwijdering van een bepaalde afvalstroom, omschreven als technologie. De gekozen minimumstandaard is nadrukkelijk niet bedoeld als de enig toegelaten technologie, maar als referentiepunt. Door de keuze van een bepaalde technologie wordt een referentiepunt vastgelegd ten aanzien van het acceptabel geachte totale milieu-effect (som van de gewogen scores op de milieuthema's) voor de verwerking van een bepaalde soort afval. Dit zal in paragraaf 6.3.1 en de begrippenlijst duidelijker aangegeven worden. Alleen voor een technologie die ten minste even hoogwaardig is als de minimumstandaard, kan vergunning verleend worden.

103 *	1631	Onduidelijk is hoe de verschillende aspecten van hoogwaardigheid tegen elkaar afgewogen moeten worden. Alleen met de aspecten emissies en gebruik schaarse voorraden wordt ingestemd. Het waste-to-waste principe dient genuanceerd te worden. De soort en hoeveelheid reststoffen kan geen zelfstandig criterium zijn. Flexibiliteit, storingsgevoeligheid en laagdrempeligheid zijn aspecten die aan de markt overgelaten moeten worden.	1 26 27 32 56 62 77 82	De verschillende aspecten dienen conform de LCA-methodiek zoals omschreven in het MER tegen elkaar afgewogen te worden. Flexibiliteit, storingsgevoeligheid en laagdrempeligheid zijn wel degelijk aspecten die van belang zijn voor het formuleren van de minimumstandaard. De formulering van verschillende aspecten van hoogwaardigheid zal worden aangepast aan het MER.
104 *	1631	Blijvend opwaarderen van de minimumstandaard leidt tot rechtsonzekerheid, willekeur en inconsistentie.	1 26 27 32 56 62 77 82	Het MJP-GA wordt voor vier jaar vastgesteld en daarmee ook de minimumstandaarden. Wijziging of vaststelling van de minimumstandaard geschiedt door middel van een wijziging van het betreffende sectorplan. De minimumstandaarden worden aangemerkt als kernpunt van het beleid en wijziging daarvan kan alleen na een planwijzigingsprocedure tussentijds plaatsvinden. Dit zal alleen geschieden indien dit van bijzonder groot belang is en niet gewacht kan worden op een periodieke herziening (zie paragraaf 2.7). Vergunningen worden voor een aantal jaren verleend, op basis van het op dat moment geldende beleid. Wijziging of vaststelling van de minimumstandaard leidt in het algemeen niet tot aanpassing van bestaande vergunningen. De nieuwe minimumstandaard wordt alleen meegenomen bij nieuwe aanvragen. Er is dan ook geen sprake van rechtsonzekerheid, willekeur of inconsistentie. Paragraaf 6.3.1 zal op dit punt worden verduidelijkt.
105	1631	Bij toepassing van de LCA-methode kan een integraal ketenbeheer worden opgezet die alle fasen omvat, namelijk grondstoffen-, productie-, consumptie- en verwijderingsfase. De voor het MJP-GA II toegepaste LCA begint bij het einde van de consumptiefase en is dus niet compleet. Zo zou ook preventie van afval kunnen worden meegenomen.	20	In het MER zijn alternatieven vergeleken voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. Het MJP-GA heeft nu eenmaal betrekking op (gevaarlijke) afvalstoffen, die per definitie aan het eind van de consumptiefase zitten. Dit betekent niet dat preventie niet belangrijk is. Het MJP-GA heeft geen zelfstandige rol ten aanzien van preventie. De formulering en uitvoering van het beleid op dit vlak vindt onder meer plaats in het kader van het programma afvalpreventie bij bedrijfsmatige activiteiten, het doelgroepen overleg industrie en bij het hanteren van producentenverantwoordelijkheid.
106	1631	Er bestaat een discrepantie tussen het MER en het plan waardoor het MER niet kan worden aangegrepen als onderbouwing van het beleid. Aangezien de m.e.r.-procedure geen mogelijkheid biedt om tegen de inhoud in verzet te komen, zullen bedrijven genoodzaakt zijn de rechter in te schakelen. Nader dient te worden uitgewerkt hoe het MER is opgenomen in het beleid.	62	De relatie tussen het MER en het plan ligt in de beschrijving van het voorkeursbeleid (voorgenomen minimumstandaard). Het voorkeursbeleid (en dus ook de minimumstandaard) behoeft niet gelijk te zijn aan het meest milieuvriendelijke alternatief. In het ontwerp-plan is het voorkeursbeleid opgenomen. In het definitieve plan wordt - mede gelet op de inspraak - uiteindelijk de minimumstandaard als beleid vastgelegd. Niet aangegeven is op welke punten sprake is van discrepantie. Hierop kan dan ook niet verder worden ingegaan. Toetsing van de uitvoering van het beleid kan altijd plaatsvinden door de rechter. Zie ook paragraaf 2.3, 6.3.1 en diverse sectorplannen.

107 *	1631	Wijziging van de minimumstandaard door middel van een herziening van het MJP betekent dat de tijdsperiode van mogelijk toepasbare technieken niet langer zal zijn dan 4 of 5 jaar. Deze periode is te kort om een investering in een techniek af te kunnen schrijven. Verzocht wordt om een voorziening op te nemen om technieken gedurende de gehele afschrijvingstermijn te kunnen benutten. Een bedrijf mag naar aanleiding van een beleidswijziging niet tussentijds geconfronteerd worden met een wijziging van de vergunning.	66	In de sectorplannen is, indien noodzakelijk, aangegeven hoe omgegaan wordt met bestaande technieken die niet aan de vastgestelde minimumstandaard voldoen. Als hoofdlijn is daarbij aangehouden dat voor bestaande technieken die niet aan de minimumstandaard voldoen, na afloop van de vergunningstermijn, geen vergunning meer verleend zal worden. Het is dus in het algemeen niet de bedoeling dat wijziging van de minimumstandaard leidt tot wijziging van vigerende vergunningen. Dit zal worden verduidelijkt. Zie verder 96.
108 *	1631	Bij vermelding van de gevallen waar al gebruik wordt gemaakt van sturing via ontdoeners, ontbreekt PMV-o/w/s.	56	In de voorschriften van de vergunning van een PMV-o/w/s-inzamelaar wordt aangegeven dat dient te worden afgevoerd naar een PMV-o/w/s-verwerker. Hierdoor wordt voorkomen dat wordt afgegeven aan een bedrijf dat niet beschikt over een vergunning voor het bewerken van deze specifieke deelstroom. Middels dit artikel wordt de scheiding tussen land- en scheepsafval geregeld, en niet de sturing naar de minimumstandaard. Wel dient de slibfractie te worden gereinigd in een grondreinigingsinstallatie. Dit zal worden toegevoegd.
109 *	1631	Sturing naar specifieke verwijderingsfaciliteiten in de vergunningen is ongewenst. Afvalstoffen moeten afgegeven kunnen worden aan alle vergunninghouders.	1 26 27 32 56 62 77 80 82	Sturingsvoorschriften kunnen worden verbonden aan vergunningen van be-/verwerkers van gevaarlijk afval met betrekking tot de afvoer van reststromen. Sommige bedrijven voeren een deelbewerking uit die niet volledig voldoet aan de minimumstandaard. In dat geval is in de sectorplannen vastgelegd dat de voorbewerking kan worden toegestaan mits de reststromen worden afgevoerd naar een bedrijf dat voldoet aan de minimumstandaard zodat de totale verwerking wordt uitgevoerd conform de minimumstandaard. Daarnaast is sturing wenselijk voor specifiek ziekenhuisafval. Het plan zal worden verduidelijkt.
110	1631	Bij hoogwaardigheid dient ook de situatie in het buitenland meegenomen te worden.	1 26 27 32 56 62 77 82	In het MER zijn bij de vergelijkingen gangbare technieken die worden gehanteerd in het buitenland meegenomen. Bij het vaststellen van de minimumstandaard is daardoor rekening gehouden met de situatie in het buitenland.

111 *	1631	Een definitie van proefverwerking ontbreekt.	1 26 27 32 56 62 77 82	Het plan zet aan tot het zoeken naar de meest hoogwaardige manier van verwerken van gevaarlijk afval. Proefnemingen die hierop zijn gericht, worden positief beoordeeld. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt in twee situaties: 1. het beproeven van een niet eerder toegepaste techniek, waarvan wordt verwacht dat deze leidt tot een in milieuhygiënisch opzicht betere verwijdering; een dergelijke verbetering kan kwantitatief (minder reststoffen) of kwalitatief (afname van de milieubelasting van de reststromen) zijn; 2. het be-/verwerken van andere afvalstromen dan die expliciet zijn vergund. Proefnemingen worden gekenmerkt door de beperkte duur (maximaal 6 maanden) en de beperkte hoeveelheid afvalstoffen die worden verwerkt om de noodzakelijke informatie te vergaren. Dit zal in de tekst verduidelijkt worden.
112 *	1631	In het plan wordt onvoldoende ingegaan op de economische factoren die in het kader van afvalverwijdering en nuttige toepassing van afvalstoffen een rol spelen. Ook de kostenfactor dient in beschouwing te worden genomen bij de beoordeling of bepaalde verwijderingsfaciliteiten de voorkeur verdienen.	62 67 71	Eén van de beoogde kenmerken van de verwijderingsstructuur is dat de kosten zo laag mogelijk zijn. Bij het vaststellen van de minimumstandaarden is rekening gehouden met de kosten (zie paragraaf 6.3.1 en het MER). Het is immers ongewenst als een minimumstandaard te hoge kosten met zich meebrengt. Als uitgangspunt is gehanteerd dat het huidige kostenniveau van verwijdering in Nederland aanvaardbaar is. Indien vergunning wordt aangevraagd voor een bepaalde techniek, wordt het aan de aanvrager overgelaten te beoordelen of deze techniek kosteneffectief is. Dit zal in de tekst aangegeven worden.
113	1631	Bijstelling van de minimumstandaard moet minimaal elk nieuw MJP-GA plaatsvinden en verder moeten bedrijven gestimuleerd worden om nieuwe technologieën uit te werken door investeringssubsidies of belastingvoordelen.	89	De minimumstandaard zal alleen bijgesteld worden indien daartoe aanleiding bestaat. Zoals in paragraaf 4.4.4 is aangegeven, is door het ministerie van VROM het onderzoekprogramma T-2000 opgezet. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om de minimumstandaarden die daarvoor in aanmerking komen, aan te melden voor opname in de lijst van de VAMIL-regeling, waardoor belastingvoordelen kunnen worden verkregen. Het verlenen van investeringssubsidies wordt niet overwogen. Zie ook 87.
114 *	1631	Een afweging ontbreekt over hoe omgegaan wordt met bestaande be- en verwerkingscapaciteit die niet aan de minimumstandaard voldoet.	27	Als hoofdlijn is aangehouden dat voor bestaande technieken die niet aan de minimumstandaard voldoen, na afloop van de vergunningstermijn, geen vergunning meer verleend zal worden. De tekst zal op dit punt worden verduidelijkt. In de sectorplannen is, indien afgeweken wordt van de hoofdlijn, aangegeven hoe omgegaan wordt met bestaande technieken die niet aan de vastgestelde minimumstandaard voldoen.
115 *	1631	Onduidelijk is hoe de "andere aspecten die bij de hoogwaardigheid van de verwijdering een rol spelen" (pagina 35) ten opzichte van elkaar moeten worden gewogen.	27	Van belang zijn de effecten die een verwijderingstechniek heeft op de in het MER meegenomen milieuthema's. Naast het effect op de milieuthema's dient rekening te worden gehouden met de kosteneffectiviteit, de flexibiliteit en de technische haalbaarheid. Hiertoe dient een vergelijking te worden gemaakt tussen de technieken conform de LCA-methodiek die is gehanteerd in het MER. De tekst zal op dit punt worden aangepast.
116	1631	De minimumstandaard is soms wat te globaal geformuleerd. Als voorbeeld wordt genoemd de minimumstandaard voor het bewerken van o/w/s.	27	Een verdere concretisering van de minimumstandaarden wordt op grond van de resultaten van het MER niet mogelijk geacht. Uit ervaring en nader onderzoek zal de komende jaren moeten blijken of bij de opstelling van het MJP-GA III dan wel het integrale afvalstoffenplan (zie 15) de minimumstandaarden nader geconcretiseerd dienen te worden.

117 *	1631	Gestreefd wordt naar doelvoorschriften in plaats van middelvoorschriften. Blijkbaar moet de minimumstandaard zo begrepen worden dat een vergelijking moet worden gemaakt tussen de emissies naar de diverse componenten. Als dit juist is zou dit wel duidelijker moeten worden aangegeven, omdat de handhaver daar in de praktijk anders mee omgaat.	0	Indien een be-/verwerker een techniek wil toepassen die afwijkt van de in het MJP genoemde minimumstandaard, dient hij in de aanvraag aan te tonen dat deze techniek ten minste even hoogwaardig is als de minimumstandaard. Niet alleen emissies spelen daarbij een rol, maar ook de samenstelling en hoeveelheden bij het proces vrijkomende reststoffen hebben invloed op het totale milieu-effect (som van de gewogen scores op milieuthema's). Indien de vergunning is verleend, hoeft de handhaver niet te beoordelen of aan de minimumstandaard wordt voldaan, maar uitsluitend te controleren of het bedrijf volgens de vergunning werkt. Paragraaf 6.3.1 zal worden verduidelijkt.
118	1631	De uitkomsten van de LCA-studie moeten worden gezien in het licht van de beperkingen van deze methodiek.	89	Dit is correct. Hiermee is ook rekening gehouden.
119	1631	Ook voor technologieën die gelijkwaardig zijn aan de minimumstandaard moet een vergunning afgegeven kunnen worden. Indien verwerking door middel van eenvoudigere en/of goedkopere technologieën tot een gelijkwaardig milieuhygiënisch resultaat zal leiden, zou ook voor laagwaardigere technologieën vergunning verleend moeten kunnen worden.	77	Voor technologieën die gelijkwaardig zijn aan de minimumstandaard, kan vergunning verleend worden. Als een bepaalde technologie tot een gelijkwaardig milieuhygiënisch resultaat leidt (te bepalen door vergelijking volgens de LCA-methodiek in het MER), is er geen sprake van een laagwaardige techniek, maar van een even hoogwaardige technologie. Goedkoop en/of eenvoudig houdt niet in dat een technologie als laagwaardig aangemerkt moet worden. Zie ook 102.
120	1631	Met de continuïteit van de ontdoener wordt te weinig rekening gehouden, onder meer bij sturing van afvalstromen naar specifieke verwerkers. Gevraagd wordt of de ontdoener gedwongen kan worden haar afval, bestemd voor nuttige toepassing, aan te bieden aan een bedrijf dat er financieel slecht voorstaat als dat bedrijf de enige verwerker in Nederland is. Gevraagd wordt wat gebeurt bij faillissement of bedrijfsbeëindiging.	0 68	In het plan zijn geen regels opgenomen met betrekking tot de sturing van afvalstromen van primaire ontdoeners. Wel kan een primaire ontdoener worden geconfronteerd met sturing via het acceptatieverbod bij een be-/verwerker. Zoals aangegeven in paragraaf 6.3.1 zal verwijdering volgens even hoogwaardige of hoogwaardiger methoden niet worden tegengehouden. Uitvoer ten behoeve van nuttige toepassing wordt toegestaan (tenzij de mate van nuttige toepassing lager is of één van de overige bezwaargronden geldt).
121	1631	In het MJP-GA II zit een interne tegenstrijdigheid. Op pagina 112 wordt gesproken over voldoen aan de ingangsspecificaties zonder mengen vooraf, terwijl op pagina 35 het uitgangspunt waste-to-waste wordt genoemd.	0	De verwijdering van gevaarlijk afval waarbij ander gevaarlijk afval ter vervanging van grondstoffen wordt ingezet wordt het waste-to-waste principe genoemd. In dit geval heeft een bedrijf dat afvalstoffen verwijdert een vergunning voor het be-/verwerken van beide categorieën gevaarlijke afvalstoffen. Als toetsingscriterium bij uitvoer wordt gebruikt: de afvalstoffen moeten aan de ingangsspecificaties van de inrichting waarin deze worden ingezet kunnen voldoen zonder mengen voorafgaand aan die inzet. Uitvoer zal niet worden toegestaan indien afvalstoffen niet voldoen aan de ingangsspecificaties van de verwerker maar voorafgaand aan de inzet door de ontvanger moeten worden vermengd om de concentraties aan verontreinigingen binnen aanvaardbare normen te krijgen. In hoeverre het mengen voorafgaand aan de uitvoer kan worden toegestaan wordt geregeld in de Wm-vergunning.

122	1632	Een aanzet om mededingingsbeperkende elementen definitief te beëindigen, wordt gemist. Een gestructureerde aanpak, om die mededingingsbeperkende elementen die niet op basis van directe milieu-effecten noodzakelijk zijn te beëindigen, dient te worden opgezet.	1 26 27 32 56 62 77 82	Niet alleen directe milieu-effecten zijn bij het vaststellen van beleid van belang. In het MER zijn algemene beleidsalternatieven, die onder meer verschillen in de mate van overheidsingrijpen, vergeleken. Op basis daarvan zijn keuzes gemaakt. In dit plan zijn een aantal dereguleringsmaatregelen opgenomen. Vooralsnog wordt een verder terugtrekkende rol van de overheid niet overwogen. Zie ook 60.
123	1632	Gevraagd wordt welke audit wordt bedoeld.	62	Bedoeld wordt een audit om na te gaan of de bediening van ontdoeners adequaat is. Een dergelijke audit kan worden uitgevoerd na signalering uit de samenleving dat de verwijdering in een bepaalde bedrijfstak waar slechts één of enkele bedrijven actief zijn, niet goed functioneert.
124	1633	Naast verbranden en storten is ook het "opkrikken" van een gevaarlijke afvalstof een cruciaal onderdeel van de verwijdering.	21	Nuttige toepassing (inclusief hergebruik) wordt behandeld in 6.3.1.
125	1641	Het vervallen van de capaciteitsregulering bij be- en verwerken en terugkeer naar de vrije markt maakt be- en verwerking duur als gevolg van overcapaciteit, faillissementen en verslechteren van be- en verwerkingsstructuur.	89	Het loslaten van de capaciteitsregulering is een onontkoombaar gevolg van het besluit de mogelijkheden voor in- en uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen bestemd voor nuttige toepassing te verruimen. Het afstemmen van de Nederlandse be-/verwerkingscapaciteit op het Nederlandse aanbod is immers niet zinvol als in- en uitvoer van de betreffende afvalstoffen niet tegengegaan wordt. De vrees dat de be- en verwerking daardoor duur wordt, wordt niet gedeeld. Schaalvoordelen, betere bezettingsgraden en toegenomen concurrentie kunnen een positieve invloed hebben op de ontwikkeling van de kosten bij nuttige toepassing.
126 *	1641	De paragrafen 6.3.1 en 6.4.1 zijn met elkaar in tegenspraak voor wat betreft het gestelde dat buitenlandse bedrijven niet gehouden zijn aan de in Nederland gehanteerde minimumstandaard.	66	De minimumstandaard geldt voor be-/verwerking van afval in Nederland. Bij uitvoer wordt met name getoetst aan de mate van nuttige toepassing. De paragrafen zijn niet met elkaar in tegenspraak. Buitenlandse bedrijven zijn niet gehouden aan de Nederlandse minimumstandaard, omdat in het kader van Verordening 259/93/EEG de beoordeling hiervan niet mag worden meegenomen. Paragraaf 8.3 zal op dit punt verduidelijkt worden.
127	1641	De relatie tussen het vrije verkeer van nuttig toepasbare afvalstoffen en het loslaten van capaciteitsregulering is onduidelijk. De markt van nuttig toepasbare stoffen is niet dezelfde markt als de markt van te verwijderen stoffen.	67	Het in- en uitvoerbeleid is gewijzigd waardoor in- en uitvoer ook kan worden toegestaan bij gelijke mate van nuttige toepassing (dus geen volledig vrij verkeer). Capaciteitsregulering houdt in dat voldoende, maar ook niet meer, capaciteit in Nederland voorhanden dient te zijn om het Nederlands aanbod aan gevaarlijke afvalstoffen te verwijderen. Een dergelijke capaciteitsregulering is echter niet zinvol als de betreffende afvalstoffen ook in- en uitgevoerd kunnen worden. Voor alle duidelijkheid wordt opgemerkt dat capaciteitsregulering voor definitieve verwijdering niet losgelaten wordt.
128 *	1641	Niet duidelijk is welke definitieve verwijderaars waarvoor de capaciteitsregulering blijft bestaan, concreet worden bedoeld.	67	Bedoeld worden verbrandingsinstallaties, stortplaatsen, ONO-technieken zonder metaalterugwinning en immobilisatie ten behoeve van storten. De oorspronkelijk tekst van het algemeen deel wekt de indruk dat uitsluitend verbrandingsinstallaties en stortplaatsen zouden worden aangemerkt als definitieve verwijdering. In de betreffende sectorplannen was reeds vastgelegd dat ONO zonder metaalterugwinning en immobilisatie ten behoeve van storten worden aangemerkt als definitieve verwijdering. Naar aanleiding van de ingebrachte bedenkingen zijn de definities voor be-/verwerken en definitieve verwijdering aangepast en is de tekst op een aantal punten verduidelijkt.

129	1641	Bij het loslaten van de capaciteitsregulering wordt gediscrimineerd tussen be- en verwerkers enerzijds en inzamelaars en definitieve verwijderaars anderzijds. Dit speelt met name de inzamelaars in de kaart, die reeds be-/verwerkingscapaciteit hebben gesticht onder het oude beleid doordat inzameling en be-/verwerking gekoppeld was. Alle be-/verwerkers moeten ook een inzamelvergunning kunnen krijgen om het verstoorde evenwicht te herstellen.	67	In paragraaf 6.4. is aangegeven waarom de capaciteitsregulering voor be-/verwerken wordt losgelaten. Met betrekking tot inzamelen geldt dat beperking van het aantal inzamelaars gewenst is met het oog op de inzameling van onrendabel in te zamelen kleine hoeveelheden gevaarlijke afvalstoffen en inzameling in onrendabele gebieden in Nederland (zie ook 140). Verder wordt gewezen op het evaluatie-onderzoek in 1993/1994 ten behoeve van de TTW en de geplande evaluatie in 1998 van de inzamelstructuur. In afwachting van deze evaluatie wordt het beleid niet gewijzigd. Onduidelijk is waarom ten gevolge van het loslaten van capaciteitsregulering sprake zou zijn van discriminatie tussen inzamelaars en be-/verwerkers. De rechten van de huidige inzamelaars die tevens verwerken worden ten gevolge van het loslaten van de capaciteitsregulering immers niet uitgebreid.
130	1641	Ondanks capaciteitsregulering is aanzienlijke overcapaciteit ontstaan, omdat door toedoen van de minister van VROM be-/verwerkingscapaciteit tussentijds is overgeheveld van be-/verwerkers naar inzamelaars. Alvorens de capaciteitsregulering los te laten, zou eerst de bestaande overcapaciteit gesaneerd moeten worden.	67	Het loslaten van de capaciteitsregulering bij be-/verwerken is een gevolg van het gewijzigde in- en uitvoerbeleid. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 8.3 van het plan. Loslaten van de capaciteitsregulering houdt in dat het bedrijfsleven kan bepalen hoeveel bedrijven er in de markt komen. Hierdoor zal de overcapaciteit door de markt worden gesaneerd.
131	1641	Het loslaten van het doelmatigheidscriterium kan een negatief effect hebben op de autodemontagebranche. Door de toepassing van dit criterium heeft in de autodemontage-branchen een grote sanering kunnen plaatsvinden. Toelating van nieuwe bedrijven zou een negatieve invloed hebben op de verwijderingsstructuur.	57	Het doelmatigheidscriterium wordt niet losgelaten, maar anders ingevuld. Dit betekent onder ander dat capaciteitsregulering voor be-/verwerken wordt losgelaten. Onder meer de toetsing op effectieve en efficiënte verwijdering (waaronder hoogwaardigheid) wordt gehandhaafd. Mede om een effectieve en efficiënte verwijdering van autowrakken te waarborgen, is ARN B.V. opgericht. De door ARN B.V. gehanteerde methodiek van certificering van demontagebedrijven en het uitkeren van de verwijderingsbijdrage geeft voldoende waarborgen om de hoogwaardige verwerking van autowrakken te continueren. Het beleid met betrekking tot autowrakken is vastgelegd in de PMP's. In de huidige PMP's is niet in alle provincies capaciteitsregulering voor verwijderingsbedrijven voor autowrakken opgenomen. Het MJP-GA II heeft hierop geen invloed.
132 *	1641 1190	Gevraagd wordt onder welke condities de acceptatieplicht van toepassing zal zijn. De acceptatieplicht voor Nederlands gevaarlijk afval is in strijd met het Europees recht. Dit impliceert immers een in- of uitvoerverbod. Het is niet aanvaardbaar dat Nederlands gevaarlijk afval tegen een lagere prijs zou moeten worden geaccepteerd, terwijl de marktprijs of prijs in het buitenland hoger is.	62 66 67 80	De acceptatieplicht is bedoeld om de Nederlandse ontdoeners binnen Nederland waar mogelijk een afgiftemogelijkheid te bieden. De lekvrije verwijdering voor gevaarlijk afval wordt hiermee bevorderd. De acceptatieplicht betekent echter niet een verwerkingsplicht voor de vergunninghouder. Er is dus geen sprake van een uitvoerverbod voor die afvalstoffen. Verder is de overheid niet voornemens om hier tariefregulering toe te passen, ervan uitgaande dat redelijke tarieven zullen worden gerekend. Dit zal worden verduidelijkt.
133 *	1643	Onduidelijk is in hoeverre nog capaciteitsregulering plaatsvindt. Enerzijds wordt de monopoliepositie van ZAVIN gehandhaafd, terwijl anderzijds geen capaciteitsregulering voor AVI's is opgenomen. Gepleit wordt voor afschaffing van monopolies.	79 89	Capaciteitsregulering blijft bestaan voor inzamelaars, afvalverbrandingsinstallaties (DTO's en AVI's), stortplaatsen, ONO-technieken zonder metaalterugwinning en immobilisatie ten behoeve van storten (zie ook 128). Dit zal verduidelijkt worden. De verwerking van specifiek ziekenhuisafval vergt bijzondere aandacht, onder andere omdat het noodzakelijk is dat dit afval snel wordt verwerkt. Gezien de hoge kosten die gemoeid zijn geweest met het realiseren van de - zeer gewenste - installatie voor specifiek ziekenhuisafval, is besloten dat het verwerkingsprimaat voor de verwerking hiervan zal berusten bij de ZAVIN. Daardoor wordt zeker gesteld dat de installatie economisch rendabel kan opereren (zie ook de nadere memorie van antwoord op het hoofdstuk afvalstoffen, 6 mei 1992).

134	1643	Door de capaciteitstoetsing wordt de markt voor definitieve verwijdering beschermd. Aangezien deze markt praktisch in handen is van overheidsbedrijven, wordt concurrentie beperkt dan wel uitgesloten. Er bestaan geen redenen om overheidsbedrijven een speciale bescherming toe te kennen. Het gevaar bestaat dat het particuliere bedrijfsleven oneerlijke concurrentie wordt aangedaan.	85	Capaciteitsregulering voor definitieve verwijdering is aan de orde, onafhankelijk of er sprake is van een overheidsbedrijf. Dit wordt noodzakelijk geacht in verband met het streven naar nationale zelfvoorziening voor definitieve verwijdering. Aan overheidsbedrijven wordt dan ook geen speciale bescherming toegekend zodat geen sprake kan zijn van oneerlijke concurrentie.
135 *	1650	De zinsnede "...dat steeds minimalisatie van transportafstanden wenselijk is" kan niet worden toegepast om in de vergunning concrete bestemmingen voor te schrijven, en zeker niet een dergelijke aanwijzing te baseren op transportafstanden.	27	Onnodig transport (over grote afstanden) leidt tot een onwenselijke milieubelasting. Minimalisatie van transportafstanden is dan ook gewenst. Dit wordt aan het bedrijfsleven overgelaten. Voor C ₃ -afvalstoffen en AVI-reststoffen geldt echter vooralsnog provinciale zelfvoorziening (zie paragraaf 4.3.2). De tekst zal op dit punt verduidelijkt worden.
136	1662	Bij het streven naar eenvoudigere milieuvergunningen op hoofdlijnen moet aandacht worden besteed aan recente jurisprudentie en de mogelijke gevolgen daarvan.	27	Deze opmerking wordt onderschreven.
137 *	1662	Vergunningen op hoofdlijnen zijn alleen mogelijk als voldaan wordt aan de voorwaarden dat de inzichtelijkheid gehandhaafd blijft, voldoende rechtsbescherming voor derden gewaarborgd is en dat de vergunning goed handhaafbaar is.	89	Dit is correct. Dit zijn algemene aspecten waaraan iedere vergunning (zowel de vergunning op hoofdlijnen als de conventionele vergunning) dienen te voldoen. Voor de duidelijkheid zal dit aan de tekst worden toegevoegd.
138 *	1662	Vermeld dient te worden dat reeds enkele proefprojecten met milieuzorgsystemen gaande zijn.	62	Dit is juist. Inmiddels zijn enige proefprojecten gestart. Dit zal worden vermeld.
139	1670	Conform de (ontwerp) Leemtewet worden de provincies verantwoordelijk voor de nazorg van stortplaatsen die na 1 maart 1995 operationeel zijn. Het wordt wenselijk geacht dat in de toekomst een viertal gesloten stortplaatsen die niet onder de Leemtewet vallen, te weten Kragge I, Bavel Dorst, Voortse Heide en Gansoyensesteeg bij een mogelijk op te richten nazorgorganisatie van "oude" stortplaatsen worden ondergebracht.	58	De oprichting van een provinciale nazorgorganisatie voor stortplaatsen is blijkens de ontwerp Leemtewet primair de verantwoordelijkheid van de individuele provincie. Dit betekent tevens dat de provincie zelfstandig mag beslissen over de vraag of ook stortplaatsen die niet onder de Leemtewet vallen, binnen de nazorgorganisatie worden ondergebracht.
140 *	1700	Verzocht wordt om geen bovengrens te stellen aan het aantal inzamelvergunninghouders. Marktconform inzamelen in Nederland moet mogelijk zijn. Strikte milieuhygiënische voorwaarden en een goede controle daarop maakt een bovengrens overbodig.	10 14 24 47 50 59 75 81 90	De inzamelstructuren zijn in het leven geroepen omdat binnen de vrije markt voor bepaalde afvalstoffen met een verhoogd risico op milieuhygiënisch ongewenste verwijdering, een te hoge afgiftedrempel ontstond. Aan een beperkt aantal gespecialiseerde bedrijven (met uitsluiting van andere bedrijven) is vergunning verleend voor het inzamelen van deze afvalstoffen, gecombineerd met specifieke inzamelplichten. Nederland is verdeeld in plichtgebieden (verschillend voor Kga, o/w/s en afgewerkte olie). Het aantal inzamelaars hangt direct samen met die verdeling. De resultaten van de evaluatie van het Kga-systeem (actiepunt II.1.3.) zullen worden afgewacht. Naar aanleiding hiervan zal worden bepaald in hoeverre aanpassing noodzakelijk is. In afwachting van de evaluatie zal het aantal vergunninghouders niet worden uitgebreid. Paragraaf 6.4.2 zal op dit punt verduidelijkt worden.

141	1710	Onduidelijk is wat wordt bedoeld met het inzamelrecht en hoe het inzamelrecht in geheel Nederland dient te worden opgevat in relatie tot de plichtgebieden. Tevens is een nadere uitwerking van het onderscheid tussen plichtgebied en plichtregio nodig.	10 24 50 62 75 81 90	In inzamelvergunningen is aangegeven in welk gebied een inzamelaar een plicht heeft om op afroep binnen een bepaalde termijn de afvalstoffen in te zamelen (inzamelplicht) en in welk gebied het de inzamelaar is toegestaan afvalstoffen in te zamelen (inzamelrecht). Indien een inzamelaar een beperkt plichtgebied heeft en een inzamelrecht in heel Nederland, mag de inzamelaar de afvalstoffen in heel Nederland inzamelen, maar slechts binnen een beperkt gebied (plichtgebied) is zij verplicht om de afvalstoffen op te halen. Het plichtgebied is samengesteld uit verschillende plichtregio's. In bijlage IB is aangegeven welke plichtregio's (aangegeven op de kaartjes met normale cijfers) samen één plichtgebied (aangegeven met Romeinse cijfers) vormen. Indien een inzamelaar beschikt over inzamelvergunningen voor alle inzamelregio's waaruit het inzamelplichtgebied bestaat, heeft het bedrijf op grond van de PMV's het recht in de andere provincies in Nederland in te zamelen zonder vergunning van die provincies.
142 *	1711	Aangegeven is dat service-inzameling alleen wordt toegestaan als dit leidt tot een hoogwaardigere verwerking dan via totaalpakketinzamelaars. Vervolgens wordt een opsomming gegeven voor welke afvalstoffen specifieke inzameling toegestaan wordt. Onduidelijk is of deze opsomming een weergave is van de huidige vergunnings situatie of dat specifieke inzameling bij voorbaat beperkt is tot deze categorieën.	40	De opsomming is limitatief bedoeld. Vergunning voor specifieke inzameling kan in principe ook worden verleend voor andere categorieën. Om enerzijds flexibiliteit en anderzijds een uniforme beoordeling mogelijk te maken zal de opsomming niet worden aangemerkt als kernpunt. Dit betekent dat indien een provincie voor een andere specifieke afvalstroom een inzamelvergunning wil verlenen de afwijkingsprocedure zoals vastgelegd in paragraaf 2.7 gevolgd moet worden. Dit zal verduidelijkt worden.
143	1711	Gevraagd wordt of voldoende onder ogen gezien is dat overgaan naar landelijk inzamelrecht betekent dat er overcapaciteit ontstaat.	67	Het overgaan van beperkt inzamelrecht naar landelijk inzamelrecht houdt niet in dat meerdere vergunninghouders zich bezig gaan houden met inzamelen. Het aantal vergunninghouders wordt immers niet uitgebreid. Iedere inzamelaar krijgt het recht om landelijk in te zamelen. Niet is in te zien dat daardoor overcapaciteit zou ontstaan. Verder wordt opgemerkt dat het landelijk recht voor o/w/s en scheepsgebonden afval reeds in de TTW is opgenomen.
144	1711	Service-inzameling van Kga tot minder dan 200 kg/afgifte zou zonder aparte inzamelvergunning moeten kunnen.	67	Naar aanleiding van de evaluatie in 1993/1994 van de inzamelstructuur voor Kga is besloten het systeem gedurende een volgende planperiode te continueren (zie ook de TTW). In 1998 wordt een evaluatie-onderzoek gehouden naar het functioneren van de inzamelstructuur. Overigens wordt het op voorhand ongewenst geacht dat voor bepaalde afvalstoffen die vallen onder de inzamelplicht, de inzameling plaatsvindt zonder vergunning. Dit komt de doorzichtigheid voor de ontdoener niet ten goede.
145	1711	In het plan moet een regeling worden opgenomen waardoor het niet meer noodzakelijk is om in meerdere provincies een inzamelvergunning aan te vragen voor het invullen van één plichtgebied dat zich uitstrekt over meerdere provincies.	72	In 1998 wordt het functioneren van de Kga-inzamelstructuur geëvalueerd. Ook de indeling van de plichtgebieden zal dan aan de orde komen; naar aanleiding daarvan kan indien nodig een oplossing voor dit knelpunt worden gezocht.

146 *	1712	Om rechtsongelijkheid te voorkomen moeten in het plan beoordelingscriteria worden opgenomen op grond waarvan een provincie een extra bewaarlokatie voor een inzamelaar kan vergunnen indien die bewaarlokatie in een andere provincie is gelegen dan het plichtgebied. Onduidelijk is ook of een Kga-inzamelvergunninghouder slechts "eigen" inrichtingen kan aanwenden als extra bewaarlokatie of ook locaties van derden of zusterbedrijf als zodanig kunnen fungeren.	3 72	Een bewaarlokatie dient te voldoen aan de gebruikelijke milieuhygiënische voorschriften. Daarnaast geldt voor Kga een koppeling tussen inzamelen en bewaren, dat wil zeggen dat alleen een inzamelvergunning wordt verleend als de betreffende rechtspersoon over tenminste één bewaarlokatie beschikt. Koppeling aan een vergunning van een zusterbedrijf of derden is niet toegestaan, tenzij door het opnemen van een afgifteverplichting in de inzamelvergunning en een acceptatieverplichting in de bewaarvergunning gewaarborgd is dat de inzamelaar te allen tijde de mogelijkheid heeft de ingezamelde afvalstoffen te laten bewaren. Dit zal in de tekst worden aangegeven. In het geval dat de bewaarvergunning is verleend vanwege de koppeling met de inzamelvergunning, vervalt de bewaarvergunning zodra deze inzamelvergunning voor het plichtgebied vervalt. Dit zal in de tekst worden verduidelijkt. De verdere invulling wordt overgelaten aan de individuele provincies. Extra bewaarlokaties voor derden worden meegenomen in de evaluatie van de Kga-structuur in 1998.
147	1712	Gevraagd wordt naar de gevolgen op de prijsstelling van de beleidslijn dat het aantal houders van inzamelvergunningen vanwege schaalgrootte en benutting van inzamel-middelen niet wordt uitgebreid.	58	Het niet uitbreiden van het aantal inzamelvergunninghouders is bestaand beleid. Gelet op het aantal vergunninghouders dat actief is in deze markt, is het niet te verwachten dat het beleid gevolgen heeft voor de prijsstelling.
148	1712	Aangegeven is dat in principe geen inzamelvergunning wordt verleend wanneer een bewaarvergunning ontbreekt en andersom. Indien het huidige beleid vereist dat inspreker ter verwezenlijking van de plannen een bewaarinrichting nodig heeft om een inzamelvergunning te verkrijgen, zal dat overwogen worden.	40	Een vergunning kan uitsluitend worden verleend indien op grond van het gestelde in paragraaf 7.1 de activiteit wordt aangemerkt als doelmatig. Zowel in de onderzoeken in het kader van de TTW als in het MER wordt het koppelen van inzamelvergunningen aan bewaarvergunningen als het meest milieuvriendelijke alternatief aangewezen. Met betrekking tot een buitenlandse bewaarder/verwerker geldt dat een inzamelvergunning kan worden verleend, mits directe afvoer naar deze bewaarder/verwerker in het buitenland plaatsvindt.
149	1712	Het is onduidelijk of een o/w/s-inzamelaar de o/w/s mag afvoeren naar een andere bewerkingsinrichting.	27	De inzameling en bewerking van PMV-o/w/s zijn ontkoppeld. Voorlopig blijft de huidige situatie (alle PMV-o/w/s mag uitsluitend door PMV-o/w/s be-/verwerkingsvergunninghouders worden be-/verwerkt) voortbestaan.
150	1712	Voor het realiseren van alternatieve reinigingsprocessen is het zeer gewenst dat de bedrijven zelf verontreinigd straalgrit kunnen inzamelen. Vergunningverlening voor inzamelen en bewaren moet mogelijk zijn voor bedrijven die reinigen.	16	De inzamelvergunning geldt alleen voor het inzamelen van partijen kleiner dan 200 kg bij een relatief beperkt aantal categorieën van bedrijven. Alle andere partijen zijn zonder inzamelvergunning op te halen. Het onderscheid tussen inzamelen zonder inzamelvergunning, inzamelen met inzamelvergunning en transporteren zal worden verduidelijkt in paragraaf 7.7.1. Straalgrit komt vrij in grote hoeveelheden zodat het niet aannemelijk is dat een inzamelvergunning is vereist. Een verwerker komt altijd in aanmerking voor een bewaarvergunning voor de door hem te verwerken afvalstoffen.
151 *	1712	Gesteld wordt dat vergunninghouders voor het inzamelen van scheepsafvalstoffen geen bewaarvergunning nodig hebben, omdat afvalstoffen in het inzamelmiddel worden opgebult. Dit is in strijd met de huidige regels voor het gescheiden houden van afvalstoffen bij het inzamelen.	66	Niet bedoeld is hier dat de diverse categorieën scheepsafvalstoffen gezamenlijk worden opgebult. De tekst zal worden verduidelijkt.

152	1720	Gelet op jurisprudentie wordt gevraagd hoe bewaarfaciliteiten in het buitenland worden gekwalificeerd.	1 26 27 32 56 62 77 82	In het kader van de koppeling van inzamelen en bewaren kan worden volstaan met een buitenlandse bewaarlocatie. Daartegen is beleidsmatig geen bezwaar.
153 *	1722	Het begrip "overslaan" is nieuw in het MJP. De meerwaarde van overlaadinrichtingen is onduidelijk. Gebruik kan worden gemaakt van de huidige bewaardepots, waar wordt opgebouwd.	82 56	Zoals in de tekst is aangegeven wordt overslag als doelmatig aangemerkt teneinde de overgang van water- naar landtransport of weg naar rail-transport mogelijk te maken. Doel van de overslag is te komen tot efficiënter transport. Gelet op de ligging van de huidige bewaardepots kan hiervoor in de regel geen gebruik worden gemaakt van de huidige depots. Daarnaast dient bij inrichtingen waar uitsluitend overslag plaatsvindt, de herkenbaarheid van de oorspronkelijke afvalstromen (verpakking en ontdoenersgegevens) onaangetast te blijven. Het plan zal hierop worden aangepast.
154	1722	Gevraagd wordt om duidelijk aan te geven wat de voor overslag "gebruikelijke voorschriften" inhouden.	82	Het betreft voorschriften met betrekking tot milieuhygiënische aspecten. Deze voorschriften hangen samen met de afvalstromen, de activiteiten op de locatie en de verdere omstandigheden van die locatie.
155 *	1724	Behoeft bestaat aan bewaarcapaciteit voor verontreinigde grond in afwachting van bijvoorbeeld bemonstering of reiniging.	33	Het zelfstandig bewaren van reinigbare of nuttig toepasbare verontreinigde grond op zogenaamde TOP's in beheer bij het SCG en de overheid wordt in beginsel doelmatig geacht. Het bewaren als zelfstandige activiteit van verontreinigde grond zal dan ook aan de uitzonderingen in paragraaf 7.2.4 toegevoegd worden. Monsterneming dient plaats te vinden voordat de grond wordt afgevoerd.

156 *	1724	Verzocht wordt bewaren als zelfstandige activiteit tevens toe te staan voor het bewaren van asbest en asbesthoudend afval door transportbedrijven.	33	Asbestverwijderende bedrijven komen in aanmerking voor een vergunning voor het bewaren van asbest dat door het verwijderingsbedrijf zelf is ingezameld of verwijderd. Transportbedrijven zijn een extra schakel en komen derhalve niet in aanmerking voor een vergunning. Opgemerkt wordt dat voor in- en uitvoer van asbesthoudende producten, ongeacht de vraag of zij bestemd zijn voor nuttige toepassing of definitieve verwijdering, van belang is dat de bepalingen zoals opgenomen in het Asbestbesluit Arbeidsomstandighedenwet en het Asbest-verwijderingsbesluit, gebaseerd op Richtlijn 83/477/EEG betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk, en artikel 7 van richtlijn 87/217/EEG inzake voorkoming en vermindering van verontreiniging van het milieu door asbest. Daarnaast bevat het Asbestbesluit Arbeidsomstandighedenwet een volledig verbod op het bewerken, verwerken en in voorraad hebben van asbest (zowel asbesthoudende producten als asbesthoudend afval). Dit betekent dat toepassing, hergebruik en in voorraad houden van asbest in Nederland verboden is (dus handelingen met betrekking tot asbest die in dit MJP-GA II vallen onder het begrip nuttige toepassing). Een uitzondering wordt gemaakt voor opslag en verwerking van asbesthoudend afval. Deze uitzondering betreft storten als vorm van definitieve verwijdering. Voorgaande leidt tot de conclusie dat ook geen asbesthoudend afval kan worden opgeslagen ten behoeve van nuttige toepassing. Op grond van Verordening 259/93/EEG kan bezwaar worden gemaakt tegen de overbrenging op grond van artikel 7, indien de overbrenging niet in overeenstemming is met de nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake milieubescherming, openbare orde, openbare veiligheid of gezondheidsbescherming. Op grond van eerder genoemde Nederlandse wet- en regelgeving is de eindbestemming van asbest altijd storten als vorm van definitieve verwijdering. Aanvragen voor in- en uitvoer van asbesthoudende producten en asbesthoudend afval voor definitieve verwijdering en/of nuttige toepassing zullen dan ook worden geweigerd. Als nieuwe technieken aanleiding geven tot wijziging van voornoemde besluiten, kan dit gevolgen hebben voor de uitvoer van asbest die met behulp van de afwijkingsprocedure kunnen worden doorgevoerd.
157	1724	Voorgesteld wordt om bewaarvergunningen voor asbesthoudende afvalstoffen te verbreden naar andere afvalstromen die vanaf de bouwplaats door sorteerbe-drijven kunnen worden ingenomen, zoals kitkokers en spuitbussen.	53	Afgifte van afvalstoffen aan een bewaarvergunninghouder (zonder inzamel- of verwerkings-vergunning) betekent per definitie een extra schakel in de verwijdering. Dit bemoeilijkt een effectief toezicht. Uit het MER blijkt dat de koppeling tussen bewaren en de overige verwijde-ringsstappen het meest milieuvriendelijke alternatief is. De sorteerbe-drijven zouden zo'n extra schakel zijn.

158 *	1724	Sorteerbedrijven kunnen als logistieke centra een belangrijke bijdrage leveren aan een inzamelstructuur voor gevaarlijk afval vanaf bouw- en sloopplaatsen. Gevraagd wordt gevolg te geven aan het voorstel van de Stuurgroep MJP van 11 september 1995 om de terughoudendheid ten aanzien van bewaarvergunningen voor sorteerbedrijven los te laten. Bewaren van bouw- en sloopafval wordt ten onrechte als zelfstandige activiteit gezien. Zelfs al zou de huidige inzamel functie vanaf de bouwplaats van sorteerbedrijven niet worden gekoppeld aan een bewaarfunctie, dan zou bewaren van bouw- en sloopafval uitgezonderd moeten worden van het verbod op bewaren als zelfstandige activiteit.	53	De bedoelde brief van de Stuurgroep is een reactie op het voorstel van de BRBS om de terughoudendheid ten aanzien van bewaarvergunningen voor sorteerbedrijven los te laten. In de brief wordt medegedeeld dat in het MER aandacht zal worden besteed aan het al dan niet toestaan van bewaren als zelfstandige activiteit. Uit het MER is gebleken dat (zie tabel 4.2.b) "geen zelfstandig bewaren" het meest milieuvriendelijk alternatief is. Voor bepaalde gevaarlijke afvalstoffen zijn echter Kga-depots gewenst, zodat het voorkeursbeleid is: "zelfstandig bewaren zal niet worden toestaan, uitgezonderd een aantal specifieke gevallen. Het bewaren van afvalstoffen als zelfstandige activiteit is in ieder geval niet zinvol als het afvalstoffen betreft die rechtstreeks naar een bedrijf voor verdere verwijdering kunnen worden afgevoerd of als het afvalstoffen betreft die via een bestaande inzamelstructuur (kunnen) worden afgevoerd". Omdat op de bouw- of slooplocatie scheiding aan de bron dient plaats te vinden, kan rechtstreeks naar of door een vergunninghouder worden afgevoerd. Anders ligt het met de verwijdering van teermastiek. Aan sorteerbedrijven kan als uitzondering op de regel "zelfstandig bewaren is niet doelmatig", uitsluitend voor deze afvalstroom een bewaarvergunning worden verleend. Ook bewaren in combinatie met inzamelen zonder inzamelvergunning, wordt aangemerkt als zelfstandige activiteit. Dit zal in de tekst worden aangegeven.
159 *	1724	Met het oog op flexibiliteit is het wenselijk dat het bewaren van gevaarlijke afvalstoffen wordt toegestaan als afzonderlijke activiteit, voorzover dit gebeurt in opdracht van be- of verwerkers.	79	Uit het MER blijkt dat de koppeling tussen bewaren en de overige verwijderingsstappen het meest milieuvriendelijke alternatief is. Zelfstandig bewaren zal slechts in bepaalde gevallen zijn toegestaan. Daar waar het bewaren (creëren van een extra tussenopslag) een duidelijk positieve bijdrage levert aan de verwijderingsstructuur, het functioneren van bestaande structuren niet wordt belemmerd en voldaan kan worden aan de gangbare opslageisen kan een vergunning worden verleend. In het plan is een lijst opgenomen waarin is vastgelegd in welke gevallen het bewaren als zelfstandige activiteit als doelmatig wordt aangemerkt. De opsomming is limitatief bedoeld, maar wordt niet aangemerkt als kernpunt. Vergunning voor bewaren als zelfstandige activiteit kan in principe ook worden verleend voor andere categorieën. Om een uniforme beoordeling mogelijk te maken kan slechts vergunning worden verleend nadat de afwijgingsprocedure zoals vermeld in paragraaf 2.7 van dit plan is gevolgd.
160 *	1730	Onduidelijk is hoe voorbewerking zich verhoudt tot de minimumstandaard.	1 26 27 32 56 62 77 82	Voorbewerking is slechts in twee gevallen toegestaan: - indien sprake is van fysisch/mechanische bewerking in het kader van op- en overslag, dat wil zeggen handelingen die met bewaren samenhangen (verkleinen, persen, verpakken, sorteren of bij elkaar brengen van gelijksoortige afvalstromen met de bedoeling deze integraal voor het be-/verwerken, verbranden of storten af te voeren); - indien dit in de sectorplannen expliciet wordt toegestaan. Voor overige voorbewerkingen wordt geen vergunning verleend omdat dit niet doelmatig wordt geacht. Daar waar voorbewerking in de sectorplannen doelmatig wordt geacht dient een sturingsvoorschrift in de vergunning te worden opgenomen teneinde de verwerking volgens de minimumstandaard voor die afvalstroom te verzekeren. Dit zal in de tekst worden vermeld.
161 *	1730	Gevraagd wordt of bij immobilisatie uitgegaan wordt van moleculaire bewerking.	21	In bijlage 2 bij het MER (pagina B/59) is immobilisatie gedefinieerd. Moleculaire bewerking valt ook onder deze definitie. Deze definitie van immobilisatie zal opgenomen worden in de begrippenlijst.

162	1730	Aanbevolen wordt om in het kader van het Stortbesluit Bodembescherming voor gevaarlijke afvalstoffen die in geïmmobiliseerde vorm worden gestort, een studie te laten maken over kwaliteitsborging en productcertificatie.	34	In de geactualiseerde "Grenswaardennotitie, storten gevaarlijk afval" zullen de randvoorwaarden voor het storten van geïmmobiliseerde afvalstoffen worden opgenomen.
163	1740	Vastgelegd dient te worden dat het gecombineerd storten van gevaarlijke en overige afvalstoffen niet is toegestaan.	85	In specifieke situaties is het gecombineerd storten van gevaarlijke en overige afvalstoffen milieuhygiënisch aanvaardbaar. De wijze van storten van gevaarlijke afvalstoffen is opgenomen in de geactualiseerde "Grenswaardennotitie, storten gevaarlijk afval". In het kader van de implementatie van de Europese richtlijn betreffende het storten van afvalstoffen, zal dit in het Stortbesluit bodembescherming worden opgenomen.
164	1771	Verzocht wordt de inzamelvergunningen ambtshalve te wijzigen zodat het mogelijk is gebruik te maken van derde transportbedrijven.	33	Het "paraplu-inzamelen" (het op eigen verantwoordelijkheid onder de inzamelvergunning van een ander bedrijf inzamelen) wordt niet toegestaan. De vergunninghouder moet de verantwoordelijkheid hebben voor en de beschikkingsmacht hebben over de in te zetten inzamelvoertuigen/vaartuigen en de daarin aanwezige afvalstoffen en personen, bijvoorbeeld door middel van een contract. Bovendien dienen aan de buitenkant van het inzamelvoertuig/vaartuig, duidelijk zichtbaar, standaardherkenningstekens van de inzamelvergunninghouder te worden aangebracht. Indien aan deze randvoorwaarden wordt voldaan kan door een inzamelaar gebruik worden gemaakt van voertuigen van derden.
165 *	1800	Bij in- en uitvoer (zowel voor nuttige toepassing als voor definitieve verwijdering) moet een economische toets plaatsvinden en moeten de economisch te behalen voordelen prevaleren boven de overige belangen, zonder dat dit overigens ten koste van het milieu mag gaan. Ontvangst van de afvalstoffen dient rechtmatig te zijn in het ontvangende EU-land. Een verdere toetsing is niet noodzakelijk noch wenselijk omdat daarmee op kunstmatige wijze de Nederlandse markt wordt beschermd.	39 62 70 85 93	De Kaderrichtlijn (75/442/EEG) kent de mogelijkheid dat landen voor definitieve verwijdering zelfvoorziening nastreven. Nederland heeft er voor gekozen van deze mogelijkheid gebruik te maken. Dit zal in paragraaf 4.2.2 verduidelijkt worden. Een economische toets is daarbij niet aan de orde. Ook bij nuttige toepassing kent Verordening 259/93/EEG de mogelijkheid tot bezwaar maken tegen grensoverschrijdende overbrenging (artikel 7). Hierbij bestaat geen verplichting tot voorrang voor economische motieven, hoewel ze wel meegewogen kunnen worden in de besluitvorming bij een aanvraag. Zie verder 167.
166	1800	Ingestermd wordt met het beleid ten aanzien van in- en uitvoer en er vanuit gegaan wordt dat het TJP overeenkomstig zal worden aangepast.	84 88	Een vergelijkbare wijziging van het TJP.A is inmiddels reeds verwerkt en vastgesteld.

167 *	1800	De bezwaargronden bij in- en uitvoer voor nuttige toepassing zijn absoluut niet duidelijk. Getwijfeld wordt aan de juistheid van het nieuwe criterium "mate van herbruikbaarheid" bij uitvoer voor nuttige toepassing. Het stellen van nadere regels op basis van zelfvoorziening- of nabijheidsbeginsel, is strijdig met artikel 34 van het EG-verdrag (zie uitspraak en prejudiciële vragen Raad van State, 23-04) en artikel 7 van Verordening 259/93/EG. Hangende de beantwoording van deze vragen zou de in- en uitvoer voor nuttige toepassing geheel vrijgelaten moeten worden. Laagwaardige nuttige toepassing is eveneens niet strijdig met beginselen van zelfvoorziening en nabijheid. De Nederlandse overheid mag geen oordeel geven over de hoogwaardigheid van verwerking in andere landen. Het gekozen criterium "mate van herbruikbaarheid" is onvoldoende duidelijk, het ontwerp geeft niet aan op welke aspecten gelet moet gaan worden. Onduidelijk is hoe dit zich verhoudt met het onderscheid in sectorplan Verbranden tussen nuttige toepassing en definitieve verwijdering. De "mate van herbruikbaarheid" kan niet worden aangemerkt als generiek criterium. Gevraagd wordt hoe de mate van herbruikbaarheid afgewogen wordt tegen de prijs en of er een algoritme bestaat waarin dit soort zaken wordt meegenomen.	0 1 11 26 27 32 48 56 62 63 66 67 70 77 78 80 82 92 93 Op grond van de Verordening 259/93/EEG is het onder meer mogelijk gemotiveerd bezwaar tegen voorgenomen overbrengingen van afval, bestemd voor nuttige toepassing, te maken indien: (1) de verhouding tussen de wel en niet nuttig toe te passen afvalstoffen; (2) de geschatte waarde van het materiaal dat uiteindelijk nuttig wordt toegepast; (3) de kosten van de nuttige toepassing en de kosten van verwijdering van het niet nuttig toe te passen gedeelte de nuttige toepassing uit economisch en milieutechnisch oogpunt niet rechtvaardigen. De grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen bestemd voor nuttige toepassing past in het streven van de EU naar een zo hoogwaardig mogelijke wijze van verwijdering. Nuttige toepassing heeft daarbij de voorkeur boven definitieve verwijdering. De verhouding tussen de wel en niet nuttig toe te passen afvalstoffen (de mate van nuttige toepassing) zal worden gebruikt om deze voorkeur te realiseren. Bij de toetsing van een kennisgeving aan deze bezwaargrond zal - zonder daarmee een beperking van de inhoudelijke aspecten van enige bezwaargrond aan te brengen - als volgt worden gehandeld. a. In die gevallen waarin in het land van herkomst minder dan 20 % (massaprocenten) van de voor grensoverschrijdende overbrenging aangemelde hoeveelheid afvalstoffen nuttig wordt toegepast, zal - gelet op de omvang van de dan definitief te verwijderen hoeveelheid - de toepasselijkheid van de in art. 7 van de Verordening 259/93/EEG genoemde bezwaargronden op basis van de concrete aanvragen afzonderlijk worden beoordeeld. De hieronder bij b. te vermelden marge is dan niet van toepassing. b. In de overige gevallen zal, indien in het land van bestemming een kleiner deel van de afvalstoffen nuttig kan worden toegepast dan in het land van herkomst tegen de overbrenging in principe bezwaar worden gemaakt. Ter voorkoming van een veelheid van bezwaar- en beroepsprocedures zal bij de toetsing van de concrete gevallen - uitgaande van het beginsel dat bezwaar zal worden gemaakt tegen overbrenging indien het ontvangende land een lagere mate van nuttige toepassing wordt gerealiseerd - een marge kunnen worden gehanteerd. Deze marge dient er toe om in gevallen dat er verschil van mening zou zijn over de vraag of in het ontvangende land een lagere mate van nuttige toepassing wordt gerealiseerd, een beperkt verschil van mening niet te laten leiden tot tijd en menskracht eisende bezwaar- en beroepsprocedures. De marge mag de 20% (massaprocenten) niet overschrijden. Indien de 20% wordt overschreden zal de toetsing altijd leiden tot het maken van bezwaar. Een en ander wordt telkens aan de hand van het concrete voornemen tot overbrenging beoordeeld. De onder a. en b. weergegeven invulling van de onder (1), genoemde bezwaargrond wordt samengevat onder de term "mate van nuttige toepassing". Deze invulling geldt voor alle vormen van nuttige toepassing, dus ook voor hoofdgebruik als brandstof zoals nader uitgewerkt in het sectorplan Verbranden. De invulling wordt gehanteerd, tenzij ook de andere genoemde bezwaargronden zodanig van belang zijn dat een nadere afweging gewenst is. In het ontwerp werd nog de term "mate van herbruikbaarheid" gehanteerd. Deze term is, zoals uit bovenstaande blijkt, vervangen door "mate van nuttige toepassing", conform het woordgebruik in de Verordening 259/93/EEG. Deze term is dus niet in strijd met het EG-verdrag. Prejudiciële vragen betekenen niet dat over het onderwerp van de vragen geen beleid meer zou mogen worden gevoerd. Dit zal in de tekst worden verduidelijkt.
----------	------	---	---

168 *	1800	Het ten opzichte van uitvoer veel ruimere invoercriterium illustreert het protectionistische karakter van het beleid.	48 62 70 93	Voor definitieve verwijdering wordt nationale zelfvoorziening nagestreefd. Geaccepteerd wordt dat de capaciteit in Nederland voor definitieve verwijdering niet geheel is gevuld, maar het streven is er wel op gericht om deze vulling zo maximaal mogelijk na te streven. Het gevolg hiervan is dat invoer van voor definitieve verwijdering te verbranden afvalstoffen wordt toegestaan, tenzij de verbranding van Nederlandse afvalstromen hierdoor in gevaar komt. Op deze wijze wordt beoogd zo optimaal mogelijk gebruik te maken van de in Nederland aanwezige capaciteit voor het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen. Indien tijdelijk onvoldoende capaciteit in Nederland aanwezig blijkt te zijn of het afval kan uit technisch oogpunt niet worden verbrand wordt uitvoer naar een buitenlandse gespecialiseerde verbrandingsinstallatie toegestaan. Zie ook het antwoord op 182.
169 *	1800	Onduidelijk is of voor bepaalde afvalstromen de mogelijkheid tot in- en uitvoer vanwege materiaalhergebruik wordt toegestaan, temeer nu geen kwantitatieve toets wordt genoemd. Ook het schema op pagina 171 biedt geen duidelijkheid.	48 70 93	Materiaalhergebruik valt onder het begrip nuttige toepassing (zie begrippenlijst). Voor de vraag of een afvalstroom in- of uitgevoerd mag worden met als doel materiaalhergebruik wordt verwezen naar hoofdstuk 8 van het algemeen deel van het plan en desbetreffende sectorplannen. In de tekst zal aangegeven worden wanneer er sprake is van een significant verschil tussen de wel en niet nuttig toe te passen afvalstoffen in het land van herkomst en het land van bestemming. In de tekst van het sectorplan Verbranden zal de tekst met betrekking tot materiaalhergebruik tekstueel verduidelijkt worden. Zie ook 167.
170	1800	Stookproeven moeten ook als randvoorwaarde voor de uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen worden opgenomen.	89	Een verklaring van het land van bestemming binnen de EU is voldoende. Slechts bij twijfel in geval van uitvoer naar niet EU-landen kunnen mogelijk aanvullende voorwaarden worden gesteld.
171	1800	Bij verschil in kwalificatie van de definitie van verwijderen en nuttige toepassing moet de mening van het ontvangende land doorslaggevend zijn.	0 48 70 62 93	Verordening 259/93/EEG gaat uit van zowel geen bezwaar van het land van herkomst als geen bezwaar van het land van ontvangst. Deze toets vindt plaats op grond van het geldende afvalbeheerplan zoals genoemd in Richtlijn 75/442/EEG.
172 *	1800	De belangrijkste bezwaargronden van artikel 7, lid 4, van Verordening 259/93/EEG worden nagenoeg allemaal genoemd op pagina 46. De enige niet genoemde grond is het bezwaar dat de overbrenging in strijd zou zijn met verplichtingen die voortvloeien uit vóór Verordening 259/93/EEG gesloten internationale overeenkomsten.	39	Het voorstel wordt overgenomen.
173	1800	Een algemeen uitvoerverbod voor afvalstromen die in het buitenland op een gelijkwaardige of hoogwaardigere wijze worden verwerkt, is onwenselijk en strijdig met het Verdrag van Maastricht. Een uitvoerverbod kan alleen indien er sprake is van ernstige bedreiging van het milieu, de volksgezondheid en de veiligheid.	9 69 70 93	Bij gelijke of een hogere mate van nuttige toepassing in het land van bestemming wordt uitvoer toegestaan. Van een algemeen uitvoerverbod voor afvalstromen bestemd voor nuttige toepassing is derhalve geen sprake. Wel wordt tegen uitvoer voor definitieve verwijdering - op grond van artikel 4.3.b van de Verordening 259/93/EEG - in beginsel gemotiveerd bezwaar gemaakt op basis van het principe van zelfvoorziening. Zie verder 165.

174	1800	Het uitvoerverbod is in strijd met EU-recht, zie prejudiciële vragen Dusseldorp. Het is nodig dat van de huidige rigide redactie wordt afgeweken, zodat het niet meer strijdig is na de uitspraak van het Hof. Definitieve vaststelling van het MJP-GA II moet wachten totdat het Hof uitspraak geeft gedaan, zodat aansluiting met het Europese beleid wordt gegarandeerd.	2 63	Zodra de uitspraken van het Hof en de Raad van State beschikbaar zijn, zal worden gezien of het beleid moet worden aangepast. Deze uitspraken zijn thans nog niet beschikbaar en aanpassing van het definitieve plan is dus in dit stadium niet aan de orde. Vaststelling van het plan hoeft niet te wachten op uitspraken. Opgemerkt wordt dat het beleid met betrekking in- en uitvoer gewijzigd is ten opzichte van MJP-GA I.
175	1800	Alleen als nieuwe technieken gelijkwaardig of beter zijn als bestaande technieken, worden zij vergund. Dit gaat verder dan de toetsing in het kader van de Wm. Doordat deze toetsing alleen in Nederland wordt gehanteerd, ontstaat het risico dat nieuwe activiteiten zich zullen verplaatsen naar andere landen. Deze bedrijven kunnen dan wel afval uit Nederland ontvangen, daar de criteria voor de uitvoer zich niet richten op de milieuhygiënische aspecten van de be-/verwerking, maar op de mate van herbruikbaarheid. Een milieuwinst wordt hierdoor niet bereikt, maar wel een economisch nadeel voor Nederland. Hiertegen wordt bezwaar gemaakt tenzij deze toets in alle landen van de EU tegelijkertijd wordt ingevoerd.	47 59	In de Wm staat aangegeven dat het bevoegd gezag bij de beslissing op de aanvraag voor de vergunning rekening houdt met het voor hem geldende milieubeleidsplan, in dit geval het MJP-GA II (zoals gemeld in het NMP en PMP, zie ook paragraaf 2.1). Daarnaast staat in artikel 8.11, lid 3, van de Wm aangegeven dat aan een vergunning voorschriften worden verbonden die de grootst mogelijke bescherming bieden tegen de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken. In het NMP staat aangegeven waarom het onder bepaalde omstandigheden nodig kan zijn dat Nederland tijdelijk voorop loopt door het nemen van nationaal verdergaande maatregelen, met inachtneming van het gemeenschapsrecht. Dit neemt niet weg dat hierbij zoveel mogelijk getracht wordt gezamenlijk op te trekken met buurlanden. Hiermee wordt tevens beoogd dat dit bij de omliggende landen de gewenste opwaartse impuls van niveau van milieubescherming met zich meebrengt die Nederland binnen de EU verwacht.
176 *	1800	Duidelijker dient te worden beschreven wanneer verwerking in het buitenland is toegestaan.	5	Wanneer verwerking in het buitenland wordt toegestaan, staat beschreven in hoofdstuk 8 van het plan. Aangezien bij de beoordeling van een verzoek voor uitvoer specifieke informatie nodig is over de afvalstoffen, de mate van nuttige toepassing in Nederland en in het land van bestemming, is het vastleggen van generieke criteria in het MJP-GA niet altijd mogelijk. Voor nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof is in het sectorplan Verbranden wel duidelijk aangegeven welke stromen voor uitvoer in aanmerking komen.

177 *	1810	De vermelding dat de Europese Commissie een gewijzigde opstelling heeft ingenomen, is misleidend. In het kader van diverse klachtenprocedures heeft de Europese Commissie aangegeven dat het MJP-GA I niet strookt met het communautaire recht, waardoor het beleid dient te worden aangepast. Het zou vermelding verdienen dat door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State op 23 mei 1996 een verwijzingsuitspraak is gedaan naar het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen. Ook de vermelding van de Draft Strategy on Waste van de Europese Commissie en de hoofdpunten daaruit, worden gemist. Verduidelijkt moet worden wat de aanleiding is voor het gewijzigde in- en uitvoerbeleid.	62 67	Het beleid voor gevaarlijk afval moet in zijn historische context worden gezien. Naar aanleiding van exportschandalen halverwege de jaren '80 heeft de Nederlandse regering besloten een einde te maken aan de ongecontroleerde uitvoer en van zelfvoorziening een uitgangspunt gemaakt voor het afvalbeleid in Nederland. Uitvoer voor nuttige toepassing was alleen mogelijk indien de verwerking in het buitenland hoogwaardiger zou zijn, danwel indien er in Nederland geen of onvoldoende verwerkingscapaciteit aanwezig zou zijn. Dit beleid werd ook neergelegd in het MJP-GA I dat zijn basis vindt in de Wet milieubeheer en Richtlijn 75/442/EEG, zoals gewijzigd bij richtlijn 91/156/EEG. Het toepassen van het zelfvoorzieningsbeginsel en, aanvullend, het nabijheidsbeginsel, was een tijdelijk instrument voor het opzetten van een eigen verwijderingsstructuur die inmiddels voor een belangrijk deel is gerealiseerd. Voor definitieve verwijdering gaat Nederland nog steeds uit van het zelfvoorzieningsbeginsel, aangezien dat de primaire verantwoordelijkheid is van het land waar deze afvalstoffen ontstaan. Het beleid ten aanzien van nuttige toepassing is aangepast omdat het milieuhygiënisch belang om zelfvoorziening hiervoor in stand te houden beperkter is geworden. De uitzonderingen die voor nuttige toepassing kunnen worden toegepast, zijn beschreven in het hoofdstuk betreffende het in- en uitvoerbeleid. Daarnaast is het in- en uitvoerbeleid zoals neergelegd in het MJP-GA I een invulling van de Regeling in, uit- en doorvoer van gevaarlijke afvalstoffen (RIUD, ter implementatie van richtlijn 84/631/EEG). Tijdens de looptijd van het MJP-GA I trad Verordening 259/93/EEG in werking. Gelet op de prejudiciële vragen gesteld aan het Europese Hof door de Raad van State en schorsingsuitspraken van de Raad van State rezen er twijfels over het beleid zoals neergelegd in het MJP-GA I voor een aantal stromen als basis om bezwaar te maken tegen de voorgenomen uitvoer. Het in- en uitvoerbeleid in het MJP-GA II is gebaseerd op de Verordening. Het MJP-GA I was genotificeerd en daar is nooit een reactie van de Europese Commissie op ontvangen. De gewijzigde opstelling van de Commissie is dan ook af te leiden uit het feit dat ze de laatste jaren een toenemende belangstelling heeft getoond voor milieubeleidsplannen en daarover met regelmaat toelichting en informatie vraagt aan lid-staten. Over de draft strategy van de Europese Commissie is inmiddels door de Raad een resolutie aangenomen. De inhoud van de draft strategy is niet opgenomen omdat het een communicatie van de Europese Commissie aan de Milieuraad en het Europees Parlement betreft die geen juridische status heeft, maar slechts de visie weergeeft van de Europese Commissie op de huidige en toekomstige regelgeving.
178 *	1810	Verzocht wordt voorstellen op te nemen om ongelijke concurrentie door verschil in normen (ook binnen Nederland), op te heffen, bijvoorbeeld door bepaalde economische sancties. Met de huidige benadering worden goedkopere instellingen bevoordeeld.	0 1 26 27 32 56 62 77 82	Aan verschillen in vergunningvoorschriften kunnen diverse oorzaken ten grondslag liggen, bijvoorbeeld de aard of omvang van het proces of de ligging van het bedrijf. Deze verschillen kunnen in de concurrentiepositie van het bedrijf op de markt doorwerken. Op dezelfde wijze kunnen transportmogelijkheden, aanvoer van grondstoffen, nabijheid van de afzetmarkt en dergelijke een rol spelen. Het zou onjuist zijn om te trachten deze verschillen door economische sancties of door een afzonderlijk programma te elimineren. De Nederlandse overheid heeft geen zeggenschap over emissienormen in het buitenland. Door Nederland wordt in Europese kaders gestreefd naar harmonisatie, echter niet automatisch op het laagste, in enige lidstaat aanwezige, niveau. Wel zal de implementatie van de Richtlijn 94/67/EG (1997) leiden tot een zekere harmonisatie van de emissie-eisen. Voor het overige wordt verwezen naar 98.

179	1810	Artikel 7, lid 4, van de Verordening 259/93/EEG kent niet als bezwaargrond voor overbrenging voor nuttige toepassing dat een dergelijke overbrenging niet in overeenstemming is met een plan voor het beheer van afvalstoffen (het MJP-GA). Dit artikel bevat alleen een verwijzing naar artikel 7 van de Richtlijn 75/442/EEG, dat niet kan worden uitgelegd als een ongeclausuleerde bezwaargrond en kan bovendien uitsluitend worden ingeroepen als de in het beheerplan vervatte regels voldoende nauwkeurig zijn en niet strijdig zijn met het EG-recht.	39	In artikel 7, lid 4, onder a, eerste streepje van Verordening 259/93/EEG staat vermeld dat de bevoegde autoriteiten van het land van bestemming en van verzending gemotiveerde bezwaren kunnen maken tegen de voorgenomen overbrenging op grond van Richtlijn 75/442/EEG, in het bijzonder artikel 7. Artikel 7 van Richtlijn 75/442/EEG geeft aan dat lidstaten plannen voor het beheer van afvalstoffen moeten opstellen. De bezwaargrond dat de overbrenging in overeenstemming moet zijn met het MJP-GA II is daarom conform het gestelde in artikel 7 van genoemde Verordening. De mening dat het MJP-GA II onvoldoende nauwkeurig en strijdig met het EU-recht zou zijn, wordt niet gedeeld.
180 *	1810	Betreurd wordt dat er minder restricties worden gesteld aan in- en uitvoer van gevaarlijk afval. Het niveau van be- en verwerking gaat daardoor achteruit en er bestaat risico op weglekken afval door toenemend transport.	89	Het niveau van be-/verwerking wordt voldoende gewaarborgd door de gehanteerde criteria, met name de mate van nuttige toepassing. Verdere waarborging is op grond van de EU-regelgeving niet mogelijk. Beoordeling van milieuhygiënische aspecten valt onder de verantwoordelijkheid van de individuele lidstaten. Dit laatste zal worden verduidelijkt.
181	1810	Aangegeven is dat grensoverschrijdende overbrenging in principe bezwaarlijk wordt geacht. Bij afspraken over controle hoeft dit niet het geval te zijn. Afspraken tussen landen onderling moeten gemaakt worden als in eigen land geen verwerkingsmogelijkheid is. Dit alles zou buiten de EG-richtlijnen om moeten kunnen gebeuren.	51	Het geciteerde deel uit de samenvatting MER geeft het beleid weer zoals beschreven in het MJP-GA I. Aangegeven is tevens dat een bezinning op dat beleid heeft plaatsgevonden, hetgeen geleid heeft tot wijziging van het in- en uitvoerbeleid zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het algemeen deel. Gezien het feit dat de reactie is gericht op beleid uit het MJP-GA I lijkt verdere commentaar hier overbodig. Overigens wordt er op gewezen dat EU-richtlijnen bindend zijn voor lidstaten en internationaal overleg over diverse aspecten van afvalstoffen al plaatsvindt binnen EU-verband.
182 *	1820	Vastgehouden wordt aan het beginsel van nationale zelfvoorziening voor definitieve verwijdering, terwijl zelfvoorziening op Europese schaal uitgangspunt moet zijn. Met het oog op marktwerking, optimale benutting van installaties en milieu-effecten wordt niet ingestemd met de prioriteit voor nationale zelfvoorziening voor definitieve verwijdering. Uitvoerbeperkende maatregelen om volledige capaciteitsbenutting te realiseren van Nederlandse afvalverwijderingsinstallaties, gaat verder dan strikt noodzakelijk om de binnenlandse verwijderingsstructuur in stand te houden. Hiermee mengt de Minister zich te veel in het marktmechanisme. Te weinig wordt rekening gehouden met de samenwerking in grensregio's. Ook het nabijheidsbeginsel moet niet nationaal maar communautair worden uitgelegd volgens de Kaderrichtlijn. Het criterium "continuïteit van de verwijderingsstructuur" dient nader te worden gedefinieerd.	1 26 27 32 37 39 48 50 53 56 62 63 70 77 78 82 85 92 93	Richtlijn 75/442/EEG kent de mogelijkheid dat lidstaten voor definitieve verwijdering zelfvoorziening nastreven. Nederland heeft er voor gekozen van deze mogelijkheid gebruik te maken. Er wordt naar gestreefd de gerealiseerde capaciteit maximaal te vullen. Dit is van belang, omdat minimale maatschappelijke kosten een zo volledig mogelijke bezetting van deze faciliteiten vergen. Voor toepassen van zelfvoorziening voor definitieve verwijdering op EU-niveau is planning (en garantie van continuïteit) benodigd. Deze planning ontbreekt thans nog. Daarnaast wordt gewezen op de resolutie van de Raad van 7 mei 1990 betreffende het afvalstoffenbeleid (90/C 122/02) waar in de overwegingen is aangegeven "dat de Gemeenschap als geheel op het gebied van afvalverwijdering zelfverzorgend moet worden en dat het wenselijk is dat de lidstaten afzonderlijk naar deze zelfverzorging streven". Het nabijheidsbeginsel wordt alleen toegepast bij het uitvoerbeleid voor grensoverschrijdende transporten. Dit laatste zal worden aangegeven in paragraaf 4.4.3.

183	1820	Het criterium "beslagleggen op definitieve verwijderingscapaciteit" is strijdig met de Europese regelgeving en kan ernstig belemmerend werken. Een principe-verbod op grensoverschrijding voor definitieve verwijdering is niet mogelijk. Op grond van de verordening dient gemotiveerd bezwaar gemaakt te worden.	62 66 67 78	Het criterium "beslagleggen op capaciteit voor definitieve verwijdering" volgt uit de keuze die Nederland heeft gemaakt voor zelfvoorziening in geval van definitieve verwijdering. Deze mogelijkheid volgt uit de Richtlijn 75/442/EEG. Door deze keuze vast te leggen in een plan (MJP-GA II) zoals bedoeld in artikel 7 van de Kaderrichtlijn, is er sprake van een bezwaargrond als bedoeld in artikel 7, lid 4, onder a, eerste streepje, van de Verordening en is het geheel in overeenstemming met het EU-recht. Zoals aangegeven in het plan zal in concrete gevallen in beginsel gemotiveerd bezwaar worden gemaakt tegen de overbrenging van alle voor definitieve verwijdering bestemde gevaarlijke afvalstoffen op basis van zelfvoorziening op nationaal niveau. Van een principeverbod is dan ook geen sprake.
184	1830	Uitvoer ten behoeve van nuttige toepassing wordt niet toegestaan indien de nuttige toepassing uit economische en milieutechnisch oogpunt in het land van bestemming niet leidt tot hetzelfde economische en milieutechnisch resultaat dat kan worden behaald bij be- of verwerking in Nederland. Het lijkt of op deze wijze de toestemming voor uitvoer in geval van nuttige toepassing bepaald wordt door de mogelijkheid van "bewerken" of "verwerken" in Nederland. Welke toets wordt nu gehanteerd en is dit in overeenstemming met het Gemeenschapsrecht?	39	Het is correct dat de mogelijkheden voor be-/verwerken in Nederland van invloed zijn op de toetsing van verzoeken om uitvoer. Primair wordt getoetst op de mate van nuttige toepassing. Zoals in de tekst is aangegeven is de mate van nuttige toepassing gebaseerd op artikel 7, vierde lid, van de Verordening 259/93/EEG.
185 *	1830	De "mate van herbruikbaarheid" is als bezwaargrond niet terug te vinden in artikel 7, lid 4, van de Verordening. Op welke grond kan een additioneel criterium worden toegevoegd om voor de nuttige toepassing bestemde afvalstof in Nederland te houden? Hiermee wordt het beginsel van zelfvoorziening toch weer geïntroduceerd. Dit criterium mag in ieder geval niet het nationaal vergunningenbeleid doorkruisen.	39 62	"Mate van nuttige toepassing" (in de tekst van het ontwerpplan "mate van herbruikbaarheid") is een samenvatting van artikel 7, vierde lid, onder a, vijfde streepje van Verordening 259/93/EEG en dus niet additioneel. Er is geen sprake van het met een omweg toepassen van zelfvoorziening of van een oordeel van Nederland over de milieuhygiënische randvoorwaarden in het land van bestemming. Niet ingezien wordt hoe dit het nationaal vergunningenbeleid zou doorkruisen.
186 *	1830	Bij uitvoer moet ook naar andere aspecten zoals emissies gekeken worden.	89	Verordening 259/93/EEG kent geen mogelijkheid om emissies in een ander EU-land als weigeringsgrond voor uitvoer te hanteren. Bij uitvoer buiten de EU kan wel bezwaar worden gemaakt indien het vermoeden bestaat dat de verwerking niet milieuhygiënisch verantwoord is. Dit zal in de tekst verduidelijkt worden. Voor EU-grensoverschrijdende in- uit- en doorvoer is een aparte paragraaf aan hoofdstuk 8 toegevoegd.
187 *	1830	De criteria die Verordening 259/93 geeft voor de mate van herbruikbaarheid zijn erg vaag. In het plan wordt daaraan ook geen concrete invulling gegeven met uitzondering van enige zeer globale en arbitraire criteria voor "hoofdgebruik als brandstof". Aangegeven zou moeten worden of dit criterium ook toegepast wordt in geval van in- of uitvoer voor brandstof als hoofdgebruik en in geval van uitvoer naar verwerkingsbestemmingen die voldoen aan de Nederlandse minimumstandaard.	79	Het criterium geldt voor alle handelingen genoemd op bijlage IIB Kaderrichtlijn, dus ook R1 (hoofdgebruik als brandstof, volgens aanpassing 75/442/EEG d.d. 6 juni 1996, 96/350/EG). Toetsing van verwerkingsbestemmingen in het buitenland aan de Nederlandse minimumstandaard is niet aan de orde. Dit zal verduidelijkt worden.

188	1830	Verordening 259/93/EEG geeft aan dat uitvoer van afvalstoffen bestemd voor nuttige toepassing zelfs bij een lagere mate van herbruikbaarheid niet verboden kan worden, tenzij de kosten zodanig hoog zijn dat artikel 7, lid 4a, vierde streepje, van toepassing wordt. Uitgangspunt bij nuttige toepassing is het economisch aspect, waarbij het land van invoer uitmaakt of de verwerker de nodige vergunningen heeft en de verwerking uit milieuhygiënisch oogpunt acceptabel is.	68	Het 4e streepje van artikel 7 van de Verordening gaat niet over kosten. Als het vijfde streepje bedoeld is, bevat deze bezwaarmogelijkheid drie elementen. Op basis van (minimaal) één van de drie elementen kan bezwaar gemaakt worden tegen de voorgenomen uitvoer. De Verordening geeft bijvoorbeeld de mogelijkheid bezwaar te maken tegen uitvoer "Indien de verhouding tussen de wel en niet nuttig toe te passen afvalstoffen (...) de nuttige toepassing uit (...) milieuhygiënisch oogpunt niet rechtvaardigen". Toetsing aan kosten hoeft dus niet bepalend te zijn. Zie ook 167.
189	1830	Vermeld moet worden dat het MJP in overeenstemming moet zijn met het Europees kader, met name de artikelen 30-36 van het Verdrag en Richtlijn 75/442/EG.	62 48 70 93	Dit plan is in overeenstemming met het Europees kader en in het plan wordt voldoende naar dit kader verwezen.
190	1830	Uitvoer van afval voor nuttige toepassing zou alleen moeten worden toegestaan bij hogere mate van herbruikbaarheid of be-/verwerking.	89	Verordening 259/93/EEG kent geen mogelijkheid om gelijke mate van nuttige toepassing in een andere lidstaat als weigeringsgrond voor uitvoer te hanteren.
191 *	1830	Op schaarse inrichtingen (met name de C ₂ -deponie) mag geen beslag gelegd worden, maar ook indien de reststoffen teruggebracht worden naar het land van herkomst, biedt dit MJP-GA II geen mogelijkheid voor de invoer van deze afvalstoffen. Indien de restprodukten naar het land van herkomst gaan, kan invoer worden toegestaan (bijvoorbeeld galvanische stromen). De regeling met betrekking tot in- en uitvoer wordt niet in alle sectorplannen op dezelfde wijze toegepast.	0 38	Voor definitieve verwijdering wordt het zelfvoorzieningsbeginsel gehanteerd en invoer wordt niet toegestaan, tenzij in het sectorplan aangegeven staat onder welke voorwaarden het eventueel wel kan worden toegestaan. Indien na behandeling in een ONO-installatie de reststoffen na be-/verwerking terug worden gevoerd naar het land van herkomst, wordt geen beslag gelegd op de capaciteit voor C ₂ -afvalstoffen. Derhalve kan dit worden toegestaan indien voldoende capaciteit in Nederland aanwezig is. Voorwaarde is wel dat de partij afzonderlijk wordt bewerkt en de garantie aanwezig is dat het land van herkomst toestemming geeft voor de invoer van de reststromen. Dit zal in de tekst worden aangegeven. De passages over in- en uitvoer in de sectorplannen zijn naar aanleiding van de inspraakreacties aangepast.
192 *	1830	De prioriteit van materiaalhergebruik vindt in Europees-rechtelijk opzicht geen wettelijke basis.	1 26 27 32 56 62 77 82	De voorkeur voor materiaalhergebruik boven de nuttige toepassing als hoofdgebruik brandstof of definitieve verwijdering door verbranding is gebaseerd op artikel 10.1 van de Wet milieubeheer. Voor een aantal brandbare afvalstoffen is dit nader uitgewerkt in de desbetreffende sectorplannen. In het plan worden d ₁ (materiaalhergebruik) en d ₂ (nuttig toepassen van afvalstoffen) beide aangemerkt als nuttige toepassing. Paragraaf 4.3.1 zal op dit punt verduidelijkt worden.
193	1830	Met betrekking tot invoer wordt opgemerkt dat afzet van bewerkte producten de markt(en) in Nederland kan doen overlopen en dat het buitenland opgelucht kan zijn "ervan af te zijn".	21	Het plan ziet niet toe op de afzet van bewerkte producten. Met betrekking tot de discussie afvalstof/niet afvalstof wordt verwezen naar het gestelde onder 21 en 22.

Nota van aanpassing Meerjarenplan Gevaarlijke Afvalstoffen II, Sectorplannen

Nr.	Par. nr.	Commentaar	Insp nr.	Reactie
194	2000	In het plan staat nergens dat gewolmaniseerd hout in de afvalfase als gevaarlijk afval moet worden verwijderd. Gewolmaniseerd hout bevat grote hoeveelheden restanten bestrijdingsmiddelen (minimaal 1100 mg/kg arseen en 1500 mg/kg chroom-VI) en is om die reden op grond van het Baga (proces 35) en de onderliggende richtlijn 91/689/EEG altijd gevaarlijk afval. Verzocht wordt het plan hierop aan te passen.	12 13	Voor zover gewolmaniseerd hout wordt aangemerkt als bouw- en sloopafval of voor zover het als voorwerp herkenbaar is, is deze afvalstof niet aan te merken als gevaarlijk afval. Op grond hiervan is slechts een kleine fractie van het gewolmaniseerde hout aan te merken als gevaarlijk afval. Voor zover het afval is aan te merken als gevaarlijk afval dient dit als gevaarlijk afval te worden verbrand. Hierop ziet het sectorplan Verbranden op toe. Aanpassen van het plan is niet noodzakelijk.
195	2000	Onduidelijk is op welke wijze het beleid wordt toegepast als het beleid zoals weergegeven in deel II in tegenspraak is met deel I.	1 26 27 32 56 62 77 82	Deel II is de uitwerking van deel I voor specifieke afvalstoffen. In sommige situaties kunnen uitzonderingen op de algemene lijn gewenst zijn. Deel II gaat dan voor.
196	2010	Slechts een marginale verbetering van de nuttige toepassing van Kga is realiseerbaar.	59	Deze opmerking is correct. Dit betekent echter niet dat hieraan geen aandacht hoeft te worden besteed.
197 *	2010	Uit het plan blijkt niet dat het maximum tarief voor afgewerkte olie eveneens geldt voor afgewerkte olie in verpakking.	72	Het maximumtarief geldt niet voor afgewerkte olie in verpakking tot en met 200 liter. De plantekst is verduidelijkt.
198	2010	Het is onwenselijk dat verschil wordt gemaakt tussen depots van de overheid die over een inzamelvergunning beschikken en particulieren bedrijven.	3	Dit is correct. Dergelijke verschillen worden beleidsmatig niet gemaakt. Indien een gemeentelijk depot beschikt over een inzamelvergunning zal de bewaarvergunning worden afgegeven voor 5 jaar.

199	2010	Het knelpunt rond de inzameling van kleine partijen Kga, met name bij KWD-bedrijven, wordt onderschreven. Gelijktelling van dit Kga met Kca kan het probleem oplossen. Voorgesteld wordt bij afgifte van kleine hoeveelheden Kga af te stappen van de registratieplicht van de inzamelaar. De kosten van het innemen van de kleine partijen gevaarlijk afval moeten doorberekend kunnen worden aan het bedrijfsleven. Daarnaast dient aandacht te worden besteed aan de rol van de detaillisten. Detaillisten die de klant de mogelijkheid bieden huishoudelijk Kca af te geven, worden geconfronteerd met extra afgiftekosten.	2 4 10 24 30 47 50 58 59 75 90	Erkend wordt dat voor de afgifte van kleine hoeveelheden gevaarlijk afval, kleiner dan 50 kg, de inzamelstructuur nog niet optimaal is. In het MJP-GA II is derhalve actiepunt II.1.B opgenomen. Het voorstel om het Kga van KWD-bedrijven gelijk te stellen aan Kca en het voorstel met betrekking tot de registratie van kleine partijen zal in het onderzoek worden meegenomen. Het project dat het Bestuur Regio Utrecht uitvoert, is gericht op monitoring en voorlichting. Dit project is geen aanleiding het MJP-GA II aan te passen. Tevens wordt erop gewezen dat de passage waartegen bezwaar wordt gemaakt reeds bestaand beleid is. Detaillisten die Kca hebben ingenomen, kunnen deze gevaarlijke afvalstoffen veelal afgeven aan een gemeentelijk depot of aan een Kca/Kga-inzamelaar. De wijze waarop de afgifte in financiële zin is geregeld, kan per gemeente verschillen. De meeste gemeenten brengen de inzameling van Kca in rekening bij de burgers via de afvalstoffenheffing. In dat geval is het mogelijk dat een detaillist het ingenomen Kca kosteloos kan afgeven. Voor de inname van Kga tot een hoeveelheid van 50 kg door een overheidsdepot is door het LMA een registratieformulier goedgekeurd, waardoor een bedrijf 5 keer een hoeveelheid Kga op een eenvoudige wijze kan afgeven. Via de registratiekaarten kunnen gemeenten een eenvoudig Kga-financieringssysteem invoeren.
200	2010	Bij de afweging van de mogelijke ontwikkeling van het verbranden van sommige Kca-stromen in een AVI moeten twee aspecten worden meegenomen: - de verbranding moet niet in één hand komen; - voorkomen moet worden dat Kca een integraal bestanddeel van het huishoudelijk afval wordt omdat de bestemming toch dezelfde is. De toegevoegde waarde van de separate inzameling voor de controle en het op specificatie brengen moet in het oog worden gehouden. Het doorkruisen van de huidige inzamelstructuur wordt als ongewenst beschouwd. Verder dient duidelijkheid te komen over de consequenties voor de Kca- en Kga-inzamelstructuur van de heroverweging van de welles/nietes-lijst.	27 76 318	De heroverweging van de lijst vloeit voort uit het stortverbod voor huishoudelijk afval en de verwachting dat binnenkort al het Nederlandse huishoudelijk afval wordt verbrand in AVI's met een zodanige rookgasreiniging dat voldaan wordt aan het Bla. De kwaliteit van de bodemassen is van groot belang omdat de mogelijkheid deze assen onder het Bouwstoffenbesluit toe te passen als bouwstof de kosten van de afvalverbranding mede bepalen. Na een heroverweging op basis van onderzoek waarbij deze aspecten centraal staan zou een aanpassing van de "welles-nietes-lijst" plaats kunnen vinden. De voorbereidingen voor het aanpassen van de "welles-nietes-lijst" zijn inmiddels gestart. Aanpassing van de "welles-nietes-lijst" dient in verband met de duidelijkheid landelijk te worden doorgevoerd. Hoe een eventuele aanpassing van de welles-nietes-lijst er ook uit zal zien, een vorm van gescheiden inzameling zal noodzakelijk blijven. Deze scheiding zal noodzakelijk zijn, onder andere in verband met milieuhygiënische aspecten en hergebruiksmogelijkheden.
201	2010	Omdat de inzamelmethodiek en -frequentie per gemeente kan verschillen zou een minimumstandaard in sectorplan 1 moeten worden opgenomen. Verder is bij gemeenten behoefte aan een duidelijke hoeveelheidsgrens van kleine partijen Kga.	27 42	Gebleken is dat gemeenten voldoende deskundig zijn om een eigen invulling te geven aan de inzameling van Kca. Het opleggen van uniforme acceptatiecriteria voor gemeentelijke depots wordt niet gewenst geacht. Overigens heeft het begrip minimumstandaard betrekking op de minimaal vereiste hoogwaardigheid van de be-/verwerking en niet op de inzamelsystematiek.
202	2010	De gebezigde tekst wekt de indruk dat de "welles-nietes-lijst" enige juridische status heeft.	27	De "welles-nietes-lijst" heeft geen juridische status, maar is een voorlichtingsfolder bedoeld voor particulieren.
203	2010	De administratieve afhandeling van bedrijfs-Kga is een knelpunt. Gelet op de omvang van de partijen moet de afgiftemelding door de depots met ingang van 1 januari 97 worden afgeschaft.	28 54	Een wijziging van de PMV wordt voorbereid waardoor overheidsdepots die kleine hoeveelheden Kga in ontvangst nemen, vrijgesteld worden van de afgiftemelding. De vrijstelling zal niet gaan gelden voor overheidsdepots die beschikken over een inzamelvergunning. Te zijner tijd zal de wijziging van de PMV in de inspraak worden gebracht.

204	2010	Het ontbreken van inzicht in het potentieel aanbod van Kga en het verzamelrendement van zeer kleine partijen Kga kan waarschijnlijk worden opgelost door een mengstroom Kga een afvalstroomnummer toe te staan, waarbij de totale hoeveelheid (maximaal 50 kg) als één afvalstroom wordt gemeld.	29	Door het toekennen van één afvalstroomnummer aan Kga ontstaat weliswaar een beter inzicht in de hoeveelheid Kga die wordt ingezameld, echter het inzicht in de samenstelling van dit Kga ontbreekt in dat geval. Het voorstel wordt meegenomen bij de uitvoering van actiepoint II.1.2.
205	2010	Service-inzamelen van laboratorium-chemicaliën moet mogelijk zijn.	40	Een inzamelvergunning kan worden verleend voor zover wordt voldaan aan het gestelde in paragraaf 7.7.1, met name het deel dat betrekking heeft op service-inzameling.
206	2010	De koppeling inzameling-bewaren bij Kga is te strikt.	40	Algemeen uitgangspunt is dat iedere inzamelaar dient te beschikken over een bewaarvergunning. In paragraaf 7.1.2 staat een aantal uitzonderingen op deze koppeling opgenomen. Voor het bewaren als zelfstandige activiteit zal slechts bij uitzondering vergunning worden verleend (zie paragraaf 7.2.4). Uit het MER is gebleken dat dit het meest milieuvriendelijke alternatief is (zie paragraaf 4.2.).
207	2010	Het is positief dat gemeentelijke en regionale depots in aanmerking komen voor een bewaarvergunning. Een probleem hierbij is echter dat voor het transport van het Kga van een gemeentelijk depot naar een regionaal depot een inzamelvergunning is vereist.	42	De bewaarvergunningen voor regionale depots zien niet toe op het accepteren van Kga afkomstig van gemeentelijke depots (met uitzondering van de overheidsdepots van de bestaande inzamelaars). Het is gemeente- en regionale depots uitsluitend toegestaan Kga te accepteren dat in kleine hoeveelheden door bedrijven wordt gebracht.
208	2010	Evenals voor gemeentelijke Kga-depots en accu's zou voor de bewaardepots van de Kga-inzamelaars een vergunningstermijn van 10 jaar moeten gelden.	56 86	Uitgangspunt is een gelijke termijn voor de inzamel- en de bewaarvergunning in die gevallen dat een koppeling verplicht is. De vergunningstermijn voor het bewaren wordt daarom gelijkgesteld met de vergunningstermijn van de bijbehorende inzamelvergunning, beide 5 jaar.
209	2010	Het verlenen van tijdelijke vergunningen is strijdig met artikel 8.17 van de Wm. Bewaarlocaties moeten een vergunning krijgen voor onbepaalde duur.	86	De maximale vergunningstermijn van 10 jaar is gebaseerd op artikel 8.17, tweede lid. In artikel 2.2 van het IVB worden categorieën van inrichtingen, die zijn genoemd in bijlage I van het IVB, onder 27 en 28.4 tot en met 28.6 aangemerkt als inrichting waarin afvalstoffen die van buiten de inrichting afkomstig zijn, worden verwijderd. Dit betekent dat voor depots een maximale vergunningstermijn geldt van 10 jaar. De Wet sluit niet uit dat vergunning wordt verleend voor een kortere dan de maximale termijn.
210	2010	In het sectorplan 1 worden poetsdoeken aangemerkt als afvalstof. Deze aanneme wordt ter discussie gesteld waarbij wordt verwezen naar bijlage XII bij het MJP (criteria voor afvalstof-grondstof). Met name de beantwoording van vraag 4 uit deze criteria geeft aan dat poetsdoeken geen afvalstof maar grondstof zijn. In het sectorplan wordt verder geen onderscheid gemaakt tussen poetsdoeken voor eenmalig gebruik en reinigbare poetsdoeken. Dit is wel degelijk van belang, want de gereinigde poetsdoeken gaan weer terug naar de gebruiker. Nederland is het enige land in Europa dat vervuilde poetsdoeken voor buitenlandse wasserijen beschouwd als vallend onder de E.G.-Verordening. Hiertegen wordt bezwaar gemaakt.	65	Vervuilde poetsdoeken zijn voor de ontdoener niet meer bruikbaar en daarom dienen ze aangemerkt te worden als afvalstoffen. Gezien de verontreiniging in de doeken dienen deze doeken veelal aangemerkt te worden als gevaarlijke afvalstoffen. De ontdoener heeft daarvoor twee mogelijkheden voor afgifte: a. aan een verwerker (veelal niet herbruikbare poetsdoeken); b. aan een reinigingsbedrijf. In de Wm (artikel 1.1, lid 9) staat aangegeven dat ook het tijdelijk afgeven van afvalstoffen ten behoeve van het be-/verwerken gelijkgesteld wordt met het zich ontdoen van afvalstoffen. De afgifte van vervuilde poetsdoeken wordt dan ook aangemerkt als het zich ontdoen van afvalstoffen.

211	2010	De aan de gemeenten toebedeelde rol bij inzameling van kleine partijen Kga afkomstig van bedrijven is alleen aanvaardbaar als zij ook instrumenten krijgen om hun taken goed uit te voeren en bekend is op grond van het potentiële aanbod wat de consequenties zijn.	84 88	Dit beleidsuitgangspunt is reeds vastgelegd in de TTW (zie pag. 10, 2e kolom) en is derhalve bestaand beleid. Gemeenten zijn niet verplicht het Kga gratis in te nemen. De achtervangfunctie voor de kleine partijen Kga uit de gemeente kan door de gemeente geheel kostendekkend worden uitgevoerd.
212	2010	Introductie van producentenverantwoordelijkheid is juist bij Kca-stromen wenselijk. Het betalen bij afdanking is geen optie.	84 88	Bij de introductie van producentenverantwoordelijkheid voor Kca-stromen moet een afweging worden gemaakt tussen enerzijds de bijdrage die dit levert aan preventie en hergebruik en het beginsel "de vervuiler betaalt" en anderzijds de effecten hiervan op de (macro-economische) kosten en de verwijderingsstructuur. Voor veel Kca-stromen geldt dat een dergelijke afweging tot de conclusie leidt dat het door producenten opzetten en financieren van een afzonderlijke verwijderingsstructuur niet in de rede ligt.
213	2010	Verzocht wordt om de hoogste prioriteit te geven aan het scheiden en gescheiden houden van Kca ten behoeve van hoogwaardiger hergebruik. Verbranding van Kca in AVI's is onwenselijk.	89	Gestreefd wordt naar meer hergebruik voor Kga (zie actiepunten II.1.5). Uit het MER is echter gebleken dat verwerking in een AVI een milieuhygiënisch verantwoorde wijze van verwerking kan zijn voor specifieke deelstromen.
214	2010	Verwerkers van Kga mogen niet zelf inzamelen, terwijl inzamelers door het loslaten van de capaciteitsregulering wel mogen gaan verwerken. Verwerkers dienen in aanmerking te kunnen komen voor een inzamelvergunning.	94	De be-/en verwerking van gevaarlijke afvalstoffen zal niet meer aan capaciteit of spreiding worden getoetst. Bewerkers van specifieke afvalstromen kunnen in aanmerking komen voor een inzamelvergunning, zie de uitzonderingen in paragraaf 7.1.1.
215 *	2020	Fga kan na voorbewerking biologisch gezuiverd worden en/of als koelvloeistof in de Combi-oven worden ingezet. Verzocht wordt deze mogelijkheden aan de minimumstandaard toe te voegen.	67	Onder het kopje alternatieve verwerkingsmogelijkheden is aangegeven dat onder voorwaarden biologisch-chemische zuivering wordt toegestaan. Andere vormen van biologische verwerking worden niet toegestaan. Het verbranden van vloeibare Fga-afvalstromen wordt als een laagwaardige verwerking beschouwd, omdat daarbij nauwelijks of geen stoffen worden teruggewonnen.
216	2020	Een vergunningstermijn van 5 jaar is, gelet op de noodzakelijke investeringen bij de verwerking van Fga, te kort en leidt tot een onnodige verhoging van de verwerkingstarieven. Indien voor Fga met dynamiek wordt bedoeld de mogelijke vervanging van natte fotografie door elektronisch beeldvastlegging of de zich voortdurende wijziging van de samenstelling en eigenschappen van bestanddelen in de fotografische vloeistoffen dan wordt de limitering van de vergunningstermijn volstrekt overbodig geacht.	0 26 35 71 77	In het algemene deel wordt aangegeven wanneer in de sectorplannen van de termijn van vijf jaar kan worden afgeweken: - als de grootte van de investering, de terugverdientijd en de rentabiliteit van investeringen hiertoe aanleiding geven of; - indien het een niet-dynamische sector (of deelstroom daarvan) betreft waarvan op korte termijn geen ontwikkelingen zijn te verwachten. Juist aan dit laatste punt voldoet Fga-verwerking niet. De dynamiek van de sector Fga is hoog. De benodigde investeringen zijn niet van dusdanige omvang dat afwijking alsnog gerechtvaardigd zou zijn.
217	2020	Wat wordt bedoeld met de zinsnede "Verbranden van Fga wordt aangemerkt als definitieve verwijdering" (volumereductie).	1	In verband met de wijzigingen in het sectorplan Verbranden is de betreffende passage geschrapt.
218	2020	De omschrijving van de minimumstandaard voor de verwerking van vast Fga is onzorgvuldig omdat hierbij uitsluitend onbelicht en niet ontwikkeld fotopapier en film bedoeld kan worden. Belicht en/of ontwikkeld fotopapier en film is geen gevaarlijk afval.	1 26	Het is correct dat slechts een klein deel van de in het afvalstadium geraakte films en fotopapier is aan te merken als gevaarlijk afval. De omvang van de afvalstroom is echter niet bepalend. De minimumstandaard wordt immers bepaald aan de hand van de resultaten van het MER. Hierbij staan de integrale milieu-effecten centraal. De beleidsuitgangspunten zoals verwoord in het plan zijn niet afwijkend maar aanvullend aan die voor niet-gevaarlijke afvalstoffen.

219 *	2020	De opmerking dat de natchemische fotografie in de zeer nabije toekomst waarschijnlijk vervangen zal worden door de elektronische fotografie is niet correct. De komende decennia zal het niet tot volledige overname komen. Een belemmering van innovaties met betrekking tot Fga-verwerking is daarom ongewenst.	1 26 71	De formulering is inderdaad te stellig. Het plan zal op dit punt worden aangepast.
220	2020	Er bestaan technieken voor vast en vloeibaar Fga, die ook aan de minimumstandaard kunnen voldoen en derhalve in het plan als alternatief dienen te worden opgenomen. De MER wordt op die onderdelen afgekeurd als basis voor het MJP-GA II, als het gaat om vergelijkingen van de verwerkingstechnologie. Bij vergunningverlening wordt niet de benadering van middelvoorschriften gekozen (door aanwijzen alternatieve verwerkingsmogelijkheden), maar is het totale pakket van milieugevolgen van de als minimumstandaard aangegeven techniek maatgevend.	1 35 41 67 71	Om het MER beheersbaar te houden zijn in beginsel de in de richtlijnen aangegeven alternatieven als uitgangspunt gebruikt bij de vergelijking. Bovendien is, gegeven de functie van de alternatiefvergelijking voor het beleid, met name voor de alternatieven voor be-/verwerking, geen uitputtende evaluatie van alle mogelijk beschikbare technieken noodzakelijk. De als minimumstandaard gekozen technologie is nadrukkelijk niet bedoeld als enig toegelaten technologie, maar als een referentiepunt. Bedrijven met initiatieven voor verwerking die beter of gelijk scoren aan de minimumstandaard komen eveneens in aanmerking voor een vergunning. Bij vergelijking van de techniek met de minimumstandaard is het totaal aan milieu-effecten maatgevend.
221	2020	Het is onjuist dat pyrolyse en verglazing reeds sinds jaren operationeel en de enige bewezen techniek zijn. Met de nadelen van deze techniek zoals hoog energieverbruik, emissies en economische bezwaren wordt onvoldoende of helemaal geen rekening gehouden. Onduidelijk is op grond van welke feiten het "verglazen" van fotografisch gevaarlijk afval als minimumstandaard wordt aangemerkt. Uit het MER blijkt dat het niet verantwoord is een minimumstandaard of MMA vast te stellen voor het verwerken van Fga omdat de kennisleemten veel te groot zijn. Een bijstelling van het MER en een restrictief overheidsbeleid is op dit punt dan ook op zijn plaats.	1 25	De in het MJP-GA I vastgestelde minimumstandaard voor vloeibaar Fga was destijds de enige operationele techniek die niet gericht was op het verwijderen middels storten of lozen, maar op nuttige toepassing. De aanwijzing van de minimumstandaard in het MJP-GA I was onder meer bedoeld als prikkel voor verwerkers om even gelijkwaardige of hoogwaardigere technieken toe te passen. Inmiddels zijn aan twee andere verwerkers vergunningen verleend die uiterlijk per 1 januari 1997 Fga gaan verwerken volgens een proces dat tenminste even hoogwaardig is als de minimumstandaard. Van een monopoliesituatie is derhalve geen sprake. Gezien de onzekerheden die er nog zijn ten aanzien van de benodigde gegevens van technieken om een kwantitatieve vergelijking mogelijk te maken, is op dit moment continuering van de bestaande minimumstandaard het meest voor de hand liggend. Het staat initiatiefnemers vrij om middels een MER (volgens LCA-methodiek) aan te tonen dat andere technieken even hoogwaardig of hoogwaardiger zijn dan de minimumstandaard. Laagwaardigere technieken (al dan niet financieel aantrekkelijker) zullen niet worden vergund.
222	2020	De gegevens over de verwachte afname van het aanbod, met en zonder preventie, kunnen juist zijn als uitsluitend naar het volume gekeken wordt. De hoeveelheid werkzame en/of schadelijke stoffen zal nauwelijks verminderen of zelfs kunnen toenemen. Cijfermatig lijkt een volumevermindering mogelijk, maar de milieubelasting zal niet evenredig afnemen omdat voor het binden van een zilver-ion een vast equivalent thiosulfaat nodig is.	1	De strekking van deze opmerking is juist. Er wordt echter in het sectorplan niet gesteld dat de milieubelasting evenredig met de volumereductie zal verminderen. Wel wordt een volumereductie verwacht. De afname in de milieubelasting zal zich uiten in vermindering van het gebruik van grond- en hulpstoffen, vermindering van de transportactiviteiten en vermindering van het energieverbruik van thermische processen bij de verwerking van vloeibaar Fga. Bovendien is het mogelijk dat volumereducties vanwege de toegenomen schadelijkheid van de stoffen tot een vergroting van de hoeveelheid te storten of te verbranden afvalstoffen kunnen leiden. In dat geval zal de volumereductie geen bijdrage leveren aan de reductiedoelstelling.

223	2020	Bezwaar wordt gemaakt tegen de aanwijzing van de minimumstandaard voor vloeibaar Fga. Er bestaat geen ruimte voor verwerkingstechnieken die tenminste even hoogwaardig zijn. De genoemde datum van 1 januari 1997 heeft een monopolie van één bedrijf in Nederland tot gevolg, omdat dan reststoffen aan alleen dat bedrijf dienen te worden afgegeven. Bovendien zijn er twijfels en onzekerheden over de hoogwaardigheid van de verwerking. Een laagwaardige techniek kan om financiële redenen aantrekkelijker zijn. Bezwaar wordt verder gemaakt tegen de verplichting dat de reststromen alleen mogen worden afgevoerd naar een verwerker die het Fga verwerkt conform de minimumstandaard. Het zou tevens mogelijk moeten zijn om naar een vergunninghouder af te voeren die op korte termijn aan de minimumstandaard voldoet. Tevens moet het worden toegestaan de reststoffen tijdelijk op te slaan in afwachting van de realisatie van een eigen verglazingsinstallatie.	1 4 25 26 35 68	De in het MJP-GA I vastgestelde minimumstandaard voor vloeibaar Fga was destijds de enige operationele techniek die niet gericht was op het verwijderen middels storten of lozen, maar gericht op het nuttig toepassen van de reststoffen. Inmiddels zijn er drie vergunningen verleend aan bedrijven die het Fga verwerken met het oog op het nuttig toepassen van de reststoffen. Voor de overige verwerkers is, voor zover noodzakelijk, een ambtshalve wijziging van de vergunning doorgevoerd zodat al het ingezamelde Fga zal worden verwerkt via technieken die voldoen aan de minimumstandaard. Het tijdelijk opslaan van Fga of reststoffen van verwerking in afwachting van het op korte termijn operationeel worden van de hoogwaardige verwerkingstechniek, is als overgangsregeling daarbij niet uitgesloten. In het MER is het onmogelijk gebleken een definitieve voorkeur voor een techniek uit te spreken, onder meer door onzekerheden in de benodigde gegevens. Enerzijds wordt geconstateerd dat pyrolyse gevolgd door verglazing het enige volledig bewezen proces is. Anderzijds wordt geconstateerd dat biologisch-chemische verwerking en het indamproces gevolgd door koude immobilisatie - mits wordt voldaan aan enkele randvoorwaarden - mogelijk de beste opties zijn, maar dat deze processen nog niet zijn bewezen. Continuering van de bestaande minimumstandaard ligt dan ook het meest voor de hand. Het staat initiatiefnemers vrij om aan te tonen dat andere technieken even hoogwaardig of hoogwaardiger zijn dan de minimumstandaard, waarbij het MER al voor een aantal technieken de vergelijking heeft gemaakt. Laagwaardige technieken (al dan niet financieel aantrekkelijker) dan de minimumstandaard zullen niet worden vergund.
224	2020	Bij de vergunningverlening kunnen beter doelvoorschriften dan middelvoorschriften gesteld worden.	04	De vergelijking in de MER is uitgevoerd op basis van het totaal aan milieu-effecten veroorzaakt door de verschillende technieken. Het integrale milieu-effect is uiteindelijk bepalend voor de vraag of een techniek hoogwaardiger of even hoogwaardig is als de minimumstandaard. De minimumstandaard is dus niets meer dan een beschrijving van een techniek die leidt tot een totaal aan milieu-effecten zoals beschreven in het MER. Andere technieken zijn hoogwaardiger als zij beter scoren op het totaal aan milieu-effecten dan de techniek die de minimumstandaard vormt. Er is dus geen sprake van het voorschrijven van een techniek of van het opleggen van middelvoorschriften.
225	2020	De in ontwikkelmachines toegepaste kunststoffilters zitten vol met chemicaliën en komen na gebruik veelal ongecontroleerd in het milieu. Het milieuprobleem van voornoemde kunststoffilters kan worden opgelost door toepassing van een speciaal metalen filter dat zich niet volzuigt met chemicaliën en voor 100% recyclebaar is.	17	De toepassing van de metalen filters lijkt een reductie van de hoeveelheid Fga op te leveren en kan daardoor een bijdrage leveren aan de in het plan genoemde reductiedoelstelling. Met betrekking tot het halen van de reductiedoelstellingen is recent een intentieverklaring getekend waarin de reductiedoelstellingen worden vastgelegd. In het kader van deze doelstellingen is het aan de branche om het gebruik van metalen filters te stimuleren.
226 *	2020	In het MER wordt het shredder/was-proces voor vast Fga als MMA aangewezen en wordt dit shredder/was-proces als voorkeursbeleid gekozen en niet het pyrolyseproces. Deze voorkeur komt niet tot uitdrukking in het sectorplan Fga. Bezwaar wordt verder gemaakt tegen de eis om om de volledige kunststoffractie nuttig toe te passen. Naast storten zou ook verbranden (met energierugwinning) van de kunststoffractie mogelijk moeten zijn.	25 26	De voorgestelde volgorde van technieken voor verwerking van vast Fga is te prefereren, omdat het MER aangeeft dat het shredder/was-proces de voorkeur heeft maar nog niet operationeel is. Daarom is het pyrolyseproces tot minimumstandaard benoemd. Storten van de kunststoffractie wordt verboden; echter het verbranden van kunststoffen zal, indien nuttige toepassing niet mogelijk is, voornamelijk worden toegestaan. Storten van de kunststoffractie zal niet worden toegestaan. De betreffende alinea zal worden vervangen.

227	2020	Knelpunt A is onjuist omdat niet al het ingezameld afval zilver bevat. Voorgesteld wordt het knelpunt als volgt te formuleren: De verwerking van Fga is primair gericht op het onttrekken van gevaarlijk afval uit het milieu, waarbij zilver een component is.	26	Uiteraard is het zo dat niet alle Fga zilver bevat. Desalniettemin blijft de verwerking van Fga in hoofdzaak gericht op zilverterugwinning en niet op nuttige toepassing van overige stoffen. Daarnaast is de door de inspreker voorgestelde tekstwijziging niet meer aan te merken als knelpunt. Knelpunt blijft de te beperkte nuttige toepassing van overige stoffen in het Fga.
228	2020	Bezwaar wordt gemaakt tegen de voorwaarden die aan het indamproces worden gesteld, namelijk dat het verglaasde concentraat als toepasbare grondstof moet worden toegepast en dat de verwerking minder energie vereist dan volgens de verwerking van de minimumstandaard benodigd is. Deze eisen zijn in de aan Argentia verleende Wm-vergunning nooit gesteld.	26	Het is juist dat deze eisen niet in de aan Argentia verleende vergunning zijn opgenomen. De eisen komen voort uit het plan wat pas consequenties heeft bij de verlenging van een vergunning of een nieuwe vergunningaanvraag. Uit het MER blijkt dat deze techniek de vergelijking met de minimumstandaard kan doorstaan indien geconstateerd wordt dat het indamproces voldoet aan deze randvoorwaarden.
229	2020	Zwart-wit Fga baden worden voldoende microbiologisch afgebroken. Naar microbiologische verwerking van kleurbaden dient nog nader onderzoek plaats te vinden. Microbiologische verwerking kan ook door lozing op het riool plaatsvinden. Vooruitgelopen wordt op niet bestaande mogelijkheden voor biologische verwerking van afvalstoffen, als het gaat om afvalstoffen die anorganische ionen bevatten zoals bromiden en fluorboraten. Lozing van zwart-wit Fga op het riool is volgens het CUWVO rapport uit 1987 onder voorwaarden niet bezwaarlijk. Voorbehandeld Fga (onder meer zilverterugwinning) kan ook direct op het riool geloozd worden.	26 35 41 67 71	In het MER is aangegeven dat kleurbaden een aantal schadelijke componenten bevatten en dat de kleurbaden microbiologisch moeilijk afbreekbaar zijn, waardoor zij niet geschikt zijn voor een biologische zuiveringsinstallatie. Het plan staat deze vorm van verwerking voor kleurbaden dan ook niet toe. Voor zwart-wit baden geldt dat alleen specifieke biologisch-chemische zuivering (voorafgegaan door electrolyse en/of sulfideprecipitatie en membraanfiltratie) als hoogwaardig verwerkingsalternatief wordt beschouwd. Deze verwerkingsmogelijkheid is opgenomen in het MJP-GA II. Nader onderzoek naar de afbreekbaarheid van Fga is toegevoegd aan de actiepuntenlijst (Actiepunt II.2.1.). Bij de opstelling van het MJP-GA III zal aan de hand van de resultaten van dit onderzoek worden nagegaan in hoeverre het bovengenoemde standpunt over microbiologische reiniging dient te worden aangepast.
230 *	2020	Bezwaar wordt gemaakt tegen de formulering dat voor de verwerking van Fga van kleurbaden omgekeerde osmose gevolgd door verdamping en immobilisatie is toegestaan. De formulering is niet correct omdat het gaat om verdamping gevolgd door omgekeerde osmose.	26	Commentaar is juist, de tekst zal overeenkomstig worden aangepast.
231	2020	De achtervangfunctie van Kga-inzamelaars voor hoeveelheden tot 200 kg Fga per maand wordt in toenemende mate genegeerd. In de praktijk blijkt dat Kga-inzamelaars aanzienlijke hoeveelheden groter dan 200 kg per maand inzamelen. Het zilverhoudend Fga van Kga-inzamelaars kan, vanwege de vaak vervuilde fotobaden, niet altijd door Fga verwerkers ontzilverd worden. In andere situaties wordt Fga ter verbranding aangeboden waardoor het zilver verloren gaat.	26	Het is inderdaad ongewenst dat voor hoogwaardige verwerking geschikt Fga tijdens het inzamelen wordt gemengd, waardoor alleen laagwaardige verwerkingsmogelijkheden resteren. Aan dit bezwaar wordt tegemoet gekomen door via de Provinciale Milieuvverordeningen voor ontdoeners en in de inzamelvergunningen voor te schrijven dat de diverse afgewerkte fotobaden gescheiden worden gehouden. Het is Kga-inzamelaars niet verboden om partijen groter dan 200 kg in te zamelen. Ook deze partijen zullen gescheiden aan de Fga-verwerkers moeten worden afgegeven, aangezien in de vergunning van AVR is vastgelegd dat het niet is toegestaan om gevaarlijke afvalstoffen te verbranden die elders in Nederland hoogwaardiger kunnen worden verwerkt. In het sectorplan zal worden aangegeven dat het verbranden van Fga niet is toegestaan indien verwerking conform de minimumstandaard mogelijk is.

232 *	2020	Bezwaar wordt gemaakt tegen het feit dat verdamping, omgekeerde osmose en verglazing alleen voor kleurbaden is toegestaan. Inspreker heeft bijna 3 jaar gewerkt aan een MER en een vergunningaanvraag voor de verwerking van alle fotobaden (kleur en zwart-wit) door middel van verdamping, omgekeerde osmose en verglazing.	26	Het MER geeft inderdaad aan dat dit proces voor zwart/wit Fga-baden tenminste even hoogwaardig is als de minimumstandaard, mits voldaan is aan een aantal voorwaarden. Deze conclusie is per abuis niet in het MJP opgenomen. Deze onvolkomenheid zal worden rechtgezet.
233	2020	Onduidelijk is wat onder het percentage nuttige toepassing 1993 wordt verstaan.	26	In Bijlage II van het MJP is aangegeven dat onder nuttige toepassing zowel product- als materiaalhergebruik wordt verstaan. Het genoemde percentage nuttige toepassing is afkomstig uit het Basisdocument, blz. 52.
234 *	2020	De term dekkend vermogen van lichtgevoelig materiaal is onjuist. Dit is reeds meerdere malen door de fotografische industrie aangegeven.	26	Om verwarring te voorkomen zal dit onderdeel van deze zin worden geschrapt.
235 *	2020	De cijfers met betrekking tot de hoeveelheden komen niet overeen met de cijfers uit de Trendstudie en het MER. Onduidelijk is hoe de cijfers tot stand zijn gekomen. Het percentage preventie komt niet overeen met die van de Motie Van Rijn-Vellekoop. Houdt dit in dat het ministerie van VROM tegen de wens van de Tweede Kamer in toch akkoord gaat met 40% reductie?	26	De cijfers komen inderdaad niet overeen en zullen worden aangepast en geactualiseerd. Verschillende interpretaties van de cijfers kunnen ontstaan door afrondingen en de vraag of thermische immobilisatie verbranden is of niet (gekozen is om dit proces niet als verbranden te beschouwen). Aan de 60% reductiedoelstelling wordt onverkort vastgehouden.
236 *	2020	Tot de belangrijkste afvalstoffen behoren tevens bleekfixeer, kleurontwikkelaar, plaatontwikkelaar, bleekbad, aktivator en stabilisator.	26	Qua hoeveelheid zijn de belangrijkste vrijkomende stoffen: fixeer, bleekfixeer, ontwikkelaar, mengsel fixeer en ontwikkelaar en vast Fga (bron: VROM basisdocument gevaarlijk afval 1991-1993, pag 51). De lijst van de belangrijkste stoffen beoogt niet uitputtend te zijn. Daarnaast is in bijlage IX A van het plan aangegeven welke afvalstofcodes voor het sectorplan Fga van toepassing zijn. Ook deze opsomming is niet limitatief. De tekst zal worden verduidelijkt.
237	2020	Bezwaar wordt gemaakt tegen de minimumstandaard voor vloeibaar Fga. Het is nog niet bewezen dat het verglaasde afval tot een nuttig toe te passen product verwerkt kan worden en kan worden afgezet.	26	De vergunninghouders in kwestie hebben onderzoek laten doen waaruit blijkt dat het verglaasde residu aan het Bouwstoffenbesluit voldoet. De inzet van het verglaasde residu ten behoeve van nuttige toepassing wordt in de minimumstandaard als eis gehanteerd.
238 *	2020	Vermeld wordt dat 7,9 kton (48%) een nuttige toepassing kent. Dit cijfer is in tegenspraak met knelpunt A. Volgens inspreker is het waarschijnlijk dat dit cijfer gebaseerd is op de meldingengegevens waarbij zilverterugwinning als nuttige toepassing wordt omschreven. Dit cijfer dient gecorrigeerd of buiten beschouwing gelaten te worden.	35 71	Het percentage nuttig toegepast is inderdaad gebaseerd op de meldgegevens 1993. Zie ook het antwoord op reactie 233. In 1993 was zilverterugwinning ook de voornaamste vorm van nuttige toepassing. De vergunningen van de verwerkers van Fga schrijven de minimumstandaard uit het MJP-GA I of het afgeven aan een verwerker die conform deze minimumstandaard verwerkt voor. Hoogwaardiger verwerking dan alleen zilverterugwinning is hiermee voorgeschreven. Knelpunt A wordt daarom anders geformuleerd. Wel zal in de plantekst toegelicht worden dat het percentage nuttig toegepast 1993 de hoeveelheid Fga betrof waar voornamelijk zilver uit werd teruggewonnen.

239	2020	In het ontwerp MJP-GA II wordt een beleidsvoornemen gemist met betrekking tot de in- en uitvoer van reststromen ten behoeve van producthergebruik. Momenteel worden deze reststromen vanwege de huidige regelgeving als afvalstoffen beschouwd, hetgeen productrecycling ernstig benadeeld. De overheid blokkeert daarmee het producthergebruik.	35	De discussie in hoeverre specifieke afvalstoffen worden aangemerkt als grondstof/afvalstof dient niet plaats te vinden in een beleidsplan. De beoordeling dient per situatie te worden uitgevoerd. In dit geval is dit gebeurd. Op deze kwestie is in een aparte brief van VROM gereageerd, waarin wordt geconstateerd dat het hier verwerking van afvalstoffen betreft.
240	2020	In het hoofdstuk preventie en nuttige toepassing wordt producthergebruik ten onrechte niet als mogelijkheid genoemd. Dit moet worden gecorrigeerd.	35	In Bijlage II is aangegeven dat onder nuttige toepassing zowel product- als materiaalhergebruik wordt verstaan. Het is niet de bedoeling dat de mogelijkheden voor reductie van Fga limitatief worden opgesomd.
241	2020	Met betrekking tot de vermelding dat het MJP-GA I beleid slechts ten dele is gerealiseerd merkt inspreker op dat dit met name een gevolg is van het zwalkende beleid van het ministerie van VROM.	35	Deze conclusie wordt niet gedeeld. In een aparte briefwisseling tussen VROM en inspreker is aan dit punt aandacht besteed.
242 *	2020	De voorwaarden bij biologisch-chemische zuivering van Fga met betrekking tot energie- en grondstoffenverbruik en nuttig toepassen van reststoffen dienen zodanig gewijzigd te worden dat een vergelijkbaar energie-en grondstoffenverbruik is vereist en reststoffen nuttig toegepast dienen te worden.	35 67 71	De gestelde voorwaarden komen inderdaad niet overeen met de beschrijving van het in het MER onderzochte alternatief van biologisch-chemische zuivering voor de verwerking van vloeibaar Fga. De conclusies over de hoogwaardigheid van dit alternatief gaan uit van de beschreven techniek, hetgeen inhoudt dat energie en grondstoffenverbruik evenals het toepassen van de reststoffen geen apart toetsingscriterium vormt. De tekst zal in overeenstemming worden gebracht met het MER.
243	2020	De totale legeskosten voor het aanvragen van een inzamelvergunning in elke provincie vormen een probleem. Gehoopt wordt dat hiervoor een oplossing zal worden gevonden.	35	Nadat het MJP-GA II is vastgesteld zal er geen inzamelplicht meer gelden voor specifieke inzamelaars van Fga. Zo snel mogelijk zal de Landelijke Lijst worden aangepast en vastgesteld. Vanaf dat moment is op grond van de PMV voor de inzameling van Fga nog slechts een vergunning nodig van de provincie van vestiging. Alleen voor die vergunning zijn leges verschuldigd. Knelpunt C is daardoor komen te vervallen.
244	2020	De vermelde reductie van 2 tot 10% is een schatting die niet onderbouwd kan worden.	35	De onderbouwing voor dit percentage is gegeven in het Investigation note on photographic chemicals.
245	2020	Nuttige toepassing wordt bij de kerngegevens op één lijn gesteld met producthergebruik. Volgens de voorkeursvolgorde van verwijdering wordt producthergebruik hoger gerangschikt als nuttige toepassing. Deze volgorde dient ook in de rangschikking van de kerngegevens toegepast te worden.	35	Onder invloed van Europese wetgeving is de strekking van het begrip nuttige toepassing aangepast, waardoor zowel producthergebruik als materiaalhergebruik onder dit begrip vallen (zie ook bijlage II). Ook de meldinggegevens maken geen onderscheid tussen deze vormen van nuttige toepassing, waardoor aanpassing van kerngegevens niet mogelijk is. Het onderscheid tussen producthergebruik en materiaalhergebruik is voor het behalen van de Fga-reductiedoelstelling wel van belang, omdat materiaalhergebruik in de zin van toepassing van reststoffen niet tot deze doelstelling wordt gerekend. Daarom zal specifiek voor Fga het begrip nuttige toepassing uiteenvallen in regeneratie (onderdeel van reductie) en overige nuttige toepassing (geen onderdeel van reductie). In de toekomst zal met dit onderscheid rekening worden gehouden, onder meer bij het monitoren van de deelstromen van Fga.
246 *	2020	De constatering dat de preventiedoelstellingen met betrekking tot Fga uit het MJP-GA I niet gehaald worden, is overtrokken gezien de uitkomsten van het rapport "Investigation Note on Photographic Chemicals" van januari 1995.	71	Op grond van het resultaat van 2-10% reductie in de periode 1993-1995 (2 van de 7 jaar) lijkt een dergelijke conclusie voor de hand liggend. Echter de mogelijkheid dat in de resterende 4 jaar de reductiedoelstelling gehaald wordt, blijft aanwezig.

247	2020	Bij de kunststoffractie-behandeling van film komt geen polyethyleen vrij. Polyethyleen wordt wel bij fotografisch papier gebruikt.	71	Dit is correct. Deze opmerking wordt ter kennisneming aangenomen.
248 *	2020	De in het sectorplan Fga gekozen minimumstandaard van verglazen komt in het MER minder stellig naar voren. Bezwaar wordt gemaakt tegen het middelvoorschriften karakter van het sectorplan. Een doelvoorschriften gerichte aanpak heeft de voorkeur. De minimumstandaard dient emissie-, energie- en grondstofgebruiksgrenzen voor te schrijven en geen techniek waarvan men, indien een andere techniek ook interessant lijkt, eerst de emissies, energiebalans, grondstofverbruik en dergelijke moet gaan bepalen alvorens men kan overgaan tot het doorrekenen van de nieuwe techniek	71	Het is inderdaad niet de bedoeling dat een initiatiefnemer zelf het referentiepunt gaat bepalen. De in het MER gehanteerde methodiek is nog dusdanig nieuw, dat ten tijde van het opstellen van de MER van de diverse verwerkers niet verwacht kon worden dat zij de benodigde gegevens (energiegebruik etc.) zouden aanleveren. Het is de bedoeling dat voor het MER voorafgaande aan het volgende MJP wel dergelijke gegevens aangeleverd worden, waardoor het referentiepunt beter gedefinieerd wordt. Tot die tijd zullen nieuwe vergunningaanvragen op dezelfde kwalitatieve wijze getoetst worden als in het MER is gebeurd. Dit zal in paragraaf 6.3.1 worden aangegeven.
249	2020	In het MER, bijlage 2, pagina B/53 wordt een CUWVO-rapport niet correct geciteerd. Uit dit rapport blijkt dat de lozing van zwart-wit fotochemicaliën op het riool onder voorwaarden niet bezwaarlijk is.	71	Gewezen wordt op pagina 35 van het CUWVO-rapport waarin wordt aanbevolen de lozing te weigeren vanwege de eigenschappen van de stoffen die in afgewerkte kleurontwikkelaar, zwart/wit-ontwikkelaar, fixeër en andere afvalbaden aanwezig zijn.
250	2020	Het schrijven van de commissie van onafhankelijke deskundigen van 4 augustus 1993 aan de minister van VROM is niet bij de opstelling van het ontwerp MJP-GA II betrokken.	01	Dit schrijven is wel degelijk bij de opstelling betrokken. Voor de opmerkingen over de minimumstandaard zie 814 + 835 + 840. Voor de opmerking over regeneratie/rejuvenatie technieken kan aangegeven worden dat deze technieken kunnen bijdragen tot de invulling van de 60% reductie doelstelling.
251 *	2020	De doelstelling voor preventie en nuttige toepassing van Fga is absoluut weergegeven. In de declaration of Intent komt een betere relatieve doelstelling voor.	71	De doelstelling uit de intentieverklaring zal in het plan worden overgenomen.
252	2020	Bij knelpunt B wordt aangetekend dat zilverterugwinning ook uit een mengsel van ontwikkelaar en fixeër mogelijk is mits de juiste technieken worden toegepast.	71	Deze opmerking wordt ter kennisneming aangenomen. Opgemerkt wordt dat dit knelpunt wordt opgelost door implementatie van de regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen door vergunninghouders.
253 *	2020	In het sectorplan Fga wordt gesproken over een verwijderingsplan, alsmede over gemaakte afspraken tussen de minister van VROM en de producenten. In beide gevallen wordt waarschijnlijk bedoeld op de door de producenten afgegeven Declaration of Intent van juni 1996, alsmede op een aantal in 1995 en 1996 uitgevoerde onderzoeken.	71	Dit is juist; tijdens de opstelling van het ontwerp was dit nog niet duidelijk. Het plan zal op dit punt worden verduidelijkt.
254 *	2020	In het ontwerp MJP-GA II wordt een onvolledig overzicht gegeven van de reductiemogelijkheden van Fga. Een beter overzicht treft men in de WeeEmZet-rapporten aan.	71	Het is niet de bedoeling dat in het plan de mogelijkheden voor reductie van Fga limitatief worden opgesomd. Daarom wordt verwezen naar de genoemde rapporten en worden deze in de literatuurlijst opgenomen.
255	2020	De producenten van lichtgevoelig materiaal hebben zich niet verantwoordelijk, maar mede verantwoordelijk gesteld voor de verwijdering van Fga.	71	Deze opmerking is juist. Gezien de inhoud van de intentieverklaring en de stellingname van de producenten met betrekking tot de verwijdering en de gehanteerde methodiek (minimumstandaard) wordt afgezien van het delen van de verantwoordelijkheid met de producenten voor de verdere verwijdering van Fga. De tekst zal op dit punt worden aangepast (zie 253).

256	2020	Preventie en nuttige toepassing van Fga moeten beiden optimaal benut worden door middel van een twee-sporenaanpak waarmee het reductiepercentage aanzienlijk hoger kan komen. Voor na 2000 moeten nieuwe verdergaande doelstellingen vastgelegd worden.	89	Bij het vaststellen van de reductiedoelstelling, is ervan uit gegaan dat mogelijk inspanningen van regeneratietechnieken meegeteld mochten worden. Andere technieken welke niet leiden tot regeneratie van afgewerkte fotobaden worden niet meegeteld. Het formuleren van de doelstellingen voor na het jaar 2000 zal nu nog niet gebeuren, maar mogelijk wordt in het NMP 3 invulling gegeven aan de algemene doelstellingen voor 2010 zoals gedefinieerd in het NMP 2.
257	2020	Het herbruikbaar maken van Fga tot nieuwe producten is een hoogwaardigere manier van verwerken dan de verwerking volgens de minimumstandaard. Deze vorm van verwerking dient bij het onderdeel vergunningverlening vermeld te worden. In het plan wordt verder verdamping gevolgd door omgekeerde osmose alleen voor kleurbaden toegestaan. Deze techniek is ook voor zwart/wit baden geschikt.	26 89	Niet alle beschikbare technieken zijn in het MER getoetst. Conclusies uit het MER hebben geen consequenties voor reeds in vergunningen toegelaten technieken. Bij verlenging van een vergunning of bij een aanvraag voor een nieuwe vergunning zal een techniek op de wijze zoals dat in het MER heeft plaatsgevonden, moeten worden vergeleken met de minimumstandaard. Zie ook 220.
258	2030	Gevraagd wordt waarom de ZAVIN bij de LCA-berekeningen niet is meegenomen.	0	Gelet op het feit dat in het sectorplan Specifiek ziekenhuisafval voor de komende planperiode geen beleidswijzigingen waren voorzien, is het verbranden van specifiek ziekenhuisafval niet in het MER opgenomen.
259	2030	Gevraagd wordt waarom het verbranden van specifiek ziekenhuisafval in AVI's niet wordt toegestaan. Alleen voor categorie 46.1 van het Baga, menselijke anatomische resten en dergelijke, is een speciale verwerkingsmethode gewenst.	0 19 31 45 46	De verwerking van specifiek ziekenhuisafval vergt bijzondere aandacht. Daarom is in het verleden tussen de minister van VROM en de Nationale Ziekenhuisraad de afspraak gemaakt dat dit afval in een speciaal daarvoor bestemde installatie verwerkt zal worden. Voor dit doel is de ZAVIN opgericht en gezien de hoge kosten die daarmee gemoeid waren, is het primaat voor de verwerking van specifiek ziekenhuisafval bij de ZAVIN gelegd.
260	2030	Het is onjuist dat veel specifiek ziekenhuisafval als bedrijfsafval wordt afgevoerd. Bij een betere scheiding zal de hoeveelheid specifiek ziekenhuisafval juist afnemen. Door onduidelijkheid in de definitie van specifiek ziekenhuisafval wordt een aanzienlijke hoeveelheid van het bedrijfsafval ten onrechte als gevaarlijk afval afgevoerd.	19 31 45 46	Bij de intramurale instellingen bevat het vat met specifiek ziekenhuisafval vaak afval dat als bedrijfsafval kan worden afgevoerd. Uiteraard zal een betere scheiding van specifiek ziekenhuisafval hier leiden tot een lagere hoeveelheid. Bij de extra murale instellingen is deze tendens juist omgekeerd. Een betere inzameling zal hier tot een verhoging van de ingezamelde hoeveelheid leiden. De tekst van het plan zal op dit punt genuanceerd worden.
261	2030	In het plan dient ook aandacht te worden besteed aan de mogelijkheid om ziekenhuizen zelf gevaarlijk afval onschadelijk te laten maken, bijvoorbeeld door middel van steriliseren en shredderen.	19 31 45 61	Het Baga geeft voor een categorie (46.5) aan dat afval van microbiologische laboratoria dat bacterieel, viraal of met schimmels besmet is, wordt aangemerkt als gevaarlijk afval. Deze categorie afval kan door middel van sterilisatie van gevaarlijk afval veranderen in bedrijfsafval. De overige categorieën van proces 46 blijven specifiek ziekenhuisafval, ongeacht welke bewerking dit afval ondergaat. Opgemerkt wordt tenslotte dat het be-/verwerken van eigen afval niet valt onder de werkingssfeer van het MJP-GA.

262 *	2030	Het feit dat ZAVIN als enige een vergunning heeft voor het verbranden van specifiek ziekenhuisafval is een ongewenste monopoliepositie die leidt tot grotere transportafstanden en hoge tarieven. Bovendien is een oneerlijke concurrentie ontstaan omdat de belangrijkste aandeelhouders van de ZAVIN zelf inzameldiensten hebben die met goedkope tarieven specifiek ziekenhuisafval kunnen aanbieden aan ZAVIN. Onderzocht moet worden of prijsreductie mogelijk is door het verbranden van andersoortig afval bij de ZAVIN. Gepleit wordt voor een audit.	19 31 38 45 46 73	Door diverse insprekers wordt getwijfeld aan het juiste gebruik van de bijzonder positie van ZAVIN. Het voorstel met betrekking tot het uitvoeren van een audit zal worden overgenomen. De audit zal de komende planperiode worden uitgevoerd. Dit zal in het plan worden vermeld.
263	2030	Verzocht wordt om uitvoer van specifiek ziekenhuisafval toe te staan.	19	Uitvoer van specifiek ziekenhuisafval is niet toegestaan omdat verbranden hiervan wordt aangemerkt als definitieve verwijdering. Verwezen wordt naar de paragraaf 8.2., in- en uitvoer ten behoeve van definitieve verwijdering.
264	2030	Verzocht wordt om de Europese regelingen voor specifiek ziekenhuisafval te vergelijken.	19	De EG-commissie heeft een inventarisatie gemaakt van alle Europese regelingen voor specifiek ziekenhuisafval. De resultaten van deze inventarisatie worden afgewacht. De resultaten zullen uiteraard ook worden besproken met de participanten binnen de sector.
265	2030	Bij specifiek ziekenhuisafval doen zich definitieproblemen voor. Verzocht wordt het Baga op verschillende punten aan te passen.	19 31 64	De gesignaleerde problemen vormen een constant aandachtspunt. Bezien zal worden of een oplossing die in de praktijk werkbaar is, ook in algemeen bindende regelgeving kan worden omgezet. Hierbij kan wel de kanttekening worden geplaatst dat problemen op dit terrein niet altijd te voorkomen zijn en niet alles in een algemeen begrippenkader kan worden gevat.
266 *	2030	Aanbevolen wordt aan te geven dat de huidige regels ten aanzien van specifiek ziekenhuisafval in belangrijke mate zijn ontleend aan overwegingen op het terrein van de volksgezondheid.	19	De aanbeveling wordt overgenomen. De plantekst zal op dit punt worden aangevuld.
267	2030	Gepleit wordt voor vergunningen op hoofdlijnen en benutten van milieuzorgsystemen.	19	Bij bedrijven in de zorgsector dient dit te gebeuren in overleg met het bevoegd gezag. Het plan geeft geen randvoorwaarden voor vergunningen in de zorgsector zelf.
268	2030	Het ziekenhuisafval van particulieren moet niet onder het gevaarlijk afval worden gebracht. Dit afval kan beter als een bijzondere Kca-categorie worden beschouwd zodat het verwijderd kan worden via de apothekers, ziekenhuizen, en dergelijke.	42	In contacten met de branche-organisaties binnen de sector wordt gepleit voor eenduidige regelgeving op dit punt. Eenduidige regelgeving zal er toe leiden dat de inzameling eenduidiger vorm kan worden gegeven. Waar mogelijk zal gebruik worden gemaakt van bestaande, goed functionerende systemen.
269	2030	De ziekenhuizen en zorginstellingen zijn slecht beperkt geïnformeerd over het ontwerpplan en de inspraakmogelijkheden.	46	Tijdens overleg met de verschillende doelgroepen is ruim aandacht gevraagd voor het verschijnen van het plan. Verder wordt gewezen op de bekendmaking in de Staatscourant en verschillende dagbladen.
270	2030	Bij de inzameling van specifiek ziekenhuisafval bij de thuiszorg zou naast de inzamelstructuur voor Kga ook gekeken moeten worden naar retoursystemen via apotheken, etc.	84 88	Dit punt zal tijdens overleg met de KNMP omtrent de inzameling van injectienaalden worden meegenomen.
271	2030	Gevraagd wordt waarom het sectorplan Specifiek ziekenhuisafval geen kwalitatieve doelstelling met betrekking tot de inzet van alternatieve producten heeft?	89	Het sectorplan Specifiek ziekenhuisafval richt zich op een doelmatige verwijdering van het ontstane afval. Voor preventie wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

272	2030	Een groot deel van het specifiek ziekenhuisafval wordt nog steeds onjuist verwijderd. Hier moet beter op gehandhaafd worden.	89	In het betreffende sectorplan is al aangegeven dat na een laatste voorlichtingsronde in overleg met het bevoegd gezag het handhavingsinstrument beter en sneller zal worden ingezet.
273	2030	Waarom mogen 25 ziekenhuizen nog zelf verbranden terwijl ZA-VIN is aangewezen als verbrandingsmethode?	89	Bedoeld is dat uit eerder uitgevoerd onderzoek is gebleken dat 25 ziekenhuizen hun eigen afval verbranden terwijl nu nog slechts enkele ziekenhuizen hun eigen afval verbranden. Dit komt omdat aan de verbranding van gevaarlijk afval hoge eisen worden gesteld die hoge investeringen noodzakelijk maken. Opgemerkt wordt verder dat het plan niet toeziet op inrichtingen die eigen afvalstoffen verbranden. Aangezien deze inrichtingen op 1 juli 2000 dienen te voldoen aan de EG-richtlijn inzake het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen en dit hoge kosten met zich meebrengt, wordt verwacht dat deze activiteiten na deze datum niet meer zullen worden uitgevoerd.
274	2030	Niet is onderbouwd waarom gekozen is bij de inzameling van specifiek ziekenhuisafval voor zowel totaalpakketinzamelaars als specifieke inzamelaars.	27	Deze aanpak is gekozen om enerzijds de bedrijven die op het moment van invoering van de vergunningplicht al actief waren op deze markt en een wezenlijke bijdrage leverden de mogelijkheid te bieden hun activiteiten te continueren en anderzijds omdat er een voorkeur bestaat voor het inzamelen van een totaalpakket van gevaarlijk afval bij de instellingen voor intra- en extramurale gezondheidszorg. Daarnaast sluit het Kga-circuit beter aan bij de inzameling van afvalstoffen van de extramurale gezondheidszorg.
275 *	2040	Het verbod dat geldt voor AVR voor het accepteren van destilleerbare oplosmiddelen zou ook moeten gelden voor andere verbrandingsinstallaties.	0 38	Deze opmerking wordt onderschreven. Op dit moment heeft uitsluitend AVR een vergunning voor het verbranden van oplosmiddelen. De tekst zal zodanig worden gewijzigd dat in nieuw te verlenen vergunningen voor verbrandingsinstallaties waarin oplosmiddelen kunnen worden verbrand, tevens een dergelijk verbod zal worden opgenomen.
276	2040	Loondestillatie is geen bewerking van afvalstoffen, maar inzet van een grondstof/product.	5	Terugwinning/regeneratie van oplosmiddelen wordt in de Richtlijn 75/442/EEG aangemerkt als nuttige toepassing. Het feit dat destillatie plaats vindt in loondienst doet daarbij niet ter zake.
277	2040	Koolwaterstofmengsels met een droge stof % < 30 en een mengsamenstelling van minimaal spoelkwaliteit kan goedkoper gedestilleerd dan verbrand worden vanwege de restwaarde van het destillaat. Koolwaterstofmengsels met een droge stof % > 30 kunnen uit financieel en milieutechnisch oogpunt beter worden opgemengd met laagcalorisch materiaal of ingezet worden voor het spoelen van metaalhoudende chemicaliënverpakkingen.	29	De informatie met betrekking tot destilleerbaarheid wordt ter kennisgeving aangenomen en zal worden meegenomen bij de uitwerking van actiepunt II.4.1.

278	2040	In de vergunningen van de inzamelaars wordt de verplichting opgenomen dat ingezamelde oplosmiddelen voor destillatie moeten worden afgegeven. Het opmengen van afvalstromen voor verbranding en het sturen op calorische waarde van oplosmiddelen zal daardoor in de toekomst niet meer mogelijk zijn. Dit leidt tot een verhoging van de kosten voor de HOI's en daardoor tot een hogere afgifdrempel voor scheepsafval.	66	Actiepunt II.4.1 heeft uitsluitend betrekking op kleine hoeveelheden die aan Kga-inzamelaars worden aangeboden en dus niet op HOI's. Met betrekking tot het opmengen van halogeenhoudende afvalstoffen ten behoeve van verbranding wordt opgemerkt dat dit kan worden toegestaan, aangezien verwerking plaats zal vinden conform de minimumstandaard. Met betrekking tot halogeenarme afvalstoffen wordt de vastgestelde minimumstandaard, destillatie, gehanteerd, zodat mengen ten behoeve van verbranding niet wordt toegestaan. Gelet op het feit dat het economisch gezien rendabel is om (grotere hoeveelheden) halogeenarme oplosmiddelen te destilleren, zijn geen redenen aanwezig om aan te nemen dat de afgifdrempel voor scheepsafvalstoffen zou worden verhoogd.
279	2040	Expliciet moet worden vermeld dat het opbulken van oplosmiddelen en koudemiddelen een hoogwaardiger verwerking (destillatie) niet in de weg staat. Het ligt aan de aard en samenstelling van de partijen.	76	Door het opbulken van verschillende oplosmiddelen, zoals veelal plaatsvindt bij de Kga-inzamelaars, worden de hergebruiksmogelijkheden sterk verminderd. De tekst wordt derhalve niet gewijzigd.
280 *	2040	Duidelijkheid dient te worden gegeven over de inzet van destilleerbare en niet destilleerbare oplosmiddelen bij het spoelen van Gcv en oliefilters.	80	In de huidige vergunning voor de spoelinstallatie staan geen beperkingen met betrekking tot de inzet van destilleerbare oplosmiddelen. Wel wordt door de vergunninghouder gestreefd naar de inzet van niet-destilleerbaar afval. Aangezien in het MER geen vergelijking is gemaakt tussen de inzet van destilleerbaar afval in een spoelinstallatie versus destillatie kan het beleid met betrekking tot inzet als spoelmiddel niet worden gewijzigd. De tekst zal zodanig worden aangepast dat de inzet van (al dan niet destilleerbare) oplosmiddelen bij het spoelen van Gcv vooralsnog als minimumstandaard zal worden aangemerkt.
281	2040	Vloeibare halogeenhoudende koolwaterstoffen kunnen beter als brandstof worden toegepast en niet worden gedestilleerd.	62	Voor halogeenhoudende koolwaterstoffen verschuift de balans van cementoven en AVI naar DTO en destilleren. In verband met de beperkte afzetmogelijkheden voor geregeerd product is verbranden van halogeenhoudende koolwaterstoffen opgenomen als minimumstandaard.
282 *	2050	In het plan moet duidelijkheid worden verschaft op grond waarvan een maximum tarief voor de inzameling van afgewerkte olie kan worden gesteld.	72	Het Besluit inzameling afgewerkte olie is gebaseerd op artikel 10.37 van de Wm. Hierop is tevens artikel 10.36, vierde lid juncto artikel 8.14, tweede lid, onder d van toepassing. Hierop zal het maximumtarief worden gebaseerd. De berekeningsformule voor het maximumtarief zal worden opgenomen in een ministeriële regeling.
283	2050	Met het oog op eenduidigheid, kosteneffectiviteit en multifunctionaliteit zou afgewerkte olie ook ingezameld moeten kunnen worden via de verwijderingsstructuur voor andere oliehoudende afvalstoffen.	0	In het verleden is op strategische gronden de keuze gemaakt om de diverse stromen gevaarlijk afval vanwege kwaliteitsverschillen en verwerkingsmogelijkheden apart te houden. In afwachting van de resultaten van het onderzoek "doorlichting van oliehoudende afvalstoffen" (zie bijlage XI) wordt thans geen aanleiding gezien deze keuze te veranderen.
284 *	2050	Dat bewaren als zelfstandige activiteit niet wordt toegestaan, geldt waarschijnlijk niet voor die bedrijven die over vergunde opslagfaciliteiten beschikken waarbij de vergunning op naam is gesteld van een andere rechtspersoon dan de houder van de inzamelvergunning. Deze activiteiten dienen behouden te blijven.	7 76	Aangezien hier sprake is van een historisch gegroeide situatie wordt het bewaren van afgewerkte olie in bulk als zelfstandige activiteit wel toegestaan voor zover het gaat om de continuering van reeds eerder vergunde situaties, voor zover de afgewerkte olie juridisch eigendom blijft van de inzamelaar en deze afgewerkte olie gescheiden wordt gehouden van andere afvalstromen. Nieuwe bewaarvergunningen worden uitsluitend verleend aan bestaande inzamelaars.

285 *	2050	Het geven van een plichtgebied aan Kga-inzamelaars voor de inzameling van afgewerkte olie in verpakking is geen toegevoegde waarde omdat de inzamelaars voor afgewerkte olie hier al een inzamelplicht voor hebben. Verder dient duidelijkheid te worden gegeven over de term "in verpakking". Met de term "in verpakking" worden waarschijnlijk geen verpakkingen van meer dan 200 liter bedoeld. Tenslotte wordt opgemerkt dat het verdelen van de bevoegdheden over de rijksoverheid en de provincies ongewenst is. De bevoegdheden voor de inzameling van afgewerkte olie dienen bij de rijksoverheid te blijven.	7	De NVCA heeft op 26 juli 1994 een "voorstel voor de taakverdeling tussen Kga-inzamelaars en inzamelaars afgewerkte olie bij de inzameling van kleine hoeveelheden afgewerkte olie" ingediend. Hierop is positief gereageerd, waarbij is aangegeven dat dit zal worden gezien bij de opstelling van het MJP-GA II. De inzamelrespons voor kleine hoeveelheden in verpakkingen kan worden verhoogd door aan te sluiten bij het totaalpakket van de Kga-inzamelaars. De Kga-inzamelaars zullen een inzamelplicht krijgen voor afgewerkte olie in verpakkingen tot 200 liter. Het gaat er daarbij om dat de verpakking die een inhoud heeft die kleiner is dan 200 liter gezamenlijk met de afgewerkte olie wordt ingenomen. De afgewerkte olie inzamelaars (bulk inzamelaars) behouden slechts de inzamelplicht voor grotere partijen (exclusief verpakking), waarbij de afgewerkte olie kan worden aangeboden in verpakkingen van minimaal 200 liter. Dit komt overeen met de "Algemene voorwaarden voor het inzamelen van afgewerkte olie van de NVCA (nr. 91/1995)". Aan de inzamelplicht is voor de Kga-inzamelaars een landelijk inzamelrecht verbonden voor de inzameling van afgewerkte olie in verpakkingen tot 200 liter. De bulkinzamelaars behouden een landelijk inzamelrecht voor alle afgewerkte olie. Het decentraliseren van het bevoegd gezag betreffende inzameling van afgewerkte olie in verpakking tot 200 liter is logisch, omdat aangesloten wordt bij de Kga-inzamelstructuur waarvoor de provincie het bevoegd gezag is. De tekst zal worden verduidelijkt.
286 *	2050	Een verplichting tot filtreren is ongewenst.	7	Met het commentaar wordt ingestemd; de acceptatievoorwaarden van de inzamelaar bepalen de kwaliteit van de ingaande stroom. De keuze voor het al dan niet filtreren van afgewerkte olie wordt aan de inzamelaar overgelaten. Met grove delen worden o.a. bouten, moeren en poetsdoeken bedoeld. Ter bescherming van de installatie is het gebruikelijk deze activiteit uit te voeren. Deze activiteit valt niet onder het begrip voorbereiden, maar is een logische handeling in het kader van inzamelen. De plantekst is verduidelijkt.
287	2050	De berekeningsformule voor het maximumtarief moet voor het in werking treden van het besluit aangepast worden.		Dit is correct. Het is een actiepunt dat voordat het Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen in werking treedt uitgevoerd wordt via een ministeriële regeling.
288 *	2050	De Europese richtlijn over afgewerkte olie wordt niet genoemd.	7	De richtlijn wordt genoemd in bijlage III in het overzicht van de belangrijkste wet- en regelgeving. Een verwijzing naar de richtlijn zal in de tekst van het plan worden opgenomen.
289	2050	Het wekt verbazing dat de toekomstige structuur is vastgesteld na overleg met de VSN.	7	Het overleg met de VSN heeft mede plaatsgevonden naar aanleiding van de verantwoordelijkheid van de producenten en importeurs van smeerolie voor hun product in de afvalfase.
290 *	2050	Kern van het voorstel van de VSN is, dat de particuliere huishoudens hun afgewerkte olie in verpakking kunnen afgeven bij Kga-/Kca-depots en dat deze afvalstroom om niet bij deze depots zal worden opgehaald ter verwerking in de CBE. Verzocht wordt de tekst aan te passen.	52	In de tekst zal het oorspronkelijke voorstel van de VSN letterlijk worden overgenomen.

291 *	2050	Onduidelijk is welke criteria gelden voor het voorzieningenniveau.	7	Door het bevoegd gezag worden in de Wm-vergunning voorschriften opgenomen voor het voorzieningenniveau om voldoende bescherming van het milieu te waarborgen. Hierbij moet men denken aan de desbetreffende CPR-richtlijnen. Omdat de verwijzingen overbodig zijn worden deze uit het sectorplan verwijderd.
292	2050	Met de vergunningtermijn van 5 jaar voor inzamelen en bewerken wordt niet ingestemd, omdat er een onverbrekkelijk verband is met de vergunningtermijn van een Centrale Bewerkingseenheid.	7	Het loslaten van de capaciteitstoetsing heeft als consequentie dat het realiseren van één of meer verwerkingsinstallaties aan de markt wordt overgelaten. Gelet op de daarmee samenhangende dynamiek van de sector worden de vergunningen voor het inzamelen en voorbereiden voor een maximale periode van vijf jaar verleend.
293	2050	Verzocht wordt expliciet op te nemen dat uitvoer van afgewerkte olie als brandstof toegestaan blijft.	7	Uitvoer van afgewerkte olie als (brandbare) afvalstof ten behoeve van nuttige toepassing (verbranding met als hoofdgebruik brandstof) zal worden toegestaan. Indien afgewerkte olie via destillatie met chemische nabehandeling is opgewerkt tot gasolie, komt het predikaat afval te vervallen. Deze gasolie wordt niet als afvalstof beschouwd en is daardoor vrij verhandelbaar. Zie verder 303.
294	2050	Bezwaar wordt gemaakt tegen de minimumstandaard voor afgewerkte olie, omdat hiervoor geen onderbouwing wordt gegeven.	7	De minimumstandaard is reeds vastgesteld in MJP-GA I en dus bestaand beleid. Derhalve is er geen beleidswijziging en is in het MER geen onderbouwing gegeven.
295	2050	Gevraagd wordt waarom niet als criterium is opgenomen dat aan de brandstofsificaties wordt voldaan (techniek aan de markt overlaten).	7	Als minimumstandaard is opgenomen het opwerken tot gasolie door middel van destillatie met een chemische nabehandeling. Ook andere verwerkingstechnieken kunnen worden toegestaan, indien uit een vergelijking op basis van een LCA-analyse blijkt dat de desbetreffende techniek even hoogwaardig is als de genoemde minimumstandaard.
296 *	2050	Of het tot nu toe gehanteerde bewerkingsproces voor afgewerkte olie niet meer toereikend is om aan de eisen voor brandstoffen te voldoen, is afhankelijk van de ingaande stroom. Naast voorbereiding dient dan ook de bestaande be-/verwerking toegestaan te blijven.	7	Om de kwaliteit van brandstoffen geproduceerd uit aardolie beter te benaderen is een minimumstandaard nodig, waardoor het mogelijk wordt organische halogeenverbindingen, metaalhoudende additieven en sediment afdoende uit de afgewerkte olie te verwijderen. Afgewerkte olie is qua aard en samenstelling zodanig afwijkend van gasolie dat het niet mogelijk is met de huidige bewerkingstechnieken aan de kwaliteitseisen te voldoen. De plantekst is verduidelijkt.

297 *	2050 2060 2180	Bedenkingen worden geuit tegen het anticiperen op het nog niet van kracht zijnde (gewijzigde) Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen. Aanscherping van de normen zal leiden tot aanzienlijke kostenverhoging bij verwijderingsbedrijven, onzekerheid over de afzet, verzwakking van de internationale concurrentiepositie en een forse verhoging van de inzameltarieven, waardoor een lage afgiftebereidheid in de hand wordt gewerkt. De terminologie in sectorplan 4 is - gezien bijlage X - onduidelijk. Het Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen moet niet worden ingevoerd omdat er op dit moment geen verwerkingsmogelijkheid in Nederland is waarmee aan de eis van 50 ppm voldaan kan worden. Het besluit moet in Europees verband worden ingevoerd. De kosten voor de voorgestane reductie van de dioxine emissie bedraagt HFL 51 miljoen per gram niet geëmitteerde dioxine hetgeen een hoog kostenniveau voor een gering milieurendement is. Het lijkt erop dat de nota van toelichting op het besluit de Tweede Kamer onjuist heeft geïnformeerd over het milieurendement van de genomen maatregel. Oplossing voor knelpunt II.4.2 van het MJP-GA I lijkt dan ook primair bedoeld om een CBE te rechtvaardigen en niet om dioxine-emissies te reduceren. Voordat het gewijzigde Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen van kracht wordt, dient de overheid de mogelijke consequenties in beeld te brengen (in ieder geval voor het ontdoenerstarief). Het opwerken van oliehoudende afvalstoffen tot brandstof wordt bemoeilijkt door de aanscherping van het Besluit organisch halogeengehalte brandstoffen. In de ons omringende landen zijn toegestane concentraties aan EOCI's hoger dan in Nederland en wat na invoering Bohb in Nederland een afvalstof is, is in het buitenland een reguliere brandstof. Voor de HOI's en North Refinery heeft de wijziging van het besluit enorme financiële gevolgen. Het Besluit organisch halogeengehalte brandstoffen voorziet in de mogelijkheid dat vergunning wordt verleend voor (eigen) gebruik tot een hoger organisch halogeengehalte. Deze faciliteit zou in de sectorplannen moeten worden genoemd. Tenslotte worden twijfels uitgesproken over de haalbaarheid van de vastgestelde minimumstandaarden voor de verwerking van de diverse oliehoudende afvalstoffen.	7 49 66 67 76 78 80 95	In het BOHB is vastgelegd aan welke eisen oliehoudende stoffen dienen te voldoen om als brandstof of als een stof ter vervaardiging van brandstoffen te worden aangemerkt. In reguliere brandstoffen, geproduceerd uit aardolie, komen geen organische halogeenvbindingen voor in gehalten van meer dan 50 mg/kg. Door aanscherping van het gehalte aan organische halogeenvbindingen tot 50 mg/kg in brandstoffen wordt een betere afbakening tussen afvalstof/brandstof bewerkstelligd, met name ten aanzien van een stof die voorkomend in brandstoffen milieurisico's met zich mee brengt. Invoering van de voorgenomen wijziging het BOHB betekent dan ook dat be-/verwerking van oliehoudende afvalstoffen tot brandstoffen dient plaats te vinden met een technologie die geschikt is om eventuele organische halogeenvbindingen - die in de oliehoudende afvalstoffen terecht zijn gekomen - te verwijderen. Het mengen met als doel de concentratiegrenswaarden te verlagen zal na het inwerking treden van het gewijzigde BOHB niet meer worden toegestaan. De vergunningen van de bewerkers van oliehoudende afvalstoffen zullen op dit punt worden aangepast. Dit zal expliciet in de tekst worden vermeld. Gelet op het feit dat in reguliere brandstoffen organische halogeenvbindingen in gehalten van minder dan 50 mg/kg voorkomen, moet het mogelijk zijn, dat door middel van good housekeeping deze verbindingen ook niet voorkomen in brandstoffen in het afvalstadium. Derhalve behoeft bemoeilijking van bewerking van oliehoudende afvalstoffen door aanscherping van het BOHB niet plaats te vinden. Bemoeilijking van de be-/verwerking van afgewerkte olie vindt door aanscherping van het BOHB wel plaats. Daarom werd met de inwerkingtreding van het Besluit in eerste aanleg gewacht op de realisatie van de CBE. Gelet echter op de mogelijkheden om afgewerkte olie te verwerken in het buitenland op een wijze die past binnen de doelstelling van het BOHB is de noodzaak de inwerkingtreding op te houden niet meer aanwezig. Gelet op de uitspraak van het Hof van Justitie in Luxemburg in het zg. Securitel-arrest is het noodzakelijk geworden het Besluit houdende wijziging van het besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen (Stb.1994, 854) opnieuw vast te stellen. Inmiddels is de notificatieprocedure bij de Europese Commissie met betrekking tot het ontwerp besluit afgehandeld en is het ontwerp besluit voor de vaststelling in Nederland in procedure gebracht. Het besluit zal vermoedelijk niet eerder dan 1 januari 1998 in werking treden. Het BOHB is een besluit van algemene strekking. Dergelijke besluiten kennen een eigen inspraakprocedure. Voor het BOHB zal deze procedure als gevolg van bovengenoemde uitspraak van het Hof van Justitie in Luxemburg opnieuw worden doorlopen. De consequenties van het BOHB staan in de Nota van Toelichting en deels wordt daaraan ook aandacht gegeven in het plan. Wat betreft het ontdoenerstarief zal een ministeriële regeling inzake het maximumtarief voor het inzamelen van afgewerkte olie worden opgesteld die voor het in werking treden van het BOHB van kracht zal worden. Uit het MER blijkt geen duidelijk onderscheid tussen gebruik van afvalolie rechtstreeks als brandstof (mits aan bepaalde emissievoorschriften is voldaan) of destillatie en vervolgens gebruik als brandstof. In het sectorplan zal dan ook de minimum standaard worden gewijzigd waardoor toepassing van oliehoudende afvalstoffen voor rechtstreekse energie-opwekking onder de condities die gelden voor het verbranden van gevaarlijk afval (NER en/of Richtlijn 94/67/EG) mogelijk is.
------------------	-------------------------------	--	---	--

298	2050	Het ontwerp is strijdig met art. 8, lid 2b van de Richtlijn afgewerkte olie. Daarin is bepaald dat de lidstaten ervoor zorg dienen te dragen dat de als brandstof gebruikte afgewerkte olie geen toxische of gevaarlijke afvalstof vormt.	7	Juist door de invoering van de minimumstandaard en de wijziging van het Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen wordt bewerkstelligd dat beter aan de strekking van art. 8, lid 2b van de EG-richtlijn inzake de verwijdering van afgewerkte olie wordt voldaan, daar verbranding van afgewerkte olie als brandstof niet wordt toegestaan zolang er geen bewerking heeft plaatsgevonden tot een product dat voldoet aan de specificaties.
299	2050	Het onderscheid tussen diverse oliehoudende afvalstoffen, is alleen op grond van de samenstelling van de olie met behulp van specifieke analysetechnieken in een goed uitgerust laboratorium vast te stellen. De analyseresultaten bepalen of de olie voor destillatie (minimumstandaard) danwel als ondersteuningsbrandstof (bij afwijking) wordt aangeboden. Dit stimuleert een hoogwaardige verwerking en voorkomt onduidelijkheid over de inzameling en verwerking van (afval)olie.	29	Dit is correct. Zoals uit het onderzoek genoemd in bijlage XI blijkt wordt door de overheid gestreefd naar acceptatiecriteria per verwerkingsmogelijkheid. In actiepunt II.6.1.A wordt met name onderzoek verricht naar beschikbare analyse-technieken op basis waarvan de kwaliteit van de diverse oliën zal worden bepaald. Gezien de complexiteit van het geheel en de zorgvuldigheid die bij dit onderzoek van belang is, is het niet mogelijk gebleken dit actiepunt voor het vaststellen van het plan af te ronden.
300	2050	De inzameling van afgewerkte olie zou in de Kga-inzamelstructuur moeten worden opgenomen. De aparte inzamelstructuur voor afgewerkte olie leidt tot rechtsongelijkheid en bevoordeling van een kleine groep inzamelaars.	38	De inzameling van afgewerkte olie in verpakking tot 200 liter wordt in de Kga-inzamelstructuur opgenomen. De inzameling van afgewerkte olie in bulk geschiedt met vacuümwagens, hetgeen een aparte verwijderingsstructuur rechtvaardigt.
301	2050	Onduidelijkheid heerst omtrent de realisatie van de CBE en de termijn tot wanneer de huidige wijze van be-/verwerken mogelijk blijft.	42	De realisatie van de CBE wordt overgelaten aan de markt. De huidige wijze van bewerking voldoet niet aan de minimumstandaard en derhalve zullen de vergunningen voor zover deze betrekking hebben op het centrifugeren van afgewerkte olie na het verstrijken van de vergunningstermijn worden aangepast. De huidige bewerkers mogen de afgewerkte olie wel blijven voorbereiden. De plantekst zal op dit punt worden verduidelijkt.
302	2050	Het onderscheid in bevoegd gezag tussen provincie en Rijk voor wat betreft afgewerkte olie blijft nodeloos ingewikkeld.	42	Het onderscheid in bevoegd gezag tussen Provincie en Minister heeft uitsluitend consequenties voor vergunningverlening en handhaving. Ontdoeners zoals inspreker ondervinden hiervan geen consequenties. De voorgestelde wijziging van uitbreiding van activiteiten van de Kga-inzamelaars met inzameling van afgewerkte olie in verpakkingen leidt tot een vereenvoudiging.
303	2050	Afgewerkte olie is een afvalstof die op de oranje lijst voorkomen. Gezien de hoogwaardige verwerking van afgewerkte olie bij een CBE in Nederland kan door de Nederlandse overheid bezwaar worden gemaakt tegen uitvoer als de verwerking in het buitenland laagwaardiger plaatsvindt, zoals verbranding onder omzetting van energie.	55	Tegen uitvoer van afgewerkte olie voor nuttige toepassing kan bezwaar worden gemaakt op grond van artikel 7, lid 4 van Verordening 259/93/EEG. Geen van de bezwaargronden geeft op grond van een mogelijke verwerking in een CBE in Nederland de ruimte om export van afgewerkte olie voor nuttige toepassing tegen te gaan.
304	2050	De belangrijke conclusie uit het rapport van de Grontmij "Voorstel inzamelstructuur afgewerkte olie" dat er ruimte is voor maximaal 8 bulkinzamelaars (momenteel 6) is niet overgenomen.	60	De conclusie van het genoemde rapport is, dat er ruimte is voor een aantal inzamelaars tussen de twee en de acht. Hieruit is - gelet op de beperktheid van het onderzoek - de conclusie gerechtvaardigd, dat het huidig aantal inzamelaars geen wijziging behoeft.

305 *	2050	In het ontwerp MJP-GA II is opgenomen dat het aantal inzamelaars van afgewerkte olie niet wordt uitgebreid. Daarnaast zullen alleen de inzamelaars in aanmerking komen voor een vergunning voor het voorbereiden van afgewerkte olie. Niet wordt ingezien waarom de HOI's geen afgewerkte olie afkomstig van de scheepvaart mogen inzamelen en voorbereiden.	66	De inzameling van afgewerkte olie afkomstig uit de scheepvaart wordt geregeld in het sectorplan Scheepsafvalstoffen. Daarin is vermeld dat er geen uitbreiding van het aantal vergunninghouders zal worden toegelaten. Aan de bewerkers van scheepsafvalstoffen kan worden toegestaan de van de inzamelaars of rechtstreeks van schepen in ontvangst genomen afgewerkte olie afkomstig van de scheepvaart voor te bewerken, mits geen vermenging optreedt met andere (afval)stromen waardoor de oliefractie niet langer zou kunnen worden aangemerkt als afgewerkte olie. In het plan is hiertoe een passage opgenomen.
306 *	2050	Bijlage X van het ontwerp MJP-GA II, waarin de brandstofdelen zijn opgenomen, bevat geen eisen waaraan marine dieselolie moet voldoen. Het ontwerp MJP-GA II dient zodanig te worden aangepast dat opwerking van afgewerkte olie mag plaatsvinden tot producten die voor eigen gebruik zijn toegestaan. Deze vorm van nuttige toepassing moet door de HOI's gecontinueerd kunnen worden.	66 67	De minimumstandaard voor de verwerking van afgewerkte olie is destillatie met chemische nabehandeling tot marine dieselolie. Op basis van de EU-richtlijn afgewerkte olie verdient deze verwerkingsmethode de voorkeur boven verbranden van afgewerkte olie. Voor het verbranden van afgewerkte olie ten behoeve van energie-opwekking zal derhalve geen vergunning worden verleend. Marine dieselolie was in het ontwerp MJP-ga II in bijlage X opgenomen als bunkergasolie. Deze term is alsnog vervangen door "gasolie". Bijlage X is aangepast.
307 *	2050	Oliehoudende afvalstromen moeten behandeld worden in sectorplan Oliehoudende- en scheepsafvalstoffen en niet onder Afgewerkte olie. In sectorplan Afgewerkte olie staat dat CBE ook afvalolie en HKW's mag bewerken. Dit is in strijd met eerder beleid en gedane toezeggingen en het door de overheid opgewekt vertrouwen en moet daarom geschrapt worden.	67	Het sectorplan Afgewerkte olie heeft geen betrekking op overige oliehoudende afvalstoffen. Wel wordt gemeld dat de CBE afvalolie mag be-/verwerken. Deze tekst is verwijderd.
308	2050	Inspreker gaat er vanuit dat zij in kerngegevens als enige vergunninghouder voor be- en verwerken van afgewerkte olie wordt aangemerkt, zo niet dan maakt zij daar bezwaar tegen.	67	AVB wordt niet aangemerkt als enige vergunninghouder voor afgewerkte olie. De verwijzing heeft betrekking op de vergunninghouder die voldoet aan de minimumstandaard. Het bezwaar wordt ter kennisneming aangenomen.
309	2050	Het be- en verwerken van afgewerkte olie moet op de huidige wijze worden gecontinueerd en de verplichte aanlevering bij CBE moet vervallen, mede ter voorkoming van schade aan bestaande be-/verwerkers van afgewerkte olie.	67	De verplichte aanlevering bij CBE is vervallen. Afgewerkte olie mag aan alle be-/verwerkers worden aangeleverd die een vergunning hebben. Een vergunning kan worden verkregen, indien wordt voldaan aan de minimumstandaard.
310 *	2050	Opwerking naar gasolie mag geen minimumstandaard zijn. Opwerking tot stookolie moet als minimumstandaard worden toegelaten.	67	De minimumstandaard is destillatie en chemische nabehandeling tot gasolie. Een alternatieve verwerking tot gasolie, vergelijkbare brandstoffen of basissmeerolie is toegestaan. Met een destillatie-proces wordt ondermeer bewerkstelligd, dat sediment en metalen worden verwijderd. Bij de beoordeling of een vergelijkbare brandstof wordt geproduceerd dient dan ook op deze punten een vergelijking gemaakt te worden met de kwaliteit van de mariene dieselolie. Voor lichte stookoliën is dat in het algemeen het geval. Derhalve is het opwerken via de minimumstandaard middels technologieën die ten minste even hoogwaardig zijn als de minimumstandaard tot lichte stookolie in beginsel mogelijk. Bunkerstookolie, zware stookolie en halffabrikaten voor de productie van bunkerstookolie of zware stookolie voldoen in het geheel niet aan de kwaliteit van mariene dieselolie.

311	2050	Inzameling van afgewerkte olie moet niet alleen worden toegestaan voor Kga-inzamelaars maar ook aan bestaande inzamelaars en be- en verwerkers van andere afvalstoffen.	67	Uit het begin 1996 uitgevoerde onderzoek is gebleken dat er voldoende capaciteit voor de inzameling van afgewerkte olie in bulk aanwezig is. Uitbreiding van deze capaciteit ligt dan ook niet in het voornemen. Uitsluitend aan Kga-inzamelaars zal een vergunning worden verleend voor het inzamelen van afgewerkte olie in verpakking. De Kga-inzamelstructuur is beter ingericht voor de inzameling van deze deelstroom. Het verlenen van inzamelvergunningen voor afgewerkte olie in verpakkingen aan andere bedrijven dan Kga-inzamelaars en de huidige inzamelaars voor afgewerkte olie is niet wenselijk.
312	2050	Onduidelijk is waarom de mogelijkheid van voorbereken alleen voorbehouden is aan inzamelaars.	78	De huidige inzamelaars, tevens bewerkers, passen reeds een voorbereking toe. Na realisatie van de minimumstandaard kan een voorbereking voor aanlevering aan een verwerker uit kostenoverwegingen zinvol zijn. Dit wordt in het plan dan ook toegestaan. Voorbereking door een derde biedt geen voordelen en maakt de verwijderingsstructuur minder doorzichtig. Ook de bewerkers van afgewerkte olie uit de scheepvaart mogen een voorbereking uitvoeren op afgewerkte olie uit de scheepvaart (zie reactie 305).
313	2050	Realisatie van producentenverantwoordelijkheid wordt afhankelijk gesteld van het al dan niet zelfstandig kunnen realiseren van en greep hebben op de be- en verwerking (CBE). Bij het sectorplan Afgewerkte olie zijn de gevolgen van het loslaten van de capaciteitsregulering duidelijk. VSN heeft producentenverantwoordelijkheid aanvaard en een plan uitgewerkt dat als gevolg van het ontwerpplan moet worden teruggedraaid. Dit zal leiden tot versnippering van inzameling en verwerking alsmede overcapaciteit, druk op de kwaliteit van de verwerking en langere transportafstanden.	88 89	Door het in belangrijke mate vrijlaten van de in- en uitvoer voor nuttige toepassing is de capaciteitstoetsing voor be-/verwerking komen te vervallen. Daarmede wordt de realisatie van de be-/verwerking aan de markt overgelaten. Het binnen de voorheen gestelde randvoorwaarden inhoud geven aan producentenverantwoordelijkheid op het terrein van de be-/verwerking is daardoor niet mogelijk. Het loslaten van de capaciteitstoetsing voor de be-/verwerking heeft op zich geen gevolgen voor de bestaande inzamelstructuur. Voor de be-/verwerking zal, naar wordt verwacht, door het instellen van de minimumstandaard geen versnippering optreden. Daarvoor zijn de betreffende installaties te kostbaar.
314	2050	Met het voorstel waarbij de particulier "gratis" de afgewerkte olie kan afgeven kan de BOVAG zich niet verenigen. Hierdoor worden de kosten voor verwijdering van de olie van de doe-het-zelver betaald door de burgers. Er moet een systeem worden opgezet waarbij degene die smeerolie verkoopt deze ook weer in de originele verpakking inneemt.	95	De particulier kan Kca altijd "om niet" afgeven. De kosten worden gedekt uit de gemeentelijke afvalstoffenheffing. Het is niet logisch onderscheid te maken tussen afgewerkte olie van particulieren en overig Kca. De doe-het-zelver is ook een particulier en betaalt eveneens een gemeentelijke afvalstoffenheffing. Het afgeven van afgewerkte olie aan de leverancier van smeerolie voegt niets toe aan het innamesysteem, omdat elke gemeente regelingen heeft getroffen voor het innemen van Kca.
315	2060	De begrippen zand en slib worden niet structureel juist gebruikt. Niet iedere slibfractie van PMV-o/w/s is reinigbaar, dus daarvoor dient een andere minimumstandaard te worden opgenomen.	62 91	In het MER is sprake van zand- en slibfractie; in het plan wordt dit aangeduid onder de verzamelnaam slibfractie. Aanpassen van de minimumstandaard is niet nodig, aangezien in het plan reeds is vastgelegd dat als reiniging niet mogelijk is, verbranding wordt toegestaan.
316 *	2060	Verzocht wordt de maximale vergunningstermijn voor boor-, snij-, slijp- en walsolie te vervangen door 10 jaar.	7	Gelet op de resultaten van het MER met betrekking tot scheiden in een olie- en een waterfractie en de verwachting dat wijzigingen in de minimumstandaard niet zullen plaatsvinden (niet-dynamische sector), wordt conform het verzoek de termijn aangepast tot maximaal 10 jaar.
317 *	2060	Bij de definitie van halogeenhoudende olie dient aangegeven te worden dat deze definitie geen betrekking heeft op afgewerkte olie.	7	De genoemde definitie voor halogeenhoudende olie geldt voor oliehoudende afvalstoffen (niet zijnde afgewerkte olie) met een halogeengehalte groter dan 50 mg/kg. De plantekst is aangepast teneinde onduidelijkheid te voorkomen.

318	2060	Opwerken van de oliefractie tot brandstof die voldoet aan buitenlandse specificaties (ten behoeve van uitvoer) moet mogelijk blijven. Restricties op verhandelbaarheid van behandelde afvalolie die voldoet aan specificaties die gelden in het buitenland voor inzet als grondstof, zijn in strijd met het EG verdrag.	7 49	Bij overbrenging van oliehoudende stoffen tussen de landen van de EU is de Verordening 259/93/EEG van toepassing, indien in Nederland of in het ontvangende land de stof wordt aangemerkt als een afvalstof. Na het in werking treden van het gewijzigde BOHB zal een oliehoudende afvalstof die niet voldoet aan het BOHB als een afvalstof blijven worden aangemerkt. Dat wil niet zeggen dat deze stof niet kan worden uitgevoerd. De regels van de Verordening 259/93/EEG zijn daarbij bepalend.
319 *	2060	Verzocht wordt de passage met betrekking tot ontwateren en sedimentverwijdering van brandstofrestanten die voldoen aan brandstofspectificaties te schrappen. Bezwaar wordt verder gemaakt tegen de minimumstandaard voor brandstoffen die niet voldoen aan de productspecificaties (destilleren).	7	Brandstofrestanten, die vrijkomen bij het leegmaken van tanks die uitsluitend gebruikt worden voor brandstoffen en die voldoen aan de geldende brandstofspectificaties worden niet als afvalstof aangemerkt. De tekst is geschrapt. Met het commentaar wordt gedeeltelijk ingestemd. Indien door ontwateren en/of sedimentverwijdering een product verkregen wordt dat aan dezelfde specificaties voldoet als de oorspronkelijke brandstof, is destillatie niet nodig.
320	2060	Het gebruik van scheidingsinstallaties op het inzamelmiddel voor o/w/s leidt tot verwarring en slecht handhaafbare situaties. Milieuvorschriften voor de ontdoener (lozingseisen) worden van toepassing verklaard op werkzaamheden van de inzamelvergunninghouder (het lozen van afvalwater), hetgeen handhavingsproblemen oplevert. Daarnaast dient het afvalwater dat bij gebruik van scheidingsinstallaties op het inzamelmiddel vrijkomt geloosd te worden via de olieafscheider. Omdat de olieafscheider gevuld moet zijn met schoon water, worden de werkzaamheden van de inzamelvergunninghouder vertraagd en worden ongewenste situaties gestimuleerd zoals het eerder lozen met een te groot debiet. Voornoemde ontwikkeling moet eerst onderzocht worden op doelmatigheid en handhaafbaarheid. Het actiepunt II.6.2, aanpassing AMvB herstelinstallaties is voorbarig.	29 91	Scheidingsinstallaties op inzamelmiddelen worden gezien als een voorbewerking van o/w/s. Hiermee wordt voorkomen dat onnodig water wordt getransporteerd. De kwaliteit van het te lozen afvalwater moet aan de lozingsnormen voldoen. De inzamelvergunninghouder dient zijn installatie op een dusdanige manier te bedienen dat geen lozingsovertredingen plaatsvinden. Tijdsdruk mag daarbij geen rol spelen. De controle van het te lozen water dient op gelijke wijze te geschieden als de controle van de werking van de olie/slib/afscheider. Wijziging van de AMvB-herstelinstallaties is noodzakelijk om de scheidingsactiviteit bij de ontdoener plaats te kunnen laten vinden.
321	2060	Nadeel zal worden ondervonden van de onduidelijkheid die er bestaat over het verschil in kwaliteit van PMV-o/w/s en niet-PMV-o/w/s. De bewerkers van scheepsafvalstoffen moeten ook de mogelijkheid krijgen om PMV-o/w/s te bewerken. Aan inzamelaars van oliehoudende stoffen wordt ten onrechte een voorkeurspositie gegeven.	66 67	Om de onduidelijkheid van de kwaliteit van pmv-o/w/s weg te nemen loopt reeds het in het sectorplan beschreven onderzoek. Na afronding daarvan zal voor zover noodzakelijk de verwijderingsstructuur voor oliehoudende stromen worden aangepast. De capaciteitstoets is vervallen. Dit betekent dat additionele vergunningen kunnen worden verleend voor het bewerken van PMV-o/w/s voor zover aan de minimumstandaard zal worden voldaan. Gelet op de vereiste scheiding tussen land- en waterstromen zal het vergunningen betreffen voor afzonderlijke installaties. De plantekst zal op dit punt worden verduidelijkt.
322	2060	Inzamelaars mogen met een mobiele installatie o/w/s scheiden, waarbij de waterfractie op het riool mag worden geloosd. Hierdoor zal het volume oliehoudend afval dat aan de HOI's wordt aangeboden, afnemen. Hierdoor worden de verwerkers van oliehoudende afvalstoffen benadeeld.	66	De koppeling tussen inzamelen en bewerken was al losgelaten in de TTW. Gelet op de bestaande inzamelcapaciteit wordt het aantal inzamelaars niet uitgebreid. Pas op het moment dat een inzamelaar/bewerker één van zijn activiteiten afstoot zal een verschuiving plaatsvinden. De ingezamelde hoeveelheid olie neemt niet af als gevolg van de mobiele installaties. Momenteel mogen de bewerkers van scheepsafvalstoffen geen pmv-o/w/s ontvangen. Niet wordt ingezien waarom zij worden benadeeld door deze maatregel. Het toestaan van mobiele installaties beperkt het transport van de waterfractie.

323	2060	Niet duidelijk is hoe de acceptatieplicht voor het aangeboden PMV-o/w/s voor de verwerkers uitwerkt.	66	De acceptatieplicht voor aangeboden PMV-o/w/s aan bewerkers betekent dat het PMV-o/w/s dat door inzamelaars is ingezameld door bewerkers moet worden geaccepteerd als aan de (in de vergunning vastgelegde) acceptatievoorwaarden van de PMV-o/w/s bewerker wordt voldaan.
324 *	2060	Reiniging van de slibfractie van PMV-o/w/s in grondreinigingsinstallaties zou niet de enige minimumstandaard moeten zijn.	67	Indien reiniging in een grondreinigingsinstallatie niet mogelijk is, wordt verbranding toegestaan. Daaruit blijkt reeds dat de slibfractie niet altijd in een grondreinigingsinstallatie zal kunnen worden verwerkt.
325	2060	Bij de inzameling van o/w/s/ wordt een knelpunt geconstateerd omdat de ontdoeners geen Kga mogen meegeven met de o/w/s-inzamelaar. Het is dan ook gewenst om voor die ontdoeners de mogelijkheid te bieden om aan de PMV-o/w/s inzamelaar het Kga (kleine hoeveelheden afgewerkte olie) mee te geven. Op dit punt is er rechtsongelijkheid omdat de totaal Kga-inzamelaars wel alle gevaarlijke afvalstromen bij deze bedrijven kunnen inzamelen.	74	Kga-inzamelaars komen in aanmerking voor een vergunning voor het inzamelen van afgewerkte olie, inclusief de verpakking. Inzameling bij de PMV-o/w/s-ontdoeners geschiedt met een tankwagen. De stelling dat het afgeven van "totaalvergunningen" rechtsongelijkheid tot gevolg heeft is onjuist. Er is namelijk geen sprake van integrale vergunningen voor de inzameling van Kga, afgewerkte olie en/of o/w/s.
326	2060	Gevraagd wordt hoe aangekeken wordt tegen de in het buitenland gebruikte verwerkingstechnieken in het kader van in- en uitvoerbeleid.	76	Informatie met betrekking tot de in het buitenland gebruikte be-/verwerkingstechnieken worden meegenomen bij de besluitvorming in het kader van het in- en uitvoerbeleid.
327	2060	Gevraagd wordt naar de beleidsmatige visie op voorbewerkingen door een inzamelaar.	76	Voorbewerken (al dan niet bij een inzamelaar) is slechts in bepaalde gevallen toegestaan. Zie verder 160.
328	2060	In de tussentijdse wijziging van het MJP-GA I is aangegeven dat, indien uit onderzoek blijkt dat de PMV-o/w/s een betere kwaliteit heeft dan overig o/w/s en dit hoogwaardigere verwijdering mogelijk maakt, tot gescheiden verwijdering moet worden overgegaan. In het ontwerp MJP-GA II wordt dit omgedraaid: vooralsnog wordt vastgehouden aan gescheiden bewerking, tenzij uit onderzoek blijkt dat geen belangrijk kwaliteitsverschil bestaat tussen oliehoudende landstromen en scheepsafvalstoffen. Voor zover dit betekent dat HOI's geen PMV-o/w/s mogen verwerken, ongeacht de hoogwaardigheid daarvan, worden daartegen ernstige bedenkingen geuit.	78	De stelling is niet juist. Op pagina 66, onder het kopje "bewerking van o/w/s" staat juist expliciet aangegeven dat de verschillen in kwaliteit eerst onderzocht moeten worden alvorens tot scheiding in de verwerking zal worden overgegaan. De geciteerde tekst uit het MJP-GA I heeft betrekking op de gescheiden bewerking van PMV-o/w/s en industriële o/w/s terwijl de geciteerde tekst uit het MJP-GA II betrekking heeft op scheepsafvalstoffen en landstromen.
329 *	2070	Het vergunningvoorschrift voor de schoonmaakbedrijven inzake het overleggen van rekeningen zou niet moeten gelden voor bedrijven met een "normale" inzamelvergunning. Voor schoonmakers zou het voorschrift moeten worden uitgebreid met hoeveelheden en samenstelling van de afgevoerde afvalstoffen.	6	Het betreffende voorschrift beoogt informatie te verschaffen die van belang is voor de beoordeling of oneigenlijke inzameling optreedt. Het voorschrift is niet van toepassing op inzamelbedrijven die vergunning hebben voor een breed inzamelpakket en daarnaast schoonmaakactiviteiten uitvoeren. De tekst zal op dit punt worden verduidelijkt. De afgifte van de desbetreffende afvalstoffen wordt gemeld via de S-formulieren. Op dit formulier is de informatie met betrekking tot hoeveelheden en samenstelling vermeld. Nadere voorschriften over het vermelden van aard en hoeveelheid op de rekeningen wordt daarom niet nodig geacht.

330 *	2070	De tegenstrijdigheid dat inzamelbedrijven met een HOI aanwijzing wel een bewaarvergunning, maar inzamelvergunninghouders, die actief zijn voor de binnenvaart, zo'n vergunning niet kunnen krijgen is merkwaardig. Om logistieke redenen moeten ook de laatste de mogelijkheid krijgen een bewaarvergunning te krijgen.	6	In het plan is aangegeven, dat inzamelen als zelfstandige activiteit mogelijk is, indien de opbulking al gebeurt in de inzamelmiddelen. In het geval van de inzameling van bilgewater van de binnenvaart is zulks over het algemeen het geval. Een bewaarvergunning is dan niet nodig. Een dergelijke vergunning behoeft echter niet te worden uitgesloten, indien daardoor een efficiëntere opbulking wordt bereikt, of een betere afgiftemogelijkheid kan worden gecreëerd. De tekst van het sectorplan is aangepast. De vergunning zal alleen aan bestaande houders van inzamelvergunningen worden verleend.
331 *	2070	Uit recente rapporten is gebleken dat ondanks het beleid van de overheden het nauwelijks gelukt is de afgiftekosten te verlagen, de serviceverlening in de haven te verbeteren en strenger te controleren op lozingen op zee en in de havens. De overcapaciteit van de verwerking brengt de continuïteit van de bedrijven in gevaar. Strengere overheidsmaatregelen en hoge leges-kosten leiden tot kostenverhoging en zijn dus contraproductief ten opzichte van het beoogde doel. De verwijdering van scheepsafvalstoffen is een verliesgevende activiteit. De onderkenning dat de exploitatie van havenontvangstinstallaties (HOI's) een verliesgevende activiteit betreft, ontbreekt. Een aparte paragraaf zou gewijd moeten worden aan de HOI's, waarin van overheidswege een ondersteunende rol wordt aangeboden ter verbetering van de rendementspositie. Als concrete punten van de ondersteuning kunnen worden genoemd het inzetten van het financiële instrumentarium ter verbetering van de tarieven, het bevorderen van de afgifte door middel van een strikte toepassing en wijziging van het MARPOL, voorzover lozing op zee is toegestaan.	6 66 67	Zoals bekend is op initiatief van de minister van Verkeer en Waterstaat een ambtelijke werkgroep in het leven geroepen die tot taak heeft voorstellen te formuleren die redelijkerwijs moeten verzekeren dat herhaling van misstanden wordt voorkomen. De werkgroep zal in ieder geval aandacht moeten geven aan de randvoorwaarden waaraan de verwerking van scheepsafvalstoffen uit de zeevaart moet voldoen. In de werkgroep participeren de ministeries van VROM en Justitie en vertegenwoordigers uit de regio. De resultaten van deze werkgroep (hierna te noemen de werkgroep Hoogland) zullen worden afgewacht. In de tekst zal dit worden verduidelijkt.
332	2070	De in MJP-GA I voorgenomen integrale beleidsvisie is weer vervangen door een versnippering van beleid. Gepleit wordt om in één document een totaaloverzicht te hebben van al hetgeen op het gebied van de scheepsafvalstoffen aan beleid is geformuleerd en wie voor welk deel verantwoordelijk is.	6 43	In het MJP-GA II wordt het beleid op het terrein van de verwijdering van (gevaarlijk) scheepsafval vastgelegd. Beleid ten aanzien van niet-gevaarlijke afvalstoffen wordt in het MJP-GA II niet opgenomen. Voor een meer volledig overzicht van het scheepvaartbeleid wordt verwezen naar het Milieu Beleidsplan voor de Scheepvaart II, dat in 1997 zal verschijnen.
333	2070	Het op aanvaardbaar niveau brengen van de afgifte dient centraal in het beleid te staan. Zonder ingewikkelde wetgevingstrajecten is een aantal positieve zaken tot stand gebracht (visserijconvenant). Deze methode verdient navolging.	6 89	Het uitgangspunt wordt onderschreven. Convenanten kunnen voor het bereiken van het beoogde doel een nuttige bijdrage leveren. Opgemerkt wordt dat de afgifte van bilgewater uit de binnenvaart in de afgelopen jaren aanzienlijk is toegenomen. Eenzelfde ontwikkeling vindt plaats met betrekking tot de afvalstoffen uit de visserij, mede als gevolg van het daar gesloten convenant. De afgifte van afvalstoffen uit de zeevaart zal nader worden bezien in de werkgroep Hoogland.
334	2070	De indirecte financiering voor scheepsafvalstoffen heeft uitsluitend betrekking op bilges in de binnenvaart. Het is gewenst dat concreet wordt aangegeven welke andere soorten scheepsafvalstoffen onder de indirecte financiering zullen vallen.	67	Indirecte financiering biedt in een aantal gevallen de mogelijkheid de afgiftedrempel te verlagen. Het verlagen van de afgiftedrempel is van belang voor het bereiken van een lekvrije verwijdering. In deze fase is niet aan te geven voor welke stromen indirecte financiering zal plaatsvinden.

335 *	2070	Er is geen enkele aanleiding om de strikte scheiding tussen oliehoudende afvalstoffen van landbedrijven en schepen te laten voortbestaan. De scheiding van land- en waterstromen mag alleen gebaseerd zijn op de kwaliteit van de afvalstoffen. Het is jammer dat het noodzakelijke onderzoek nog niet is uitgevoerd. Het is ongewenst dat er tot het MJP-GA III geen vergunningen kunnen worden verleend op basis van kwaliteitscriteria. Ook werkt de strikte scheiding slecht bij scheepswerven. Indien op een scheepswerf afvalstoffen in een vat staan, mogen deze niet worden meegenomen door de inzamelaar. Deze situatie is ongewenst. Verzocht wordt hiervoor in het plan een oplossing op te nemen.	6 66	Er kan niet worden vooruitgelopen op het aangekondigde onderzoek. Bij het eventuele opheffen van het onderscheid tussen land- en waterstromen zijn naast de kwaliteit van de beide stromen ook andere aspecten van belang, zoals de financiering van de desbetreffende stromen en de handhaving. Gelet op het feit dat de beoogde studie pas in 1998 zal zijn afgerond, kunnen de conclusies niet meer in het plan worden verwerkt. Voor zover de gevolgen van het eventuele loslaten van het onderscheid geen kernpunten van het plan betreffen, zal zonodig de planafwijkinsprocedure worden gevolgd voor het beoordelen van nieuwe aanvragen. Een scheepswerf is een bedrijf waarbij op grond van de PMV's het Kga alleen door een landinzamelbedrijf mag worden opgehaald. Deze categorie bedrijven is derhalve verzekerd van afgifte-mogelijkheden. In het evaluatie-onderzoek van het Kga-inzamelsysteem (1998) zal ook naar de problemen bij scheepswerven worden gekeken.
336	2070	Uit de kerngegevens blijkt niet het allesoverheersende knelpunt van de lage afgifte. Ook de betrouwbaarheid van de gegevens wordt betwijfeld; in elk geval is het hergebruikpercentage hoger.	6	Voor de uitsplitsing van de kerngegevens en de daaraan ten grondslag liggende aannamen kan worden verwezen naar de Trendstudie. Uit Bijlage 3.1 blijkt de lage afgifte van de zeevaart duidelijk. Voor wat betreft het hergebruikpercentage wordt verwezen naar de voetnoot op pagina 74 van het ontwerp. Deze is abusievelijk op de verkeerde pagina afgedrukt. Het na bewerking teruggewonnen en geloosde water wordt niet als hergebruik gezien. De gehanteerde gegevens zullen overigens worden geactualiseerd.
337	2070	De vergunningentermijn is zowel voor inzamelen en bewaren als voor be- en verwerken te kort, omdat dit tot een onnodige kostenstijging leidt.	6 66	Gelet op de dynamiek van de sector, die mogelijk aanpassing van de structuur op korte termijn vergt, wordt geen andere vergunningentermijn overwogen. Deze vergunningentermijn wordt voor de gehele sector aangehouden, zodat van bevoordeling geen sprake zal zijn. Alleen voor terminals en raffinaderijen geldt een langere vergunningentermijn. De aansluiting met de bedrijfsmatige activiteiten van de raffinaderijen en terminals leidt hier tot een grote mate van stabiliteit.
338 *	2070	De term havenbeheerders wordt diverse malen gebruikt, terwijl onduidelijk is wie hiermee wordt bedoeld. Verder wordt bij het ontwikkelen van het beleid ten aanzien van natte ladingrestanten overleg met de Vereniging van Onafhankelijke Tankopslagbedrijven (VOTOB) gemist. In tegenstelling tot natte ladingrestanten, worden droge ladingrestanten en spoelwater uit de ruimen van binnenschepen niet in het Baga genoemd als gevaarlijk afval. Verzocht wordt deze daarin wel aan te wijzen. Te weinig aandacht wordt gegeven aan de zeescheepvaart, met name de internationale ontwikkeling ter bevordering van de afgifte door de zeevaart. In het MARPOL-verdrag is geen duidelijke scheiding tussen scheepsgebonden en ladinggebonden afval.	43	Waar in het ontwerp de term havenbeheerders is gehanteerd, wordt bedoeld op de beheerders van zeehavens. De tekst zal worden aangepast. Voor wat betreft de verbetering van de afgifte van scheepsafvalstoffen uit de zeevaart wordt verwezen naar de werkgroep Hoogland. Actiepunt II.7.2. heeft ook betrekking op de inzameling van ladingrestanten bij terminals. De VOTOB zal dan ook bij het aangekondigde overleg worden betrokken. Geen voornemen bestaat om droge ladingrestanten of spoelwater op te nemen in bijlage I, de processenlijst, van het Baga. In een groot aantal gevallen zal het immers niet gaan om afvalstoffen die de concentratiegrenswaarden uit bijlage II van het Baga overschrijden. Indien de concentratiegrenswaarden wel overschreden worden, moeten deze afvalstoffen uiteraard als gevaarlijk afval worden aangemerkt.
339	2070	Wat wordt verstaan onder "ladinggebonden afvalstoffen uit zeevaart"?	67	Onder "ladinggebonden afvalstoffen uit zeevaart" worden verstaan afvalstoffen die voortkomen uit het vervoeren van lading door de zeevaart. Het gaat daarbij zowel om droge als natte ladingrestanten, inclusief het spoelwater. Dit zal verduidelijkt worden.

340	2070 2071	Voor natte ladingrestanten moeten geen vergunningen voor nieuwe afgiftepunten aan bedrijven die geen rol in de verwijderingsstructuur spelen worden verleend. Voorkomen moet worden dat de terminals en raffinaderijen waar schepen worden gelost naast ladingrestanten ook andere gevaarlijke afvalstoffen innemen en vervolgens bewerken. Daarnaast wordt de positie van de HOI's uitgehold doordat vergunningen worden verleend aan op- en overslagbedrijven. De HOI's zijn van mening dat een oplossing moet worden gezocht voor de vergroting van de service aan schepen, waarbij de positie van de HOI's niet verder wordt aangetast. Graag wordt het standpunt vernomen van de overheden met betrekking tot toepassing van de Wvvs teneinde verliezen af te dekken welke optreden bij verwerking van scheepsafvalstoffen.	66 67	Sprake is van bestaand beleid. Een aantal raffinaderijen en terminals beschikt reeds over een toereikende vergunning voor het innemen, bewaren en/of bewerken van gevaarlijke afvalstoffen. Deze vergunningen zijn beperkt tot afvalstoffen die rechtstreeks als gevolg van de bedrijfsvoering worden aangeboden door schepen die daar laden en lossen. Het doel is zoveel mogelijk restlading te voegen bij de lading. Voor zover bij het desbetreffende bedrijf geen verwerking plaatsvindt, zullen de ingezamelde afvalstoffen moeten worden afgegeven aan een vergunninghouder voor het be- en verwerken van die afvalstoffen. Een verandering van het aanbod bij HOI's wordt als gevolg hiervan niet voorzien. Verder bestaan geen voornemens om eventuele verliezen welke optreden bij de verwerking van scheepsafvalstoffen af te dekken. Voor het overige wordt verwezen naar de door de minister van V&W ingestelde werkgroep Hoogland. Zie hiervoor de reactie op 331.
341 *	2070	Afbakening ontbreekt tussen sectorplan Oliehoudende- en Scheepsafvalstoffen.	67	In sectorplan Oliehoudend afval (blz. 64/65) is het onderscheid beschreven. Naar aanleiding van de reactie is deze verduidelijkt en is het onderscheid ook in het sectorplan Scheepsafvalstoffen beschreven (blz. 69/70).
342 *	2070	Afbakening is nodig tussen sectorplan Afgewerkte olie en sectorplan Scheepsafvalstoffen.	67	De afbakening diende inderdaad verheldering. De tekst is aangepast. De methode van be-/verwerking van oliehoudende scheepsafvalstoffen wordt geregeld in sectorplan 6. De methode van be-/verwerking van afzonderlijk ingezamelde afgewerkte olie uit de scheepvaart wordt geregeld in het sectorplan Afgewerkte olie.
343	2070	Als bewerkers van PMV-o/w/s mengsels ook scheepsafval-OWS mogen gaan be- en verwerken, moet er eerst gesaneerd worden omdat er nu reeds sprake is van overcapaciteit.	67	Het mogelijk loslaten van het onderscheid tussen oliehoudende landstromen en scheepsafvalstoffen beïnvloedt niet het totale aanbod van deze stromen. De noodzaak tot sanering van be- of verwerkingscapaciteit ontstaat dan ook niet door het mogelijk opheffen van dit onderscheid.
344	2070	Bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen aan raffinaderijen en terminals en tegen de daaraan te verbinden termijn van 10 jaar in plaats van de voor afvalverwerkers gebruikelijke termijn van 5 jaar.	6 49 78 80	De terminals en raffinaderijen mogen uitsluitend bedrijfseigen ladingresten en het waswater accepteren. Het verlenen van de desbetreffende vergunningen leidt tot efficiëntie-voordelen, aangezien de bewerkte afvalstoffen zo veel mogelijk worden ingezet in het reguliere productieproces waarvoor de stof oorspronkelijk was bedoeld. Gelet op het feit dat ten gevolge van de inzet van bewerkte afvalstoffen in het reguliere productieproces sprake is van een hoogwaardige verwijdering waarbij geen aanmerkelijke ontwikkelingen in de verwerking worden voorzien, is de vergunningstermijn hier op 10 jaar gesteld. In dit opzicht ligt de situatie bij de be- en verwerkers van scheepsafvalstoffen geheel verschillend.
345	2070	Beleid en preventie moeten niet teveel uitgewerkt worden in vrijwillige afspraken, maar in wettelijke regels. Voorgesteld wordt in het plan op te nemen: integrale aanpak, vrijwillige aanpak binnen wettelijk kader brengen, indirecte financiering, afgifteplicht, een actieve rol van IMO voor preventie, HOI's, reguliere lozingen en aanwijzen van de Noordzee als special area.	89	Het plan beperkt zich tot het beleid ten aanzien van gevaarlijke afvalstoffen. Beleid ten aanzien van niet-gevaarlijke afvalstoffen wordt in het plan niet opgenomen. Verwezen wordt naar het Milieu Beleidsplan voor de Scheepvaart II. Op dit moment bestaan geen voornemens om vrijwillige regelingen of convenanten onder een wettelijke regeling te brengen. Mocht de noodzaak daartoe ontstaan, dan zal dit heroverwogen worden. Voor het overige wordt verwezen naar de werkgroep Hoogland (zie 331).

346	2071	Als de scheiding tussen scheeps- en landstromen wordt losgelaten, mogen inzamelaars van PMV-o/w/s wel scheepsafvalstoffen bewerken, het omgekeerde is niet mogelijk. Dit leidt tot een ernstige ongelijkheid. Daarnaast blijkt uit sectorplan 6 dat oliehoudend scheepsafval is ondergebracht in de categorie o/w/s. De HOI's kunnen zich niet met deze uitgangspunten verenigen.	66	Benadrukt wordt nogmaals dat het toegezegde onderzoek wordt afgewacht alvorens nadere besluiten te nemen. Het eventueel loslaten van het onderscheid tussen oliehoudende landstromen (PMV-o/w/s) en scheepsafvalstoffen zal vooralsnog beperkt worden tot de be- en verwerking. Op pag. 74 zijn de bezwaren tegen het opheffen van deze scheiding in de inzameling aangegeven. In het plan is verduidelijkt, dat de verwijdering van oliehoudend afval uit de scheepvaart onder de sectorplannen Afgewerkte olie, Oliehoudende afvalstoffen en Verbranden wordt behandeld.
347	2071	De stelling dat er geen aanwijzingen zijn dat overcapaciteit de continuïteit van de bedrijven in gevaar brengt of een bedreiging vormt voor de effectiviteit van de verwijdering is onjuist. HOI-activiteiten zijn nu reeds verliesgevend. De HOI's pleiten ervoor dat de overheid een audit laat houden om de tariefstructuur vast te stellen. Op basis daarvan dienen concrete maatregelen te worden genomen om zaken structureel te verbeteren.	66 67	Dit voorstel zal aan de werkgroep Hoogland (zie 533) worden doorgegeven.
348	2071	Op grond van het IMO zijn reguliere lozingen verboden.	89	Dit is juist. In het IMO zal door Nederland de afgifteplicht vóór het verlaten van de haven aan de orde worden gesteld.
349	2071	Afgifte van oliehoudende scheepsafvalstoffen (al dan niet na bewerking) aan inzamelaars en bewerkers van afgewerkte olie zou toegestaan moeten worden.	7	De uit de scheepvaart afzonderlijk ingezamelde afgewerkte olie kan afgegeven worden aan een vergunninghouder voor de verwerking van afgewerkte olie, die een verwerkingsmethode op basis van de minimumstandaard toepast. De overige oliehoudende afvalstoffen uit de scheepvaart dienen gescheiden van afgewerkte olie van land en PMV-o/ws/ be- en verwerkt te worden door een daartoe gerechtigde vergunninghouder.
350 *	2071	Gesuggereerd wordt dat niet alleen de PMV-o/w/s gescheiden be-/verwerkt moet worden van oliehoudende scheepsafvalstoffen, doch tevens van alle overige oliehoudende afvalstromen van land. Dit is onacceptabel.	78	Deze tekst zal worden aangepast, waardoor het duidelijk wordt dat het gaat om de gescheiden verwerking van PMV-o/w/s en oliehoudende scheepsafvalstoffen. PMV-o/w/s kan samen met overige oliehoudende afvalstromen van land be-/verwerkt worden.
351	2072	Het afbouwen van de overcapaciteit van de inzameling is ten onrechte opgenomen: ten opzichte van het potentiële aanbod is er geen overcapaciteit en de inzamelmiddelen kunnen ook voor andere doeleinden worden ingezet.	6	Het afbouwen van de capaciteit wordt aan de markt overgelaten. Door verbeterde marktwerking zal naar verwachting de capaciteit beter in overeenstemming met het aanbod komen.
352	2072	De monopolie-positie van de SAB moet als knelpunt worden opgenomen. Het niet-contracteren van een inzamelvergunninghouder door de SAB staat gelijk met een intrekking van de vergunning, zonder dat rechtsmiddelen ter beschikking staan. Verdere uitbreiding van de monopolie-positie door combinatie met zeevaart en visserij is ongewenst.	6	De SAB is de aanbieder van de bilge (incl. bilge-olie) uit de binnenvaart en is een gewone marktpartij geworden voor de inzamelbranche. De door de SAB te sluiten contracten worden besproken in de begeleidingscommissie van de SAB, waarin de ministeries van VROM en Verkeer en Waterstaat vertegenwoordigd zijn. Er zijn geen voornemens bekend aangaande vergaande samenwerking met andere branches.

353	2072	Het apart houden van afgewerkte olie is onvoldoende onderbouwd. De afgifte ervan moet mogelijk zijn aan ieder bedrijf dat hiervoor een vergunning heeft.	6	Afgewerkte olie kan afgegeven worden aan ieder bedrijf dat hiervoor een vergunning heeft. Vermengen met andere oliehoudende afvalstoffen vóór afgifte wordt niet toegestaan. Afgewerkte olie dient conform de minimumstandaard te worden opgewerkt tot gasolie, een vergelijkbare brandstof of basissmeerolie. Voor andere oliehoudende afvalstoffen is het onzeker in hoeverre deze kunnen worden opgewerkt tot een dergelijk hoogwaardige brandstof. Om hierin duidelijkheid te verkrijgen wordt het kwaliteitsonderzoek naar oliehoudende afvalstoffen uitgevoerd.
354	2073	Het is niet acceptabel dat raffinaderijen en andere bedrijven, louter door het innemen van natte ladingrestanten, aangemerkt worden als afvalverwerker. De natte ladingrestanten worden immers in het productieproces gebruikt. Het is van belang dat er op korte termijn duidelijkheid komt over de rechten en plichten van deze bedrijven.	5	In het overleg, zoals aangegeven in actiepunt II.7.2 en 7.3, met de desbetreffende branche zal dit onderwerp aan de orde komen. Inzet in een productieproces houdt echter niet per definitie in dat de stof niet (langer) als een afvalstof wordt aangemerkt.
355	2073	Ladingsrestanten die gevoegd kunnen worden bij de lading moeten niet als afvalstoffen worden beschouwd.	6	Ladingrestanten zijn afvalstoffen. Voor zover ladingrestanten, al dan niet na bewerking, als een normaal onderdeel van de lading wordt toegevoegd aan de lading, bestaat de mogelijkheid dit toegevoegde deel niet als afvalstof aan te merken.
356 *	2073	Onvoldoende duidelijk is dat ook de regioplicht voor ladinggebonden scheepsafvalstoffen vervallen is.	78	De regioplicht komt te vervallen. Dit zal in de tekst worden verduidelijkt.
357	2073	Bedenkingen worden geuit tegen het gewijzigde beleid dat aan terminals en raffinaderijen vergunning kan worden verleend.	78	Het beleid ten aanzien van vergunningverlening aan raffinaderijen en terminals is niet gewijzigd; het was reeds opgenomen in de Beleidsnotitie afvalstoffen van de scheepvaart (TK 1987-1988, 20472), het MJP-GA I (pag. 53) en de TTW (pag. 18).
358	2074	Het is onduidelijk wat het toekomstig beleid voor droge ladingrestanten zal zijn. Daarin moet een rol zijn voor de bedrijven die daarin nu actief zijn.	6	Voor het beleid voor droge ladingrestanten wordt verwezen naar hoofdstuk I (schoonmaken) en IV van het sectorplan Scheepsafvalstoffen en naar het Scheepsafvalstoffenverdrag. Voor de zeescheepvaart is het beleid gericht op optimalisering van de afgiftemogelijkheden.
359	2075	In de praktijk blijkt geen afdoende systeem voor scheepvaart-Kga beschikbaar te zijn. Aan de afgifte van Kga moet prioriteit worden gegeven, waarbij aangesloten moet worden bij de bestaande verwijderingsstructuur, omdat dat verlaging van de afgiftekosten als gevolg heeft. De bereidheid tot afgifte tegen betaling is het knelpunt.	5 6 27	Actiepunt II.7.7 is gericht op deze problematiek. In dit onderzoek wordt aandacht besteed aan de wijze van financiering van de verwijdering. Hierbij wordt ook gekeken naar verbetering van de logistiek. In het plan wordt een voorkeur uitgesproken voor indirecte financiering. Voor de Zeevaart geldt Annex 5 van het Marpol-verdrag en hiervoor zijn HOI-aanwijzingen gedaan. De visserij heeft de afgifte van Kga ook in het convenant geregeld.
360 *	2076	Voor de recreatievaart moet worden aangesloten bij de bestaande verwijderingsstructuur. De in jachthavens ingezamelde afvalstoffen moeten afgegeven worden aan inzamelaars van scheepsafvalstoffen.	6	De in de jachthavens ingezamelde afvalstoffen zijn afkomstig van particulieren en worden niet als scheepsafvalstoffen beschouwd. Afgifte door de jachthavens dient te geschieden als landstroom. Een en ander is in de tekst verhelderd. Verder is de tekst aangepast aan het voornemen een Amvb op grond van de Wet milieubeheer op te stellen, waarin algemene regels worden gesteld voor jachthavens. Daardoor zal de vergunningplicht komen te vervallen.

361	2077	Versterking van de handhaving moet absolute prioriteit hebben. Vastgesteld kan worden dat het handhavingsbeleid niet adequaat is geweest.	6	Ingestemd kan worden met de opmerking dat handhaving buitengewoon belangrijk is. In het plan wordt ook aangegeven dat de handhaving zal worden geïntensiveerd voor de binnenvaart en de visserij. Voor de zeevaart wordt verwezen naar de werkzaamheden van de werkgroep Hoogland.
362	2077	Exploitatietekorten van HOI's worden veroorzaakt door slechte afgifte van afvalstoffen uit de zeevaart. Handhavingsdoelen en concrete maatregelen tegen illegale lozingen op zee ontbreken.	49	De afgifte van afvalstoffen uit de zeevaart is een van de onderwerpen die in de werkgroep Hoogland aan de orde komt.
363	2080	In de kerngegevens bij het sectorplan Zuren en basen ontbreekt AVB als vergunninghouder en ontbreekt een referentie aan de door AVB op te zetten proefinstallatie voor ONO+ project.	67	Zoals in de samenvatting van het MER in tabel C onder punt 7 is vermeld, blijkt dat de ONO+ techniek geen techniek is specifiek bedoeld voor vloeibare zuren en basen, maar een vorm van hydrometallurgie voor vaste stromen. Bovendien worden in principe geen namen van bedrijven bij de kerngegevens vermeld.
364 *	2080	De stelling dat het storten van ONO-slib als C ₂ -afval de enige verwerkingsmogelijkheid blijft, is niet juist. Er wordt thans namelijk ONO-slib afgevoerd naar buitenlandse verwerkers die er bijvoorbeeld ertsgranulaat van maken.	87	Er zijn, zo blijkt uit het sectorplan Te storten C ₂ -afvalstoffen, inderdaad alternatieve verwerkingsmogelijkheden voor het storten van zware metaalhoudende C ₂ -afvalstoffen, zoals ONO-slib. In het sectorplan Zuren, basen en zwavelhoudende afvalstoffen is echter bedoeld aan te geven dat er op dit moment, naast de ONO-techniek, geen reële alternatieven zijn voor de verwerking van de restcategorie afgewerkte vloeibare metaalhoudende zuren en basen. De tekst van het plan zal worden aangepast.
365	2100	In het sectorplan Batterijen wordt niet stilgestaan bij de realisatie van de centrale inrichting voor de verwerking van kwik (ontwikken van batterijen).	0 38	In de tekst is al gesteld dat het Stibatplan (plan van producenten en importeurs) voorziet in de verwerking van kwikhoudende batterijen in Nederland (niet gesteld is waar en in wat voor inrichting). Hiermee wordt nog alle ruimte open gelaten. (Zie ook Sectorplan te storten C ₁ -afvalstoffen).
366	2100	In het Stibat-plan is de afvoer geregeld van batterijen tot 1 kg. Verzocht wordt alle batterijen (ook de zware weide-batterijen) onder de Stibat-regeling te brengen.	15	Het Stibatplan is een uitwerking van de in het Besluit verwijdering batterijen neergelegde producentenverantwoordelijkheid. Dit besluit heeft alleen betrekking op batterijen met een gewicht van duizend gram of minder. De grens is in het Besluit verwijdering batterijen op duizend gram of minder gesteld omdat de problemen lagen in de kleinere batterijen (veelal afkomstig van particulieren). Niets staat natuurlijk een vrijwillige regeling via de Stibat in de weg.
367	2100	Inspreker heeft voor camera's voor eenmalig gebruik afkomstig uit Europa een recyclingsactiviteit gestart. Deze camera's kunnen van een flitser zijn voorzien en kunnen dan nog een batterij bevatten omdat deze niet is verwijderd in het land van herkomst op het moment dat de film werd ontwikkeld. In- en uitvoer van deze camera's moet mogelijk zijn om geen afbreuk te doen aan de recyclingsactiviteit.	68 71	Camera's worden niet aangemerkt als gevaarlijke afvalstoffen (voorwerpenregeling van het Baga). Het MJP-GA ziet er dan ook niet op toe. De wijze van verwijdering van de batterijen uit deze afvalstoffen in Nederland dient echter wel in duidelijke afspraken te zijn vastgelegd. Deze batterijen mogen namelijk niet vermengd raken met de batterijen waarvan de Stibat de verwijdering verzorgt.
368	2100	Voor batterijen in apparaten moet nog een systeem worden opgezet.	89	Een regeling voor de verwijdering van batterijen in apparaten zal plaatsvinden in het kader van de regeling die door het ministerie van VROM wordt voorbereid voor de inzameling en verwerking van wit- en bruingoed.

369	2100	Gepleit wordt voor snelle vervanging van oplaadbare cadmium-batterij door oplaadbare nikkelmetaalhydride batterij en voor een verbod op cadmiumhoudende batterijen op afzienbare termijn.	89	De nikkelmetaalhydride batterij, welke nog niet geschikt is voor alle toepassingen, kan op dit moment de nikkelcadmiumbatterij nog maar in bepaalde toepassingen vervangen. Ten aanzien van een verbod op nikkelcadmium batterijen worden de EU-ontwikkelingen afgewacht.
370 *	2100	Niet alle batterijen kunnen bij AVR worden aangeboden. In het door Stibat met AVR afgesloten contract is opgenomen dat bij AVR geen batterijen kunnen worden aangeboden door andere dan de drie door Stibat gecontracteerde inzamelaars. Verzocht wordt dit in de tekst te wijzigen. Verder wenst Nefibat aanspreekpunt te zijn voor het ministerie van VROM inzake de vervanging van nikkelcadmium batterijen door nikkelmetaalhydride batterijen.	97	De wijze waarop de Stibat contractueel regelt dat de batterijen worden ingezameld is de verantwoordelijkheid van de Stibat. Het vastleggen in het plan van de wijze waarop de Stibat hieraan invulling geeft, maakt het plan niet flexibel. De tekst zal zodanig worden aangepast dat duidelijk is dat de volgens het Stibat-plan ingezamelde batterijen worden opgeslagen bij AVR.
371	2110	Installateurs en schoonmaakbedrijven kunnen als inzamel-tussenstation functioneren voor gasontladingslampen met verplichte afgifte aan vergunninghouders, zodat registratie en afvoer correct wordt verzorgd. Alleen zo kan lekvrije verwijdering worden gewaarborgd.	29	De mogelijkheid tot inschakeling van installateurs en schoonmaakbedrijven bij het inzamelen en bewaren van afgedankte gasontladingslampen die vrijkomen bij bedrijfseigen activiteiten (replacement) ten behoeve van verbetering van de inzamelrespons is mogelijk doordat het IVB voor installateurs is gewijzigd. (Stb. 1995, 163).
372	2130	Met betrekking tot gebruikte chemicaliënverpakkingen wordt er van uitgegaan dat het "convenant verpakkingen" en het MJP-GA II op elkaar afgestemd worden.	5	Afstemming is niet aan de orde aangezien zowel het bestaande als nieuwe convenant verpakkingen en het MJP-GA II een verschillend toepassingsgebied hebben.
373	2130	De vergelijking van de cryogene- en oplosmiddel-scheidingsstappen bij VBI's en de daaruit voortvloeiende minimumstandaard is onjuist. De betreffende scheidingsstappen dienen op basis van de juiste indicatoren te worden vergeleken, waarbij het juiste gewicht aan de juiste parameters toegekend dienen te worden. Zo is discussie mogelijk over het energiegebruik bij de productie van stikstof of de inzet van restkoude ten behoeve van destillatie. Verder is de cryogene techniek nog in ontwikkeling. Het opnemen van een voorlopig standpunt met betrekking tot de cryogene techniek is dan ook voorbarig.	29 56 94	Middels de LCA-methodiek wordt het totaal aan milieu-effecten met elkaar vergeleken. Op basis van de uitgevoerde berekeningen dient te worden geconstateerd dat de huidige verwerking van Gcv in een cryogene installatie als significant laagwaardiger dient te worden aangemerkt. Met deze constatering wordt uitermate behouden omgegaan aangezien in het MER is vastgelegd dat op een aantal punten discussie mogelijk is. De consequentie die aan dit resultaat van het MER wordt verbonden is het feit dat de vergunningen voor de bestaande installaties worden verleend tot 1 januari 2002 en nieuwe vergunningen voor cryogene installaties niet zullen worden verleend. Het MER ter voorbereiding aan MJP-GA III zal uitsluitend geven in hoeverre er ontwikkelingen zijn geweest die aanleiding kunnen geven het beleid met betrekking tot cryogene installaties te herzien. Daarbij kunnen nieuwe ontwikkelingen, zoals de inzet van onbenutte koude ten behoeve van diepkoeling in het destillatieproces van oplosmiddelen, worden meegenomen. Verder zal uitvoerig kunnen worden ingegaan op de verschillende indicatoren. Het huidige MER en de daarbij gehanteerde onzekerheden geven voldoende aanleiding om het vastgelegde voorlopige standpunt te handhaven. De verdere discussie dient dan ook te worden gevoerd in het kader van het MER ten behoeve van MJP-GA III. Daarbij zullen de inspraakreacties inclusief de uitgevoerde contra-expertise uitvoerig worden betrokken. Verwezen wordt verder naar inspraakreactie nr. 519.
374	2130	Ondanks de toelichting is het nog steeds niet duidelijk wanneer Gcv nu wel of geen gevaarlijk afval is. Praktijkvoorbeelden zouden verhelderen werken.	42	Zoals aangegeven in het sectorplan Gcv wordt ernaar gestreefd om in een wijziging van het Baga meer duidelijkheid hierover te verschaffen.

375 *	2130	Verbranden van gebruikte chemicaliënverpakkingen bij Ciments d'Obourg is aan te merken als nuttige toepassing vanwege energiebenutting en/of gebruik als secundaire grondstof.	48 70 93	In verband met wijzigingen in het sectorplan Verbranden is de betreffende passage geschrapt. Toetsing van een verzoek om uitvoer zal plaatsvinden conform het gestelde in hoofdstuk 8.
376 *	2130	Verzocht wordt een beleidsvisie op te nemen terzake van partijen die Gcv-mengsels bevatten, alsmede mengsels die ontstaan bij het shredderen van metaal- of kunststofhoudend Gcv.	76	In navolging van het beleid zoals vastgelegd in het MJP-GA I zal het shredderen van Gcv met als doel volume-reductie worden toegestaan onder voorwaarde dat het geshredderde metaalhoudende Gcv wordt afgegeven aan een VBI. Indien het metaalhoudend en kunststofhoudend Gcv gescheiden wordt geshredderd, kan de geshredderde kunststoffractie worden afgevoerd ter verbranding. Het MJP-GA II zal op dit punt worden aangepast. Met betrekking tot mengsels die Gcv bevatten, wordt opgemerkt dat in de diverse regelingen met betrekking tot het scheiden, gescheiden houden en gescheiden afgeven van gevaarlijke afvalstoffen Gcv als aparte afvalstroom wordt genoemd. In de toekomst dienen deze afvalstoffen dan ook gescheiden te worden afgegeven.
377	2130	Het verbod voor AVR op het accepteren van al dan niet geshredderd Gcv op metaalbasis blijft gehandhaafd. Ook bij AVR vindt metaalterugwinning plaats. De minimumstandaard zou zodanig aangepast moeten worden, dat verbranden gevolgd door metaalterugwinning wordt toegelaten, in elk geval als onvoldoende capaciteit voor "spoelen" aanwezig zou zijn.	79	Deze beleidswijziging is niet in het MER meegenomen. In het MER is immers voor Gcv op metaalbasis geen vergelijking gemaakt tussen verbranding in een AVI, verbranding in een DTO en behandeling in een VBI plus vervolgstappen. De conclusies voor Gcv op kunststofbasis zijn niet door te trekken naar Gcv op metaalbasis (hier speelt immers metaalterugwinning een rol). Derhalve wordt het huidige beleid gecontinueerd.
378	2130	Inspreker willen graag geïnformeerd worden over inhoud en consequenties plan verwijderingsbijdrage VVVF voor verfverpakkingen.	84 88	Zoals gebruikelijk zal de VNG hierover worden geïnformeerd.
379 *	2150	Een tekstwijziging op blz 103 over de taken van de EOD wordt voorgesteld, waarbij wordt verwezen naar een ministeriële circulaire waarin de taken van de EOD worden herbevestigd.	8	Het tekstvoorstel zal worden overgenomen.
380	2150	In sectorplan explosieven moet nader aangegeven worden welke drukhouders bedoeld worden.	67	Een drukhouder is een voorwerp dat gas of vloeistof onder druk bevat. Indien de houder zich - met het oog op de verwijdering daarvan - ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen van de drukhouder, is er sprake van een afvalstof. In hoeverre inhoud of verpakking geschikt is voor hergebruik, is daarbij niet relevant.
381	2150	In het plan is niet duidelijk welke categorieën van explosieven de Kga-inzamelaars mogen bewaren.	72	Qua doelmatigheid zijn er nooit bezwaren geweest tegen de opslag van - in het afvalstadium geraakte - ontplofbare stoffen en met ontplofbare stoffen gevulde voorwerpen bij vergunninghouders. In verband met gevaarsaspecten is in de milieuvergunning veelal opgenomen dat explosieven niet mogen worden bewaard. Afhankelijk van de aanwezige voorzieningen kan in overleg met het bevoegd gezag worden bepaald welke ontplofbare stoffen en/of met ontplofbare stoffen gevulde voorwerpen in welke hoeveelheden mogen worden opgeslagen.

382	2160	Verontreinigde grond afkomstig van het eigen bedrijfsterrein dient bij voorkeur ter plaatse gereinigd te worden voor hergebruik binnen hetzelfde bedrijfsterrein voor zover de grond nodig is. Het op eigen locatie reinigen en het binnen eigen terrein toepassen na externe reiniging zouden uit de afvalstoffenregelgeving gehaald moeten worden.	5	Zoals in paragraaf 2.5 van het plan is aangegeven, heeft het MJP-GA II, behoudens het storten van eigen gevaarlijk afval, alleen betrekking op de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen die van buiten de inrichting afkomstig zijn. Voor het reinigen van gevaarlijke afvalstoffen die binnen de eigen inrichting zijn ontstaan en daar vervolgens worden gereinigd vindt derhalve bij de Wm-vergunningverlening geen toetsing plaats aan het MJP-GA II. Het nuttig toepassen van gereinigde grond op bedrijfsterreinen wordt beoordeeld op grond van de Wet bodembescherming en haar uitvoeringsbesluiten zoals het Bouwstoffenbesluit.
383 *	2160	Niet duidelijk is of, naast het zelfstandig bewaren van verontreinigde grond op TOP's in beheer bij het SCG en de overheid, het zelfstandig bewaren ook mogelijk is bij gespecialiseerde grondreinigingsbedrijven. Deze bedrijven beschikken over alle fysieke en administratieve voorzieningen.	72	Uitgangspunt van het beleid is dat het zelfstandig bewaren van verontreinigde grond onder verantwoordelijkheid van het SCG of de overheid geschiedt. Deze overheidsverantwoordelijkheid is van belang met het oog op de zekerheid dat tijdelijk opgeslagen verontreinigde grond ook daadwerkelijk wordt be- of verwerkt. Dit betekent dat in beginsel slechts vergunningen voor het zelfstandig bewaren verleend worden aan het SCG of de overheid. Het SCG of de overheid kan echter, zonder dat de verantwoordelijkheid van de opslag wordt overgedragen, wel bewaarcapaciteit huren bij gespecialiseerde grondreinigingsbedrijven. De tekst van het sectorplan Verontreinigde grond zal worden aangepast.
384	2160	Indien de (financiële) continuïteit is gewaarborgd kan de borgstelling voor de invoer van te reinigen grond vervallen.	72	Waarborgen van financiële continuïteit hebben een ander doel dan de borg op grond van Verordening 259/93/EEG. Waarborg voor financiële continuïteit heeft als doel de kosten die kunnen voortvloeien uit bijvoorbeeld het opruimen van afvalstoffen door de betrokken overheid in geval van faillissement van een bedrijf door het bedrijf zelf te laten financieren in plaats van uit overheidsgelden. De borg op grond van de Verordening is bestemd als dekking van de kosten van vervoer en verwijdering of nuttige toepassing ingeval afvalstoffen uit het land van bestemming moeten worden teruggehaald door het land van verzending. Deze laatste verplichting is opgenomen in genoemde Verordening en kan dus niet komen te vervallen.
385 *	2160	AVR gebruikt verontreinigde grond als materiaal voor het vormen van een beschermende "pels" in haar DTO's. Deze nuttige toepassing dient in sectorplan 16 te worden toegelaten.	79	Het gebruik van verontreinigde grond in een DTO als beschermende "pels" is een vorm van nuttige toepassing van afvalstoffen omdat primaire grondstoffen worden uitgespaard. Deze vorm van nuttige toepassing kan worden toegestaan. Aangezien voldoende niet-reinigbare grond aanwezig is dient de inzet van verontreinigde grond te worden beperkt tot deze categorie. Het plan is op dit punt aangepast.
386	2170	Het aantal vergunninghouders voor straalgrit dient te worden uitgebreid.	5	Beleidsmatig zijn er geen belemmeringen voor het uitbreiden van het aantal verwerkers van straalgrit. De capaciteitsregulering voor be-/verwerken is immers losgelaten. Wel dient aan de minimumstandaard te worden voldaan.
387	2170	Door de acceptatieprocedure voor kleine partijen straalgrit moeten hoge kosten worden gemaakt. Hiermee wordt geen rekening gehouden bij de opmerking: indien reiniging 150 % duurder is dan storten, mag worden gestort. Ook de kosten voor de niet-reinigingsverklaring zijn onnodig; de inzamelaar kan uit de zeefanalyse de acceptatievoorwaarden interpreteren.	14	De verhouding van 150% tussen verwerkings- en storkosten is inderdaad niet gerelateerd aan de omvang van de te verwijderen partij straalgrit. De kosten die moeten worden gemaakt om aan acceptatiecriteria van inrichtingen te kunnen voldoen of om een niet-reinigingsverklaring te verkrijgen tellen niet mee in dit percentage. Indien kleine partijen ontstaan, zal via de Wm-vergunning geregeld moeten zijn dat de ontdoener deze partijen mag opbulken. Zie ook 389.

388	2170	Het verbod op provinciegrensoverschrijdend transport en vergunningplicht in alle provincies zijn belemmerende factoren voor hergebruik/nuttige toepassing van straagrit. Deregulering en vereenvoudiging moet hier als actiepunt worden opgenomen.	16	Het MJP kent geen belemmeringen als het gaat om provinciegrensoverschrijdend transport van gevaarlijke afvalstoffen ten behoeve van nuttige toepassing. Slechts in het geval van storten van gevaarlijk afval kan provinciegrens overschrijdend transport worden tegengegaan.
389	2170	De vergunningen van de huidige bewaarders schrijven voor dat de samenstelling van het gebruikte grit per partij bekend moet zijn. Dit brengt voor kleinere partijen hoge analysekosten met zich mee. Dit is niet zinvol, omdat daarna de partijen worden opgebult. Verzocht wordt als actiepunt op te nemen: regelgeving en/of vergunningen worden aangepast zodanig dat de plicht tot bemonstering en analyse beperkt blijft tot grotere partijen en afgestemd op het verwijderingsproces.	16	In bepaalde gevallen kan het opbulken van kleine partijen straagrit zonder analyses verantwoord zijn. Bij het beoordelen van vergunningaanvragen of acceptatieprocedures zal hierover een oordeel moeten worden uitgesproken door het bevoegd gezag. Het voorstel is te algemeen en wordt niet overgenomen.
390	2170	Het per definitie aanwijzen van straagrit werkt als blokkade om gebruikt straagrit als bouwstof nuttig toe te passen en is een onnodige rem voor potentiële reinigers, vanwege de m.e.r.-plicht. In een wijziging van het Baga moet de aanwijzing alleen gebaseerd zijn op samenstelling.	16	De mogelijkheden voor nuttige toepassing als bouwstof worden niet beperkt door de aanwijzing via de Processenlijst van het Baga (het Bouwstoffenbesluit gaat immers uit van uitloogwaarden). Indien straagrit aangewezen wordt op basis van de stoffenlijst, is het inderdaad mogelijk dat voor de reiniging van bepaalde partijen geen MER behoeft te worden opgesteld. Het merendeel van de partijen zal echter nog steeds aangemerkt moeten worden als gevaarlijk afval. Een aanwijzing op grond van de samenstelling levert nagenoeg dezelfde beperkingen. Het voorstel wordt niet overgenomen.
391	2170	Het is onduidelijk of de techniek of de reinigingsgraad wordt aangemerkt als minimumstandaard; hierdoor zullen interpretatieproblemen ontstaan. De minimumstandaard moet omschreven worden als: fysisch-chemische of thermische reiniging of immobilisatie, tot een materiaal dat conform het Bouwstoffenbesluit kan worden toegepast.	16	In het sectorplan Verontreinigd straagrit zal verduidelijkt worden dat alleen voor straagrit zonder PAK's en organotinverbindingen de schuimscheidingsmethode als minimumstandaard wordt aangemerkt. Voor straagrit met PAK's en/of organotinverbindingen (al dan niet reeds met de schuimscheidingsmethode bewerkt) geldt thermische (na)reiniging als minimumstandaard. Wat onder de minimumstandaard moet worden verstaan, is in paragraaf 6.3.1. van het MJP aangegeven. Deze paragraaf zal verduidelijkt worden. Een nadere aanvulling zoals voorgesteld, wordt niet nodig geacht.
392	2170	In het sectorplan Straagrit wordt alleen gesproken over smeltslakken en niet over andere straalmiddelen en hun mogelijkheden.	51	Onder het kopje Algemeen van dit sectorplan wordt melding gemaakt van het feit dat er ook andere straalmiddelen bestaan. Het is niet het doel van het MJP om de mogelijkheden van de diverse straalmiddelen aan te geven. Het gaat er om aan te geven op welke wijze als gevaarlijke afvalstof aangemerkt straagrit moet worden verwijderd.
393	2170	Gezien het ijzergehalte van staalstaalmiddel en de reststof kan dit ook vallen onder sectorplan Ferro en non-ferro afvalstoffen.	51	Staalstaalmiddel en de reststof ervan worden aangemerkt als verontreinigd straagrit. Zodoende zijn ze niet onder sectorplan Ferro- en non-ferro afvalstoffen gebracht.

394	2170	Het lijkt redelijk dat de kosten van nieuwe technieken voor de verwerking van niet reinigbaar straalgrit, gerelateerd worden aan de stortkosten (maximaal 150% van de stortkosten). Deze formule wordt echter geweld aangedaan doordat bepaalde beheerders van stortlocaties een ontmoedigingsbeleid voeren door de tarieven drastisch te verhogen. Hierdoor zal de kostprijs voor de ontdeers onredelijk snel stijgen en zullen bedrijven die alternatieven willen ontwikkelen voor de reiniging van straalgrit, hier vanwege de hoge kosten niet mee verder gaan. In dat licht bezien kan er ook in de toekomst geen totaal stortverbod voor verontreinigd straalgrit worden ingevoerd.	87	Toegegeven wordt dat, als gevolg van het relateren van stortkosten aan verwerkingskosten, er in het land ongelijke situaties kunnen ontstaan vanwege het ontbreken van uniforme storttarieven. Het IPO en het ministerie van VROM zullen actie ondernemen om de verschillen te verminderen. Tot dat moment geldt landelijk het hoogst bekende storttarief voor deze afvalstof als maatgevend in de relatie stortkosten/verwerkingskosten. Dit zal worden aangegeven in de plantekst. Van een ontmoedigingsbeleid van stortplaatsexploitanten is niets bekend. Dat de kosten voor verwijdering van straalgrit kunnen toenemen wordt niet ontkend, maar, in tegenstelling tot de gemaakte opmerking, zal dit bedrijven eerder doen besluiten alternatieven te ontwikkelen.
395 *	2180	De grens tussen nuttige toepassing en definitieve verwijdering is in het sectorplan onduidelijk of onjuist. Onduidelijk is waarom deze alleen betrekking heeft op vloeibaar gevaarlijk afval.	0 9 11 39 62 63 69 93	Bij het onderscheid definitief te verwijderen door verbranding en nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof zal de calorische waarde uitsluitend worden gekoppeld aan het chloorgehalte in het afval. De aggregatietoestand van het afval zal daarbij niet van belang zijn. Het plan zal op dit punt worden aangepast. Aangezien de grens tussen "nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof" en "definitieve verwijdering" is gebaseerd op de eisen die zijn gesteld in de EG Richtlijn betreffende verbranding van gevaarlijke afvalstoffen (94/67) en goed zijn onderbouwd in de EURITS-studie is het criterium voor de calorische waarde in combinatie met het chloorgehalte in het beleid voor gevaarlijk afval overgenomen.
396 *	2180	Materiaalhergebruik van te verbranden gevaarlijk afval valt ook onder nuttige toepassing.	0 11 62 63 69 70 92 93	Dit is juist. Voor een aantal brandbare afvalstromen die niet voldoen aan het criterium van de calorische waarde is nuttige toepassing door materiaalhergebruik mogelijk, door middel van bewerking of inzet in een productieproces (bijvoorbeeld brandbare afvalstoffen met een hoge anorganische fractie in de fabricage van cementklinker). Aangezien het niet mogelijk is om goed onderbouwde algemeen geldende criteria te ontwikkelen voor het onderscheid tussen nuttige toepassing door materiaalhergebruik en definitieve verwijdering voor te verbranden gevaarlijke afvalstoffen, zal dit van geval tot geval worden beoordeeld op basis van de gegevens van de betreffende afvalstroom en de voorgestelde wijze van verwerken.

397*	2180	De grens tussen nuttige toepassing en definitieve verwijdering van te verbranden afvalstoffen van 15.000 KJ/kg is arbitrair en onjuist.	0 5 53 62 63 70 78 92 93	De EG-Richtlijn betreffende de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen (94/67) bepaalt dat bij het verbranden, onder vastgelegde procescondities, van gevaarlijke afvalstoffen met een chloorgehalte van meer dan 1 % een verbrandingstemperatuur van tenminste 1100 °C behaald moet worden en van tenminste 850 °C indien het chloorgehalte lager is dan 1%. In de EURITS-studie is voor een afvalstof met een samenstelling zoals die gemiddeld genomen wordt aangeboden (40% organisch materiaal, 35% as, en 25% water) berekend dat genoemde temperaturen bereikt kunnen worden door inzet van afvalstoffen met een stookwaarde van tenminste 15.000 KJ/kg (≥ 1 % chloor) resp. 11.500 KJ/kg (≤ 1 % chloor). Verbranding van gevaarlijke afvalstoffen kan alleen als nuttige toepassing worden beschouwd (R1), ook in gevallen waarin sprake is van bijstoken, als er zekerheid bestaat dat dergelijke afvalstoffen volledig worden verbrand waartoe tenminste de genoemde temperaturen moeten worden bereikt en worden gehandhaafd. Op basis van de EURITS-studie zal voor de gevaarlijke afvalstoffen met een laag chloorgehalte ($< 1\%$) een apart criterium voor de calorische waarde in het plan worden opgenomen, te weten 11.500 KJ/kg.
398	2180	Ook andere verbrandingsinstallaties uit het sectorplan Verbranden zijn niet meegenomen bij de LCA-berekeningen.	0	Voor de onderbouwing van het beleid zijn in het MER de meest gebruikelijke verbrandingsinstallaties beschouwd. Het feit dat andere, minder toegepaste, installaties in het MER niet zijn meegenomen is voor een zorgvuldige onderbouwing van het beleid niet relevant. (zie verder 220).
399	2180	De emissie-eisen bij verbranding van gevaarlijk afval moeten gelijk worden gesteld.	0 86	Voor installaties waarvoor na 1 januari 1997 een vergunning is verleend, geldt vanaf dat moment de Richtlijn 94/67/EG betreffende de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen. Voor installaties die vóór 1 januari 1997 over een vergunning beschikten, geldt de betreffende richtlijn vanaf 1 juli 2000.
400	2180	Het criterium van 15000 kJ/kg uit het EURITS rapport is niet objectief tot stand gekomen.	0 32 39 62 63 70 93	DE EURITS-studie wordt door het bevoegd gezag als objectief beoordeeld. De inhoud van het door Scoribel genoemde rapport van TNO geeft geen aanleiding tot aanpassing van het beleid.
401	2180	Het onderscheid nuttige toepassing en definitieve verwijdering wijkt af van en is in strijd met de EG-verordening.	0 32 39 62 63 70 78 85 92 93	Het stellen van grenswaarden is niet in strijd met de Richtlijn 75/442/EG. Immers, deze richtlijn beschrijft weliswaar een aantal handelingen van definitieve verwijdering en van nuttige toepassing maar geeft niet concreet aan in welke gevallen daarvan sprake is. Het is aan de bevoegde autoriteit om uit te maken of er bijvoorbeeld sprake is van D10 (Verbranding op land) of van R1 (hoofdgebruik brandstof) danwel R5 (materiaalhergebruik). Uit het feit dat ook in andere landen, zoals Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland, criteria in ontwikkeling zijn blijkt dat genoemde richtlijn een praktische invulling behoeft. Verordening 259/93/EEG grijpt in haar definities rechtstreeks terug op het begrippenkader uit genoemde richtlijn. De nadere invulling die in het MJP-GA II zal worden gegeven aan het begrip nuttige toepassing is dan ook niet strijdig met genoemde Richtlijn of de Verordening.

402	2180	Het plan ademt een sfeer uit dat het merendeel van de afvalstoffen kan worden verbrand (in cementovens). Een dergelijk beleid staat innovatie en een hoogwaardiger verwijdering in de weg.	38	Zoals in hoofdstuk 8 is verwoord, is het beleid ten aanzien van de grensoverschrijdende overbrenging van voor nuttige toepassing bestemde afvalstoffen aangepast. Dit wil echter niet zeggen dat alle brandbare afvalstoffen kunnen worden verbrand in cementovens. Verbranding in cementovens kan plaatsvinden als er sprake is van nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof of bij materiaalhergebruik. Een belangrijk feit dat uit het MER voortvloeit is dat bij verbranden voor nuttige toepassing geen voorkeur kan worden uitgesproken voor een DTO, cementoven of energiecentrale.
403	2180	Op pagina 110 dient bij materiaalhergebruik eveneens melding gemaakt te worden van grondstofbenutting.	39	Met materiaalhergebruik wordt ook bedoeld dat (een gedeelte van) de afvalstof ten behoeve van materiaalhergebruik in productieprocessen wordt ingezet.
404 *	2180	Bij de kerngegevens van het sectorplan Verbranden moet behalve "ondersteuningsbrandstof voor cementbereiding" ook vermeld worden "grondstofbenutting bij de cementbereiding".	39 48 62 70 93	Bij nuttige toepassing van te verbranden gevaarlijke afvalstoffen in cementovens is veelal sprake van nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof, waarbij de anorganische bestanddelen in het cement nuttig worden toegepast ter vervanging van een deel van de grondstoffen. Het plan zal op dit punt worden aangepast.
405	2180	Het criterium dat bij uitvoer de nuttig toe te passen afvalstoffen zonder mengen aan deingangsspecificaties moeten voldoen is in strijd met de Verordening 259/93 en het waste-to-waste principe.	39 69 93	Bij de beoordeling van een kennisgeving voor overbrenging van een afvalstof zal eerst worden gezien of er sprake kan zijn van nuttige toepassing. Hierbij moeten de afvalstoffen voldoen aan deingangsspecificaties van de inrichting waar deze kunnen worden ingezet zonder mengen voorafgaand aan die inzet. Dit betekent dat uitvoer naar een installatie waar uitsluitend mengen van afvalstoffen (als voorbereiding voor verbranding in de cementoven) plaatsvindt moet worden beschouwd als definitieve verwijdering. Uit bijlage IIB van de beschikking 96/350/EG valt af te leiden dat mengen wordt gezien als een handeling van verwijdering en derhalve niet wordt gezien als nuttige toepassing. Beoordeling van voorbereiding van gevaarlijke afvalstoffen binnen Nederland geschiedt in het kader van de vergunningverlening voor de betreffende inrichting. Zie ook 121.
406	2180	Gevraagd wordt in welk kader de criteria worden ontwikkeld om duidelijkheid te scheppen wanneer een afvalstof als brandstof kan worden ingezet.	39	Afbakening van afvalstof en secundaire brandstof voor oliehoudende afvalstoffen maakt deel uit van het in Bijlage XI onder e. beschreven onderzoek. Bij de vaststelling van de IPO-notitie als bedoeld in Bijlage XII is onder meer besloten na te gaan of de criteria voor het onderscheid afvalstof/grondstof ook gehanteerd kunnen worden voor de toepassing van afvalstoffen als brandstof. Geconcludeerd is dat dit niet het geval is. Momenteel wordt gewerkt aan een AMvB afvalstof/grondstof.
407	2180	Gelet op de in de Wet verankerde voorkeursvolgorde, wordt bezwaar gemaakt tegen het bevoordelen van laagwaardige verwerkingsopties van (gevaarlijk) afval, zoals verbranden in AVI's.	53	Uit het MER volgt dat verbranden in AVI's niet altijd een laagwaardiger optie hoeft te zijn dan verbranding in een DTO, energiecentrale of cementoven. In het MER wordt zelfs de voorkeur gegeven aan verbranding in AVI's mits voldaan wordt aan acceptatiecriteria waarbij verzekerd is dat de kwaliteit van de reststoffen zodanig is dat deze nuttig kunnen worden toegepast. Overigens wordt verbranden van hoogcalorische stromen in een AVI gezien als een vorm van definitieve verwijdering. Zie ook 430.
408	2180	Gevreesd wordt dat de grens van 15 MJ/kg ook in Nederland gaat gelden en wellicht ook voor andere stromen dan gevaarlijk afval.	53	De grens van 15.000 kJ/kg, respectievelijk 11.500 kJ/kg geldt zowel voor binnenlandse als buitenlandse nuttige toepassing van gevaarlijke afvalstoffen. In het plan kan geen standpunt worden bepaald inzake niet gevaarlijke afvalstoffen.

409	2180	In het ontwerpplan wordt voorgesteld een krappe planning te hanteren voor verbrandingscapaciteit en vermindering van overcapaciteit primair over te laten aan de bedrijven die in de sector actief zijn. Mocht dit onvoldoende resultaat opleveren, dan wordt de capaciteit verminderd bij de verlenging van de vergunningen in de sector. Gelet op het grote belang van een goede planning, dient de overheid een meer actievare houding aan te nemen. Het structureren, coördineren en afstemmen van vraag en aanbod is een taak van de overheid.	58	Het beleid met betrekking tot te verbranden gevaarlijk afval is een heel ander dan die van te verbranden huishoudelijke afval en bedrijfsafval. De verbrandingscapaciteit voor deze laatste twee categorieën afval wordt gecoördineerd door het AOO en staat los van de situatie bij te verbranden gevaarlijk afval, die in dit sectorplan centraal staat. De verdeling van nuttig toe te passen gevaarlijk afval wordt overgelaten aan de markt. Bij definitief te verwijderen gevaarlijk afval wordt de capaciteit met behulp van het vergunningeninstrument geregeld. Gezien de grote onzekerheden in met name het aanbod ligt een meer actieve houding van de overheid, i.c. inzet van andere instrumenten, niet voor de hand.
410	2180	AVR moet worden vermeld als AVR-Chemie. De overige AVR-bedrijven spelen geen rol bij gevaarlijk afval.	62 70 93	Verwezen wordt naar bijlage II, lijst van afkortingen en begrippen. Hierin is AVR opgenomen.
411	2180	Gevraagd wordt naar het percentage anorganisch materiaal in teermastiek.	62	De samenstelling van teermastiek kan sterk verschillen. Zoals in het plan staat aangegeven bedraagt het percentage anorganisch materiaal in teermastiek enkele tientallen procenten.
412	2180	Mengen of opbulken voorafgaande aan uitvoer kan niet van betekenis zijn voor de beoordeling van de uitvoermogelijkheden.	62	Het mengen van verschillende categorieën afvalstoffen is een vorm van bewerken en dient te worden beoordeeld bij de aanvraag om Wm-vergunning. Bij een verzoek om uitvoer wordt gekeken naar de totale (gemengde) stroom. Mengen kan dus wel degelijk consequenties hebben voor de uitvoermogelijkheden. Zie ook 909.
413 *	2180	Bij knelpunt B moet worden gerefereerd aan het hoofdgebruik als brandstof "of als ander middel voor energieopwekking", conform Richtlijn 75/442/EEG.	62	Dit is correct. Het plan is op dit punt aangepast.
414	2180	Bezwaar wordt gemaakt tegen de prioritaire aanspraken voor AVR en AVI's op hoog calorische afvalstromen. Activiteiten hiervan dienen per definitie als verbranding te worden aangeduid.	62 70 85 93	Zoals in de tekst van dit sectorplan staat aangegeven wordt de verdeling van het hoogcalorisch gevaarlijke afval aan de markt overgelaten. Verbranden hiervan wordt immers aangemerkt als nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof. Verbranden van hoog calorische stromen in en AVI wordt gezien als definitieve verwijdering.
415 *	2180	Gevraagd wordt welke criteria worden gebruikt voor een acceptatie-verbod in vergunningen voor verbranden van afvalstoffen waarvoor hoogwaardiger wijze van verwijdering mogelijk is. Kosteneffectiviteit zal hierbij een belangrijk beoordelingsaspect moeten zijn.	67	Bij de beoordeling of voor een specifieke afvalstof (of afvalstroom) geen hoogwaardiger wijze van verwijdering dan verbranden in een verbrandingsoven mogelijk is, moet bij de aanvraag nagegaan worden of voor deze afvalstof geen algemeen gangbare hoogwaardiger verwijderingstechniek beschikbaar is. Bij deze beoordeling speelt de kosteneffectiviteit ook een rol. Dit wordt per aanvraag bekeken. Het is onmogelijk hier algemene criteria voor aan te geven. In het sectorplan Verbranden zal expliciet worden aangegeven dat voor de volgende categorieën gevaarlijke afvalstoffen een acceptatieverbod in de vergunning voor het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen zal worden opgenomen omdat hoogwaardiger verwerking mogelijk is: Fga, specifiek ziekenhuis afval, halogeenarme oplosmiddelen die door regeneratie kunnen worden hergebruikt, afgewerkte olie en GCV.
416	2180	Vermelding verdient dat AVB vergunning is toegezegd voor het verbranden van gevaarlijk afval en dat met realisering van deze -oven voldoende verbrandingscapaciteit in Nederland bestaat.	67	Bij de evaluatie van te verbranden afvalstoffen (paragraaf 3.2.3) staat vermeld dat ook aan andere bedrijven vergunning is verleend voor het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen en dat met de gerealiseerde uitbreiding van de capaciteit er voor bijna alle afvalcategorieën voldoende verbrandingscapaciteit is.

417 *	2180	Ingegaan moet worden op de audit bij AVR. Gevraagd wordt om een afschrift van de bevindingen en de resultaten.	27 62	In sectorplan 18 zal worden ingegaan op de bevindingen van de audit bij AVR. Een afschrift van de bevindingen is op verzoek verkrijgbaar bij de Stuurgroep MJP.
418	2180	Geen voorkeur mag worden uitgesproken voor AVR bij verwerking van stoffen die bestemd zijn voor nuttige toepassing of definitieve verwijdering. Verbranding in een Combi-oven dient te worden toegestaan. In sectorplan Verbranden worden allen AVR en AVI's genoemd terwijl AVB vergunning is toegezegd voor Combi-oven.	67	Voorkeur wordt uitgesproken voor definitieve verwijdering van te verbranden gevaarlijke afvalstoffen in een AVI of DTO. Verbranden van definitief te verwijderen afvalstoffen in een AVI of DTO wordt aangemerkt als minimumstandaard. Uit het MER blijkt dat een combi-oven laagwaardiger is. Dit betekent dat in de toekomst geen vergunning kan worden verleend voor het verbranden in een Combi-oven zonder energieretourwinning. De vergunning voor de combi-oven dient te worden verleend op grond van het vigerende beleid (MJP-GA I). Na afloop van deze termijn dient te worden getoetst in hoeverre wordt voldaan aan de dan geldende minimumstandaard. Indien hier niet aan wordt voldaan kan in beginsel geen nieuwe vergunning worden verleend.
419	2180	Het standpunt dat nuttige toepassing van teermastiek in de cementindustrie moet plaatsvinden, wordt onderschreven, maar het is opmerkelijk dat voor deze - energetisch niet aantrekkelijke - stroom wel een prioriteit voor de cementoven wordt toegekend.	48 70 93	Naast de calorische waarde is ook het materiaalhergebruik van belang bij de beoordeling of een afvalstroom nuttig kan worden toegepast. Gezien de samenstelling van teermastiek - enkele tientallen procenten anorganisch materiaal - ligt nuttige toepassing in de cementindustrie het meest voor de hand.
420	2180	Gevreesd wordt dat de verwijderingsstructuur voor niet-gevaarlijke afval op grond van het MJP-GA II wordt beschermd.	48 70 93	De conclusies uit het MER zijn niet zonder meer toe te passen op niet-gevaarlijke afvalstoffen. Uitgegaan is immers van een bepaalde samenstelling. Ook heeft het in het MJP geformuleerde beleid alleen betrekking op gevaarlijke afvalstoffen. Het MJP en bijbehorende MER kunnen dus niet als argument worden gebruikt om de verwijderingsstructuur van niet-gevaarlijk afval te beschermen.
421	2180	In het MER wordt geen voorkeur uitgesproken voor DTO, AVI, energiecentrale of cementoven vanwege beperkingen in de methode en het belang van een aantal normatieve keuzen. Dit zou moeten leiden tot een andere afweging in het plan. Een voorkeur voor nuttige toepassing bij verbranden ontbreekt.	48 70 89 93	In paragraaf 4.3.1 en 6.3.1 wordt de voorkeur gegeven aan nuttige toepassing boven verbranden. Duidelijker zal worden aangegeven dat aan verbranden als nuttige toepassing de voorkeur wordt gegeven boven verbranden als definitieve verwijdering. Daar waar het gaat om te verbranden gevaarlijke afvalstoffen wordt in het plan op basis van het MER geen voorkeur uitgesproken voor een DTO, E-centrale of cementoven.
422	2180	Door het streven naar overheidssturing bij verbranding is er slechts een gebrekkige marktwerking.	48 70 93	Het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen als definitieve verwijdering is van dermate groot belang dat de overheid hierin sturend optreedt en streeft naar nationale zelfvoorziening. Deze overheidssturing vindt niet meer plaats bij nuttig toe te passen te verbranden afvalstoffen.
423	2180	Rekening dient te worden gehouden met combinaties van behandelingen van afvalstoffen.	48 70 93	Richtlijn 75/442/EEG betreffende afvalstoffen bevat een overzicht van handelingen voor definitieve verwijdering en nuttige toepassing zoals deze in de praktijk plaatsvinden. De afvalstoffen moeten worden verwijderd zonder gevaar voor de gezondheid van de mens en zonder dat procédés of methoden worden gebruikt die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. In de lijst van handelingen welke zijn aan te merken als nuttige toepassing staat onder R11: "Gebruik van afvalstoffen die via één van de onder R1 tot en met R10 genoemde handelingen vrijkomen." Hieruit valt af te leiden dat het gebruik van afvalstoffen welke ontstaan bij handeling R1 (Hoofdgebruik als brandstof of een andere wijze van energie-opwekking) eveneens als nuttige toepassing kan worden aangemerkt. De wijze waarop deze beoordeling plaatsvindt staat beschreven in sectorplan Verbranden.

424	2180	Zodra de welles-nietes lijst is herzien, moet verwerking van Kca door AVI's worden verboden; daarin bevinden zich dan immers alleen nog stoffen die niet door AVI's verwerkt kunnen worden.	79	Nadat de lijst is aangepast, is duidelijk welke Kca-stromen gezamenlijk met het huishoudelijk afval kunnen worden ingezameld en verbrand. De verwijdering van de overige stromen dient te gebeuren conform het gestelde in het plan.
425 *	2180	De weergave van de vergunnings situatie van DTO-7 is onjuist.	79	Op 1 januari 1998 wordt de vergunning van AVR aangescherpt. Als AVR niet aan de aangescherpte vergunningeisen, die strenger zijn dan de eisen van de Europese Richtlijn 94/67/EG, kan voldoen, moet zij een nieuwe vergunning aanvragen. Deze vergunning kan alleen verleend worden indien voldaan wordt aan de Europese Richtlijn. Dit staat geheel los van het overgangsregime van 20.000 uur uit de Europese Richtlijn. In bedrijf houden van DTO-7 is dus wel degelijk een kwestie van milieu-eisen.
426 *	2180	De acceptatiecriteria voor verwerking van gevaarlijk afval door AVI's dienen gelijk te zijn.	79	De acceptatiecriteria voor definitief te verwijderen gevaarlijk afval in AVI's dienen zodanig te zijn dat nuttige toepassing van de reststoffen mogelijk is. Dit is in het sectorplan opgenomen. Zoals in het sectorplan is aangegeven zal een onderzoek duidelijkheid moeten geven welke gevaarlijke afvalstoffen tezamen met huishoudelijke afvalstoffen verbrand kunnen worden.
427	2180	Verwerking in een kringloopproces verdient op grond van de artikel 10.1 van de Wm de voorkeur boven verbranding.	83	Dit is correct, echter naast de voorkeursvolgorde zijn ook andere factoren van invloed op het bepalen van de minimumstandaard. De term voorkeur geeft aan dat het mogelijk is van de volgorde gemotiveerd af te wijken.
428	2180	In sectorplan Verbranden dient vermeld te worden dat de chloor en zwavelhoudende gevaarlijke afvalstoffen in een daartoe geëigende installatie kunnen worden verwerkt waarbij het zwavel en chloor wordt teruggewonnen.	83	Genoemde toepassingen worden reeds genoemd in het sectorplan Zuren en basen. Om doublures te voorkomen worden in principe toepassingen onder één categorie ondergebracht. Aangezien hier sprake is van nuttige toepassing (terugwinning van zuren en chloor) zijn bedoelde technieken ondergebracht in een specifiek sectorplan waardoor de nuttige toepassing wordt benadrukt.
429	2180	In het sectorplan Verbranden moet aangegeven worden waar de afvalstoffen vrijkomen. Het beleid moet meer gericht zijn op preventie en hergebruik.	89	De herkomst van gevaarlijke afvalstoffen, inclusief de te verbranden gevaarlijke afvalstoffen, staat beschreven in het "Basisdocument gevaarlijk afval", dat als onderliggend document bij de opstelling van het MJP-GA II heeft gediend. Als algemeen uitgangspunt voor het beleid geldt artikel 10.1 van de Wm. Preventie en hergebruik hebben de voorkeur boven verbranden of storten. Het sectorplan Verbranden beschrijft het beleid van de na realisering van preventie en hergebruik resterende afvalstoffen welke voor verbranding in aanmerking komen. Een hoogwaardiger verwerking is dan niet mogelijk.
430 *	2180	Onderscheid in te verbranden afvalstoffen gericht op definitieve verwijdering en hoofdgebruik als brandstof is gebaseerd op volumereductie en gevaarskarakteristieken. Deze keuze lijkt niet juist. Het aantal stromen dat wordt aangemerkt voor definitieve verwijdering lijkt te beperkt.	89	Het plan zal hierop worden aangepast. Het onderscheid tussen nuttige toepassing en definitieve verwijdering voor te verbranden afvalstoffen is weergegeven in het sectorplan Verbranden. Tevens is in het plan expliciet opgenomen dat verbranding van hoog calorisch gevaarlijk afval in een AVI altijd wordt aangemerkt als definitieve verwijdering. AVI's zijn namelijk opgericht voor de definitieve verwijdering van niet-gevaarlijk afval en hoogcalorisch gevaarlijk afval wordt niet specifiek ingezet voor het instandhouden van het verbrandingsproces.
431	2180	In het plan wordt ingegaan op de vraag wanneer er sprake is van definitieve verwijdering door verbranden of nuttige toepassing als brandstof. Hiermee wordt vooruitgelopen op de discussie die hierover wordt gevoerd. Voorgesteld wordt samen met het betrokken bedrijfsleven hier invulling aan te geven.	47	Aangezien de grens tussen "nuttige toepassing met als hoofdgebruik brandstof" en "definitieve verwijdering" is gebaseerd op de eisen die zijn gesteld in de EG Richtlijn betreffende verbranding van gevaarlijke afvalstoffen (94/67) en goed zijn onderbouwd in de EURITS-studie is het criterium voor de calorische waarde in combinatie met het chloorgehalte in het beleid voor gevaarlijk afval overgenomen.

432	2180	Op basis van het MER wordt geen voorkeur uitgesproken voor DTO, AVI, energiecentrale of cementoven. Het lijkt gerechtvaardigd om te stellen dat cementovens en energiecentrales nog dienen aan te tonen dat verwerking milieuhygiënisch gelijkwaardig of beter is, met name ten aanzien van emissies. Het MER maakt expliciet een voorbehoud ten aanzien van dit punt. Uitvoer wordt toegestaan zonder te verwijzen naar dit voorbehoud. Dit is ongewenst.	37	Met de vaststelling van het voorkeursbeleid voor hoogcalorisch te verbranden gevaarlijk afval is geen onderscheid aangegeven bij verbranding in een DTO, energiecentrale of cementoven. Hierbij is rekening gehouden met het in het MER gemaakte voorbehoud. De Nederlandse overheid heeft bij uitvoer van nuttig toe te passen gevaarlijke afvalstoffen geen zeggenschap over de emissienormen voor buitenlandse installaties.
433	2180	De onder In- en uitvoer opgenomen beperking dat afvalstoffen moeten voldoen aan deingangsspecificaties van de inrichting waar deze worden ingezet kunnen voldoen zonder mengen voorafgaand aan die inzet dient te vervallen. Deze beperking betekent dat bijvoorbeeld de sedimentstroom afkomstig uit een olie-recyclingsstap niet mag worden afgevoerd naar de cementindustrie omdat de oorspronkelijke stroom niet aan de specificaties van de cementindustrie voldoet.	93	Het mengen van afvalstoffen ten behoeve van definitieve verwijdering is een activiteit die in de Wm-vergunning moet worden geregeld. De betreffende passage is bedoeld om aan te geven dat de fractie die na de bewerking in Nederland resteert bij uitvoer direct, dus zonder mengen voorafgaand aan de inzet, moet kunnen worden ingezet wil er sprake zijn van nuttige toepassing. Voldaan dient te worden aan deingangsspecificaties van de installatie waarin het materiaal wordt ingezet.
434	2180	De vervangende waarde die afval heeft voor fossiele brandstoffen is een zeer krachtig argument om inzet bij cementovens ook in Nederland toe te staan. Daarnaast dienen ook andere alternatieven te worden beoordeeld, zoals de toepassing van kunststof als reductiemiddel en de verbranding van slib en afvalhout in energiecentrales.	93	Met betrekking tot nuttige toepassing wordt geen voorkeur uitgesproken voor nuttige toepassing in een DTO, energiecentrale of cementoven. Nieuwe initiatieven worden beoordeeld conform paragraaf 6.3.1.
435 *	2190	De leverancier van hardingszouten beschikt over een blauwdruk voor een verwerkingsinstallatie; deze installatie kan echter niet voor het jaar 2000 in bedrijf zijn.	2	Van de leverancier van de hardingszouten is inderdaad vernomen dat er een proces is ontwikkeld waarbij hardingszouten kunnen worden verwerkt en er sprake zal zijn van materiaalhergebruik. Het realiseren van een fabriek waarin dit proces wordt toegepast, kan inderdaad nog jaren vergen omdat de locatie nog bepaald moet worden en er nog investeringsbeslissingen moeten worden genomen. In de periode waarvoor dit plan geldt, zal deze installatie naar verwachting niet operationeel zijn. De plantekst moet gezien de verkregen informatie wel worden aangepast.
436 *	2190	Hardingszouten, die niet waren uitgevoerd voor 1 januari 1996 zijn inmiddels bij een Nederlands bedrijf verwerkt, door ze te immobiliseren.	2 41	Vernomen is dat de hardingszouten die op 1 januari 1996 nog niet waren geëxporteerd en voor een deel ook de hardingszouten die nadien zijn ontstaan, zijn verwerkt bij een Nederlands bedrijf. Hoewel het bestaan van de Nuloptie-technologie bekend is, was tot voor kort niet bekend dat op basis van de vigerende Wm-vergunning hardingszouten zouden mogen en kunnen worden verwerkt. De tekst zal worden aangepast.
437	2190	Verzocht wordt het uitvoerbeleid bij te stellen en meer flexibel om te gaan met aanvragen voor uitvoer teneinde de mogelijkheid om hardingszouten naar Kali und Salz te kunnen uitvoeren, open te houden.	2	Uitvoer van hardingszouten is expliciet verboden. Zodoende wordt geen uitzonderings-situatie in het leven geroepen. Op het moment dat zich een calamiteit voordoet, zullen de noodzakelijke besluiten worden genomen.
438	2190	C ₁ -afvalstoffen worden tijdelijk opgeslagen.	5	Tijdelijke opslag van C ₁ -afvalstoffen in afwachting van definitieve verwerking kan worden toegestaan.

439	2190	Gevraagd wordt waarom verwerking van fluorescentiepoeder in Nederland niet wordt toegestaan en waarom alleen "hoogwaardiger verwerkingstechnieken" worden toegestaan.	21	Als er initiatieven zijn waaruit blijkt dat de verwerking van fluorescentiepoeder in Nederland zal plaatsvinden, dan worden deze initiatieven gehonoreerd.
440	2190	Kwikhoudend afval kan door koude immobilisatie goed worden behandeld. Gevraagd wordt waarom deze techniek niet wordt toegestaan.	21	In het MER zijn de milieu-effecten vergeleken van verwerking in het HTO-proces, koude immobilisatie en verwerking via destillatie. Op basis hiervan is er voor gekozen om kwikhoudende afvalstoffen te verwerken volgens de aangegeven minimumstandaard, die is gericht op het terugwinnen van kwik uit de kwikhoudende afvalstoffen.
441 *	2200	Het ontwerp MJP-GA II geeft geen beleidsmatige onderbouwing van de werkwijze met betrekking tot het bewaren van jarosiet en oxykalkslib die tijdens het productieproces in grote hoeveelheden ontstaan.	20 21	Jarosiet en oxykalkslib ontstaan beide slechts bij één bedrijf. In beide gevallen is er voor gekozen overeenkomsten tussen bedrijf en overheid te sluiten over de verwijdering van deze afvalstoffen. In de voorbereidingen van deze overeenkomsten en de daaraan gekoppelde vergunningprocedures heeft een beleidsmatige afweging plaatsgevonden. Overigens heeft in 1996 een aanpassing plaatsgevonden van de overeenkomst tussen de overheid en Budel Zink B.V. als gevolg van vertraging van de levering van "schoon erts" door problemen met de plaatselijke bevolking. Deze aanpassing heeft als consequentie dat het storten van jarosiet tot en met het jaar 2000 zal worden toegestaan. Dit zal in de tekst worden aangegeven.
442	2200	In het ontwerp MJP-GA is niet te achterhalen of de Europese Unie een standpunt heeft ingenomen over duurzame ontwikkeling van de basismetaleindustrie.	20	De Europese Unie heeft geen standpunt over duurzame ontwikkelingen in afzonderlijke bedrijfstakken. Wel is een Richtlijn voor de bescherming van het grondwater en een Richtlijn voor het storten van afvalstoffen in voorbereiding. Deze laatste Richtlijn is echter niet voor 1998 te verwachten. Europese Richtlijnen worden in de nationale wetgeving geïmplementeerd. Voor de eerstgenoemde Richtlijn is dat reeds gebeurd. Voor Nederland is dit voor een belangrijk deel geschied in het Stortbesluit bodembescherming.
443 *	2200	Gevraagd wordt of de volumetoename van maximaal 25% bij C ₂ -afvalstoffen betrekking heeft op te storten producten of ook geldt als het immobilisat als bouwstof nuttig wordt toegepast.	21 72 37	De maximale volumetoename van 25% bij immobilisatie van gevaarlijke afvalstoffen geldt alleen voor te storten geïmmobiliseerde afvalstoffen.
444 *	2200	Het begrip 'herverwerken' (blz 119) is onduidelijk en moet vervangen dan wel toegelicht worden.	27	Het herverwerken heeft alleen betrekking op C ₂ -afvalstoffen die tijdelijk onbehandeld in de C ₂ -deponie zijn gestort in afwachting van een meer prioritaire verwerkingsmogelijkheid. De tekst zal verduidelijkt worden.
445	2200	Gesteld wordt dat het volume van de afvalstof ten gevolge van immobilisatie met niet meer dan 25% mag toenemen. Onvoldoende is aangegeven ten opzichte van welk referentievolume (wel of niet verdicht) de volumetoename wordt beoordeeld.	34	De maximale toename van 25% van als gevolg van immobilisatie van afval geldt niet voor immobilisaten die nuttig worden toegepast. Voor te storten immobilisaten zullen in de notitie "Stortplaatscategorieën in Nederland", die in de plaats komt van de "Grenswaardennotitie, storten gevaarlijk afval", voorwaarden worden opgenomen waaraan deze moeten voldoen.
446	2200	Preventie van C ₂ -afvalstoffen is wel mogelijk. Men gaat voorbij aan mogelijkheden voor nuttige toepassing bij industriële processen en het genereren van C ₂ -afvalstoffen bij bijvoorbeeld AVR dat daar tegenover staat.	62	Het nuttig toepassen van afvalstoffen bij industriële processen waarmee vermeden wordt dat deze afvalstoffen verbrand moeten worden, zodat er minder C ₂ -afvalstoffen als reststoffen van de verbranding ontstaan, is inderdaad aan te merken als kwalitatieve preventie. In het plan is een definitie van kwalitatieve preventie opgenomen.

447	2200 2100	Naast het stellen van maximale projecthoeveelheden nuttig toe te passen afvalstoffen zou ook het oppervlak waarover deze afvalstoffen worden ingezet moeten worden gelimiteerd. Toepassing in bijvoorbeeld fiets- en wandelpaden geeft een groot risico op verspreiding.	86	Het MJP-GA II is niet het kader om uitspraken te doen over het oppervlak waarover afvalstoffen verspreid mogen worden. Dergelijke zaken zijn of behoren geregeld te worden in Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterbescherming.
448	2200	Bij C ₂ -afvalstoffen is preventie mogelijk door het toepassen van schone grondstoffen en verandering in productieprocessen en producten.	89	Dit is correct. Verwezen wordt naar hoofdstuk 5 van het plan.
449	2200	Gevraagd wordt of warme immobilisatie van C ₂ -afvalstoffen de voorkeur verdient boven koude immobilisatie tot een categorie II bouwstof.	72	Het produceren van een categorie I bouwstof heeft altijd de voorkeur boven het produceren van een categorie II bouwstof. Indien zowel met koude als met warme immobilisatie een categorie II bouwstof ontstaat, heeft koude immobilisatie de voorkeur (vanuit energetisch perspectief)
450	2200	Gevraagd wordt of uitvoer van AVI-reststoffen gevolgd door bewerking tot bouwstof voor opvulling van verlaten mijnschachten wordt toegestaan.	37 72	Uitvoer van AVI-reststoffen is toegestaan ten behoeve van nuttige toepassing en voor zover in overeenstemming met de Verordening 259/93/EEG.
451	2200	Gevraagd wordt op grond waarvan de arbitraire grens van 25% volume-toename is vastgesteld en of deze duidelijk genoeg is om vanuit milieuhygiënisch oogpunt gezien onderscheid te maken tussen de te prefereren verwerkingsmethodes.	72	Het spreekt van zelf dat bij immobilisatie gevolgd door storten ook de doelmatigheid van de verwijdering in acht moet worden genomen. Indien door de immobilisatie onder een lichter regime een veelvoud van de oorspronkelijke hoeveelheid afval zou moeten worden gestort, dan zou het voordeel van de immobilisatie - verminderd gevaarskarakter - door het vergrote ruimtebeslag teniet worden gedaan. Een redelijke volumevergroting bij immobilisatie wordt aanvaardbaar geacht, een aanmerkelijke volumevergroting is ongewenst. De gekozen 25% geeft aan de verwijderingsbedrijven de gewenste kwantitatieve duidelijkheid, die past binnen de beleidsuitgangspunten.
452	2200	Het ingenomen standpunt met betrekking tot koude immobilisatie zal ertoe leiden dat het lopende traject van thermische verwerking van AVI-vliegas gefrustreerd wordt.	37	Indien AVI-vliegas thermisch te immobiliseren is tot een categorie I bouwstof en dit door koude immobilisatie niet mogelijk is, heeft thermische immobilisatie de voorkeur. De proefprojecten zullen dan ook niet worden gefrustreerd.
453	2200	De constatering dat het hergebruik van AVI-vliegas als vulmiddel in asfalt als verbetering ten opzichte van storten wordt genoemd is een ondersteuning van de inspanning om deze toepassing te continueren.	37	De constatering in het MJP dat circa 35% van het AVI-vliegas wordt gebruikt als vulmiddel bij de productie van asfalt kan niet uitgelegd worden als een ondersteuning van de inspanning om deze toepassing te continueren.
454	2200	Het stortverbod voor AVI-vliegas per 1 januari 1996 is niet verenigbaar met het uitgangspunt dat voor categorieën afvalstoffen die nuttig kunnen worden toegepast een stortverbod wordt ingesteld zodra een systeem van scheiding aan de bron, bewerkingsmogelijkheden en afzetmogelijkheden in voldoende mate is verzekerd. Aan deze voorwaarden uit het NMP I wordt nog niet voldaan. Zolang geen of onvoldoende bewerkingscapaciteit tegen redelijke kosten beschikbaar is, dient deponie mogelijk te blijven.	37	Het stortverbod voor AVI-vliegas gaat pas in op 1 januari 1998. Op dat moment zijn er, voor zover thans kan worden overzien, voldoende verwerkingsmogelijkheden realiseerbaar.

455	2200	Opgemerkt wordt dat op korte termijn in Nederland teveel stortcapaciteit beschikbaar is. Het is moeilijk om de stortplaatsen bij het sterk afnemende aanbod van te storten afvalstoffen, rendabel te exploiteren zonder concessies te doen aan de bescherming van het milieu. In het kader van de verbreding van het dienstenpakket past het milieuhygiënisch verantwoord storten van C ₂ - en C ₃ -afvalstoffen op een aantal reguliere stortplaatsen.	37	De zienswijze dat voor het storten van (geïmmobiliseerde) C ₂ -en C ₃ -afvalstoffen, vanuit efficiëntie overwegingen, zoveel mogelijk gebruik gemaakt moet worden van bestaande stortcapaciteit, wordt gedeeld.
456	2200	De inhoud van de herziening Grenswaardennotitie is nog niet bekend. Verder uitstel van de herziening Grenswaardennotitie is in verband met het stortverbod niet acceptabel. Onderzoek toont aan dat koude immobilisatie van AVI-vliegass tot C ₃ -afvalstof conform de eisen van de Grenswaardennotitie niet haalbaar is. Nadien uitgevoerd onderzoek heeft inmiddels wel tot positieve resultaten geleid. Dit vormt echter nog geen garantie dat alle AVI-vliegassen via deze methodiek kunnen worden opgewerkt tot C ₃ -afvalstof.	37 72	De concept-notitie "Stortplaatscategorieën in Nederland", die in de plaatst komt van de "Grenswaardennotitie, storten gevaarlijk afval", is inmiddels beschikbaar gekomen. Daarin worden ook voorwaarden opgenomen waaronder geïmmobiliseerde C ₂ -afvalstoffen op een C ₃ -stortplaats gestort mogen worden.
457	2200	Een monopoliepositie van de C ₂ -deponie voor C ₂ -afval is niet gerechtvaardigd.	37	De notitie "Stortplaatscategorieën in Nederland", die in de plaatst komt van de "Grenswaardennotitie, storten gevaarlijk afval", biedt een alternatief voor de C ₂ -deponie door de daarin opgenomen voorwaarden waaronder geïmmobiliseerde C ₂ -afvalstoffen in een separaat compartiment van een C ₃ -stortplaats gestort mogen worden.
458	2210	Te allen tijde dient opslagcapaciteit voor C ₃ -afvalstoffen beschikbaar te zijn.	5	Deze stelling wordt onderschreven. Zie ook paragraaf 4.3.2
459 *	2210	Het volledig afscheiden van asbest uit bouw- en sloopafval is niet mogelijk. Handhaven van de nul-norm hiervoor leidt tot toename storten.	21	De regels en normen met betrekking tot de (selectieve) verwijdering of scheiding van asbest uit bouw- en sloopobjecten worden niet in het kader van het MJP-GA II bepaald. Deze regels zijn vastgelegd in het Asbestverwijderingsbesluit en het Asbestbesluit Arbeidsomstandigheden en zijn uitgangspunt bij het in het MJP-GA II te formuleren beleid. Overigens is op grond van deze regels ook de in- en uitvoer van asbest niet mogelijk. Dit is nu ook vermeld in het sectorplan Te storten C ₃ -afvalstoffen.
460	2210	Bij het storten geldt vaak de eis dat het gehalte aan organisch stof niet meer is dan 5-10%. Dit is in tegenspraak met het storten van bijvoorbeeld hout. Door koude immobilisatie kan het vrijkomen van organisch materiaal worden voorkomen.	21	Gevaarlijke afvalstoffen met een organische stof gehalte van meer dan 10% (zoals hout) mogen in principe niet gestort worden, maar moeten, indien dit technisch en financieel haalbaar is, eerst voorbehandeld worden, teneinde het organische stof gehalte te verlagen. Indien geen van de genoemde technieken mogelijk zijn, dan is het storten op een C ₃ -stortplaats toegestaan. Het bevoegd gezag zal daarbij in overleg met de betreffende stortplaatsbeheerder van geval tot geval nagaan welke wijze van storten verantwoord is, teneinde verzuring van het stortcompartiment en negatieve gevolgen op de uitloging van de overige gestorte afvalstoffen te voorkomen. Koude immobilisatie geeft voor afval met een hoog gehalte aan organische stof meestal problemen ten aanzien van uitharden en stabiliteit. Een hard percentage waarboven koude immobilisatie technisch onmogelijk is, is niet aan te geven. Dit hangt af van het soort afval en de gebruikte techniek. Mede naar aanleiding van het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage zal in het MJP-GA II een actiepoint worden geformuleerd om tot een beter criterium te komen.

461 *	2210	Bezwaar wordt gemaakt tegen de stelling dat er voldoende stortcapaciteit is voor C ₃ -afvalstoffen en er daarom geen extra vergunninghouders meer worden toegelaten. In Zeeland is nog geen C ₃ -deponie gerealiseerd maar is in overleg met de provincie besloten om de C ₃ -deponie te realiseren op de vuilnisstortplaats Midden- en Noord-Zeeland. Binnen afzienbare termijn zal een vergunning om C ₃ -afvalstoffen te mogen storten worden aangevraagd. Indien de stelling in het MJP-GA II onveranderd blijft zal dit de plannen tot realisering van een C ₃ -stortlocatie in Zeeland frustreren.	22	Ingestemd wordt met het standpunt van inspreker. De stelling in het ontwerpplan dat er voldoende stortcapaciteit is voor C ₃ -afvalstoffen geldt inderdaad niet voor de provincie Zeeland. De tekst zal zodanig aangepast worden dat het voor provincies die nog geen of onvoldoende stortcapaciteit hebben vergund, deze vergunningen kunnen verliezen.
462	2210	Biologisch zuiveringsslib dat op grond van het gehalte aan aromatische halogeenvverbindingen als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt, wordt na indikking bij een specifiek afvalverwerkingsbedrijf in ruggen gedurende 4 tot 6 maanden opgeslagen waardoor de aromatische halogeenvverbindingen onder anaërobe omstandigheden zodanig worden afgebroken dat er geen sprake meer is van gevaarlijk afval. Het voorbehandelde zuiveringsslib wordt vervolgens gecomposteerd en daarna gestort. De provincie Limburg vindt deze verwerkingsmethode milieuverantwoord en heeft daarvoor vergunning verleend. Verzocht wordt om deze verwerkingsmethode op te nemen als minimumstandaard.	23	Het onder anaërobe omstandigheden in de open lucht "reinigen van specifiek als gevaarlijk afval aan te merken verontreinigd biologisch zuiveringsslib gericht op het storten van het slib als niet gevaarlijk afval, is in het MER niet in beschouwing genomen. De vraag of deze alternatieve bewerkingstechniek een reële techniek is en tenminste vergelijkbaar is met de minimumstandaard voor potentiële C ₃ -afvalstoffen met een organische stof gehalte van meer dan 10%, kan pas beantwoord worden indien uit onderzoek blijkt dat deze biologische reinigingstechniek aanvaardbaar is. Daarbij zal onder meer een vergelijking moeten worden gemaakt met de milieueffecten van de in het plan als minimumstandaard aangegeven technieken. Indien niet kan worden aangetoond dat deze techniek aan de minimumstandaard voldoet, dan zal voor deze techniek geen vergunning (meer) verleend worden. Overigens wordt opgemerkt dat de huidige vergunning niet alle genoemde activiteiten dekt.
463	2210	Uitvoer van C ₃ -afvalstoffen en AVI-reststoffen vanuit de provincie of afvalregio moet verboden worden en dit verbod moet gehandhaafd worden indien er voldoende stortcapaciteit beschikbaar is. Het standpunt: "Storten in big-bags van C ₂ -afvalstoffen wordt niet aangemerkt als immobilisatie" is niet gestaafd met de resultaten van een uitgebreid onderzoek naar de milieuhygiënische gevolgen. Indien er een verbod op het storten van C ₂ -afval op deze wijze afgekondigd wordt, moet dit verbod ook integraal toegepast en gehandhaafd worden.	28 54	Het storten van gevaarlijke afvalstoffen in het buitenland zal niet toegestaan worden, tenzij in Nederland onvoldoende stortcapaciteit is. Daarnaast is in het sectorplan Te storten C ₃ -afvalstoffen aangegeven dat de provincies verantwoordelijk zijn voor het realiseren van voldoende stortcapaciteit voor C ₃ -afvalstoffen die binnen de provincie vrijkomen. Daarbij kunnen de provincies met andere provincies samenwerken. De provincies kunnen de sturing van de C ₃ -afvalstoffen naar de gewenste stortplaats in de PMV effectueren en vervolgens daarop toezien. Zie ook paragraaf 4.3.2 Het storten van C ₂ -afvalstoffen in big-bags wordt niet aangemerkt als een vorm van immobilisatie omdat big-bags slechts voor een korte tijd uitloging voorkomen en slechts tijdelijk als compensatie voor droog storten kunnen dienen. Het storten van C ₂ -afvalstoffen in big-bags wordt gelijk gesteld met het storten van niet geïmmobiliseerde C ₂ -afvalstoffen waarvoor dus ook de voorzieningen vereist zijn die gelden voor het storten van C ₂ -afvalstoffen. Stortplaatsen die beschikken over een vergunning waarin het in big-bags storten van C ₂ -afvalstoffen is toegestaan, kunnen hiermee doorgaan tot expiratie van de vergunning, voor zover het besluit stortverbod dit toestaat.
464	2210	Het ontwerp MJP-GA II beperkt de mogelijkheid om granulaat afkomstig van communaal zuiveringsslib te exporteren binnen de EEG en te verwerken binnen de cementindustrie. Deze verwerking wordt binnenkort ook binnen Nederland voorgestaan.	48	Granulaat afkomstig van communaal zuiveringsslib is meestal geen gevaarlijke afvalstof. In dat geval is het MJP-GA II niet van toepassing. Als het granulaat wel een gevaarlijke afvalstof is, moet dit als steekvast gevaarlijk afval worden beschouwd. Conform de criteria zoals opgenomen in het sectorplan Verbranden zal worden beoordeeld in hoeverre uitvoer zal worden toegestaan.

465	2210	Verzocht wordt in het sectorplan Te storten C ₃ -afvalstoffen - conform het MJP-GA I - te verwijzen naar de notitie "Bouw- en sloopafval in BACA" waarin wordt aangegeven welk deel van het bouw- en sloopafval als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt.	53	Verwijzen naar deze notitie is niet zinvol, omdat deze verouderd is. Op grond van het Baga (Staatsblad 1993, nr. 617) wordt bouw- en sloopafval niet als gevaarlijk afval aangemerkt indien zich er op het moment van afgifte, na selectief verwijderen, geen lood, asbesthoudende bestanddelen, teermastiek en verontreinigd verpakkingsmateriaal van verf, van houtverduurzamingsmiddelen, van zuren, van lijmen of van kitten in bevinden. Het onderdeel asbesthoudende bestanddelen is echter nog niet in werking getreden. Verwezen wordt naar het besluit Tijdstip van in werking treden van enkele AMvB's van 17 december 1993 (Staatsblad 1993 nr. 769).
466	2210	Er wordt vanuit gegaan dat met het realiseren van de C ₃ -deponie op de stortlocatie Zevenbergen, er voldoende C ₃ -stortcapaciteit is gerealiseerd.	58	Het is aan de provincie Noord-Brabant om te bepalen in hoeverre de C ₃ -deponie op de stortplaats Zevenbergen in West-Brabant kan voorzien in de behoefte aan stortcapaciteit voor C ₃ -afval in deze provincie. Afstemming met de andere provincies in afval-regio Zuid over het aanbod van C ₃ -afval en de beschikbare stortcapaciteit is daarbij gewenst.
467 *	2210	Naast gemeentewerven en gespecialiseerde asbestverwijderings-bedrijven wordt ook vergunning verleend aan de Kga-inzamelaars voor het bewaren van asbesthoudende afvalstoffen.	72	Dit is juist. Kga-inzamelaars dienen bij voorkeur te beschikken over een bewaarvergunning voor alle categorieën gevaarlijke afvalstoffen.
468	2210	Beschikbare stortcapaciteit dient desnoods aan een andere exploitant te worden vergund, daar het in Nederland niet makkelijk is om nieuwe stortlocaties te vinden. Om dezelfde rede, wordt voor een langere vergunningentermijn voor stortplaatsen gepleit.	37	Ingestemd wordt met het standpunt dat beschikbare stortcapaciteit die nog niet gebruikt is, zoveel mogelijk voor de toekomst behouden moet blijven. De vergunningen voor stortplaatsen kunnen op grond van de Wm maximaal voor een periode van 10 jaar verleend worden. Een langere termijn is niet mogelijk. Voor stortplaatsen die na een termijn van 10 jaar nog niet volgestort zijn, dient een nieuwe vergunning aangevraagd te worden. De vergunningaanvraag zal daarbij getoetst worden aan het nieuwe beleid zoals dat in het dan geldende beleidsplan is geformuleerd.
469	2210	Het geformuleerd beleid zal ertoe leiden dat C ₃ -afvalstoffen ten behoeve van nuttige toepassing worden gereinigd, waarbij als C ₂ -afvalstof reinigingsresidu ontstaat dat vervolgens tot C ₃ -afvalstof moet worden geïmmobiliseerd. Dit lijkt economisch niet verantwoord. Het leidt tot energieverstopping en heeft een niet-substantieel milieuhygiënisch rendement.	37	Voor de minimumstandaard van de verwijdering van C ₃ -afvalstoffen is in het sectorplan een voorkeursvolgorde van verwijdering aangegeven. De keuze voor een bepaalde techniek wordt onder meer afhankelijk gesteld van de technische en financiële haalbaarheid, een en ander ter beoordeling van het bevoegd gezag.
470	2210	Tot C ₃ -afval geïmmobiliseerd C ₂ -afval mag slechts in separate compartimenten van een beperkt aantal C ₃ -stortplaatsen worden gestort. Als getwijfeld wordt aan de immobilisatieresultaten, kan immobilisatie beter achterwege worden gelaten. Of is na immobilisatie niet werkelijk sprake van C ₃ -afval?	37	Er wordt niet getwijfeld aan de resultaten van het immobiliseren van C ₂ -afvalstoffen. Het uitlooggedrag van C ₂ -afvalstoffen wordt door immobilisatie verminderd, waardoor onder minder stringente condities gestort kan worden. Het is echter thans nog niet mogelijk om vast te stellen of de uitloogbaarheid van geïmmobiliseerde C ₂ -afvalstoffen vergelijkbaar is met die van C ₃ -afvalstoffen. Zoals in het sectorplan Te storten C ₂ -afvalstoffen is aangegeven zal onderzoek gestart worden naar een uitloogtest voor vormgegeven afvalstoffen ter beoordeling van geïmmobiliseerde C ₂ -afvalstoffen. Voorzover uit de uitloogtest blijkt dat geïmmobiliseerde C ₂ -afvalstoffen op basis van uitloging niet vergelijkbaar zijn met C ₃ -afvalstoffen zullen deze geïmmobiliseerde C ₂ -afvalstoffen in een apart compartiment gestort moeten worden.

471	2210	Aangedrongen wordt op betrokkenheid bij onderzoek naar geschikte C ₃ -lokaties indien gemeend wordt dat toch een selectie gemaakt moet worden.	37	Het actiepunt II.20.4 heeft betrekking op onderzoek naar stortlocaties die in aanmerking komen voor de inrichting van een compartiment voor geïmmobiliseerde C ₂ -afvalstoffen. De gezamenlijke provincies zullen alle belanghebbenden hierbij betrekken.
-----	------	---	----	---

Nota van aanpassing Meerjarenplan Gevaarlijke Afvalstoffen II: Bijlagen

Nr.	Par. nr.	Commentaar	Insp nr.	Reactie
472 *	3000	Het RIVM-rapport dient als bijlage te worden opgenomen.	62	Het is niet zinvol om het RIVM-rapport in zijn geheel in de bijlage op te nemen. Wel zal dit rapport worden vermeld in de literatuurlijst (bijlage VI).
473 *	3009b	Inspreker is van mening dat de lijst van afvalstoffen die gescheiden moet worden gehouden door de primaire ontdoener arbitrair is, niet aansluit bij de huidige verwerkingsmogelijkheden, praktisch onuitvoerbaar is omdat de afvalstoffen altijd uit mengsels bestaan en onduidelijk en niet wenselijk is.	3	De lijst met afvalstoffen die gescheiden moet worden gehouden wordt besproken met de branche. De lijst wordt mede opgesteld op basis van beleidsdoelstellingen zoals verwoorde in de verschillende sectorplannen en wordt gehanteerd als instrument om bepaalde hergebruiks- en andere beleidsdoelstellingen van het MJP-GA II te behalen. In het ontwerp MJP-GA II was aangegeven dat dit geregeld zou worden in de PMV. Dit wordt vervangen door een AMvB krachtens artikel 8.45 van de Wm die binnenkort in werking zal treden. In deze AmVB worden verplichtingen voor het bevoegd gezag opgenomen om bij primaire ontdoeners voorschriften aan vergunningen krachtens artikel 8.1 van de Wm te verbinden met betrekking tot scheiden, gescheiden houden en gescheiden afgeven van aangewezen gevaarlijke afvalstoffen. De scheidingsplicht wordt dus opgelegd via de Wm-vergunning. De lijst van afvalstoffen die uiteindelijk gescheiden moeten worden wordt na vaststelling als bijlage bij de AMvB opgenomen. In de tekst van het plan zal PMV worden vervangen door bovengenoemde AMvB.
474	3010B	De in bijlage IB gepresenteerde overzichten van plichtgebieden zijn andere dan die in juni door de NVCA zijn beoordeeld. De beschikking van plichtgebieden voor Kga moet in het plan worden beargumenteerd. Tenslotte wordt geadviseerd om in de bijlage de naam van de inzamelaar in het betreffende plichtgebied te vermelden zodat het plan tevens als naslagwerk voor primaire ontdoeners kan functioneren.	27 56 72	In een beperkt aantal gevallen is de afstand van de hoofdbewaarlocatie van de inzamelaar ten opzichte van een plichtgebied onevenredig groot; geconstateerd kan worden dat de betreffende inzamelaars hierdoor in die gebieden slechts weinig gebruik maken van hun vergunning. Het ligt voor de hand in deze gevallen te overwegen de plicht over te dragen aan een in of dichterbij het plichtgebied gevestigde inzamelaar. Door de koppeling van de plichtgebieden te wijzigen kan dit bewerkstelligd worden. Bijkomend voordeel van de aanpassing is dat door de betreffende inzamelaars minder vergunningen behoeven te worden aangevraagd. Om deze redenen zijn op initiatief van de provincies Friesland en Zeeland en Zuid-Holland de plichtgebieden voor Kga en PMV-o/w/s gewijzigd. De gepresenteerde overzichten geven de samenstelling van de plichtgebieden zoals die gelden in de planperiode. Er zijn wijzigingen opgenomen ten opzichte van de situatie van april 1996, waardoor meer aaneengesloten gebieden zijn ontstaan. Met betrekking tot het vermelden van namen van vergunninghouders wordt opgemerkt dat het MJP-GA om de vier jaar wordt herzien. Gedurende deze periode kunnen zich allerlei wijzigingen voordoen in het vergunningenbestand, zoals nieuwe vergunninghouders en naamswijzigingen. Indien primaire ontdoeners willen weten aan welke vergunninghouders zij hun afval kunnen afgeven, kunnen zij de Videotexdienst Gevaarlijk Afval raadplegen of contact opnemen met de provinciale coördinator gevaarlijk afval (bijlage V).

475	3010B	Het plichtgebied 5 bestaat uit twee regio's. Deze regio's zijn beide aan een onderdeel van BFI vergund. Het bedrijf ziet graag, om de bedrijfsvoering te optimaliseren, dat de regio's ieder een apart plichtgebied worden. Die twee gebieden zouden dan aan twee verschillende onderdelen van BFI moeten worden toegewezen.	27	Het opsplitsen van één plichtgebied van een rechtspersoon in twee plichtgebieden over twee rechtspersonen betekent een uitbreiding van het totaal aantal inzamelaars en zal niet worden toegestaan.
476 *	3010	De benaming bij de kaartjes (bijlage IB) zou inzamelregio's moeten zijn.	5	Dit is correct. De tekst zal worden aangepast.
477	3010	Inspeker is van mening dat sloopafval zou moeten worden opgenomen in de lijst van gevaarlijke afvalstoffen waarvoor inzameling vergunningplichtig is.	21	Allereerst wordt opgemerkt dat slechts een klein deel van het sloopafval wordt aangemerkt als gevaarlijk afval. Verder is het doel van het inzamelvergunningstelsel het opleggen van de verplichting tot inzameling van kleine hoeveelheden gevaarlijke afvalstoffen waardoor de ontdoeners verzekerd zijn van afgiftemogelijkheden. Dit met name omdat de praktijk heeft geleerd dat ontdoeners van kleine hoeveelheden gevaarlijke afvalstoffen in het verleden hun afvalstoffen niet op een milieuhygiënisch verantwoorde manier konden verwijderen door het ontbreken van afgiftemogelijkheden en zich daarom op ongewenste wijze van hun afval ontdeden. Sloopafval komt vrij in relatief grote hoeveelheden. De fractie gevaarlijk afval uit bouw- en sloopafval kan door de ontdoener worden afgegeven aan een vergunninghouder of rechtstreeks door een vergunninghouder worden afgevoerd. De verwijdering van deze fractie levert geen problemen op. Verdere regulering wordt derhalve niet nodig geacht.

478 *	3020	Het begrip verwijderen is in de Europese regelgeving, de Wet milieubeheer en het plan verschillend gedefinieerd. Begrippen als "nuttige toepassing", "mate van herbruikbaarheid" en "hoogwaardiger bestemming" zouden nader gespecificeerd en - waar mogelijk - gekwantificeerd moeten worden. Verzocht wordt de terminologie in overeenstemming te brengen met de EG-terminologie (onder meer Richtlijn 75/442/EEG). Door een ander inspreker wordt geadviseerd aan te sluiten bij de NVN 5880.	0 1 18 26 27 32 56 62 63 68 70 77 82	Ten behoeve van het opstellen van de begrippenlijst zijn onder meer de EG-regelingen, de Wet milieubeheer, de notitie "Definities bepaalde begrippen afvalstoffenbeleid" (ministerie van VROM, 28 mei 1993), de concept-NVN 5880 ("Afval en afvalverwijdering - Algemene termen en definities") en het Tienjarenprogramma afval 1995-2005 geïnventariseerd. In de Verordening 259/93/EEG wordt voor de begrippen "verwijdering" en "nuttige toepassing" verwezen naar de Richtlijn 91/156/EEG van 18 maart 1991 tot wijziging van de Richtlijn 75/442/EEG. In deze richtlijn wordt voor een definitie van deze begrippen verwezen naar bijlage IIA en IIB. Overigens spreekt bijlage IIA over "verwijderingshandelingen" in plaats van "verwijdering". Zowel in genoemde notitie, de concept-NVN 5880 en het Tienjarenprogramma afval 1995-2005 wordt onder verwijderen verstaan het totaal van activiteiten met afvalstoffen vanaf het moment van ontstaan tot en met de eindverwerking (dus meer dan in de richtlijn hieronder verstaan wordt). Aangezien het van belang is onderscheid te maken tussen het totaal van de bedoelde activiteiten en het verwijderen zoals omschreven in de richtlijn, is er voor gekozen in het eerste geval de term verwijdering te (blijven) gebruiken en in het tweede geval de term definitieve verwijdering. De gebruikte begrippen zijn toegelicht in bijlage II, paragraaf 6.3.1 en 8.3. Zoals ook aangegeven in de nadere memorie van antwoord met betrekking tot het hoofdstuk Afvalstoffen (TK 1991-1992, 21246, nr.10), is de term verwijderen sinds de inwerkingtreding van de Afvalstoffenwet en de Wca in de afvalstoffenwetgeving opgenomen. Het enkele feit dat het Engelse woord "disposal" uit de EG-richtlijn is vertaald met "verwijdering" betekent nog niet dat daarom de Nederlandse wetgeving (en beleidsdocumenten) daarop moeten worden aangepast. Wel zal naar aanleiding van de inspraakreacties het gebruik van de begrippen en de begrippenlijst nogmaals kritisch bezien worden. Kwantificering van genoemde begrippen wordt niet mogelijk geacht. Toetsing vindt plaats in individuele gevallen.
479 *	3020	Een definitie van laagdrempeligheid ontbreekt.	67	De betekenis van laagdrempelig voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen is aangegeven in paragraaf 6.3.2. Voor alle duidelijkheid zal dit begrip in de begrippenlijst worden opgenomen.
480	3020	De kaderrichtlijn 75/442 is recent gewijzigd in de zin dat "handelingen waardoor nuttige toepassing mogelijk wordt" gewijzigd is in "nuttige toepassing".	63	Alleen de titel van bijlage IIB van de kaderrichtlijn is gewijzigd in "nuttige toepassing". Aangegeven is dat deze bijlage een overzicht geeft van handelingen voor de nuttige toepassing zoals die in praktijk plaatsvinden.
481 *	3040	Transport en Logistiek Nederland wil betrokken worden bij actie-punt II.1.D.	33	Het actiepunt zal hierop worden aangepast.
482 *	3060	Gevraagd wordt of de notitie onderscheid nuttige toepassing - definitieve verwijdering een concept of een definitieve notitie betreft. Verzocht wordt de literatuurlijst aan te vullen.	5	Bedoelde notitie is inderdaad de concept-notitie van december 1995. Dit zal worden aangegeven. Deze concept-notitie zal niet worden gevolgd door een definitieve notitie, maar het onderscheid wordt vastgelegd in dit plan en zal tevens worden opgenomen in de wijziging van het Tienjarenprogramma afval 1995-2005. Het EU-RITS-rapport zal ook in de literatuurlijst worden opgenomen.
483 *	3070	Beide tabellen van bijlage VII zijn hetzelfde.	67	Dit is juist en zal worden aangepast.

484 *	3070	Uit tabel 2 blijkt dat in het jaar 2000 er minder afval wordt hergebruikt (en meer wordt verbrand). Dit duidt op een falend hergebruiksbeleid.	38	De tabel zal worden aangepast en geactualiseerd. Voor wat betreft hergebruik is er geen sprake van een afname.
485 *	3090	De afvalstofcodes zijn niet correct. Twijfel bestaat over de praktische uitvoerbaarheid van de in afvalstof-codes gescheiden afvalstofsoorten omdat deze vaak niet onder één categorie onder te brengen zijn.	67	Aangegeven is dat deze lijst niet uitputtend is. De lijst met afvalstofcodes is bedoeld als hulpmiddel, ter indicatie op welke afvalstoffen de sectorplannen betrekking hebben. Dit zal duidelijker in de tekst aangegeven worden. De afvalstofcodes zullen bovendien worden geactualiseerd.
486 *	3100	Gevraagd wordt waarom de brandstofsspecificaties zijn verscherpt.	67	In bijlage X is uitgegaan van de situatie na het van kracht worden van het gewijzigde Besluit organisch halogeengehalte brandstoffen. Dit zal worden aangegeven. Voor de argumentatie van de aanscherping wordt verwezen naar de reactie op de commentaar 297.
487	3100	Gevraagd wordt waar de brandstofsspecificaties in bijlage X op zijn gebaseerd.	66 67	De brandstofspecificaties zijn gebaseerd op de volgende wettelijke bepalingen: - Besluit organisch halogeengehalte brandstoffen; - Regeling aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen; - Besluit loodgehalte benzine; - Besluit bepalingmethoden lood- en benzeengehalte van brandstoffen; - Besluit zwavelgehalte brandstoffen; - Besluit bepalingmethoden zwavelgehalte brandstoffen. Daarnaast zijn gegevens opgevraagd bij raffinaderijen (een soort gemiddelde van de verschillende specificaties).
488 *	3110	In tabel B van bijlage XI ontbreekt onder de rubriek "kwalitatieve taakstellingen hoogwaardige verwijdering" de toepassing van de Combi-oven en het gebruik van stoffen in eigen verbrandingsketels.	67	Uit het MER blijkt dat de combi-oven niet hoogwaardig is (voor zover geen energiete-rugwinning plaatsvindt). Daarom wordt de combi-oven niet genoemd onder kwalitatieve taakstellingen hoogwaardige verwijdering. Met betrekking tot het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen in de eigen stoomketels wordt opgemerkt dat dit uitsluitend is toegestaan voor enkele selectief gekozen stromen die aan vastgestelde specificaties dienen te voldoen. Gelet op de relatief kleine omvang wordt dit niet meegenomen bij de kerngegevens voor de belangrijkste oliehoudende stromen. Wel zullen de in de tabel aangegeven minimumstandaarden in overeenstemming met het sectorplan worden gebracht.
489 *	3120	Vraag 2 van bijlage XII is overbodig. Vraag 3 en 4 kunnen worden gecombineerd tot: "Wordt de stof ingezet ter vervanging van grondstof/hulpstof in een productie- of zuiveringsproces?". Uitvoeren van een voorbewerking houdt nog niet in dat er sprake is van een afvalstof. Bepaalde begrippen in bijlage XII zijn onduidelijk.	5	Vraag 2 wordt niet overbodig geacht omdat dit een uitwerking is van artikel 1.1 van de Wm. Vraag 3 en 4 zijn inderdaad aan elkaar gerelateerd. Bijlage Criteria afvalstof/geen afvalstof is op een aantal punten aangepast.

490 *	3120	Bijlage XII (criteria afvalstof/grondstof) zou uitgebreid moeten worden met criteria voor brandstof, meststof en bouwstof. Gevraagd wordt of al onderzoek is uitgevoerd naar het onderscheid afvalstof/grondstof, zoals aangekondigd in de IPO-notitie "Herziening criteria afvalstof/grondstof". Tot het moment dat de op pagina 11 aangekondigde AMvB van kracht wordt bestaat er onzekerheid over het onderscheid afvalstof/brandstof.	0 5 63	De criteria in bijlage XII hebben uitsluitend betrekking op het toepassen van afvalstoffen in productie- of zuiveringsprocessen. Zij hebben geen betrekking op gevallen waarbij sprake is van gangbare wijzen van afvalverwijdering. Evenmin hebben zij betrekking op bouwstoffen. Het kader daarvoor wordt gevormd door het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer, waarbij, in afwachting van de volledige inwerkingtreding van het Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming, de IPO-notitie "Werken met secundaire grondstoffen" relevant is. Tot slot wordt het toepassen van meststoffen niet aangemerkt als een toepassing in een productie- of zuiveringsproces. Ook hier zijn de criteria dus niet op van toepassing. Dit zal in de bijlage worden aangegeven. Op dit moment is het niet mogelijk nadere criteria aan te geven voor brandstof, meststof en bouwstof.
491	3120	Gevraagd wordt of bijlage XII wel in alle opzichten voldoet aan de criteria die in de jurisprudentie zijn ontwikkeld.	67	Bij de ontwikkeling van de criteria is rekening gehouden met de tot nu toe bekende jurisprudentie.
492	3120	Gevraagd wordt of het beleid (onder meer bijlage XII) in overeenstemming is met het gestelde in de op 24 mei 1996 gewijzigde Richtlijn 75/442/EEG.	21	Genoemde wijziging houdt uitsluitend een wijziging in van bijlagen IIA (definitieve verwijdering) en IIB (nuttige toepassing) van de richtlijn. In bijlage XII wordt het onderscheid afvalstof/grondstof aangegeven. De tekst van bijlage XII zal naar aanleiding van de ingebrachte bezwaren worden aangepast. Pas als er sprake is van een afvalstof, is het onderscheid tussen definitieve verwijdering en nuttige toepassing relevant.
493	3120	Gevraagd wordt wat de relatie is tussen bijlage XII en het Baga.	67	In bijlage XII wordt het onderscheid tussen afvalstof en grondstof aangegeven. Indien sprake is van een afvalstof, geeft het Baga aan of er sprake is van een gevaarlijke afvalstof of een "gewone" afvalstof. Indien sprake is van een grondstof, is het Baga niet relevant.

Nota van aanpassing Meerjarenplan Gevaarlijke Afvalstoffen: MER en Trendstudie

Nr.	Par. nr.	Commentaar	Insp nr.	Reactie
494	5000	In het MER worden verschillende beoordelingskaders gebruikt, terwijl niet op (directe) milieu-effecten wordt getoetst, zoals op vervoersaspecten.	1 26 27 32 48 56 62 70 77 82 93	Met betrekking tot de beoordeling van vervoersaspecten wordt verwezen naar pagina 38 van het MER. Verder wordt opgemerkt dat voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen zowel de milieu-effecten van de algemene beleidsbeslissing (zoals beschreven in hoofdstuk 4) als de milieu-effecten van de afvalverwijderingsmethoden (zoals omschreven in hoofdstuk 5) van belang zijn. Voor een beoordeling van een volledig verwijderingstraject (van inzamelen tot en met be-/verwerken) van een bepaalde gevaarlijke afvalstof zouden dus alle aspecten (zowel de criteria in hoofdstuk 4 als in hoofdstuk 5) beoordeeld moeten worden. In dit MER worden echter geen volledige verwijderingstrajecten vergeleken, maar worden alternatieven voor bepaalde onderdelen hiervan vergeleken. Bij de vergelijkingen zijn alleen die milieu-effecten in beschouwing genomen die relevant en onderscheidend kunnen zijn voor de in beschouwing te nemen alternatieven voor het betreffende onderdeel van het verwijderingstraject. De beoordelingskaders zijn dus aanvullend.
495	5000	De energiebesparing door terugwinnen van oplosmiddelen bij destillatie, stelt TNO op 10% van de calorische waarde van het product. Oplosmiddelen met meer productiestappen (dus meer energie) hebben veelal een lagere calorische waarde. Volgens de stelling van TNO is dan echter de energiebesparing lager (strijdig).	38	In het MER is uitgegaan van gemiddelde samenstelling. De minimumstandaard kan alleen als referentie worden gehanteerd wanneer de samenstelling van het te verwerken afval vergelijkbaar is met de samenstelling die gehanteerd is als uitgangspunt voor de berekeningen in het MER. De tekst van het plan zal op dit punt aangepast worden, mede naar aanleiding van het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
496	5000	Ten onrechte is het veiligheidsaspect/risicobeleid niet meegenomen in het MER.	0 21 38	Alle afvalverwijderingsinstallaties moeten voldoen aan de gebruikelijke eisen inzake externe veiligheid: een kans van 10^{-6} op een dodelijk ongeval per jaar als maximaal aanvaardbaar risico. Het aspect is bij het opstellen van het MER wel als aandachtspunt meegenomen, maar bleek nergens een onderscheidend criterium. Dit is ook in het MER aangegeven. Arbeidsveiligheid wordt overigens in het algemeen ook niet als een knelpunt gezien dat tot het domein van het milieubeleid hoort.
497	5000	De m.e.r.-procedure heeft een te beperkte opzet. De LCA-methodiek zou o.a. ook moeten worden toegepast op de be-/verwerkingsmethodes voor specifiek ziekenhuisafval, afgewerkte olie, chloor en zwavel.	1 26 27 83 38 56 62 73 77 82 83 93	In de startnotitie zijn de te onderzoeken beleidsontwikkelingen aangegeven. Bij het opstellen van het MER is uitgegaan van de richtlijnen. Een ieder is in de gelegenheid gesteld opmerkingen en wensen kenbaar te maken met betrekking tot de inhoud van de richtlijnen. Met betrekking tot de genoemde onderdelen zijn geen reacties ontvangen. Alle m.e.r.-plichtige beleidsbeslissingen zijn bemerkt. In het MER zijn alleen alternatieven beschouwd voor beleidsaspecten waarvoor wijzigingen voorzien waren. De onderdelen van het beleid zoals vastgelegd in het MJP-GA I zijn aan te merken als bestaand beleid. Bestaand beleid behoeft niet bemerkt te worden. In artikel 10 van het Besluit m.e.r. 1994 is immers aangegeven dat het maken van een MER niet verplicht is als het besluit na inwerkingtreding van het Besluit m.e.r. 1994 voor dezelfde activiteit opnieuw moet worden genomen.

498	5000	De overheid handelt in strijd met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel als zij op basis van dit MER en het daarop gebaseerde MJP-GA beschikt op vergunningaanvragen.	1 26 27 32 56 62 77 82 93	Deze mening wordt niet gedeeld. Ook volgens de Commissie voor de milieu-effectrapportage biedt het MER voldoende informatie ten behoeve van besluitvorming in het MJP-GA II.
499	5400	De redeneringen bij de vergelijking van de algemene beleidsalternatieven zijn veelal niet consistent.	1 26 27 32 56 62 77 82 93	Gepoogd is om alle mogelijke consequenties in beeld te brengen. Zoals in paragraaf 4.1.3 van het MER is aangegeven, ontbreekt sociaal-wetenschappelijk en economisch onderzoek ten aanzien van afvalbeleid dat duidelijke relaties legt tussen gedrag en prikkels, vrijwel geheel. Daarom zijn bij de vergelijkingen soms meerdere mogelijke effecten aangegeven.
500	5400	De algemene beleidsalternatieven vormen een ongewenste beperking van mededinging.	1 26 27 32 56 62 77 82	Uitgaande van het huidige beleid (MJP-GA I) is besloten om te bekijken of een minder regulerende houding van de overheid in relatie tot de doelmatigheidstoets mogelijk is. Daarom is besloten deze algemene beleidsalternatieven vrijwillig te bemerken. Bij geen van de algemene beleidsalternatieven is geconcludeerd dat een verdere beperking van mededinging moet plaatsvinden. Overigens is mededinging uiteraard niet het enige criterium voor beleidskeuzen.
501	5460	Ten aanzien van de standaardvergunningstermijn is de keuze van alternatieven te beperkt. Ook het alternatief intrekken of aanpassen van de vergunning gekoppeld aan een vergunningstermijn van 10 jaar had moeten worden meegenomen.	1 26 27 32 56 62 77 82 93	De in beschouwing te nemen alternatieven voor de standaardvergunningstermijn zijn aangegeven in de richtlijnen. Een ieder is in de gelegenheid gesteld opmerkingen en wensen kenbaar te maken met betrekking tot de inhoud van de richtlijnen. De NVCA heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt, maar heeft daarbij niet verzocht om het alternatief intrekken of aanpassen van de vergunningen gekoppeld aan een vergunningstermijn van tien jaar, mee te nemen.

502	5470	Uit het MER blijkt niet dat er nadelige gevolgen verbonden zijn aan het openen van de grenzen voor het milieu (slechts de mate van innovatiebevordering verschilt om onduidelijke redenen).	11	Uit tabel 4.7 van het MER blijkt inderdaad dat het gekozen alternatief (alternatief 3) alleen wat betreft innovatiebevordering afwijkt van het volledig openen van de grenzen voor nuttige toepassing (alternatief 2). Alternatief 2 kan er toe leiden dat afvalstoffen op een zo goedkoop mogelijke wijze nuttig toegepast worden, terwijl het gewenst is dat deze op een zo hoogwaardig mogelijke wijze nuttig toegepast worden. Binnen de EU zijn de milieu-eisen slechts in enkele gevallen zodanig geharmoniseerd dat het openstellen van de grenzen geen effect heeft voor de hoogwaardigheid. Indien uitvoer voor een minder hoogwaardige wijze van verwijderen wordt toegestaan, wordt het ontstaan van hoogwaardigere verwijderingswijzen niet gestimuleerd. Eén van de doelstellingen van het MJP-GA is het bevorderen van een zo hoogwaardig mogelijke wijze van verwijderen.
503	5500	De berekeningen volgens de LCA-methodiek leiden ertoe dat veel gevaarlijk afval naar verbrandingsinstallaties zal worden afgevoerd, waardoor innovaties afgeremd worden. Innoveren vereist namelijk een gezonde economische basis.	0	Indien op basis van het MER gevaarlijk afval naar verbrandingsinstallaties kan worden afgevoerd, is dit omdat in bepaalde gevallen de milieu-effecten van verbranden gunstiger zijn dan van alternatieve verwijderingswijzen. Dit wordt dan ook niet als bezwaar gezien.
504	5500	De benodigde energie is in de LCA-berekeningen van het MER het meest zwaarwegend en is gebaseerd op veel aannames en beperkingen. Voor de totstandkoming van een doelmatige verwijdering zijn andere factoren dan energie van belang, te weten: de opbouw van de kostenstructuur van een installatie, de kwalitatieve aspecten van de eindproducten en de veiligheids- en Arbo-aspecten. Het totaal resulteert in de kostprijs die bij de afweging moet worden meegenomen.	38	De kosten zijn in het MER meegenomen. Bij de vaststelling van de minimumstandaarden is rekening gehouden met de kosten. De kwalitatieve aspecten van de eindproducten zijn voor een deel impliciet meegenomen (bekeken is immers of er sprake is van nuttige toepassing). Met betrekking tot veiligheids- en Arbo-aspecten wordt verwezen naar 496.
505	5500	De in het MER gebruikte LCA-methodiek geeft een principeel onjuist beeld van de verhouding van milieu-effecten van "bijstoken van afval" in cementovens en E-centrales enerzijds en afvalverbranding in AVI's en DTO's anderzijds. Door het concept "vermeden emissies" scoren processen waarin normaliter sterk vervuilende brandstoffen worden gebruikt zonder adequate rookgasreiniging, per definitie hoog als in plaats daarvan afvalstoffen worden verbrand.	79	Het is juist dat processen waarin normaliter sterk vervuilende brandstoffen worden gebruikt zonder adequate rookgasreiniging, per definitie hoog scoren (mits de afvalstroom "schoner" is dan de vervangen brandstof en bedoelde processen hoe dan ook nodig zijn). Het meeste milieuvoordeel is wellicht te behalen als de E-centrales en de cementovens aan dezelfde emissie-eisen moeten voldoen als afvalverbrandingsinstallaties. Na implementatie van de Richtlijn 94/67/EG (uiterlijk 31 december 1996) zal een zekere harmonisatie van de emissie-eisen plaatsvinden.
506	5500	Reëler zou zijn om de emissie-waarden voor de productie van elektriciteit te baseren op de gemiddelde E-centrale in Europa in plaats van in Nederland.	0 38	Door TNO zijn verschillende varianten doorgerekend. De verschillen tussen berekeningen met de gemiddelde E-centrale in Nederland of de gemiddelde E-centrale in Europa zijn marginaal.

507	5500	Gevraagd wordt welke gegevens worden gebruikt inzake humane en ecotoxiciteit.	21	Zoals in paragraaf 5.1.6. van het MER is aangegeven, kent de LCA-methodiek beperkingen voor de thema's humane en ecotoxiciteit (tezamen aangeduid als verspreiding). De beoordeling van een emissie geschiedt door hem te vermenigvuldigen met een effectfactor en een blootstellingsfactor. Effectfactoren vormen een maat voor de toxiciteit van een stof en zijn beschikbaar binnen de LCA-methodiek. De blootstellingsfactor geeft aan, in hoeverre een emissie ook tot een potentiële blootstelling leidt. Deze moet rekening houden met de verspreiding van een stof in het milieu, afbraak en de vorming van schadelijke afbraakproducten (metabolietvorming). Blootstellingsfactoren zijn nog in ontwikkeling. Terrestrische ecotoxiciteit is in het MER buiten beschouwing gelaten. Dit ligt deels aan de knelpunten binnen de LCA-methodiek en deels aan het ontbreken van goede modellen die een emissieschatting kunnen geven. De gebruikte gegevens voor humane en aquatische toxiciteit zijn aangeduid in bijlage 2 van het MER (voor zover door de bedrijven niet om geheimhouding is verzocht). Door de Commissie voor de milieu-effectrapportage is geconstateerd dat bij de berekening van de exotoxiciteit een fout is gemaakt bij het normaliseren van de scores op basis van de uitkomsten van de classificatie. Tussentijds zijn nieuwe berekeningen uitgevoerd. Door deze berekeningen veranderen de eindconclusies niet.
508	5510	Als het elektriciteitsverbruik doorslaggevend is voor de technologiekeuze, zou het verbruik nagemeten moeten worden.	0	Indien een initiatiefnemer aan kan tonen dat het elektriciteitsverbruik lager is dan in het MER aangenomen, zal dit een rol kunnen spelen bij de beoordeling van de vergunningaanvraag. Middels de LCA-methode kunnen de gevolgen van het verschil in elektriciteitsbedrijf worden doorgerekend en vervolgens worden vergeleken met de minimumstandaard.
509	5510	Betreurd wordt dat de berekeningen alleen door TNO zijn uitgevoerd en geen 'second opinion' is gevraagd.	0	Een ieder is tijdens de inspraakperiode in de gelegenheid gesteld te reageren op het MER en de daarin uitgevoerde berekeningen.
510	5510	De Europese variant van de LCA-methodiek die momenteel in ontwikkeling is, kan uiteindelijk afwijken van de voor dit plan gehanteerde LCA-methodiek.	38	Verwezen wordt naar de reactie op advies van de Cmer.
511	5510	Het MER weerspiegelt de problemen met de LCA-methodiek. Een evaluatie van de gebruikte methodiek wordt gemist.	1 26 27 32 56 62 77 82 93	De methodologische knelpunten en beperkingen van de LCA-methodiek zijn in het MER aangegeven. Bij vaststellen van de minimumstandaarden is hiermee rekening gehouden. De keuze van de allocatie-methode is toegelicht in bijlage 3 van het MER. In hoofdstuk 6 van het MER is een aanzet gegeven voor evaluatie en monitoring (niet specifiek voor de methodiek, maar wel onder meer op de milieu-effecten die de uitvoering van het plan oproept).

512	5511	Stookproeven moeten worden gedaan per installatie en afvalstof om aan te tonen dat er geen toename van proces gebonden emissies optreedt bij inzet van afvalstoffen in cementoven of energiecentrale.	89	Met betrekking tot verbranding in het buitenland kunnen geen emissie-eisen worden gesteld. Dit is immers de bevoegdheid van de individuele lidstaat. Met betrekking tot verbranding in Nederland kan worden opgemerkt dat in paragraaf 6.2.3 van het MER (leemten in informatie) is aangegeven dat het uitvoeren van goed gemonitorde stookproeven of een continue rapportage over emissies van cementovens en kolencentrales noodzakelijk is. Wanneer afval qua samenstelling afwijkt van de normaliter gebruikte brandstof, mag uit voorzorg de inzet van de afvalstof als brandstof pas in de vergunning kan worden toegestaan nadat het bedrijf op deze wijze heeft aangetoond dat geen extra schadelijke procesgebonden emissies ontstaan. Ter voorbereiding van een MER of een vergunningaanvraag kan het bevoegd gezag stookproeven verlangen om de vereiste informatie te verzamelen. Ter invulling van de leemten in kennis zoals vastgesteld in het MER, zal een actiepunt geformuleerd worden.
513	5511	Aan de betrouwbaarheid en herkomst van het cijfer-materiaal ten behoeve van de berekening van de emissies van cementovens wordt getwijfeld. Emissies SO _x en NO _x wegen te zwaar ten opzichte van (vermeden) emissies van dioxinen en zware metalen.	89	In het MER is gebruik gemaakt van massabalansen van de cementovens van Ciments d'Obourg. Ook bij het gebruik van gegevens van andere cementovens, indien die verkregen zouden kunnen worden, zou de vraag naar de representativiteit aan de orde zijn. De weging van de emissies van SO _x en NO _x vloeit rechtstreeks voort uit de gebruikte LCA-methodiek.
514	5511	Gevraagd wordt waarom in het MER geen grens is aangegeven voor nuttige toepassing en definitieve verwijdering.	0	Aan TNO is niet gevraagd om daar berekeningen voor te maken en daarover een uitspraak te doen. Het is de verantwoordelijkheid van de overheid om - rekening houdend met de Europese regelgeving - hiervoor en keuze te maken.
515	5511	De verbrandingsinstallaties van ATM en Edelchemie zijn niet in het MER betrokken als alternatief voor te verbranden gevaarlijke afvalstoffen.	38	Zoals in paragraaf 5.1.3 van het MER is aangegeven is, gegeven de functie van de alternatievergelijking voor het beleid, geen uitputtende evaluatie van alle mogelijke beschikbare technieken noodzakelijk. Het doel van het beleidsproces ten aanzien van de technologie-keuzen is immers het vaststellen van een minimumstandaard voor de be-/verwerking van een bepaalde afvalstof. De gekozen minimumstandaard is nadrukkelijk niet bedoeld als enige toegelaten technologie, maar als referentiepunt. Het is daarom in het MER slechts noodzakelijk een zodanige bandbreedte van realistische technologie-alternatieven te kiezen, dat de keuze van het referentiepunt in voldoende perspectief plaatsvindt.

516	5513	Voor AVI-reststoffen wordt in het MER volstaan met een verwijzing naar het Implementatieplan AVI-reststoffen. Aan dit implementatieplan ligt geen integrale afweging van het MMA en alternatieven ten grondslag. Het MER constateert dat een eenduidige minimum-standaard voor andere C ₂ -afvalstoffen nog niet is vast te stellen. Het kan dan ook niet zo zijn dat voor AVI-vliegass de doelstelling uit het Implementatieplan AVI-reststoffen wordt geïnterpreteerd als een gerealiseerd feit. De haalbaarheid van de meeste technieken is onvoldoende gebleken. Voor wat betreft de mogelijkheid om immobilisaten te storten in C ₃ -compartimenten moet de inhoud van de herziene Grenswaardennotitie worden afgewacht. Voorgesteld wordt om in de tweede helft van 1996 een systeemkeuze MER/LCA op te stellen voor de bekende verwerkingstechnieken voor vliegass om zodoende de omissie bij het huidige MJP-GA II op te vangen.	37	Reeds in het MJP-GA I is beleid geformuleerd ten aanzien van het storten van (on)behandeld vliegass van AVI's. Daarin is vastgelegd dat het onbehandeld storten van dit vliegass per 1 januari 1996 zou moeten zijn beëindigd. Op basis van het Implementatieplan AVI-reststoffen is in de TTW en het Besluit Stortverbod aangegeven dat een verschuiving van de desbetreffende datum naar 1 januari 1998 mogelijk is. Het plan wijzigt dit beleidsvoornemen niet. Er bestaan inmiddels voldoende mogelijkheden om aan de datum van 1 januari 1998 te voldoen. In het algemeen is recent vastgesteld beleid, waarin geen veranderingen worden overwogen, niet in het MER meegenomen. Zie ook 497. Een eventuele MER behoort dan ook slechts na te gaan welke verwerkmethode binnen het geformuleerde beleid de voorkeur zou verdienen.
517	5519	Het verschil in verwerkingstechnieken voor gasontladingslampen komt in het MER niet aan de orde. De Herborn-installatie resulteert in een kleinere hoeveelheid niet verwerkbaar poeder.	38	In het MER is geen vergelijking gemaakt tussen de verschillende verwerkingstechnieken voor gasontladingslampen, omdat de verwerking daarvan niet als knelpunt wordt gezien. Verder wordt verwezen naar 497.
518	5540 6600 tabC 6600 tabA	Het is onjuist dat pyrolyse en verglazing reeds sinds jaren operationeel en de enige bewezen techniek zijn. Met de nadelen van deze techniek zoals hoog energieverbruik, emissies en economische bezwaren wordt onvoldoende of helemaal geen rekening gehouden. Onduidelijk is op grond van welke feiten het "verglazen" van fotografisch gevaarlijk afval als minimumstandaard wordt aangemerkt. Uit het MER blijkt dat het niet verantwoord is een minimumstandaard of MMA vast te stellen voor het verwerken van Fga omdat de kennisleemten veel te groot zijn. Een bijstelling van het MER en een restrictief overheidsbeleid is op dit punt dan ook op zijn plaats.	1 25	De in het MJP-GA I vastgestelde minimumstandaard voor vloeibaar Fga was destijds de enige operationele techniek die niet gericht was op het verwijderen middels storten of lozen, maar gericht op nuttige toepassing. De aanwijzing van de minimumstandaard in het MJP-GA I was onder meer bedoeld als prikkel voor verwerkers om even gelijkwaardige of hoogwaardiger technieken toe te passen. Inmiddels zijn aan twee andere verwerkers vergunningen verleend die uiterlijk per 1 januari 1997 Fga gaan verwerken volgens een proces dat tenminste even hoogwaardig is als de minimumstandaard. Van een monopoliesituatie is derhalve geen sprake. Gezien de onzekerheden die er nog zijn ten aanzien van de benodigde gegevens van technieken om een kwantitatieve vergelijking mogelijk te maken, is op dit moment continuering van de bestaande minimumstandaard het meest voor de hand liggend. Het staat initiatiefnemers vrij om middels een MER (volgens LCA-methodiek) aan te tonen dat andere technieken even hoogwaardig of hoogwaardiger zijn dan de minimumstandaard. Laagwaardigere technieken (al dan niet financieel aantrekkelijker) zullen niet worden vergund.

519	5590	De gegevens die zijn gebruikt in het MER voor Gcv lijken niet betrouwbaar. Zo is het onterecht de totale elektriciteitsconsumptie toe te rekenen aan de productie van vloeibare stikstof aangezien deze energie ook wordt gebruikt voor de productie van zuurstof en stikstofgas. Bij de inspraakreactie is een contra-expertise toegevoegd waarin meer specifiek is gekeken naar de LCA van een oplosmiddelen-VBI versus een cryogene VBI. Hieruit blijkt dat de cryogene installatie op veruit de meeste milieu-aspecten beter scoort dan de oplosmiddelen-VBI.	38	Zoals in het MER reeds is vastgelegd, begint bij het stelselmatig kiezen van de ongunstigste aannamen voor de oplosmiddelen-VBI, de cryogene VBI beter te scoren. Hiervoor is ten eerste noodzakelijk dat het stikstofverbruik van een cryogene VBI niet meer dan 500 kg per ton afval bedraagt en de productie van stikstof niet meer dan 2 MJ elektriciteit per kg kost. Daarnaast moet worden aangenomen dat alle afvaloplosmiddelen ingezet in de oplosmiddel-VBI destilleerbaar zijn. Verder is - zoals in het MER is vermeld - differentiatie naar herkomst van de elektriciteit niet gebruikelijk. Indien deze niet wordt aangewend voor de productie van vloeibaar stikstof, komt deze energie immers voor andere gebruikers beschikbaar. Derhalve wordt uitgegaan van de gemiddelde Nederlandse elektriciteitsproductie. In de contra-expertise wordt echter uitgegaan van elektriciteit afkomstig van warmtekrachtkoppeling. Bij het opstellen van de contra-expertise worden naast bovengenoemde gunstige voorwaarden voor de cryogene VBI tevens een aantal andere gunstige voorwaarden meegenomen die zouden gelden voor de situatie van inspreker. De vraag is in hoeverre de door inspreker genoemde uitgangspunten op deze wijze mogen worden meegenomen. Daarnaast is het onduidelijk in hoeverre de door inspreker ingebrachte uitgangspunten ook gelden voor de overige cryogene installaties. In de contra-expertise wordt onder "conclusies" geadviseerd om een uitvoerige contra-expertise van het MER te verrichten waarin herberekeningen worden uitgevoerd, bij voorkeur op basis van metingen in de bedrijven zelf. Bij deze conclusie wordt in het plan reeds aangesloten. Een dergelijk onderzoek zal worden uitgevoerd in het MER ten behoeve van het totstandkomen van het MJP-GA III. Hierdoor wordt in voldoende mate aan de ingebrachte bedenkingen tegemoet gekomen. Vooralsnog zal de consequentie van de resultaten van het MER, de maximale termijn voor vergunningverlening (1 januari 2002) en een herbeoordeling in het MER ten behoeve van de totstandkoming van MJP-GA III, gehandhaafd blijven.
520	5590	In het MER staat ten onrechte dat bij de destillatie bij Leto geen energierugwinning plaatsvindt.	38	Bij het opstellen van het MER is uitgegaan van de beschikbare informatie, waaronder informatie verstrekt door inspreker. Op het moment dat de werkelijke situatie anders is dan de uitgangspunten waarop het MER is gebaseerd, geeft het MER duidelijk genoeg aan dat dan bepaalde uitspraken mogelijk bijstelling behoeven.
521	6220	Indien alle straalmiddelen onder straalgrit geschoven zijn, is dat onterecht.	51	Straalgrit is een verzamelnaam voor materiaal dat gebruikt wordt voor zeer uiteenlopende oppervlaktebehandelingen. Het MJP-GA heeft alleen betrekking op gebruikt straalgrit dat als gevaarlijk afval wordt aangemerkt. Het betreft voornamelijk smeltslakgrit. Daarnaast bestaan ook andere straalmiddelen op basis van staal, zand, glas en aluminiumoxide. Afgifte van straalgrit wordt gemeld onder de noemer straalgrit, waarbij geen onderscheid gemaakt tussen de diverse soorten straalgrit. Dit is ook in het sectorplan Verontreinigd straalgrit aangegeven.
522	6220	Beleid voeren op oude cijfers uit 1993 is niet juist.	51	Het ontwerpplan is gebaseerd op de gegevens van het jaar 1993. De gegevens over de jaren 1994 en 1995 waren op moment van het uitbrengen van het ontwerp nog onvoldoende betrouwbaar. Het definitieve MJP-GA II zal worden gebaseerd op meer recente gegevens. De meer actuele gegevens zullen de hoofdlijnen van het in het ontwerp plan neergelegde beleid niet wijzigen.
523	6220	De weergave dat alle Fga-inzamelaars tevens verwerker zijn, is niet correct. Kga-inzamelaars zijn geen verwerkers.	26	Deze opmerking is juist. In sectorplan 2 zal dit duidelijker aangegeven worden.

524	6430	Het MER is met betrekking tot de stand der technieken aangaande verwerkingen, deels onjuist en wordt als basis voor het plan afgekeurd waar het gaat om vergelijkingen van verwerkingstechnologie. De zogenaamde Nuloptie-technologie, die op het waste-to-waste principe is gebaseerd en waarbij obsidiaan geproduceerd wordt, is niet genoemd.	41	Bedoelde technologie is meegenomen in het MER. Het waste-to-waste principe is meegenomen bij de afweging (zie blz. 118/119 van het ontwerp).
525	6600 tabC	In zijn algemeenheid kan niet gesteld worden dat zwart-witbaden biologisch gereinigd kunnen worden. Er bestaan zwart-witbaden die vanwege de aard en samenstelling niet biologisch gereinigd kunnen worden.	26	Ook bij de overheid bestaan onzekerheden over de biologische afbreekbaarheid van vloeibaar Fga of residuen van de verwerking van vloeibaar Fga. Daarom zal - in het licht van toekomstige ontwikkelingen in de specificaties van de fotobaden - een actiepunt worden opgenomen voor onderzoek naar de afbreekbaarheid van Fga. Dit onderzoek zal met behulp van de in het MER gehanteerde LCA-methodiek uitspraken kunnen doen over de wenselijkheid van biologische zuiveringen. Vooralsnog wordt vastgehouden aan de conclusies van het MER op dit punt.
526	6600 tabA	Verzocht wordt de toevoeging "voorheen" te schrappen in tabel A van de samenvatting omdat hierdoor geen juiste weergave van het vigerend beleid wordt gegeven.	8	Deze opmerking is terecht.
527	6600 tabC	Hergebruik van de kunststof fractie van Fga, genoemd bij alternatief 2, is vanwege de diversiteit van de aangeboden soorten kunststof, de aanwezigheid van allerlei verontreinigingen en de grote onzekerheid over de afzet nog niet haalbaar. De kunststof fracties kunnen veelal alleen gestort of verbrand worden.	26	Vooralsnog geldt als belangrijkste voorwaarde voor vast Fga dat metalen worden teruggewonnen en dat geen reststoffen gestort worden. Hergebruik van de kunststof fractie wordt dus niet verplicht gesteld.
528	6600 tabC	De weergave van alternatief 3 (omgekeerde osmose, indamping en koude immobilisatie) is niet correct, als hiermee het proces van Argentia wordt bedoeld. Dit proces verloopt als volgt: ontzilving, vacuümverdamper, omgekeerde osmose van het condensaat en verglazing met terugwinning van zwavelzuur. Het verglaasde product is geschikt als bouwstof. Met dit proces kunnen alle kleur- en zwart-witbaden worden behandeld.	26	Het commentaar met betrekking tot het proces zal in het MJP-GA II worden overgenomen.
529	6600 tabB	Het is onbegrijpelijk dat voor een koppeling van Fga en poetsdoeken wordt gekozen omdat juist de scheiding van afvalstoffen aan de bron, tijdens transport en bij de verwerking een belangrijke voorwaarde is om tot hoogwaardige verwerking te komen.	01	De genoemde koppeling heeft betrekking op de koppeling tussen inzamelen, bewaren en be-/verwerken voor het verwijderingssysteem van Fga en het verwijderingssysteem voor poetsdoeken. Het is dus niet de bedoeling dat Fga en poetsdoeken gezamenlijk worden ingezameld. Juist door de koppeling van inzamelen, bewaren en be-/verwerken is een groter deel van de keten in één hand, zodat de randvoorwaarden om afvalstoffen gedurende het verwijderingstraject gescheiden te houden, beter zijn. In het MJP-GA II is dit toegelicht in paragraaf 7.1.2.

530	6600 tabC	Bij de alternatieven en de beschrijving daarvan wordt de terugwinning van zilver door gebruikmaking van een verbrandings- en pyrolyseproces niet genoemd. Dit uiterst efficiënte proces met een lage milieubelasting wordt reeds tientallen jaren toegepast. Ook de restfractie die ontstaat na shredderen en ontzilveren kan verwerkt worden in een verbrandingsinstallatie met energierterugwinning.	01 26	Om het proces van de MER beheersbaar te houden zijn in principe de in de richtlijnen aangegeven alternatieven als uitgangspunt gebruikt bij de vergelijking. Bovendien is, gegeven de functie van de alternatievergelijking voor het beleid, geen uitputtende evaluatie van alle mogelijk beschikbare technieken noodzakelijk (zie ook 220). De als minimumstandaard gekozen technologie is nadrukkelijk niet bedoeld als enig toegelaten technologie, maar als een referentiepunt. Bedrijven met initiatieven die beter of gelijk scoren aan de minimumstandaard komen eveneens in aanmerking voor een vergunning.
531	6600 tabA	De stelling, dat door indamping fixeër en kleurontwikkelaar "verwerkt" wordt, is onjuist. Indamping vermindert uitsluitend het volume en concentreert de als gevaarlijk aangemerkte stoffen in het residu.	01	Het MER is op dit punt inderdaad niet correct. In het plan is aangegeven dat indampen gevolgd moet worden door immobilisatie.
532	6600 tabA	Het schrijven van de commissie van onafhankelijke deskundigen van 4 augustus 1993 aan de minister van VROM is niet bij de opstelling van het ontwerp MJP-GA II betrokken.	01	Dit schrijven is wel degelijk bij de opstelling betrokken. Voor de opmerkingen over de minimumstandaard zie 518. Voor de opmerking over regeneratie/rejuvenatie technieken kan aangeven worden dat deze technieken kunnen bijdragen tot invulling van de 60% reductie doelstelling.
533	6600 tabC	Alleen onbelicht filmmateriaal en fotopapier is aan te merken als gevaarlijk afval (zilververbindingen groter dan 5000 mg/kg). Belichte films en fotopapier zijn geen gevaarlijk afval (het gaat om metallisch zilver). De totale afvalstroom papier en film die als gevaarlijk afval wordt aangemerkt is daarom slechts een deel van de gehele afvalstroom. Afwijkende regelgeving hiervoor is ridicuul.	01 26	Het is correct dat slechts een klein deel van de in het afvalstadium geraakte films en fotopapier is aan te merken als gevaarlijk afval. De omvang van de afvalstroom is echter niet bepalend. De minimumstandaard wordt immers bepaald aan de hand van de resultaten van het MER. Hierbij staan de integrale milieu-effecten centraal. De beleidsuitgangspunten zoals verwoord in het plan zijn niet afwijkend maar aanvullend van die voor niet-gevaarlijke afvalstoffen.
534	6600 tabC	Bij de beschrijving van het proces shredderen, ontzilveren en al dan niet wassen, wordt niet gerept over enige emissie. Vanzelfsprekend gaat ook dit proces gepaard met emissies omdat de wasvloeistof nabewerkt moet worden en vervolgens lozing en/of restverwerking plaatsvindt.	01	Het waswater wordt wel meegenomen, zie 5.4.4.2 onder verspreiding. Het waswater wordt ingedampt.
535	7222	Een zorgvuldigere beoordelingsmethode is nodig van uitlogingspercentage metalen en anionen in afvalstoffen over de gehele levensduur naar de bodem.	89	Zoals in het MER is aangegeven, is de belangrijkste leemte inzicht het ontbreken van een betrouwbare methode om de uitloging van metalen en anionen uit gestort of nuttig toegepast afval te voorspellen, met name voor de lange termijn. Echter, de lokale milieukwaliteit wordt reeds gewaarborgd door de normstelling uit het Bouwstoffenbesluit Bodem- en oppervlaktewaterbescherming en in de geactualiseerde Grenswaardennotitie. Ook de Commissie voor de milieu-effectrapportage onderkent in haar toetsingsadvies dat de informatie over uitlooggedrag bij hergebruik en stort thans niet toereikend is om hierover en daarmee over de ecotoxiciteit van reststoffen in het eindtraject, concrete uitspraken te kunnen doen. Zie verder de reactie op het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

536	7240	Onduidelijk is waarom voor de afweging cementovens versus DTO niet gekozen is voor vergelijking met vermeden emissies van de ENCI of Duitse cementovens.	89	Gekozen is voor de meest gebruikelijke cementoven. In praktijk vindt deze verwerking voornamelijk plaats in Belgische cementovens (de ENCI heeft geen vergunning voor het verbranden van gevaarlijk afval). Verschillende brandstofvarianten zijn doorgerekend. Zoals in paragraaf 5.1.3 van het MER is aangegeven, is gegeven de functie van de alternatievergelijking voor het beleid, geen uitputtende evaluatie van alle mogelijke beschikbare technieken noodzakelijk. Het doel van het beleidsproces ten aanzien van de technologie-keuzen is immers het vaststellen van een minimumstandaard voor de be-/verwerking van een bepaalde afvalstof. De gekozen minimumstandaard is nadrukkelijk niet bedoeld als enige toegelaten technologie, maar als referentiepunt. Het is daarom in het MER slechts noodzakelijk een zodanige bandbreedte van realistische technologie-alternatieven te kiezen, dat de keuze van het referentiepunt in voldoende perspectief plaatsvindt.
537	7242	Concrete metingen bij cementovens bevestigen niet de claim dat door de hoge temperatuur in cementovens organische stoffen met een zeer hoog rendement worden vernietigd.	89	In het MER wordt aangegeven dat de literatuur tegenstrijdige informatie geeft op het punt van procesgebonden emissies.
538	7242	De claim dat cementovens geen afvalstoffen produceren is onterecht, want beton en cement slijten op termijn of worden gesloopt en er is weinig bekend over het uitlooptempo en percentage van afvalstoffen.	89	Beton wordt gezien als product. Pas als dit product wordt afgedankt, is er sprake van een afvalstof. Inzet van afvalstoffen in beton wordt aangemerkt als nuttige toepassing. De lokale milieukwaliteit wordt reeds gewaarborgd door de normstelling uit het Bouwstoffenbesluit Bodem- en oppervlaktewaterbescherming.
539	7242	De massabalansen van een Belgische cementproducent zijn in het algemeen op minder dan 20% sluitend.gevraagd wordt of dit betekent dat 80% of meer niet sluitend is.	89	Met de opmerking in het MER dat de massabalansen in het algemeen op minder dan 20% sluitend zijn, wordt bedoeld dat in deze balansen meer dan 80% van de stoffen zijn terug te vinden.
540	7242	Aangegeven is dat het in praktijk lastig is vast te stellen hoe de inzet van afval als brandstof doorwerkt in wijzigingen in de inputmix van brandstoffen en grondstoffen. gevraagd wordt of dit betekent dat niet duidelijk is hoeveel afval als brandstof wordt gebruikt en hoeveel afvalstoffen als grondstof en of dat tevens inhoudt dat meer dan 40% van de brandstoffen uit afvalstoffen kan bestaan.	89	De in het MER opgenomen constatering dat het in de praktijk lastig is vast te stellen hoe de inzet van afval als brandstof doorwerkt in wijzigingen van de inputmix van de diverse brandstoffen en grondstoffen, is gebaseerd op een analyse van de aangeleverde massabalansen. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt doordat de samenstelling van de ingezette afvalstoffen en de samenstelling van de brand- en grondstoffen fluctuaties vertonen. Om die reden is in het MER doorgerekend wat de consequenties zijn van de inzet van verschillende afvalstoffen. Hoeveel procent afval als vervangende brandstof wordt gebruikt verschilt van proces tot proces. Voor bedrijven die maximaal 40 % afval als vervangende brandstof inzetten zijn op grond van de EG-richtlijn voor verbranden van gevaarlijke afvalstoffen andere normen van toepassing dan bij verbranding van meer dan 40% afval.

541	8000	De Trendstudie Gevaarlijk Afval 1993-2005 biedt volstrekt onvoldoende basis om als een betrouwbare prognose te dienen voor het MJP-GA II.	1 26 27 32 56 62 77 82 93	De geprognostiseerde hoeveelheden hebben in geen enkel geval de bepaling van de minimumstandaarden beïnvloed. De ontwikkeling van de hoeveelheden gevaarlijke afvalstoffen zal gemonitord worden (zie paragraaf 3.5).
542	8000	In de Trendstudie wordt op pagina 10 een studie van Fotociné vermeld. De preventiecijfers uit dit rapport zijn niet correct in de Trendstudie overgenomen. Tevens wordt in de Trendstudie op dezelfde pagina vermeld dat de beoogde preventie van Fga uitblijft en dat meer preventie alleen haalbaar is bij actieve inzet van beleidsinstrumenten door de overheid. Voornoemde uitspraken zijn niet erg vleidend voor het preventiewerk dat door de Fga-branche is verzet en voor de producentenverantwoordelijkheidsgedachte.	71	In de kerngegevens van het sectorplan Fga is in positieve zin aandacht besteed aan de reductie.

Publicatie van:

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieubeheer
Centrale Directie Voortlichting en Externe
Betrekkingen
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
en het Interprovinciaal Overleg

VROM 97380/h7-97
12839/167

